

GRUPA KAPITAŁOWA ELEKTRIM S.A.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA LATA OBROTOWE ZAKOŃCZONE DNIA 31 GRUDNIA 2018 ROKU I 31 GRUDNIA 2017 ROKU

Warszawa, 5 maja 2020 roku

Grupa Kapitałowa Elektrim S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
oraz za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(dane w tabelach podano w tysiącach złotych)

Skonsolidowane rachunki zysków i strat	5
Skonsolidowane sprawozdania z całkowitych dochodów	6
Skonsolidowane sprawozdania z sytuacji finansowej	7
Skonsolidowane sprawozdania z przepływów pieniężnych	9
Skonsolidowane sprawozdania ze zmian w kapitale własnym	11
ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE	13
1. Informacje ogólne	13
2. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	13
2.1. Założenie kontynuacji działalności	13
2.2. Oświadczenie o zgodności	14
2.3. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdań finansowych	15
3. Skład Grupy	15
4. Zmiany w strukturze Grupy/ połączenie spółek handlowych	19
5. Skład Zarządu jednostki dominującej	22
6. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	22
7. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	22
7.1. Profesjonalny osąd	22
7.2. Niepewność szacunków i założeń	23
8. Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy	27
9. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie	42
9.1. Wdrożenie MSSF 16	43
10. Istotne zasady rachunkowości	45
10.1. Zasady konsolidacji	45
10.2. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej	46
10.3. Rzeczowe aktywa trwałe	47
10.3.1. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	47
10.4. Nieruchomości inwestycyjne	48
10.5. Prawo wieczystego użytkowania gruntów	48
10.6. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	49
10.7. Aktywa dotyczące zdejmowania nadkładu i inne aktywa górnicze	49
10.8. Nakłady związane z poszukiwaniem i oceną zasobów mineralnych	50
10.9. Aktywa niematerialne	50
10.10. Wartość firmy	51
10.11. Leasing	52
10.12. Wycena do wartości godziwej	53
10.13. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych	54
10.14. Koszty finansowania zewnętrznego	54
10.15. Aktywa finansowe	54
10.16. Utrata wartości aktywów finansowych	56
10.17. Pozostałe aktywa niefinansowe	56
10.18. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia	57
10.18.1. Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	57
10.19. Zapasy	58
10.20. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	59
10.21. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	59
10.22. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne	60
10.23. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe i inwestycyjne	60
10.24. Pozostałe zobowiązania niefinansowe	60
10.25. Zobowiązania z tytułu umów	61

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
załączone na stronach od 13 do 153 stanowią jego integralną część.

Grupa Kapitałowa Elektrim S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
oraz za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(dane w tabelach podano w tysiącach złotych)

10.26. Fundusze specjalne na cele pracownicze	61
10.27. Rezerwy	61
10.28. Świadczenia pracownicze	63
10.29. Kapitał podstawowy	63
10.30. Przychody	63
10.31. Koszty	65
10.32. Pozostałe przychody i koszty operacyjne	65
10.33. Dotacje rządowe	66
10.34. Przychody i koszty finansowe	66
10.35. Podatki	66
10.35.1. Podatek bieżący	66
10.35.2. Podatek odroczony	66
10.35.3. Podatek od towarów i usług	67
10.35.4. Ocena niepewności co do rozliczeń podatkowych	68
10.36. Zysk netto na akcję	68
10.37. Przejęcia pod wspólną kontrolą	68
11. Segmenty operacyjne	68
12. Przychody i koszty	73
12.1. Przychody	73
12.2. Pozostałe przychody operacyjne	73
12.3. Pozostałe koszty operacyjne	74
12.4. Przychody finansowe	75
12.5. Koszty finansowe	75
12.6. Koszty według rodzajów	75
12.7. Koszty amortyzacji i odpisy aktualizujące ujęte w zysku lub stracie	76
12.8. Umowy o usługę budowlaną	76
13. Podatek dochodowy	78
13.1. Obciążenie podatkowe	78
13.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej	79
13.3. Odroczony podatek dochodowy	80
14. Zysk/(strata) przypadający na jedną akcję	82
15. Rzeczowe aktywa trwałe	84
15.1. Test na utratę wartości aktywów Grupy Kapitałowej Elektrim S.A.	86
16. Leasing	90
16.1. Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingobiorca	90
16.2. Należności z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingodawca	90
17. Nieruchomości inwestycyjne	91
18. Aktywa niematerialne	94
19. Jednostki zależne, w których udziały niekontrolujące są istotne	96
20. Aktywa dotyczące zdejmowania nadkładu i inne aktywa górnicze	97
21. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	98
22. Połączenia jednostek i nabycia udziałów niekontrolujących	98
23. Pozostałe aktywa	99
23.1. Pozostałe aktywa finansowe	99
23.2. Pozostałe aktywa niefinansowe	99
24. Świadczenia pracownicze	100
25. Zapasy	101
26. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	102
27. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	103
28. Kapitał podstawowy	104

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
załączone na stronach od 13 do 153 stanowią jego integralną część.

Grupa Kapitałowa Elektrim S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
oraz za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(dane w tabelach podano w tysiącach złotych)

28.1.	Wartość nominalna akcji.....	104
28.2.	Prawa akcjonariuszy	104
28.3.	Akcjonariusze o znaczącym udziale	104
29.	Kapitał zapasowy.....	105
29.1.	Pozostałe kapitały	105
30.	Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	106
30.1.	Zmiana stanu rezerw	110
30.2.	Opis istotnych tytułów rezerw	111
30.2.1.	Rezerwa na zobowiązanie z tytułu emisji gazów cieplarnianych (EUA).....	111
30.2.2.	Rezerwa na rekultywację składowisk popiołów i koszty likwidacji środków trwałych.....	111
30.2.3.	Rezerwy rekultywacyjne i inne związane z działalnością górniczą.....	111
30.2.4.	Rezerwa na umorzenie świadectw pochodzenia energii.....	111
30.2.5.	Inne rezerwy	111
31.	Prawo do emisji dwutlenku węgla	112
32.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, pozostałe zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe.....	113
32.1.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe (krótkoterminowe)	113
32.2.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe (długoterminowe)	114
32.3.	Pozostałe zobowiązania niefinansowe	114
32.4.	Dotacje i rozliczenia międzyokresowe przychodów (długoterminowe)	115
32.5.	Dotacje i rozliczenia międzyokresowe przychodów (krótkoterminowe)	115
33.	Zobowiązania warunkowe oraz opis istotnych spraw sądowych.....	115
33.1.	Wpływ Ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw	115
33.2.	Sprawy sądowe	117
33.3.	Rozliczenia podatkowe	121
33.4.	Zobowiązania warunkowe związane z likwidacją elektrowni	124
34.	Zabezpieczenie spłaty zobowiązań	125
35.	Informacje o podmiotach powiązanych	127
35.1.	Pożyczki udzielone członkom Zarządu.....	130
35.2.	Inne transakcje z udziałem członków Zarządu	130
35.3.	Wynagrodzenie wyższej kadry kierowniczej Grupy	130
35.3.1.	Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Grupy	130
36.	Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych.....	130
37.	Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym.....	130
37.1.	Ryzyko stopy procentowej.....	131
37.2.	Ryzyko walutowe	134
37.3.	Ryzyko cen surowców	138
37.4.	Ryzyko kredytowe	138
37.5.	Ryzyko związane z płynnością	139
38.	Instrumenty finansowe	142
38.1.	Wartość bilansowa i wartość godziwa poszczególnych klas instrumentów finansowych	142
38.2.	Przychody, koszty, zyski i strat z tytułu instrumentów finansowych.....	144
39.	Zarządzanie kapitałem	147
40.	Struktura zatrudnienia.....	148
41.	Istotne zdarzenia następujące po dniu bilansowym	148

SKONSOLIDOWANE RACHUNKI ZYSKÓW I STRAT

za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku oraz za rok zakończony 31 grudnia 2017 r.

	<i>Nota</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Działalność kontynuowana			
Przychody, w tym:	12.1	2 499 056	2 583 160
Przychody z umów z klientami		2 251 131	2 354 669
Przychody z tytułu wynajmu		47 125	46 456
Inne przychody		200 800	182 035
Koszt własny sprzedaży		(2 720 717)	(2 114 588)
w tym: odpis aktualizujący wartość rzeczowych aktywów trwałych i aktywów górniczych		(372 540)	(22 165)
Zysk/(strata) brutto ze sprzedaży		(221 661)	468 572
Pozostałe przychody operacyjne	12.2	13 422	13 171
Koszty sprzedaży		(8 196)	(6 313)
Koszty ogólnego zarządu		(202 136)	(161 265)
Zysk/ (strata) z tytułu przeszacowania nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej		9 711	17 959
Pozostałe koszty operacyjne	12.3	(41 504)	(9 601)
Zysk/(strata) z działalności operacyjnej		(450 364)	322 523
Przychody finansowe	12.4	25 963	46 455
Koszty finansowe	12.5	(225 741)	(269 445)
Udział w stracie jednostki stowarzyszonej i wspólnego przedsięwzięcia		(1 162)	(238)
Zysk / (strata) brutto		(651 304)	99 295
Podatek dochodowy	13.1	51 115	(86 018)
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej		(600 189)	13 277
Zysk/(strata) netto za okres		(600 189)	13 277
Zysk/(strata) przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		(370 065)	(94 265)
Zysk/(strata) przypadający akcjonariuszom jednostki niekontrolującym		(230 124)	107 542
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy		(600 189)	13 277

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku</i>
Podstawowy i rozwodniony zysk/(strata) za rok obrotowy, przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	(4,42)	(1,13)
Podstawowy i rozwodniony zysk/(strata) z działalności kontynuowanej, przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	(4,42)	(1,13)

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączone na stronach od 13 do 153 stanowią jego integralną część.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIA Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku oraz za rok zakończony 31 grudnia 2017 r.

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
<i>Nota</i>		
Zysk/(strata) netto za okres	(600 189)	13 277
Inne całkowite dochody		
Pozycje podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/ (straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych:		
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	141 492	121 012
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	2 739	5 439
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów podlegających przeklasyfikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach	(520)	(1 033)
Inne całkowite dochody netto podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/ (straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych	143 711	125 418
Pozycje niepodlegające przeklasyfikowaniu do zysku/ (straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych:		
Zyski/ (straty) aktuarialne dotyczące programów określonych świadczeń	(862)	(2 155)
Wycena instrumentów kapitałowych wycenianych wg wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(133 416)	15 095
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów niepodlegających przeklasyfikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach	25 601	(2 050)
Inne całkowite dochody netto niepodlegające przeklasyfikowaniu do zysku/ (straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych	(108 677)	10 890
<i>Inne całkowite dochody netto</i>	<i>35 034</i>	<i>136 308</i>
CAŁKOWITY DOCHÓD ZA OKRES	(565 155)	149 585
Całkowity dochód przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	(328 448)	40 280
Całkowity dochód przypadający akcjonariuszom niekontrolującym	(236 707)	109 305

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ

na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 r.

	Nota	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017	1 stycznia 2017
AKTYWA				
Aktywa trwałe				
Rzeczowe aktywa trwałe	15	2 972 513	3 411 708	3 472 069
Nieruchomości inwestycyjne	17	843 070	850 750	848 998
Aktywa niematerialne	18	11 179	13 862	125 600
Aktywa dotyczące zdejmowania nadkładu i inne aktywa górnicze	20	80 326	72 536	80 524
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	21	2 079	3 272	3 525
Pozostałe aktywa finansowe	23.1	1 386 328	1 468 394	1 453 365
Pozostałe aktywa niefinansowe	23.2	4 834	3 291	6 945
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	13.3	105 743	78 928	97 895
Razem aktywa trwałe		5 406 072	5 902 741	6 088 921
Aktywa obrotowe				
Aktywa niematerialne	18	66 817	261 654	273 036
Zapasy	25	349 910	312 378	286 522
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	26	425 642	298 952	332 533
Aktywa z tytułu umów z klientami	12.8	5 066	7 080	8 168
Należności z tytułu podatku dochodowego		2 663	18 687	11 140
Pozostałe aktywa finansowe	23.1	150 104	166 240	181 100
Pozostałe aktywa niefinansowe	23.2	37 808	30 561	38 294
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	27	1 117 206	1 118 151	799 740
Aktywa trwałe zakwalifikowane do sprzedaży		1 010	1 038	-
Razem aktywa obrotowe		2 156 226	2 214 741	1 930 533
SUMA AKTYWÓW		7 562 298	8 117 482	8 019 454
PASYWA				
Kapitał własny				
Kapitał podstawowy	28	83 770	83 770	83 770
Nadwyżka wartości emisyjnej akcji powyżej ich wartości nominalnej	29	487 473	487 473	487 473
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej		264 892	119 658	-
Pozostałe kapitały	29.1	(47 248)	56 369	41 482
Zyski zatrzymane/ (Niepokryte straty)		937 328	1 312 965	1 376 430
Udziały niekontrolujące	19	1 273 072	1 538 028	1 064 152
Kapitał własny ogółem		2 999 287	3 598 263	3 053 307
Zobowiązania długoterminowe				
Oprocentowane kredyty i pożyczki	30	120 429	1 090 644	1 085 781
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	13.3	392 919	470 915	421 589
Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe	30.1	450 033	414 795	369 146
Świadczenia pracownicze	24	45 982	48 509	49 007
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	32.2	11 711	6 030	9 378
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	32.3	-	5 443	3 427
Dotacje i rozliczenia międzyokresowe przychodów	32.4	43 469	45 039	43 866
Zobowiązania długoterminowe ogółem		1 064 543	2 081 375	1 982 194

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
załączone na stronach od 13 do 153 stanowią jego integralną część.

Grupa Kapitałowa Elektrim S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
oraz za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(dane w tabelach podano w tysiącach złotych)

Zobowiązania krótkoterminowe				
Oprocentowane kredyty i pożyczki	30	1 212 415	363 986	713 081
Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe	30.1	562 026	347 102	374 149
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	32.1	212 887	190 953	326 448
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	12.8	21 894	36 839	68 031
Świadczenia pracownicze	24	48 473	51 021	51 435
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	33.3	1 324 886	1 326 311	1 325 238
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	32.3	112 879	119 265	117 826
Dotacje i rozliczenia międzyokresowe przychodów	32.5	3 008	2 367	7 745
Zobowiązania krótkoterminowe ogółem		3 498 468	2 437 844	2 983 953
Zobowiązania razem		4 563 011	4 519 219	4 966 147
SUMA PASYWÓW		7 562 298	8 117 482	8 019 454

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku oraz za rok zakończony 31 grudnia 2017 r.

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk/(strata) brutto		(651 304)	99 295
Korekty o pozycje:		1 060 708	382 489
Amortyzacja		198 639	203 927
Wydatki na nabycie uprawnień do emisji CO ₂	31	(93 103)	(249 437)
Odpis aktualizujący wartość rzeczowych aktywów trwałych i aktywów górniczych		372 540	22 165
Podatek dochodowy zapłacony		(9 604)	(19 679)
(Zyski) / straty z tytułu różnic kursowych		147 591	175 693
Odsetki i udziały w zyskach		44 917	33 939
(Zysk) / strata na działalności inwestycyjnej		8 752	(5 207)
Zmiana stanu rezerw, rozliczeń międzyokresowych i świadczeń pracowniczych	27	533 502	323 605
(Zwiększenie) /zmniejszenie stanu zapasów		(37 532)	(25 856)
(Zwiększenie) /zmniejszenie stanu należności		(126 690)	33 581
(Zwiększenie) /zmniejszenie stanu aktywów z tytułu umów z klientami		2 014	1 088
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek	27	(175)	(102 595)
Zmiana stanu pozostałych aktywów niefinansowych krótkoterminowych		(7 246)	7 734
Inne korekty		27 103	(16 469)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		409 404	481 784
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych		8 801	4 650
Wpływy związane z pozostałymi aktywami finansowymi		1 801	7 351
Dywidendy		93	18 795
Spłata udzielonych pożyczek		25 981	5 018
Odsetki		2 489	3 034
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych		(104 831)	(154 629)
Nabycie nieruchomości inwestycyjnych	17	(10 961)	(4 190)
Nabycie aktywów finansowych		(35 344)	14 581
Udzielone pożyczki		(25 966)	(885)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(137 937)	(106 275)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu emisji akcji		305	434 842
Wpływy z tytułu kredytów i pożyczek		157 767	24 537
Inne wpływy finansowe		2 192	431
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli		(29 840)	(32 578)
Spłaty kredytów i pożyczek		(296 957)	(347 758)
Spłata zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego		(1 538)	(7 140)
Odsetki zapłacone		(56 931)	(61 708)
Pozostałe		(584)	(171)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(225 586)	10 455

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączone na stronach od 13 do 153 stanowią jego integralną część.

Grupa Kapitałowa Elektrim S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
oraz za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(dane w tabelach podano w tysiącach złotych)

Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	45 881	385 964
Różnice kursowe netto na środkach pieniężnych i ekwiwalentach	(46 826)	(67 553)
Bilansowa zmiana	(945)	318 411
Środki pieniężne na początek okresu	1 118 151	799 740
Środki pieniężne na koniec okresu	1 117 206	1 118 151

Grupa Kapitałowa Elektrim S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
oraz za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(dane w tabelach podano w tysiącach złotych)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku

Przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej

<i>Nota</i>	<i>Kapitał podstawowy</i>	<i>Nadwyżka wartości emisyjnej akcji powyżej ich wartości nominalnej</i>	<i>Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej</i>	<i>Pozostałe kapitały</i>	<i>Zyski zatrzymane/ (niepokryte straty)</i>	<i>Razem</i>	<i>Udziały niekontrolujące</i>	<i>Kapitał własny ogółem</i>
Na dzień 1 stycznia 2018 roku	83 770	487 473	119 658	56 369	1 312 965	2 060 235	1 538 028	3 598 263
Zysk/(strata) netto za rok	-	-	-	-	(370 065)	(370 065)	(230 124)	(600 189)
Inne całkowite dochody netto za rok	-	-	145 234	(103 617)	-	41 617	(6 583)	35 034
Całkowity dochód za rok łącznie	-	-	145 234	(103 617)	(370 065)	(328 448)	(236 707)	(565 155)
Inne zmiany	-	-	-	-	(5 572)	(5 572)	1 591	(3 981)
Wyplata dywidendy	-	-	-	-	-	-	(29 840)	(29 840)
Na dzień 31 grudnia 2018 roku	83 770	487 473	264 892	(47 248)	937 328	1 726 215	1 273 072	2 999 287

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączone na stronach od 13 do 153 stanowią jego integralną część.

Grupa Kapitałowa Elektrim S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
oraz za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(dane w tabelach podano w tysiącach złotych)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku

Przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej

Nota	Kapitał podstawowy	Nadwyżka wartości emisyjnej akcji powyżej ich wartości nominalnej	Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	Pozostałe kapitały	Zyski zatrzymane/ (niepokryte straty)	Razem	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny ogółem
Na dzień 1 stycznia 2017 roku	83 770	487 473	-	41 482	1 376 430	1 989 155	1 064 152	3 053 307
Zysk/(strata) netto za rok	-	-	-	-	(94 265)	(94 265)	107 542	13 277
Inne całkowite dochody netto za rok	-	-	119 658	14 887	-	134 545	1 763	136 308
Całkowity dochód za rok łącznie	-	-	119 658	14 887	(94 265)	40 280	109 305	149 585
Zmiana udziałów niekontrolujących niepowodująca utraty kontroli nad jednostką	19	-	-	-	30 800	30 800	397 149	427 949
Wypłata dywidendy	-	-	-	-	-	-	(32 578)	(32 578)
Na dzień 31 grudnia 2017 roku	83 770	487 473	119 658	56 369	1 312 965	2 060 235	1 538 028	3 598 263

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączone na stronach od 13 do 153 stanowią jego integralną część.

ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

Grupa Kapitałowa Elektrim S.A. („Grupa”) składa się z Elektrim S.A. („Jednostka dominująca”, „Spółka”) i jej spółek zależnych (patrz nota 3). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku oraz rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku. Ze względu na Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych przez UE („MSSF”) po raz pierwszy (patrz nota 8) prezentowany jest również bilans otwarcia najwcześniejszego prezentowanego okresu tj. na dzień 1 stycznia 2017 roku.

Jednostka dominująca jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000039329.

Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 000144058.

Siedziba Jednostki dominującej mieści się pod adresem 00-834 Warszawa, ul. Pańska 77/79.

Czas trwania jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy jest nieoznaczony.

Podstawowym przedmiotem działania Grupy jest działalność holdingowa, wynajem powierzchni biurowych, wytwarzanie, dystrybucja i sprzedaż energii, produkcja i sprzedaż ciepła (pary wodnej i gorącej wody), wydobywanie węgla brunatnego oraz działalność deweloperska, i hotelarska.

Pan Zygmunt Solorz posiada pośrednio akcje Spółki reprezentujące łącznie 82,10% kapitału zakładowego Spółki.

Za pośrednictwem Pana Zygmunta Solorza Spółka posiada powiązania osobowe z innymi podmiotami.

Dodatkowe informacje znajdują się w notcie 28.3.

2. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 oraz za rok zakończony 31 grudnia 2017 r. zostało przygotowane na potrzeby prospektu emisyjnego i wprowadzenia akcji do obrotu na rynku regulowanym.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem nieruchomości inwestycyjnych, pochodnych instrumentów finansowych oraz aktywów finansowych, które są wyceniane według wartości godziwej.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

2.1. Założenie kontynuacji działalności

Sprawozdanie finansowe Grupy zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w okresie, co najmniej 12 miesięcy od daty sporządzenia niniejszego sprawozdania. Bilans Grupy sporządzony na dzień 31 grudnia 2018 roku wykazuje zobowiązania krótkoterminowe w wysokości 3 498 milionów złotych, a aktywa obrotowe w wysokości 2 156 milionów złotych.

W związku ze zdarzeniami opisanymi w notcie 33 dodatkowych informacji i objaśnień, Grupa na dzień 31 grudnia 2018 roku ujęła w sprawozdaniu finansowym zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego zarówno za rok 2006, jak i za rok 2011 w łącznej kwocie 1 324 milionów złotych. W ocenie Zarządu – popartej opiniami doradców prawnych i podatkowych Grupy – rozliczenia podatkowe Grupy za rok 2006 i 2011 zostały dokonane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i ostatecznie nie powinny powodować wpływu korzyści ekonomicznych dla Grupy. W przypadku braku ostatecznego korzystnego dla Grupy rozstrzygnięcia przedmiotowych postępowań podatkowych, Grupa musiałaby uregulować zaległe zobowiązania, co wiązałoby się z istotnym ograniczeniem prowadzonej działalności oraz koniecznością upłynnienia posiadanych aktywów.

Dla możliwości wykonania powyższych zobowiązań podatkowych, Grupa musiałaby sprzedać zdecydowaną większość posiadanych przez siebie aktywów nieoperacyjnych. Wartościowe aktywa posiadane przez Grupę to udziały i akcje w wysokości 1 310 milionów złotych, stanowiące głównie akcje Cyfrowy Polsat S.A. (jednostki notowanej na giełdzie papierów wartościowych) oraz nieruchomości inwestycyjne w wysokości 843 milionów złotych, które z uwagi na swój charakter są trudno zbywalne.

W przypadku szybkiej sprzedaży udziałów, akcji i nieruchomości, Grupa poniosłaby na takich operacjach znaczną stratę, gdyż uwzględniając okoliczności, potencjalny nabywca byłby skłonny zapłacić za nie znacznie mniej niż wynosi ich rzeczywista wartość.

Zobowiązania krótkoterminowe na dzień 31 grudnia 2018 obejmują kredyt inwestycyjny w spółce Embud2 Sp. z o.o. S.K.A. w wysokości 698 milionów złotych, o terminie spłaty przypadającym na dzień 23 grudnia 2019 roku. Kredyt został spłacony w dacie zapadalności tj. w dniu 23 grudnia 2019 roku, ze środków pochodzących z kredytu udzielonego przez bank refinansujący na podstawie umowy zawartej w dniu 16 grudnia 2019 roku. Termin spłaty kredytu na podstawie zawartej umowy został ustalony na 31 grudnia 2022 roku (szczegóły w nocie 41 dotyczącej zdarzeń następujących po dniu bilansowym). Informacje na temat pozostałych istotnych krótkoterminowych oprocentowanych kredytów i pożyczek zamieszczono w nocie 30.

W segmencie energetycznym źródłem ryzyka w kontekście kontynuacji działalności Grupy i wyceny jej aktywów pozostaje zbilansowanie planowanej produkcji energii elektrycznej z dostawami węgla z eksploatowanych oraz planowanych odkrywek. Aktualnie czynione są starania o przedłużenie posiadanych koncesji na złożach Pątnów IV oraz Drzewce. Bez ich przedłużenia okres eksploatacji złoża Pątnów IV kończy się 31 sierpnia 2020 roku, a złoża Drzewce w dniu 4 grudnia 2020 roku. Nadzieje w tym aspekcie budzą zakończone niedawno sukcesem starania o przedłużenie eksploatacji złoża Adamów. Kolejną niewiadomą pozostaje finał starań o uzyskanie koncesji wydobywczej dla złoża Ościsłowo. Proces pozyskiwania decyzji środowiskowej dla tego projektu trwa już od 2015 roku. Aktualnie obowiązująca data rozstrzygnięcia sprawy została wyznaczona przez GDOŚ w Warszawie na 30 czerwca 2020 roku (opisano szczegółowo w nocie 33.2). Należy mieć świadomość, że obecny model funkcjonowania Grupy stanowiący podstawę dla sporządzenia testów na utratę wartości aktywów zakłada przedłużenie eksploatacji obecnie wykorzystywanych złóż, jaki i uzyskanie koncesji dla złoża Ościsłowo. Oznacza to, że w przypadku braku możliwości pozyskania węgla z obecnie użytkowanych złóż lub nowej odkrywki Ościsłowo, skróceniu ulegnie okres eksploatacji bloków węglowych w elektrowniach Pątnów i Pątnów II.

Należy również podkreślić, że obawy budzi także obecna sytuacja rynkowa wywołana z jednej strony niepewnością co do skali następstw społecznych i ekonomicznych rozprzestrzeniania się światowej pandemii związanej z chorobą COVID-19 (szerszy opis w nocie 41 niniejszego sprawozdania, która odnosi się do zdarzeń po dniu bilansowym). Niewiadomą pozostaje skala zmniejszenia dynamiki rozwoju gospodarczego w Polsce i na świecie oraz skala spadku zapotrzebowania na energię elektryczną w najbliższych miesiącach i dalszej przyszłości. Pomimo opisanych powyżej wydarzeń po dacie bilansowej założenia przyjęte przez Zarząd, a dotyczące szacunków, w tym testu na utratę wartości, są aktualne.

W segmencie nieruchomości, Grupa Kapitałowa realizuje, poprzez swoje spółki zależne, wiele znaczących projektów deweloperskich. Wszystkie te projekty powinny wygenerować w ciągu najbliższych lat znaczące zyski, a w konsekwencji wzrost aktywów Grupy.

Biorąc powyższe pod uwagę, w ocenie Zarządu, założenie kontynuacji działalności w dającej się przewidzieć przyszłości jest zasadne i tym samym sprawozdanie finansowe Grupy zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w okresie, co najmniej 12 miesięcy od daty sporządzenia niniejszego sprawozdania.

2.2. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE („MSSF UE”).

MSSF UE obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Spółki z Grupy mające siedzibę w Polsce prowadzą swoje księgi rachunkowe zgodnie z polityką (zasadami) rachunkowości określonymi przez ustawę o rachunkowości. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera

korekty niezawarte w księgach rachunkowych jednostek Grupy, wprowadzone w celu doprowadzenia sprawozdań finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF.

2.3. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdań finansowych

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy zostało przedstawione w walucie złoty polski, która jest również walutą funkcjonalną jednostki dominującej. Dla każdej z jednostek zależnych ustalana jest waluta funkcjonalna i aktywa oraz zobowiązania danej jednostki są mierzone w tej walucie funkcjonalnej. Walutą funkcjonalną spółek mających siedzibę w Polsce jest złoty polski. Walutą funkcjonalną spółek mających siedzibę za granicą jest euro (spółki mające siedzibę na Cyprze) lub lira turecka (spółki mające siedzibę w Turcji). Grupa stosuje metodę konsolidacji bezpośredniej i wybrała sposób rozliczania zysków lub strat z przeliczenia, który jest zgodny z tą metodą.

3. Skład Grupy

W skład Grupy wchodzi spółka Elektrim S.A. oraz następujące spółki zależne i stowarzyszone:

Grupa Kapitałowa Elektrim S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 r. oraz rok zakończony 31 grudnia 2017 r.
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(dane w tabelach podano w tysiącach PLN)

Nazwa jednostki	Siedziba	Przedmiot działalności	Procentowy udział Grupy w kapitale		
			31 grudnia 2018	31 grudnia 2017	1 stycznia 2017
<u>Zależne</u>					
Port Praski Sp. z o.o.	Warszawa	Wynajem i działalność deweloperska	98,24%	98,24%	99,94%
Port Praski Nowe Inwestycje Sp. z o.o.	Warszawa	Wynajem i działalność deweloperska	98,24%	98,24%	99,94%
Port Praski Inwestycje Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność deweloperska	97,37%	97,37%	99,91%
Port Praski Sp. z o.o. Białystok Sk.	Warszawa	Działalność deweloperska	98,24%	49,12%	49,97%
Port Praski Sp. z o.o. SKA	Warszawa	Zarządzanie nieruchomościami i działalność deweloperska	49,11%	49,11%	99,94%
Port Praski Hotel Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność deweloperska	49,11%	49,11%	99,94%
Port Praski Education Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność deweloperska	49,11%	49,11%	-
Port Praski Doki Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność deweloperska	49,11%	49,11%	-
Port Praski Doki II Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność deweloperska	49,11%	49,11%	-
Port Praski Media Park Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność deweloperska	49,11%	49,11%	-
Port Praski City Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność deweloperska	49,11%	49,11%	-
Port Praski City II Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność deweloperska	49,11%	49,11%	-
Port Praski City III Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność deweloperska	49,11%	49,11%	-
Port Praski City IV Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność deweloperska	49,11%	49,11%	-
Port Praski Office Park Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność deweloperska	49,11%	49,11%	-
Port Praski Medical Center Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność deweloperska	49,11%	49,11%	-
Port Praski II Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność deweloperska	49,11%	49,11%	-
Pantanomo Ltd.	Limassol	Działalność holdingowa	49,11%	49,11%	99,94%
Port Praski Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych w Likwidacji	Warszawa	Działalność inwestycyjna	49,11%	49,11%	99,94%
TMS Inwestycje Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność hotelarska	49,11%	-	-
TMS Ossa Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność hotelarska	49,11%	-	-
TMS Kraków Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność hotelarska	49,11%	-	-
TMS Lumina Sp. z o.o.	Warszawa	Usługi księgowe i doradcze	49,11%	-	-
Horest Hotel pod Żaglami Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność hotelarska	49,11%	-	-
Asilus Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność hotelarska	49,11%	-	-
Spartaco Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność hotelarska	49,11%	-	-
Laris Investments Sp. z o.o.	Warszawa	Wynajem i działalność deweloperska	98,24%	98,24%	99,94%
Blue Jet Charters Sp. z o.o	Warszawa	Wynajem powierzchni hangarowej i biurowej	98,24%	98,24%	99,94%
Laris Property Management Sp. z o.o.	Warszawa	Zarządzanie nieruchomościami	98,24%	98,24%	99,94%

Grupa Kapitałowa Elektrim S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 r. oraz rok zakończony 31 grudnia 2017 r.
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(dane w tabelach podano w tysiącach PLN)

Laris Technologies Sp. z o.o. (dawniej SPV Grodzisk Sp. z o.o.)	Warszawa	Działalność deweloperska i dzierżawa	98,23%	98,23%	98,94%
Elektrim-Megadex S.A.	Warszawa	Wcześniej działalność produkcyjna, aktualnie spółka nie prowadzi działalności operacyjnej	98,70%	98,70%	98,70%
Megadex Expo Sp. z o.o.	Gdynia	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami	99,04%	99,04%	99,68%
Megadex Serwis Sp. z o.o.	Warszawa	Handel	98,23%	98,23%	99,34%
Megadex Development Sp. z o.o.	Warszawa	Handel, wynajem	98,16%	98,16%	99,89%
Megadex SPV Sp. z o.o.	Warszawa	Zarządzanie nieruchomościami	97,44%	97,44%	99,93%
Megadex Księży Młyn Sp. z o.o.	Warszawa	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami	97,44%	97,44%	99,93%
Embud 2 Sp. z o.o. SKA	Warszawa	Działalność holdingowa	97,37%	97,37%	99,91%
Embud 2 Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność holdingowa	49,77%	49,77%	-
Enelka Taahhüt Imalat ve Tic. Ltd. Şti.	Stambuł	Działalność deweloperska	98,51%	98,51%	99,95%
Anokymma Ltd.*	Nikozja	Działalność holdingowa	100,00%	100,00%	100,00%
Argumenol Ltd.	Nikozja	Działalność holdingowa	97,58%	97,58%	100,00%
Centrum Zdrowia i Relaksu Verano Sp. z o.o.	Kołobrzeg	Działalność sanatoryjno-uzdrowiskowa	98,18%	98,18%	99,37%
Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A.**	Konin	Zespół elektrowni	50,31%	50,31%	51,55%
Laris Development Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność deweloperska	98,24%	98,24%	99,94%
SPV Baletowa Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność deweloperska	98,24%	-	-
Lartiq XIX Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych (dawniej Trigon XIX Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych)	Warszawa	Fundusz Inwestycyjny	97,58%	97,58%	100,00%
Fizan Limited	Limassol	Działalność holdingowa	97,35%	97,35%	100,00%
IB8 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych	Warszawa	Fundusz Inwestycyjny	96,81%	96,81%	100,00%
Polynon Investments Ltd.	Limassol	Działalność holdingowa	96,81%	96,81%	100,00%
Progoria Investments Ltd.	Limassol	Działalność holdingowa	96,81%	96,81%	100,00%
Justiana Investments Ltd.	Limassol	Działalność holdingowa	96,81%	96,81%	100,00%
Iceneus Investments Ltd.	Limassol	Działalność holdingowa	96,81%	96,81%	100,00%
JK Project Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność deweloperska	-	-	99,94%
Easy Net S.A.	Warszawa	Działalność w zakresie usług telekomunikacyjnych	100%	100%	100%
Elektrim Online Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność w zakresie usług informatycznych	100%	100%	100%
Emkon Enerji İnşaat Taahhüt Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.	Stambuł	Działalność deweloperska	100%	100%	100%
Turystyka Zdrowotna Verano Plus Sp. z o.o.	Kołobrzeg	Działalność hotelarska i gastronomiczna	98,18%	98,18%	99,37%
AGS New Media Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność w zakresie elektronicznego handlu detalicznego	-	-	100%

Grupa Kapitałowa Elektrim S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 r. oraz rok zakończony 31 grudnia 2017 r.
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(dane w tabelach podano w tysiącach PLN)

Stowarzyszone

Pollytag S.A.	Gdańsk	Produkcja i handel kruszywem	45,72%	45,72%	45,72%
---------------	--------	------------------------------	--------	--------	--------

Na dzień 31 grudnia 2018 roku, na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 1 stycznia 2017 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Grupę w podmiotach zależnych jest równy udziałowi Grupy w kapitałach tych jednostek.

Spółka Pantanomo Ltd. oraz spółki celowe, będące spółkami zależnymi od Pantanomo Ltd., objęte są konsolidacją w związku z zawarciem umowy pomiędzy wspólnikami pozwalającej Grupie Kapitałowej Elektrim S.A. na sprawowanie kontroli. Informacja na temat istotnego osądu została przedstawiona w nocie 7.1.

* W dniu 29 listopada 2017 roku został złożony wniosek o dobrowolną likwidację spółki. Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego proces likwidacji nie został zakończony.

**W skład Grupy Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A. („Grupa PAK”) na dzień 31 grudnia 2018 roku, 31 grudnia 2017 roku oraz 1 stycznia 2017 roku wchodziły następujące podmioty zależne:

Nazwa jednostki	Siedziba	Przedmiot działalności	Procentowy udział Grupy PAK w kapitale		
			31 grudnia 2018	31 grudnia 2017	1 stycznia 2017
Przedsiębiorstwo Remontowe „PAK SERWIS” Sp. z o.o.	Konin	Usługi remontowo-budowlane	100,00%	100,00%	100,00%
„Elektrownia Pątnów II” Sp. z o.o.	Konin	Wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej z bloku 464 MW	100,00%*	100,00%*	100,00%*
„PAK – Holdco” Sp. z o.o.	Konin	Działalność holdingowa	-	100,00%	100,00%
„PAK Infrastruktura” Sp. z o.o.	Konin	Wykonywanie robót ogólnobudowlanych w zakresie obiektów inżynierskich gdzie indziej niesklasyfikowanych	100,00%	100,00%	100,00%
„PAK Górnictwo” Sp. z o.o.	Konin	Naprawa i konserwacja maszyn	100,00%	100,00%	100,00%
„Energoinvest Serwis” Sp. z o.o. w likwidacji	Konin	Spółka w likwidacji	-	100,00%*	100,00%*
„PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Konin” S.A.	Kleczew	Wydobycie węgla brunatnego	97,68%*	97,58%*	96,23%
„PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Adamów” S.A.	Turek	Wydobycie węgla brunatnego	99,35%	99,26%	98,41%
„Aquakon” Sp. z o.o. w likwidacji	Police	Spółka w likwidacji	96,20%*	96,20%*	92,57%*
„Eko-Surowce” Sp. z o.o. w likwidacji	Kleczew	Spółka w likwidacji	-	100,00%	96,23%
„PAK-Volt” S.A.	Warszawa	Sprzedaż energii elektrycznej	100,00%	100,00%	100,00%
„EL PAK Serwis” Sp. z o.o. w likwidacji	Konin	Spółka w likwidacji	-	100,00%*	100,00%*
„PAK Adamów” Sp. z o.o.	Konin	Kupno i sprzedaż nieruchomości	100,00%	100,00%	-

* Podmioty gdzie występuje częściowo lub w całości udział pośredni ZE PAK S.A. przez inne spółki z Grupy ZE PAK S.A.

4. Zmiany w strukturze Grupy/ połączenie spółek handlowych

W okresie sprawozdawczym, za który sporządzono skonsolidowane sprawozdanie finansowe wystąpiły następujące zmiany w strukturze kapitałowej oraz połączenia jednostek gospodarczych:

Transakcje sprzedaży akcji i udziałów pomiędzy spółkami Grupy Kapitałowej

W dniu 9 lutego 2018 roku IB8 FIZAN dokonał podwyższenia kapitału w spółkach Polynon Investments Ltd., Progoria Investments Ltd., Justiana Investments Ltd., Iceneus Investments Ltd. w zamian za wkład niepieniężny w postaci aportu udziałów w spółce Argumenol Ltd., natomiast w dniu 30 maja 2018 roku w zamian za wkład pieniężny.

W dniu 26 lutego 2018 roku Port Praski FIZ AN zbył na rzecz Pantanomo Ltd. wszystkie posiadane udiały w spółkach : Port Praski II Sp. z o.o., Port Praski City II Sp. z o.o., Port Praski City III Sp. z o.o., Port Praski City IV Sp. z o.o., Port Praski Medical Center Sp. z o.o. oraz Port Praski Office Park Sp. z o.o. za łączną kwotę 206 219 700 złotych. Rozliczanie transakcji zbycia udziałów zostało przeprowadzone poprzez potrącenie z wykupem certyfikatów inwestycyjnych, które były w posiadaniu Pantanomo Ltd.

W dniu 1 marca 2018 roku Pantanomo Ltd. nabyła 100% udziałów w spółce TMS Inwestycje Sp. z o.o. W dniu 14 sierpnia 2018 roku nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego TMS Inwestycje Sp. z o.o. do kwoty 84 000 000 złotych w zamian za wkład niepieniężny w postaci 100% udziałów w spółkach Port Praski City Sp. z o.o. i Port Praski Hotel Sp. z o.o. oraz wkład pieniężny w wysokości 50 000 000 złotych.

W dniu 1 marca 2018 roku TMS Inwestycje Sp. z o.o. nabyła 100% udziałów w spółce Horest, Hotel pod Żaglami Sp. z o.o. za kwotę 1 złoty.

W dniu 1 marca 2018 roku TMS Inwestycje Sp. z o.o. nabyła 100% udziałów w spółce TMS Spartaco Sp. z o.o. za kwotę 5 000 złotych. Przedmiotem działalności spółki jest działalność hotelarska. W dniu 27 sierpnia 2018 roku nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego spółki TMS Inwestycje Sp. z o.o. do kwoty 20 000 złotych poprzez utworzenie 300 nowych udziałów o wartości nominalnej 50 zł każdy udział, które zostały objęte dotychczasowego udziałowca spółkę TMS Inwestycje Sp. z o.o. w zamian za wkład pieniężny.

W dniu 29 marca 2018 roku TMS Inwestycje Sp. z o.o. nabyła 100% udziałów w spółce Asilus Sp. z o.o. za kwotę 5 000 złotych.

W dniu 24 kwietnia 2018 roku nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego Port Praski City Sp. z o.o. do kwoty 15 000 000,00 złotych poprzez utworzenie 3.150 nowych udziałów o wartości nominalnej 100 zł każdy udział, które zostały objęte przez jedynego wspólnika, Pantanomo Limited, w zamian za wkład pieniężny.

W dniu 24 kwietnia 2018 roku nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego Port Praski City II Sp. z o.o. do kwoty 85 500 000,00 złotych poprzez utworzenie 1.785 nowych udziałów o wartości nominalnej 100 zł każdy udział, które zostały objęte przez jedynego wspólnika, Pantanomo Limited, w zamian za wkład pieniężny.

W dniu 24 kwietnia 2018 roku nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego Port Praski City III Sp. z o.o. do kwoty 29 100 000,00 złotych poprzez utworzenie 2 725 nowych udziałów o wartości nominalnej 100 zł każdy udział, które zostały objęte przez jedynego wspólnika, Pantanomo Limited, w zamian za wkład pieniężny.

W dniu 24 kwietnia 2018 roku nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego Port Praski City IV Sp. z o.o. do kwoty 50 000,00 złotych poprzez utworzenie 450 nowych udziałów o wartości nominalnej 100 zł każdy udział, które zostały objęte przez jedynego wspólnika, Pantanomo Limited, w zamian za wkład pieniężny.

W dniu 24 kwietnia 2018 roku nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego Port Praski Doki II Sp. z o.o. do kwoty 38 200 000,00 złotych poprzez utworzenie 5 170 nowych udziałów o wartości nominalnej 100 zł każdy udział, które zostały objęte przez jedynego wspólnika, Pantanomo Limited, w zamian za wkład pieniężny.

W dniu 24 kwietnia 2018 roku nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego Port Praski Education Sp. z o.o. do kwoty 4 000 000,00 złotych poprzez utworzenie 4 150 nowych udziałów o wartości nominalnej 100 zł każdy udział, które zostały objęte przez jedynego wspólnika, Pantanomo Limited, w zamian za wkład pieniężny.

W dniu 24 kwietnia 2018 roku nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego Port Praski Hotel Sp. z o.o. do kwoty 14 544 000,00 złotych poprzez utworzenie 100 000 nowych udziałów o wartości nominalnej 100 zł każdy udział, które zostały objęte przez jedynego wspólnika, Pantanomo Limited, w zamian za wkład pieniężny.

W dniu 24 kwietnia 2018 roku nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego Port Praski Media Park Sp. z o.o. do kwoty 29 500 000,00 złotych poprzez utworzenie 4 600 nowych udziałów o wartości nominalnej 100 zł każdy udział, które zostały objęte przez jedynego wspólnika, Pantanomo Limited, w zamian za wkład pieniężny.

W dniu 24 kwietnia 2018 roku nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego Port Praski Medical Center Sp. z o.o. do kwoty 10 400 000,00 złotych poprzez utworzenie 3 220 nowych udziałów o wartości nominalnej 100 zł każdy udział, które zostały objęte przez jedynego wspólnika, Pantanomo Limited, w zamian za wkład pieniężny.

W dniu 24 kwietnia 2018 roku nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego Port Praski Office Park Sp. z o.o. do kwoty 32 100 000,00 złotych poprzez utworzenie 9 417 nowych udziałów o wartości nominalnej 100 zł każdy udział, które zostały objęte przez jedynego wspólnika, Pantanomo Limited, w zamian za wkład pieniężny.

W dniu 21 maja 2018 roku została utworzona przez spółkę Laris Development Sp. z o.o. (dawniej Harmony – Warszawa-Konstruktorska Sp. z o.o.) spółka SPV Baletowa Sp. z o.o. Przedmiotem działalności spółki jest działalność deweloperska.

W dniu 22 czerwca 2018 roku została utworzona spółka TMS Lumina Sp. z o.o. Podstawowym przedmiotem działalności jest usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych. W dniu 27 sierpnia 2018 roku nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego spółki do kwoty 305 000 zł poprzez utworzenie 6 000 nowych udziałów o wartości nominalnej 50 zł każdy udział, które zostały objęte dotychczasowego udziałowca spółkę TMS Inwestycje Sp. z o.o. w zamian za wkład pieniężny.

W dniu 24 września 2018 roku TMS Inwestycje Sp. z o.o. zakupił 5 udziałów spółki TMS Lumina Sp. z o.o. stając się tym samym 100% udziałowcem spółki.

W dniu 22 czerwca 2018 roku została utworzona spółka TMS Kraków Sp. z o.o. Podstawowym przedmiotem działalności jest działalność hotelarska. W dniu 27 sierpnia 2018 roku nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego spółki do kwoty 20 000 złotych poprzez utworzenie 300 nowych udziałów o wartości nominalnej 50 zł każdy udział, które zostały objęte dotychczasowego udziałowca spółkę TMS Inwestycje Sp. z o.o. w zamian za wkład pieniężny. W dniu 24 września 2018 roku TMS Inwestycje Sp. z o.o. zakupił 5 udziałów spółki za kwotę 250 zł stając się tym samym 100% udziałowcem spółki TMS Kraków Sp. z o.o..

W dniu 22 czerwca 2018 roku została utworzona spółka TMS Ossa Sp. z o.o. (pierwsza nazwa TMS Wrocław Sp. z o.o.) Podstawowym przedmiotem działalności jest działalność hotelarska. W dniu 27 sierpnia 2018 roku nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego spółki do kwoty 20 000 złotych poprzez utworzenie 300 nowych udziałów o wartości nominalnej 50 zł każdy udział, które zostały objęte dotychczasowego udziałowca spółkę TMS Inwestycje Sp. z o.o. w zamian za wkład pieniężny. W dniu 24 września 2018 roku TMS Inwestycje Sp. z o.o. zakupił 5 udziałów spółki za kwotę 250 złotych stając się tym samym 100% udziałowcem spółki TMS Ossa Sp. z o.o.

W dniu 17 sierpnia 2018 roku komplementariusz spółki Port Praski Białystok Sp. z o.o. s.k. Port Praski Sp. z o.o. podwyższył wkład komplementariusza do kwoty 25 025 000 złotych, a komandytariusz Marked-Bud Sp. z o.o. odsprzedał swoje udziały spółce Port Praski Nowe Inwestycje Sp. z o.o. za kwotę 1 złoty.

Likwidacja funduszy inwestycyjnych

Zgodnie ze statutem funduszu inwestycyjnego Port Praski Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych z dniem 19 marca 2018 roku rozpoczął się proces likwidacji funduszu, który zakończył się 6 września 2018 roku. Na dzień bilansowy fundusz nie został wykreślony z rejestru.

Z dniem 29 czerwca 2018 roku rozpoczęto proces likwidacji funduszu Lartiq XIX Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych.

Emisja obligacji

W dniu 26 czerwca 2018 roku Embud Sp. z o.o. SKA wyemitował obligacje zerokuponowe o wartości nominalnej 18 000 000 złotych. Wyemitowane obligacje objął IB8 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych.

W dniu 20 grudnia 2018 roku Embud Sp. z o.o. SKA wyemitował obligacje zerokuponowe o wartości nominalnej 20 000 000 złotych. Wyemitowane obligacje objął IB8 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych.

Zmiany w strukturze Grupy w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku.

W dniu 27 marca 2017 roku nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego Pantanomo Limited w drodze wydania 10 003 nowych udziałów każdy o wartości nominalnej 1 EUR. Wszystkie nowoutworzone udziały zostały objęte przez ToBe Investments Ltd. w zamian za wkład pieniężny w wysokości 430 129 000 złotych. W rezultacie podwyższenia kapitału udział ToBe Investments Ltd. w Pantanomo Ltd. wyniósł 50,007%. Jednocześnie na bazie umowy pomiędzy wspólnikami kontrolę nad Pantanomo Ltd sprawuje Grupa Kapitałowa Elektrim S.A. Szczegółowe informacje przedstawiono w notce 7.1 dotyczącej istotnego osądu oraz w notce 35 zawierającej informacje o transakcjach z podmiotami powiązanymi.

W dniu 2 czerwca 2017 roku Argumenol Ltd. nabyła od Juvel Ltd 90 udziałów w spółce Embud 2 Sp. z o.o. SKA o łącznej wartości nominalnej 45 000 złotych za 1 091 906,10 złotych.

W dniu 5 czerwca 2017 roku Elektrim-Megadex S.A. zawarł umowę sprzedaży 14.292 akcji imiennych Pollytag S.A. za kwotę 885.389,40 złotych do Megadex Serwis Sp. z o.o.

W dniu 20 września 2017 roku Port Praski FIZ AN zawarł z Pantanomo Ltd. umowę sprzedaży 45 440 udziałów w spółce Port Praski Hotel Sp. z o.o. za kwotę 4 432 672 złotych.

W dniu 20 września 2017 roku Port Praski FIZ AN zawarł z Pantanomo Ltd. umowę sprzedaży 146 850 udziałów w spółce Port Praski City Sp. z o.o. za kwotę 14 680 594,50 złotych. Rozliczenie transakcji zostało przeprowadzone poprzez potrącenie z wykupem certyfikatów inwestycyjnych.

W dniu 20 września 2017 roku Port Praski FIZ AN zawarł z Pantanomo Ltd. umowę sprzedaży 351 830 udziałów w spółce Port Praski Doki Sp. z o.o. za kwotę 35 179 481,70 złotych. Rozliczenie transakcji zostało przeprowadzone poprzez potrącenie z wykupem certyfikatów inwestycyjnych.

W dniu 20 września 2017 roku Port Praski FIZ AN zawarł z Pantanomo Ltd. umowę sprzedaży 376 990 udziałów w spółce Port Praski Doki II Sp. z o.o. za kwotę 37 502 965,20 złotych. Rozliczenie transakcji zostało przeprowadzone poprzez potrącenie z wykupem certyfikatów inwestycyjnych.

W dniu 20 września 2017 roku Port Praski FIZ AN zawarł z Pantanomo Ltd. umowę sprzedaży 290 400 udziałów w spółce Port Praski Media Park Sp. z o.o. za kwotę 28 886 088 złotych. Rozliczenie transakcji zostało przeprowadzone poprzez potrącenie z wykupem certyfikatów inwestycyjnych.

W dniu 20 września 2017 roku Port Praski FIZ AN zawarł z Pantanomo Ltd. umowę sprzedaży 290 400 udziałów w spółce Port Praski Media Park Sp. z o.o. za kwotę 28 886 088 złotych. Rozliczenie transakcji zostało przeprowadzone poprzez potrącenie z wykupem certyfikatów inwestycyjnych.

W dniu 20 września 2017 roku Port Praski FIZ AN zawarł z Pantanomo Ltd. umowę sprzedaży 35 850 udziałów w spółce Port Praski Education Sp. z o.o. za kwotę 3 558 829,50 złotych. Rozliczenie transakcji zostało przeprowadzone poprzez potrącenie z wykupem certyfikatów inwestycyjnych.

W dniu 20 września 2017 roku Port Praski FIZ AN zawarł z Pantanomo Ltd. umowę sprzedaży 290 400 udziałów w spółce Port Praski Sp. z o.o. SKA za kwotę 65 355 690 złotych. Rozliczenie transakcji zostało przeprowadzone poprzez potrącenie z wykupem certyfikatów inwestycyjnych.

W dniu 27 listopada 2017 roku Enelka Taahhut Imalat ve Ticaret Ltd. Sti. nabyła 1 417 certyfikatów inwestycyjnych serii F wyemitowanych przez IB 8 FIZ AN po cenie emisyjnej 70 559,83 złotych za certyfikat inwestycyjny w zamian za wpłatę pieniężną.

W dniu 27 listopada 2017 roku Pantanomo Ltd. nabyła 1 417 certyfikatów inwestycyjnych serii G wyemitowanych przez IB 8 FIZ AN po cenie emisyjnej 70 559,83 złotych za certyfikat inwestycyjny w zamian za wpłatę pieniężną.

W dniu 7 grudnia 2017 roku nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego Centrum Zdrowia i Relasu Verano Sp. z o.o. z kwoty 12 450 728 złotych do kwoty 13 288 480 złotych w drodze wydania 667 nowych udziałów każdy o wartości nominalnej 1 256 złotych. Wszystkie nowoutworzone udziały zostały objęte przez Elektrim – Megadex S.A. w zamian za wkład pieniężny.

Połączenie spółek

W dniu 1 grudnia 2017 roku spółka JK Projekt Sp. z o.o. została połączona ze spółką Laris Investments Sp. z o.o. metodą połączenia poprzez przejęcie. Połączenie zostało rozliczone metodą łączenia udziałów. Połączenie nie miało wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

5. Skład Zarządu jednostki dominującej

W skład Zarządu jednostki dominującej na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku wchodził:

- Wojciech Piskorz – Prezes Zarządu
- Iwona Tabakiernik-Wysłocka – Członek Zarządu

W ciągu okresu sprawozdawczego i do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego skład Zarządu jednostki dominującej nie zmienił się.

6. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 5 maja 2020 roku.

7. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy wymaga od Zarządu jednostki dominującej osądów, szacunków oraz założeń, które mają wpływ na prezentowane przychody, koszty, aktywa, zobowiązania i powiązane z nimi noty oraz ujawnienia dotyczące zobowiązań warunkowych. Niepewność, co do tych założeń i szacunków może spowodować istotne korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w przyszłości.

7.1. Profesjonalny osąd

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości Zarząd dokonał następujących osądów, które mają największy wpływ na przedstawiane wartości bilansowe aktywów i zobowiązań.

Kapitalizacja różnic kursowych

W związku z realizowanymi inwestycjami, spółki z Grupy korzystają z zewnętrznych źródeł finansowania.

Koszty finansowania, dające się bezpośrednio przyporządkować realizowanym inwestycjom są kapitalizowane w wartości środków trwałych w budowie oraz zapasów (w ramach działalności deweloperskiej) do dnia zakończenia inwestycji.

Spółki dokonują kapitalizacji różnic kursowych związanych z otrzymanymi kredytami i pożyczkami w walucie obcej w stopniu, w jakim stanowią one korektę kosztów odsetek. Grupa stosuje podejście kumulatywne w zakresie kapitalizacji kosztów finansowania zewnętrznego. Podejście kumulatywne traktuje inwestycję, jako całość, dlatego też kwota różnic kursowych możliwa do kapitalizacji, jako korekta kosztów finansowania zewnętrznego w okresie sprawozdawczym może podlegać zmianom wraz ze zmianami kursów walut w okresie trwania inwestycji.

Klasyfikacja umów leasingowych

Grupa dokonuje klasyfikacji leasingu, jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

Identyfikacja wbudowanych instrumentów pochodnych

Na każdy dzień bilansowy kierownictwo Grupy dokonuje oceny czy w ramach zawartych umów występują cechy ekonomiczne i ryzyko właściwe dla wbudowanego instrumentu pochodnego w walucie obcej, które nie byłyby ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej.

Ocena sprawowania kontroli oraz wywierania wpływu na inne jednostki

Spółka Pantanomo Ltd. oraz spółki celowe, będące spółkami zależnymi od Pantanomo Ltd., objęte są konsolidacją w związku z zawarciem umowy pomiędzy wspólnikami pozwalającej Grupie Kapitałowej Elektrim S.A. na sprawowanie kontroli, poprzez wpływ na sposób głosowania innych posiadaczy praw głosu (wpływ na sposób głosowania innych posiadaczy praw głosu został ujęty w nocie 35).

Ujmowanie przychodów ze sprzedaży nieruchomości

Przychody ze sprzedaży nieruchomości (mieszkań, powierzchni komercyjnych, biurowych) są rozpoznawane w momencie spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia, w którym klient uzyskuje kontrolę nad przyrzeczoną dobrą. W ocenie Grupy, klient uzyskuje kontrolę nad nieruchomością w momencie podpisania aktu notarialnego. W praktyce data aktu notarialnego jest tożsama z datą przekazania nieruchomości klientowi (tj. datą protokołu odbioru nieruchomości).

7.2. Niepewność szacunków i założeń

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym. Grupa przyjęła założenia i szacunki na temat przyszłości na podstawie wiedzy posiadanej podczas sporządzania sprawozdania finansowego. Występujące założenia i szacunki mogą ulec zmianie na skutek wydarzeń w przyszłości wynikających ze zmian rynkowych lub zmian niebędących pod kontrolą Grupy. Takie zmiany są odzwierciedlane w szacunkach lub założeniach w chwili wystąpienia.

Utrata wartości aktywów trwałych

W wyniku przeprowadzonych analiz na dzień 31 grudnia 2018 roku, Grupa zidentyfikowała istnienie przesłanek, które mogłyby wskazywać na ewentualną utratę wartości składników aktywów, w postaci wyższej wartości bilansowej aktywów netto Grupy od wartości jej rynkowej kapitalizacji. W związku z tym Grupa przeprowadziła testy na utratę wartości składników majątku trwałego. W oparciu o przeprowadzone testy stwierdzono, iż istnieje konieczność rozpoznania odpisów aktualizujących wartość rzeczowego majątku trwałego. Informacje o przeprowadzonym teście przedstawiono w nocie 15.1.

Wycena rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane za pomocą metod aktuarialnych. Przyjęte w tym celu założenia zostały przedstawione w nocie 24.

Szacunek został sporządzony w oparciu o następujące główne założenia:

- stopa dyskontowa 3 %
- przewidywany wskaźnik inflacji 2,5 %
- przewidywane stopy wzrostu wynagrodzeń w zależności od spółki zawiera się w przedziale od 0 do 3%

Zmiany wskaźników finansowych będących podstawą szacunku spowodowałyby zmianę salda rezerwy o kwoty zaprezentowane w poniższej tabeli (w tysiącach złotych).

	(+) wzrost o 1 p.p.	(-) spadek o 1 p.p.
stopa dyskontowa	(3 767)	3 317
stopa wzrostu wynagrodzenia	3 543	(3 709)

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione. Szczegóły odnośnie podatku odroczonego zostały opisane w notcie 10.35.2.

Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych

Wartość godziwą nieruchomości inwestycyjnych ustala się poprzez wykorzystanie różnych technik wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod wyceny i założeń Grupa kieruje się profesjonalnym osądem.

Sposób ustalenia wartości godziwej poszczególnych grup nieruchomości inwestycyjnych został przedstawiony w notcie 17.

Kapitalizacja kosztów usuwania nadkładu w fazie produkcyjnej

W uzasadnionych przypadkach określonych przez KIMSF 20 Grupa kapitalizuje koszty zdejmowania nadkładu w fazie produkcyjnej odkrywki. Podstawą kapitalizacji kosztów jest spełnienie następujących warunków: prawdopodobne jest uzyskanie przez Grupę przyszłych korzyści ekonomicznych związanych z usuwaniem nadkładu, Grupa jest w stanie zidentyfikować tę część złoża węgla, do której dostęp został ułatwiony oraz koszty związane z usuwaniem nadkładu dotyczące tej części złoża mogą zostać wiarygodnie wycenione. Grupa okresowo weryfikuje szacunki dotyczące powyższych kryteriów w celu zapewnienia prawidłowej kapitalizacji kosztów. Dodatkowe informacje w notcie 30.2.2.

Okres rozliczania dla aktywów z tytułu zdejmowania nadkładu i innych aktywów górniczych

Grupa okresowo weryfikuje ustalone okresy rozliczania aktywów dotyczących zdejmowania nadkładu i innych aktywów górniczych, na podstawie aktualnych prognoz, co do okresu eksploatacji odkrywek. Dane na temat aktywów dotyczących zdejmowania nadkładu i innych aktywów górniczych znajdują się w notcie 20.

Rekompensaty z tytułu rozwiązania kontraktów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej

W notcie 33 przedstawiono opis istotnych zobowiązań warunkowych i opis istotnych spraw sądowych, w tym dotyczących rekompensat z tytułu rozwiązania kontraktów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej.

Ujmowanie przychodów

Długoterminowe umowy o usługi budowlane

Grupa ujmuje przychody z tytułu długoterminowych umów o usługę budowlaną w miarę upływu czasu, mierząc stopień całkowitego spełnienia tego zobowiązania do wykonania świadczenia. Grupa stosuje metodę opartą na wynikach. Stosowanie tej metody wymaga od Grupy obmiaru dotychczas wykonanych prac w stosunku do całości usług do wykonania. Przychód ujmowany jest na podstawie ceny transakcyjnej z wyłączeniem kwot, które Grupa (realizując umowy w ramach konsorcjum, jako lider) pobiera w imieniu konsorcjantów.

Na każdy dzień bilansowy Grupa dokonuje aktualizacji ceny transakcyjnej i stopnia spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia tj. realizacji długoterminowej umowy budowlanej.

Przewidywana całkowita strata na kontrakcie ujmowana jest, jako koszty okresu, w którym została rozpoznana, zgodnie z MSR 37.

Informacje na temat uzyskanych przez Grupę przychodów znajdują się w notcie 12.1.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz aktywów niematerialnych. W przypadku zaistnienia okoliczności powodujących zmianę zakładanego okresu użytkowania następuje zmiana stawek amortyzacji, co z kolei wpływa na wysokość odpisów amortyzacyjnych oraz wartość księgową środków trwałych i aktywów

niematerialnych w przyszłych okresach. Grupa corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków. Przeprowadzona na dzień 31 grudnia 2018 roku weryfikacja okresów ekonomicznej użyteczności środków trwałych nie wykazała konieczności istotnych zmian dotychczas stosowanych stawek amortyzacyjnych.

Niepewność związana z rozliczeniami podatkowymi

Regulacje dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych oraz obciążeń związanych z ubezpieczeniami społecznymi podlegają częstym zmianom. Te częste zmiany powodują brak odpowiednich punktów odniesienia, niespójne interpretacje oraz nieliczne ustanowione precedensy, które mogłyby mieć zastosowanie. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych, zarówno pomiędzy organami państwowymi jak i organami państwowymi i przedsiębiorstwami.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności (na przykład kwestie celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i grzywien, a wszelkie dodatkowe zobowiązania podatkowe, wynikające z kontroli, muszą zostać zapłacone wraz z wysokimi odsetkami. Te warunki powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest większe niż w krajach o bardziej dojrzałym systemie podatkowym.

W konsekwencji, kwoty prezentowane i ujawniane w sprawozdaniach finansowych mogą się zmienić w przyszłości w wyniku ostatecznej decyzji organu kontroli podatkowej.

Z dniem 15 lipca 2016 roku do Ordynacji Podatkowej zostały wprowadzone zmiany w celu uwzględnienia postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR). GAAR ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce. GAAR definiuje unikanie opodatkowania, jako czynność dokonaną przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem i celem przepisów ustawy podatkowej. Zgodnie z GAAR taka czynność nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób działania był sztuczny. Wszelkie występowanie (i) nieuzasadnionego dzielenia operacji, (ii) angażowania podmiotów pośredniczących mimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego, (iii) elementów wzajemnie się znoszących lub kompensujących oraz (iv) inne działania o podobnym działaniu do wcześniej wspomnianych, mogą być potraktowane, jako przesłanka istnienia sztucznych czynności podlegających przepisom GAAR. Nowe regulacje będą wymagać znacznie większego osądu przy ocenie skutków podatkowych poszczególnych transakcji.

Klauzulę GAAR należy stosować w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie oraz do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR, ale, dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiągane. Wdrożenie powyższych przepisów umożliwi polskim organom kontroli podatkowej kwestionowanie realizowanych przez podatników prawnych ustaleń i porozumień, takich jak restrukturyzacja i reorganizacja grupy.

Grupa ujmuje i wycenia aktywa lub zobowiązania z tytułu bieżącego i odroczonego podatku dochodowego przy zastosowaniu wymogów MSR 12 Podatek dochodowy w oparciu o zysk (stratę podatkową), podstawę opodatkowania, nierozliczone straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe, uwzględniając ocenę niepewności związanych z rozliczeniami podatkowymi.

Gdy istnieje niepewność, co do tego, czy i w jakim zakresie organ podatkowy będzie akceptował poszczególne rozliczenia podatkowe transakcji, Grupa ujmuje te rozliczenia uwzględniając ocenę niepewności. Szczegóły zostały opisane w notcie 10.35.4.

Odpisy aktualizujące wartość należności

W odniesieniu do należności handlowych przyjmuje się, że dane dotyczące spłacalności mogą być wykorzystane do szacowania ryzyka kredytowego w przyszłości, w związku, z czym straty kredytowe są oszacowywane wykorzystując dane historyczne dotyczące przedziałów wiekowania należności handlowych i ich realizacji. Szczegóły odnośnie odpisów aktualizujących należności znajdują się w notcie 10.20 i 26.

Rezerwa na likwidację składowisk popiołów

Grupa tworzy rezerwę na likwidację składowisk popiołów ze względu na wynikający z pozwoleń zintegrowanych obowiązek prawny. Podstawą szacowania rezerwy są opracowania, analizy techniczno-ekonomiczne sporządzone przez Grupę a także otrzymane oferty zewnętrzne dla planowanych kierunków rekultywacji. Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa dokonuje aktualizacji wartości rezerwy. Na dzień bilansowy Zarząd Grupy oszacował wartość kosztów rekultywacji do poniesienia w przyszłości na bazie wiedzy o powierzchni użytkowanych składowisk popiołów oraz obecnie ponoszonych kosztów rekultywacji dla podobnych terenów. Kalkulując rezerwę Grupa przyjęła następujące założenia: stopa dyskonta na poziomie 3,0%, poziom inflacji na poziomie 2,5%.

Rezerwa opisana w nocie 30.2.2.

Rezerwy rekultywacyjne i inne związane z działalnością górniczą

Grupa tworzy rezerwę zarówno na koszty rekultywacji terenu związanej z bieżącym wydobywaniem węgla na danej odkrywcę jak również na koszty rekultywacji wyrobiska końcowego. Rezerwa tworzona jest w oparciu o aktualne szacunki przyszłych kosztów rekultywacji jak również zakładane terminy rozpoczęcia i zakończenia rekultywacji, w oparciu o raporty niezależnych ekspertów szacujących koszty rekultywacji na zlecenie Zarządu, jak i wewnętrzne szacunki Grupy i dyskontowana na każdy dzień sprawozdawczy. Rezerwy opisane są w nocie 30.2.3.

Wycena certyfikatów energetycznych

Z tytułu produkcji energii w źródłach odnawialnych, gazowych oraz wysokiej kogeneracji Grupa rozpoznaje świadectwa pochodzenia energii (zielone i czerwone certyfikaty) według wartości godziwej na koniec miesiąca, w którym zostały wyprodukowane. Na dzień bilansowy Grupa wycenia świadectwa pochodzenia do wartości netto możliwej do uzyskania – dla zielonych certyfikatów na dzień 31 grudnia 2018 do ceny 135,20 PLN/MWh. Dane na temat cen pochodzą z notowań na Towarowej Giełdzie Energii S.A. Odpis aktualizujący wartość świadectw tworzony jest w przypadku, gdy cena sprzedaży możliwa do uzyskania pomniejszona o koszty zbycia jest niższa od historycznego kosztu wytworzenia. Kwota odpisu wynosi 1 703 tysiące złotych. Wartość odpisu aktualizującego zmniejsza wartość zapasów z tytułu świadectw pochodzenia i zwiększa koszt własny sprzedaży. Źródłem niepewności są regulacje prawne dotyczące rynku OZE.

Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów cieplarnianych oraz rezerwy na umorzenie jednostek poświadczonych redukcji emisji (EUA)

Grupa rozpoznaje rezerwę na zobowiązania z tytułu emisji gazów cieplarnianych. Od 1 stycznia 2013 roku obowiązuje kolejny okres rozliczeniowy 2013 – 2020 dotyczący uprawnień do emisji. Założeniem tego okresu jest przyznanie dla Grupy darmowych uprawnień EUA wynikających z produkcji energii cieplnej, aczkolwiek energetyka została dodatkowo objęta możliwością derogacji, wynikającej z Art. 10c Dyrektywy ETS, polegającej na przyznaniu dodatkowych darmowych uprawnień pod warunkiem poniesienia zadeklarowanych nakładów inwestycyjnych na inwestycje zgłoszone w Krajowym Planie Inwestycyjnym (KPI).

Emisja w Grupie w 2018 roku wyniosła 7 234 878 ton CO₂.

W kwietniu 2018 roku Grupa dokonała umorzenia emisji CO₂ za 2017 rok w ilości 10 866 104 tony CO₂.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku, Grupa utworzyła rezerwę na uprawnienia, w odniesieniu do faktycznej wielkości emisji za okres od dnia 1 stycznia 2018 roku do dnia 31 grudnia 2018 roku.

Na wartość rezerwy ma wpływ zmienny charakter cen CO₂ i związana z nią faktyczna wartość kosztów umorzenia.

Szczegóły odnośnie rezerwy na zobowiązania z tytułu emisji gazów cieplarnianych zostały zaprezentowane w nocie 31.

8. Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku stanowi pierwsze sprawozdanie finansowe Grupy sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unie Europejską („MSSF UE”). Na potrzeby niniejszego sprawozdania finansowego dniem przejścia na stosowanie standardów MSSF UE jest dzień 1 stycznia 2017 roku.

Ostatnim dostępnym, na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego, skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy sporządzonym zgodnie z polskimi zasadami rachunkowości, zdefiniowanymi w Ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz.U.2019.351 z późniejszymi zmianami), jest sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku.

Jednostki, które przygotowują sprawozdanie finansowe według MSSF po raz pierwszy stosują wytyczne Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej nr 1 („MSSF 1”) „Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy”. Zgodnie z MSSF 1, niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w taki sposób, jak gdyby Grupa zawsze stosowała MSSF UE obowiązujące na dzień sprawozdawczy, wraz ze stwierdzeniem pełnej zgodności z wszystkimi standardami MSSF.

Przy sporządzaniu niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, sprawozdanie otwarcia z sytuacji finansowej Grupy zostało przygotowane i zaprezentowane na dzień 1 stycznia 2017 roku tj. na datę przejścia Grupy na MSSF.

W niniejszej notce wyjaśnione zostały podstawowe korekty wprowadzone przez Grupę na potrzeby przekształcenia danych finansowych Grupy sporządzonych zgodnie z ustawą o rachunkowości na dzień 1 stycznia 2017 roku, 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2018 roku oraz za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2018 roku.

Grupa wdrożyła MSSF 15 retrospektywnie korzystając z praktycznego rozwiązania, tj. w odniesieniu do umów, które nie są zakończone na dzień pierwszego zastosowania.

Grupa zastosowała MSSF 9 Instrumenty finansowe retrospektywnie.

Spółka zastosowała właściwe dla niej obligatoryjne i dobrowolne zwolnienia ze stosowania wybranych MSSF UE określonych w MSSF 1. Zostały one opisane poniżej.

Grupa zastosowała następujące wyjątki obligatoryjne:

1) *Zmiana szacunków dokonanych w przeszłości*

Zastosowane w statutowych sprawozdaniach finansowych szacunki mogą ulec zmianie na dzień przejścia na MSSF tylko i wyłącznie w przypadku stwierdzenia błędu w ich ustalaniu lub jeśli ich dokonanie nie było wymagane zgodnie z UoR, a jest wymagane zgodnie z MSSF.

2) *Ujmowanie udziałów niedających kontroli*

Na dzień przejścia na MSSF Grupa posiadała udziały niedające kontroli w jednostkach zależnych, które na dzień przejścia na MSSF będą ujmowane zgodnie ze wskazanym zwolnieniem w wartości ustalonej według UoR. Zgodnie z tym zwolnieniem istnieje możliwość niestosowania MSSF 3 do rozliczenia połączeń, które miały miejsce przed dniem przejścia na MSSF.

3) *Klasyfikacja i wycena instrumentów finansowych*

Na dzień przejścia na MSSF, jeżeli ocena zmienionej wartości pieniądza w czasie jest niewykonalna w praktyce na podstawie faktów i okoliczności występujących na dzień przejścia na MSSF, Grupa ocenia wynikające z umowy przepływy pieniężne charakterystyczne dla tego składnika aktywów finansowych na podstawie faktów i okoliczności występujących na dzień przejścia na MSSF bez uwzględniania wymogów związanych ze zmianą wartości pieniądza w czasie.

4) *Utrata wartości aktywów finansowych*

Na dzień przejścia na MSSF Grupa skorzystała z racjonalnych i możliwych do udokumentowania informacji, które są dostępne bez nadmiernych kosztów i starań, w celu określenia ryzyka kredytowego istniejącego w dniu, w którym instrumenty finansowe zostały początkowo ujęte i porównuje je z ryzykiem kredytowym na dzień przejścia na MSSF.

Jeżeli ustalenie - na Dzień przejścia na MSSF - czy nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia instrumentu finansowego, wymagałoby nadmiernych kosztów lub starań, Grupa ujęła odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia na każdy dzień sprawozdawczy aż do chwili zaprzestania ujmowania tego instrumentu finansowego.

Ponadto, Grupa zastosowała następujące dobrowolne zwolnienia:

1) *Połączenia przedsięwzięć*

Zgodnie z tym zwolnieniem istnieje możliwość niestosowania MSSF 3 do rozliczenia połączeń, które miały miejsce przed dniem przejścia na MSSF.

W Grupie miały miejsce transakcje połączenia przedsięwzięć przed dniem przejścia na MSSF. Zgodnie ze wskazanym zwolnieniem Grupa postanowiła nie stosować postanowień MSSF 3 retrospektywnie w odniesieniu do przeprowadzonych w przeszłości połączeń jednostek gospodarczych (połączeń jednostek gospodarczych, które miały miejsce przed 1 stycznia 2017 roku).

2) *Skumulowane różnice z przeliczenia z waluty obcej*

Na dzień przejścia na MSSF dane finansowe jednostek zagranicznych przeliczane są zgodnie z MSR 21. Uznaje się przy tym, że różnice kursowe z przeliczenia na ten dzień wynoszą zero oraz zysk lub strata z późniejszego zbycia jakiegokolwiek jednostki działającej za granicą nie uwzględnia różnic z tytułu przeliczenia z waluty obcej, które powstały przed dniem przejścia na MSSF, ale uwzględnia różnice z tytułu przeliczenia waluty obcej powstałej w terminie późniejszym.

Grupa skorygowała do zera saldo różnic kursowych z przeliczenia na dzień 1 stycznia 2017. Grupa ujęła różnice kursowe z przeliczenia skalkulowane zgodnie z MSSF na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz 31 grudnia 2018 r.

3) *Aktywa i zobowiązania jednostek zależnych, stowarzyszonych oraz wspólnych przedsięwzięć*

Grupa ujęła w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym aktywa i zobowiązania jednostek zależnych stosujących wcześniej MSSF w tych samych wartościach bilansowych, jakie te jednostki wykazały w swoich sprawozdaniach finansowych sporządzonych zgodnie z MSSF, po dokonaniu korekt z tytułu konsolidacji oraz korekt z tytułu skutków połączenia jednostek, w ramach którego jednostka weszła w skład Grupy.

Wyjątkiem od powyższego jest zastosowanie w Grupie MSSF 9 retrospektywnie w odniesieniu do aktywów i zobowiązań finansowych.

4) *Koszty finansowania zewnętrznego*

Jednostki stosujące MSSF po raz pierwszy mogą stosować wytyczne MSR 23 od daty przejścia na MSSF lub innej wcześniejszej daty.

Grupa na dzień przejścia na MSSF nie dokonała korekty wartości kosztów finansowania zewnętrznego skapitalizowanych zgodnie z wcześniej stosowanymi standardami rachunkowości, które są ujęte w wartości netto aktywów na tę datę.

5) *Przychody*

Jednostka stosująca MSSF po raz pierwszy może stosować przepisy przejściowe określone w paragrafie C5 MSSF 15. Na dzień przejścia na MSSF Grupa zastosowała, więc następujące uproszczenia:

- Nie przekształcono umów, które: rozpoczynają się i kończą w tym samym rocznym okresie sprawozdawczym albo zostały zakończone przed rozpoczęciem najwcześniejszego prezentowanego okresu,
- W odniesieniu do umów, które zostały zmienione przed rozpoczęciem najwcześniejszego prezentowanego okresu, nie przekształcono retrospektywnie umowy w związku z tymi zmianami umowy. Zamiast tego Grupa odzwierciedliła zagregowany efekt wszystkich zmian, które miały miejsce przed rozpoczęciem najwcześniejszego prezentowanego okresu podczas:
 - a. identyfikowania spełnionych i niespełnionych zobowiązań do wykonania świadczenia;
 - b. ustalania ceny transakcyjnej; oraz
 - c. przypisywania ceny transakcyjnej do spełnionych i niespełnionych zobowiązań do wykonania świadczenia,

- W odniesieniu do wszystkich okresów sprawozdawczych przedstawionych przed datą pierwszego zastosowania nie ujawniono kwoty ceny transakcyjnej przypisanej do pozostałych zobowiązań do wykonania świadczenia ani nie wyjaśniono, kiedy - zgodnie z oczekiwaniem Grupy - może ona ująć tę kwotę, jako przychody.

W celu dostosowania danych ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzonego zgodnie z wymogami ustawy o rachunkowości do zasad rachunkowości zgodnych z MSSF, Grupa wprowadziła poniżej zaprezentowane korekty.

UZGODNIENIE SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ ZGODNIE Z POLITYKĄ RACHUNKOWOŚCI OPARTĄ NA MSSF I UOR NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2017 ROKU

Wyszczególnienie	Korekta	Stan na 1 stycznia 2017 wg UoR	Różnice MSSF ZE-PAK	Inne korekty	Korekta błędu ZE PAK	Stan na 1 stycznia 2017 wg MSSF
AKTYWA						
Aktywa trwałe		6 255 418	(166 109)	(388)	-	6 088 921
Rzeczowe aktywa trwałe	4, 19	3 362 690	118 041	(8 662)	-	3 472 069
Nieruchomości inwestycyjne	4, 19	840 248	-	8 750	-	848 998
Aktywa niematerialne		398 861	(273 261)	-	-	125 600
Aktywa dotyczące zdejmowania nadkładu i inne aktywa górnicze		-	80 524	-	-	80 524
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych		3 525	-	-	-	3 525
Pozostałe aktywa finansowe	18	1 439 696	10 242	3 427	-	1 453 365
Pozostałe aktywa niefinansowe		81 486	(74 541)	-	-	6 945
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	2, 13, 15	128 912	(27 114)	(3 903)	-	97 895
Aktywa obrotowe		1 702 218	229 201	(886)	-	1 930 533
Aktywa niematerialne		-	273 036	-	-	273 036
Zapasy		279 077	7 445	-	-	286 522
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	15	340 607	(7 188)	(886)	-	332 533
Aktywa z tytułu umów z klientami		-	8 168	-	-	8 168
Należności z tytułu podatku dochodowego		913	10 227	-	-	11 140
Pozostałe aktywa finansowe		103 957	77 143	-	-	181 100
Pozostałe aktywa niefinansowe		83 010	(44 716)	-	-	38 294
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		894 654	(94 914)	-	-	799 740
SUMA AKTYWÓW		7 957 636	63 092	(1 274)	-	8 019 454

Grupa Kapitałowa Elektrim S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 r. oraz rok zakończony 31 grudnia 2017 r.
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(dane w tabelach podano w tysiącach PLN)

PASYWA

Kapitał własny		3 107 678	(3 378)	1 902	(52 895)	3 053 307
Kapitał podstawowy		83 770	-	-	-	83 770
Nadwyżka wartości emisyjnej akcji powyżej ich wartości nominalnej		487 473	-	-	-	487 473
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	14	322 525	-	(322 525)	-	-
Pozostałe kapitały		268 980	(227 498)	-	-	41 482
Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	2, 14, 15, 19	851 231	224 120	327 527	(26 448)	1 376 430
Udziały niekontrolujące	15	1 093 699	-	(3 100)	(26 447)	1 064 152
Zobowiązania długoterminowe		1 841 887	96 111	(8 699)	52 895	1 982 194
Oprocentowane kredyty i pożyczki	2, 11	1 070 859	-	14 922	-	1 085 781
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	13	380 407	46 603	(5 421)	-	421 589
Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe		310 045	6 206	-	52 895	369 146
Świadczenia pracownicze		49 007	-	-	-	49 007
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	11	22 719	-	(13 341)	-	9 378
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	18	-	-	3 427	-	3 427
Dotacje i rozliczenia międzyokresowe przychodów		564	43 302	-	-	43 866
Ujemna wartość firmy		8 286	-	(8 286)	-	-
Zobowiązania krótkoterminowe		3 008 071	(29 641)	5 523	-	2 983 953
Oprocentowane kredyty i pożyczki	2, 15	707 560	-	5 521	-	713 081
Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe	8, 9	388 073	16 017	(29 941)	-	374 149
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	5, 7, 9	401 755	(16 637)	(58 670)	-	326 448
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	5	15 541	3 990	48 500	-	68 031
Świadczenia pracownicze	7, 8	25 311	(18 572)	44 696	-	51 435
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		1 325 073	165	-	-	1 325 238
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	5	143 683	(21 274)	(4 583)	-	117 826
Dotacje i rozliczenia międzyokresowe przychodów		1 075	6 670	-	-	7 745
Zobowiązania razem		4 849 958	66 470	(3 176)	52 895	4 966 147
KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA RAZEM		7 957 636	63 092	(1 274)	-	8 019 454

UZGODNIENIE SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ ZGODNIE Z POLITYKĄ RACHUNKOWOŚCI OPARTĄ NA MSSF I UOR NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 ROKU

Wyszczególnienie	Korekta	Stan na 31 grudnia 2017 wg UoR	Różnice MSSF ZE-PAK	Inne korekty	Korekta błędu ZE PAK	Stan na 31 grudnia 2017 wg MSSF
AKTYWA						
Aktywa trwałe		6 059 655	(163 414)	6 500	-	5 902 741
Rzeczowe aktywa trwałe	4, 19	3 320 143	104 805	(13 240)	-	3 411 708
Nieruchomości inwestycyjne	4, 19	837 212	-	13 538	-	850 750
Aktywa niematerialne	1	273 438	(261 674)	2 098	-	13 862
Aktywa dotyczące zdejmowania nadkładu i inne aktywa górnicze		-	72 536	-	-	72 536
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych		3 272	-	-	-	3 272
Pozostałe aktywa finansowe	18	1 453 547	9 404	5 443	-	1 468 394
Pozostałe aktywa niefinansowe		69 585	(66 294)	-	-	3 291
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	13, 15	102 458	(22 191)	(1 339)	-	78 928
Aktywa obrotowe		1 994 117	216 909	3 715	-	2 214 741
Aktywa niematerialne		-	261 654	-	-	261 654
Zapasy	16	298 893	9 133	4 352	-	312 378
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	15	309 118	(9 529)	(637)	-	298 952
Aktywa z tytułu umów z klientami		-	7 080	-	-	7 080
Należności z tytułu podatku dochodowego		956	17 731	-	-	18 687
Pozostałe aktywa finansowe		131 648	34 592	-	-	166 240
Pozostałe aktywa niefinansowe		83 169	(52 608)	-	-	30 561
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		1 170 333	(52 182)	-	-	1 118 151
Aktywa trwałe zakwalifikowane do sprzedaży		-	1 038	-	-	1 038
SUMA AKTYWÓW		8 053 772	53 495	10 215	-	8 117 482
PASYWA						
Kapitał własny		3 644 436	(6 947)	13 669	(52 895)	3 598 263
Kapitał podstawowy		83 770	-	-	-	83 770
Nadwyżka wartości emisyjnej akcji powyżej ich wartości nominalnej		482 209	-	5 264	-	487 473
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	14	688 607	(3 112)	(565 837)	-	119 658
Pozostałe kapitały		1 509 544	(1 450 859)	(2 316)	-	56 369
Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	1, 2, 3, 14, 15, 16, 19	(697 084)	1 459 617	576 880	(26 448)	1 312 965
Udziały niekontrolujące	2, 14, 15	1 577 390	(12 593)	(322)	(26 447)	1 538 028

Grupa Kapitałowa Elektrim S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 r. oraz rok zakończony 31 grudnia 2017 r.
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(dane w tabelach podano w tysiącach PLN)

Zobowiązania długoterminowe		1 930 550	91 504	6 426	52 895	2 081 375
Oprocentowane kredyty i pożyczki	2, 11	1 080 023	-	10 621	-	1 090 644
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	2, 13, 16	425 265	47 002	(1 352)	-	470 915
Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe		361 900	-	-	52 895	414 795
Świadczenia pracownicze		48 509	-	-	-	48 509
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe		6 037	(7)	-	-	6 030
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	18	-	-	5 443	-	5 443
Dotacje i rozliczenia międzyokresowe przychodów		530	44 509	-	-	45 039
Ujemna wartość firmy		8 286	-	(8 286)	-	-
Zobowiązania krótkoterminowe		2 478 786	(31 062)	(9 880)	-	2 437 844
Oprocentowane kredyty i pożyczki	2, 15	359 194	1 288	3 504	-	363 986
Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe	8, 9	370 996	7 612	(31 506)	-	347 102
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	5, 7, 9, 11	240 260	2 050	(51 357)	-	190 953
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	5	6 192	5 626	25 021	-	36 839
Świadczenia pracownicze	7, 8, 9	25 136	(19 510)	45 395	-	51 021
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		1 325 220	1 091	-	-	1 326 311
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	5	150 928	(30 726)	(937)	-	119 265
Dotacje i rozliczenia międzyokresowe przychodów		860	1 507	-	-	2 367
Zobowiązania razem		4 409 336	60 442	(3 454)	52 895	4 519 219
KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA RAZEM		8 053 772	53 495	10 215	-	8 117 482

UZGODNIENIE SKONSOLIDOWANEGO RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT I SPRAWOZDANIA Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW WYKAZYWANEGO ZGODNIE Z POLITYKĄ RACHUNKOWOŚCI OPARTĄ NA MSSF I UOR ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2017 ROKU

Wyszczególnienie	Korekta	Stan na 31 grudnia 2017 wg UoR	Różnice MSSF ZE-PAK	Inne korekty	Korekta błędu ZE PAK	Stan na 31 grudnia 2017 wg MSSF
Działalność kontynuowana						
Przychody z umów z klientami	6, 10, 12	2 373 505	-	(18 836)	-	2 354 669
Przychody z tytułu wynajmu	10	40 690	-	5 766	-	46 456
Inne przychody		182 035	-	-	-	182 035
Przychody ze sprzedaży		2 596 230	-	(13 070)	-	2 583 160

Grupa Kapitałowa Elektrim S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 r. oraz rok zakończony 31 grudnia 2017 r.
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(dane w tabelach podano w tysiącach PLN)

Koszt własny sprzedaży	12	(2 095 165)	(32 446)	13 023	-	(2 114 588)
Zysk brutto ze sprzedaży		501 065	(32 446)	(47)	-	468 572
Pozostałe przychody operacyjne	19	13 472	(512)	211	-	13 171
Koszty sprzedaży		(7 073)	760	-	-	(6 313)
Koszty ogólnego zarządu	1, 16	(168 044)	2 340	4 439	-	(161 265)
Zysk/ (strata) z tytułu przeszacowania nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej		17 959	-	-	-	17 959
Pozostałe koszty operacyjne	1, 15	(37 688)	25 827	2 260	-	(9 601)
Zysk z działalności operacyjnej		319 691	(4 031)	6 863	-	322 523
Przychody finansowe	3, 6	74 269	71	(27 885)	-	46 455
Koszty finansowe	2, 15	(275 540)	-	6 095	-	(269 445)
Udział w zysku/(stracie) jednostki stowarzyszonej i wspólnego przedsięwzięcia		(238)	-	-	-	(238)
Zysk brutto		118 182	(3 960)	(14 927)	-	99 295
Podatek dochodowy	2, 15, 16	(88 630)	4 115	(1 503)	-	(86 018)
Zysk netto z działalności kontynuowanej		29 552	155	(16 430)	-	13 277
Zysk netto za rok obrotowy		29 552	155	(16 430)	-	13 277
Zysk/ (strata) przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		(77 990)	155	(16 430)	-	(94 265)
Zysk/ (strata) przypadający akcjonariuszom jednostki niekontrolującym		107 542	-	-	-	107 542
Inne całkowite dochody						
<i>Pozycje podlegające przeklasyfikowaniu do zysku w kolejnych okresach sprawozdawczych:</i>						
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	14	-	-	121 012	-	121 012
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych		-	5 439	-	-	5 439
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów podlegających przeklasyfikowaniu do zysku/straty w kolejnych okresach		-	(1 033)	-	-	(1 033)
Inne całkowite dochody netto podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych		-	4 406	121 012	-	125 418

Grupa Kapitałowa Elektrim S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 r. oraz rok zakończony 31 grudnia 2017 r.
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(dane w tabelach podano w tysiącach PLN)

*Pozycje niepodlegające
przeklasyfikowaniu do zysku w
kolejnych okresach sprawozdawczych:*

Zyski/ (straty) aktuarialne dotyczące programów określonych świadczeń		-	(2 155)	-	-	(2 155)
Wycena inwestycji	17	-	-	15 095	-	15 095
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów niepodlegających przeklasyfikowaniu do zysku/straty w kolejnych okresach	17	-	409	(2 459)	-	(2 050)
Inne całkowite dochody netto niepodlegające przeklasyfikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych		-	(1 746)	12 636	-	10 890

Inne całkowite dochody netto - **2 660** **133 648** - **136 308**

CAŁKOWITY DOCHÓD ZA ROK		29 552	2 815	117 218	-	149 585
Całkowity dochód przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		(77 990)	2 815	115 455	-	40 280
Całkowity dochód przypadający akcjonariuszom niekontrolującym		107 542	-	1 763	-	109 305

UZGODNIENIE SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ ZGODNIE Z POLITYKĄ RACHUNKOWOŚCI OPARTĄ NA MSSF I UOR NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2018 ROKU

Wyszczególnienie	Korekta	Stan na 31 grudnia 2018 wg UoR	Różnice MSSF ZE-PAK	Inne korekty	Korekta błędów ZE PAK	Stan na 31 grudnia 2018 wg MSSF
AKTYWA						
Aktywa trwałe		5 360 540	44 448	1 084	-	5 406 072
Rzeczowe aktywa trwałe	4, 19	2 862 175	133 467	(23 129)	-	2 972 513
Nieruchomości inwestycyjne	4, 19	815 402	-	27 668	-	843 070
Aktywa niematerialne	1	73 790	(66 806)	4 195	-	11 179
Aktywa dotyczące zdejmowania nadkładu i inne aktywa górnicze		-	80 326	-	-	80 326
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych		2 079	-	-	-	2 079
Pozostałe aktywa finansowe		1 384 702	1 626	-	-	1 386 328
Pozostałe aktywa niefinansowe		82 997	(78 163)	-	-	4 834
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	13	139 395	(26 002)	(7 650)	-	105 743

Grupa Kapitałowa Elektrim S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 r. oraz rok zakończony 31 grudnia 2017 r.
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(dane w tabelach podano w tysiącach PLN)

Aktywa obrotowe		2 097 390	41 357	17 479	-	2 156 226
Aktywa niematerialne		-	66 817	-	-	66 817
Zapasy	16	334 889	5 908	9 113	-	349 910
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności		434 782	(9 140)	-	-	425 642
Aktywa z tytułu umów z klientami		-	5 066	-	-	5 066
Należności z tytułu podatku dochodowego		1 119	1 544	-	-	2 663
Pozostałe aktywa finansowe	18	106 069	35 669	8 366	-	150 104
Pozostałe aktywa niefinansowe		57 965	(20 157)	-	-	37 808
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		1 162 566	(45 360)	-	-	1 117 206
Aktywa trwale zakwalifikowane do sprzedaży		-	1 010	-	-	1 010
SUMA AKTYWÓW		7 457 930	85 805	18 563	-	7 562 298
PASYWA						
Kapitał własny		2 957 825	16 021	25 441	-	2 999 287
Kapitał podstawowy		83 770	-	-	-	83 770
Nadwyżka wartości emisyjnej akcji powyżej ich wartości nominalnej	17	714 810	(232 601)	5 264	-	487 473
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	14	579 040	-	(314 148)	-	264 892
Pozostałe kapitały	17	1 601 777	(1 578 326)	(70 699)	-	(47 248)
Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	1, 2, 14, 15, 16, 17, 19	(1 300 154)	1 820 778	416 704	-	937 328
Udziały niekontrolujące	2, 14, 15, 17, 19,	1 278 582	6 170	(11 680)	-	1 273 072
Zobowiązania długoterminowe		969 435	94 476	632	-	1 064 543
Oprocentowane kredyty i pożyczki	11	106 530	519	13 380	-	120 429
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	2, 13, 16, 19	349 790	47 591	(4 462)	-	392 919
Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe		454 651	(4 618)	-	-	450 033
Świadczenia pracownicze		45 982	-	-	-	45 982
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe		3 734	7 977	-	-	11 711
Pozostałe zobowiązania niefinansowe		-	-	-	-	-
Dotacje i rozliczenia międzyokresowe przychodów		462	43 007	-	-	43 469
Ujemna wartość firmy		8 286	-	(8 286)	-	-

Grupa Kapitałowa Elektrim S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 r. oraz rok zakończony 31 grudnia 2017 r.
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(dane w tabelach podano w tysiącach PLN)

Zobowiązania krótkoterminowe		3 530 670	(24 692)	(7 510)	-	3 498 468
Oprocentowane kredyty i pożyczki	2	1 212 814	2 097	(2 496)	-	1 212 415
Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe	8, 9	578 132	9 703	(25 809)	-	562 026
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	5, 7, 9, 11	258 836	(11 598)	(34 351)	-	212 887
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	5	14 387	2 482	5 025	-	21 894
Świadczenia pracownicze	7, 8	21 781	(15 166)	41 858	-	48 473
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		1 324 866	20	-	-	1 324 886
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	5, 18	118 348	(13 732)	8 263	-	112 879
Dotacje i rozliczenia międzyokresowe przychodów		1 506	1 502	-	-	3 008
Zobowiązania razem		4 500 105	69 784	(6 878)	-	4 563 011
KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA RAZEM		7 457 930	85 805	18 563	-	7 562 298

UZGODNIENIE SKONSOLIDOWANEGO RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT I SPRAWOZDANIA Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW WYKAZYWANEGO ZGODNIE Z POLITYKĄ RACHUNKOWOŚCI OPARTĄ NA MSSF I UOR ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2018 ROKU

Wyszczególnienie	Korekta	Stan na 31 grudnia 2018 wg UoR	Różnice MSSF ZE-PAK	Inne korekty	Korekta błędu ZE PAK	Stan na 31 grudnia 2018 wg MSSF
Działalność kontynuowana						
Przychody z umów z klientami	6, 10	2 266 641	(5 867)	(9 643)	-	2 251 131
Przychody z tytułu wynajmu	10	41 319	-	5 806	-	47 125
Inne przychody		200 800	-	-	-	200 800
Przychody ze sprzedaży		2 508 760	(5 867)	(3 837)	-	2 499 056
Koszt własny sprzedaży		(2 333 707)	(387 010)	-	-	(2 720 717)
Zysk brutto ze sprzedaży		175 053	(392 877)	(3 837)	-	(221 661)
Pozostałe przychody operacyjne		11 212	2 210	-	-	13 422
Koszty sprzedaży		(8 545)	349	-	-	(8 196)
Koszty ogólnego zarządu	1, 16	(213 868)	6 884	4 848	-	(202 136)
Zysk/ (strata) z tytułu przeszacowania nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej	19	5 470	-	4 241	-	9 711
Pozostałe koszty operacyjne	1	(456 466)	412 952	2 010	-	(41 504)

Grupa Kapitałowa Elektrim S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 r. oraz rok zakończony 31 grudnia 2017 r.
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(dane w tabelach podano w tysiącach PLN)

Zysk z działalności operacyjnej		(487 144)	29 518	7 262	-	(450 364)
Przychody finansowe	6	23 420	(1 294)	3 837	-	25 963
Koszty finansowe	2, 17	(313 522)	1 946	85 835	-	(225 741)
Udział w zysku/(stracie) jednostki stowarzyszonej i wspólnego przedsięwzięcia		(1 162)	-	-	-	(1 162)
Zysk brutto		(778 408)	30 170	96 934	-	(651 304)
Podatek dochodowy	2, 16, 17, 19	75 542	(5 703)	(18 724)	-	51 115
Zysk netto z działalności kontynuowanej		(702 866)	24 467	78 210	-	(600 189)
Zysk netto za rok obrotowy		(702 866)	24 467	78 210	-	(600 189)
Zysk/ (strata) przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		(244 090)	(200 627)	74 652	-	(370 065)
Zysk/ (strata) przypadający akcjonariuszom jednostki niekontrolującym		(458 776)	225 094	3 558	-	(230 124)
Inne całkowite dochody						
<i>Pozycje podlegające przeklasyfikowaniu do zysku w kolejnych okresach sprawozdawczych:</i>						
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	14	-	-	141 492	-	141 492
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych		-	2 739	-	-	2 739
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów podlegających przeklasyfikowaniu do zysku/straty w kolejnych okresach		-	(520)	-	-	(520)
Inne całkowite dochody netto podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych		-	2 219	141 492	-	143 711
<i>Pozycje niepodlegające przeklasyfikowaniu do zysku w kolejnych okresach sprawozdawczych:</i>						
Zyski/ (straty) aktuarialne dotyczące programów określonych świadczeń		-	(862)	-	-	(862)
Wycena inwestycji	17	-	-	(133 416)	-	(133 416)
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów niepodlegających przeklasyfikowaniu do zysku/straty w kolejnych okresach	17	-	252	25 349	-	25 601
Inne całkowite dochody netto niepodlegające przeklasyfikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych		-	(610)	(108 067)	-	(108 677)

Inne całkowite dochody netto	-	1 609	33 425	-	35 034
CAŁKOWITY DOCHÓD ZA ROK	(702 866)	26 076	111 635	-	(565 155)
Całkowity dochód przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	(244 090)	(200 873)	116 515	-	(328 448)
Całkowity dochód przypadający akcjonariuszom niekontrolującym	(458 776)	226 949	(4 880)	-	(236 707)

Korekty wartości aktywów i zobowiązań dotyczące Grupy ZE PAK

W kolumnie zaprezentowano różnice pomiędzy UoR i MSSF dla Grupy ZEPAK. W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupa zastosowała wymóg MSSF 1 (zgodnie z opisem powyżej) i ujęła aktywa i zobowiązania jednostek zależnych stosujących wcześniej MSSF w tych samych wartościach bilansowych, jakie te jednostki wykazały w swoich sprawozdaniach finansowych sporządzonych zgodnie z MSSF, po dokonaniu korekt z tytułu konsolidacji oraz korekt z tytułu skutków połączenia jednostek, w ramach którego jednostka weszła w skład Grupy. Ponieważ Grupa ZEPAK wcześniej raportowała już według MSSF, to na potrzeby sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Elektrim nie były ustalane korekty przejścia dla Grupy ZEPAK, tylko przyjęto dane finansowe Grupy ZEPAK ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego ZEPAK za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku przygotowanego zgodnie z MSSF.

Wyjątkiem od powyższego jest zastosowanie MSSF 9 w odniesieniu do aktywów i zobowiązań finansowych. Grupa Elektrim wdrożyła MSSF 9 retrospektywnie, podczas gdy Grupa ZE PAK wdrożyła nowy standard z dniem jego obowiązywania, tj. począwszy od 1 stycznia 2018 r. bez przekształcania danych porównawczych (patrz korekta 15).

Dodatkowo, wprowadzono korektę błędu odnośnie do danych finansowych Grupy ZEPAK – patrz *Korekta błędu ZE-PAK*.

Inne korekty

Korekta 1 Amortyzacja wartości firmy

Grupa skorzystała ze zwolnienia przewidzianego w MSSF i wartość firmy przyjęto w wartości netto na dzień przejścia, co oznacza, że została wycofana amortyzacja i umorzenie wartości firmy za lata 2017 i 2018 w wysokości odpowiednio 2 098 tysięcy złotych i 4 195 tysięcy złotych.

Korekta 2 Wycena kredytów wynikająca z modyfikacji warunków

W świetle wymogów MSSF, instrumenty dłużne w momencie początkowego ujęcia są ujmowane według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z ich uzyskaniem. Po początkowym ujęciu są one natomiast wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej (o ile nie zostały one zaklasyfikowane do kategorii wymagających wyceny według wartości godziwej). W przypadku modyfikacji warunków pożyczek i kredytów nieskutkujących zaprzestaniem ujmowania, MSSF wymaga, aby ująć skutki takich modyfikacji jednorazowo w rachunku zysków i strat, przy zachowaniu oryginalnej efektywnej stopy procentowej. Zgodnie z poprzednio stosowanymi zasadami rachunkowości, w przypadku modyfikacji warunków umów kredytowych, Grupa korygowała efektywną stopę procentową.

Grupa wprowadziła korektę mającą na celu ujęcie wpływu modyfikacji warunków umów kredytowych jednorazowo w wyniku finansowym. W efekcie zmniejszeniu uległa część krótkoterminowa zobowiązań z tytułu oprocentowanych kredytów i pożyczek o wartość 1 295 tysięcy złotych na dzień 1 stycznia 2017 roku, 1 213 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz 2 469 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2018 roku. Efekt korekty wpłynął również na wzrost wartości części długoterminowej zobowiązań z tytułu oprocentowanych kredytów i pożyczek o wartość 1 582 tysięcy złotych na dzień 1 stycznia 2017 roku i zmniejszenie wartości o 2 469 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2017 roku. Na dzień 1 stycznia 2017 roku w związku z korektą rozpoznano aktywo z tyt. odroczonego podatku dochodowego o wartości 55 tysięcy złotych. Na dzień 31 grudnia

2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku rozpoznano rezerwę z tyt. odroczonego podatku dochodowego w wysokości odpowiednio 176 tysięcy złotych oraz 650 tysięcy złotych, a także podatek dochodowy o wartości 231 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz 474 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2018 roku. Na dzień 31 grudnia 2017 roku dodatkowo wycofano część kosztów finansowych dotyczących naliczonych odsetek o wartości odpowiednio 3 997 tysięcy złotych natomiast na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość kosztów finansowych z tego tytułu uległa zwiększeniu o wartość 1 213 tysięcy złotych. Na dzień 1 stycznia 2017 roku wynik wprowadzonej korekty został uwzględniony w zyskach zatrzymanych pomniejszając pozycję o wartość 233 tysięcy złotych. Wpływ na wynik finansowy w 2017 roku wyniósł 3 766 tysięcy złotych, w tym część przypadająca akcjonariuszom jednostki niekontrolującym 99 tysięcy złotych i w 2018 roku wyniósł -1 688 tysięcy złotych, w tym część przypadająca akcjonariuszom jednostki niekontrolującym -44 tysięcy złotych.

Korekta 3 Transakcje z udziałowcami niekontrolującymi

Zgodnie z MSSF 10, w przypadku, gdy zmienia się część kapitału własnego posiadanego przez udziały niekontrolujące, jednostka dokonuje korekty wartości bilansowej udziałów kontrolujących i niekontrolujących, w celu odzwierciedlenia zmian we względnych udziałach w jednostce zależnej. Transakcje z udziałowcami niekontrolującymi nie mają wpływu na rachunek wyników.

Grupa skorygowała podwyższenie kapitału w jednostce zależnej, Pantanomo Ltd., które miało miejsce w 27 marca 2017 roku (patrz opis w nocie 4). Zgodnie z wcześniej stosowanymi zasadami rachunkowości, Grupa w wyniku rozliczenia transakcji rozpoznała przychód finansowy stanowiący nadwyżkę wartości podwyższenia kapitału w Pantanomo Ltd. (wartość podwyższenia kapitału była równa 425 490 tysięcy złotych) nad wartością rozpoznanych kapitałów mniejszości (wartość kapitałów niekontrolujących była równa 397 558 tysięcy złotych). Stosując się do wymogów MSSF, Grupa ujęła powyższą różnicę o wartości 27 932 tysięcy złotych w pozycji Zyski zatrzymane.

Korekta 4 Prezentacja nieruchomości inwestycyjnych w budowie

Korekta dotycząca prezentacji nieruchomości inwestycyjnych w budowie w tej pozycji bilansu, w której zostaną ujęte po zakończeniu budowy.

Na gruncie MSSF nakłady ponoszone na aktywa w budowie powinny być kapitalizowane w ramach tej kategorii aktywów, do której aktywa w budowie zostaną zaklasyfikowane po zakończeniu ich budowy/ dostosowywania.

Grupa dokonała przeklasyfikowania części nieruchomości inwestycyjnych w budowie prezentowanych w ramach rzeczowych aktywów trwałych do nieruchomości inwestycyjnych zgodnie z ich przeznaczeniem. Wartość korekty prezentacyjnej na dzień 1 stycznia 2017 roku wynosi 365 tysięcy złotych, na dzień 31 grudnia 2017 roku 2 745 tysięcy złotych oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku 4 668 tysięcy złotych.

Korekta 5 Prezentacja w bilansie zaliczek otrzymanych od klientów

Grupa ujęła zaliczki otrzymane od klientów na poczet dóbr lub usług zgodnie z MSSF 15 Przychody z umów z klientami w osobnej pozycji bilansu Zobowiązania z tytułu umów z klientami (prezentowane uprzednio w ramach Zobowiązań handlowych) na dzień 1 stycznia 2017 roku w wysokości 48 500 tysięcy złotych, na dzień 31 grudnia 2017 roku w wysokości 25 021 tysięcy złotych i na dzień 31 grudnia 2018 roku 5 025 tysięcy złotych.

Korekta 6 Prezentacja przychodów – Pantanomo Ltd.

Korekta dotyczy 2017 i 2018 roku i polega na zmianie prezentacji przychodów osiągniętych przez Pantanomo Ltd. w części, w której dotyczą one operacji finansowych poprzez reklasyfikację z przychodów ze sprzedaży prezentowanych w sprawozdaniu finansowym sporządzonym zgodnie z ustawą o rachunkowości do przychodów finansowych w wartości 47 tysięcy złotych w 2017 roku oraz 3 837 tysięcy złotych w 2018 roku.

Korekta 7 Prezentacja w bilansie zobowiązań i rezerw z tytułu krótkoterminowych świadczeń pracowniczych

Grupa dokonała odpowiednich korekt reklasyfikujących zobowiązania z tytułu wynagrodzeń, składek na ubezpieczenie społeczne, niewykorzystanych urlopów i premii dla pracowników do jednej pozycji bilansu obejmującej krótkoterminowe zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych. Wartość korekty na dzień 1 stycznia 2017 roku wyniosła 15 325 tysięcy złotych, na dzień 31 grudnia 2017 roku 14 452 tysięcy złotych i na dzień 31 grudnia 2018 roku 16 313 tysięcy złotych.

Korekta 8 Prezentacja w bilansie RMK z tytułu niewykorzystanych urlopów, premii

Grupa prezentuje rezerwę na premie i niewykorzystane urlopy w ramach biernych rozliczeń międzyokresowych. Korekta polega na przeniesieniu tych rezerw do pozycji "Świadczenia pracownicze". Wartość korekty na dzień 1 stycznia 2017 roku wyniosła 29 371 tysięcy złotych, na dzień 31 grudnia 2017 roku 28 770 tysięcy złotych i na dzień 31 grudnia 2018 roku 25 545 tysięcy złotych.

Korekta 9 Prezentacja RMK biernych

Grupa prezentuje rezerwę na koszty rozwiązania stosunku pracy oraz na badanie sprawozdania finansowego w ramach biernych rozliczeń międzyokresowych. Korekta polega na przeniesieniu tych rezerw odpowiednio do pozycji zobowiązań handlowych i innych zobowiązań finansowych krótkoterminowych. Wartość korekty na dzień 1 stycznia 2017 roku wynosi 570 tysięcy złotych, na dzień 31 grudnia 2017 roku wyniosła 2 736 tysięcy złotych i na dzień 31 grudnia 2018 roku 264 tysięcy złotych.

Korekta 10 Prezentacja przychodów z tyt. wynajmu (Elektrim S.A., Enelka)

Korekta polega na zmianie prezentacji przychodów z tyt. wynajmu osiąganych przez Elektrim S.A. oraz Enelka Taahhut Imalat ve Ticaret Ltd. ("Enelka"). W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym sporządzonym zgodnie z MSSF, przychody Elektrim S.A. z tyt. usług wynajmu zostały przeniesione do odrębnej pozycji Przychody z tyt. wynajmu (ujmowanych zgodnie z MSSF 16). Wartość korekty w 2017 roku wyniosła 5 766 tysięcy złotych i w 2018 roku 5 806 tysięcy złotych.

Korekta 11 Prezentacja zobowiązania z tytułu odroczonej płatności

Zgodnie z MSSF, istotne odroczenie płatności w istocie stanowi rodzaj finansowania i zobowiązanie z tego tytułu powinno zostać ujęte w ramach zobowiązań z tytułu pożyczek. Grupa dokonała zmiany prezentacji oprocentowanego zobowiązania z tytułu nabycia gruntu, wymagalnego w 2021 roku. W efekcie zwiększeniu uległa wartość długoterminowych zobowiązań z tytułu oprocentowanych kredytów i pożyczek o wartość 13 341 tysięcy zł na dzień 1 stycznia 2017 roku, 13 382 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2017 roku i 13 380 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2018 roku w korespondencji ze zmniejszeniem zobowiązań z tytułu dostaw i usług.

Korekta 12 Prezentacja umów budowlanych realizowanych w konsorcjach

GK ZEPAK osiąga przychody z umów budowlanych realizowanych w konsorcjach. W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym sporządzonym zgodnie z ustawą o rachunkowości, przychody z tego tytułu były prezentowane w pełnej wysokości przedmiotu umowy, a w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym sporządzonym zgodnie z MSSF są ujmowane w kwocie netto, gdyż uznano, że Grupa występuje w roli agenta („operatora”) w rozliczeniach z pozostałymi uczestnikami konsorcjum.

W związku z faktem, że Grupa zastosowała MSSF 15 retrospektywnie, dokonano zmiany prezentacji przychodów GK ZEPAK z tytułu umów budowlanych realizowanych w konsorcjach w sprawozdaniu z całkowitych dochodów za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku – pomniejszono odpowiednio wartość przychodów i kosztu własnego sprzedaży związanych z tego rodzaju umowami o kwotę 13 023 tysięcy złotych.

Korekta 13 Prezentacja w bilansie aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego

Zgodnie z zapisami MSR 12 Podatek dochodowy należy dokonać kompensaty składnika aktywów z tytułu podatku odroczonego z odpowiednią rezerwą, jeśli jednostka posiada tytuł prawny do przeprowadzania kompensat.

Dotychczas, w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych Grupy Elektrim sporządzanych zgodnie z ustawą o rachunkowości, aktywa oraz rezerwy z tytułu podatku odroczonego poszczególnych spółek były sumowane i prezentowane rozdzielnie w skonsolidowanym bilansie. Zgodnie z MSSF, Grupa zmieniła prezentację aktywów i rezerw z tytułu podatku odroczonego na prezentację w kwocie netto w odniesieniu do poszczególnych spółek objętych konsolidacją, tj., jako aktywa lub rezerwy w zależności, która z kwot jest wyższa. Wartość korekty na dzień 1 stycznia 2017 roku wyniosła 5 421 tysięcy złotych, na dzień 31 grudnia 2017 roku 2 356 tysięcy złotych i na dzień 31 grudnia 2018 roku 7 650 tysięcy złotych.

Korekta 14 Skumulowane różnice z przeliczenia z waluty obcej

Grupa na dzień przejścia na MSSF skorzystała ze zwolnienia z MSSF 1 dotyczącego skumulowanych różnic z przeliczenia z waluty obcej. W efekcie Grupa wycofała z bilansu wartość skumulowanych różnic z tytułu przeliczenia z waluty obcej dla jednostek działających zagranicą według stanu na dzień przejścia, tj. na 1 stycznia 2017 roku w wysokości 322 525 tysięcy złotych w korespondencji z pozycją „Zyski zatrzymane/Niepokryte straty”. Następnie Grupa skalkulowała wartość różnic z przeliczenia przypadającą akcjonariuszom jednostki dominującej zgodnie z wymogami MSSF na dzień 31 grudnia 2017 roku w wysokości 119 658 tysięcy złotych, na dzień 31 grudnia 2018 roku w wysokości 264 892 tysięcy złotych.

Korekta 15 Ujęcie wpływu MSSF 9

Na dzień wdrożenia MSSF wprowadzono korekty mające na celu doprowadzenie danych Grupy do zgodności z MSSF 9 w ujęciu retrospektywnym. Pierwsza korekta polegała na zawiązaniu dodatkowego odpisu na należności z tytułu dostaw i usług w wysokości 886 tysięcy złotych na dzień 1 stycznia 2017 roku i 637 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2017 roku, w wyniku zastosowania modelu oczekiwanych strat kredytowych, w oparciu o analizę prawdopodobieństwa poniesienia strat kredytowych w poszczególnych kategoriach należności. Druga korekta polegała na odpisaniu w wynik lat ubiegłych prowizji z tyt. udzielenia kredytów, która nie spełniała kryteriów MSSF 9 do rozliczania w czasie w wysokości 6 816 tysięcy złotych na dzień 1 stycznia 2017 roku i 4 718 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2017 roku.

Korekta 16 Kapitalizacja kosztów pracy związanych z projektami deweloperskimi

W związku z możliwością dokonania wiarygodnej wyceny, Grupa skapitalizowała w ramach pozycji zapasów koszty wynagrodzeń bezpośrednio związanych z projektami deweloperskimi w latach 2017 i 2018 odpowiednio w wysokości 4 352 tysięcy złotych i 4 761 tysięcy złotych.

Korekta 17 Ujęcie skutków wyceny inwestycji w pozostałych całkowitych dochodach

W momencie początkowego ujęcia udziałów w pozostałych jednostkach jednostka dokonuje nieodwołalnego wyboru dotyczącego ujęcia w innych całkowitych dochodach późniejszych zmian wartości godziwej udziałów w pozostałych jednostkach, które nie są przeznaczone do obrotu ani nie są warunkową zapłatą ujętą przez jednostkę przejmującą w ramach połączenia jednostek, do którego ma zastosowanie MSSF 3. Wybór taki dokonywany jest oddzielnie dla każdego z udziałów w pozostałych jednostkach. Skumulowane zyski lub straty poprzednio ujęte w innych całkowitych dochodach nie podlegają przeklasyfikowaniu do wyniku finansowego. W związku z przejściem na MSSF Grupa zaprezentowała zmiany wartości inwestycji w ramach pozostałych całkowitych dochodów.

Zgodnie z UoR, Grupa Elektrim wyceniała udziały w pozostałych jednostkach według wartości godziwej, ujmując skutki przeszacowania powodujące wzrost wartości inwestycji w kapitale z aktualizacji wyceny. Obniżenie wartości inwestycji uprzednio przeszacowanej ujmowane było, jako zmniejszenie kapitału z aktualizacji wyceny – do wysokości kwoty, o którą wcześniej podwyższono ten kapitał. Pozostałą część obniżenia wartości inwestycji Grupa Elektrim ujmowała w ramach kosztów finansowych bieżącego okresu.

Korekta na dzień 31 grudnia 2018 roku polega na wycofaniu skutków wyceny udziałów w pozostałych jednostkach ujętych w 2018 roku zgodnie z UoR w pozycji Koszty finansowe i ujęciu ich w pozycji Pozostałe kapitały. Na skutek korekty koszty finansowe uległy zmniejszeniu o 87 048 tysięcy złotych, a pozostałe kapitały zmniejszyły się o 70 509 tysięcy złotych.

Dodatkowo, w związku z przejściem na MSSF, Grupa zaprezentowała zmiany wartości inwestycji w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów. Kwota innych całkowitych dochodów z tyt. wyceny inwestycji wynosiła -133 416 tysięcy złotych w 2018 roku i 15 095 tysięcy złotych w 2017 roku.

Korekta 18 Prezentacja środków pieniężnych na rachunkach powierniczych

Korekta polega na ujęciu środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach powierniczych w ramach pozostałych aktywów finansowych w korespondencji z pozostałymi zobowiązaniami niefinansowymi. Zgodnie z wcześniej stosowanymi zasadami rachunkowości środki pieniężne na rachunkach powierniczych nie były

ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy. Wartość korekty na dzień 1 stycznia 2017 roku wyniosła 3 427 tysięcy złotych, na dzień 31 grudnia 2017 roku 5 443 tysięcy złotych oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku 8 366 tysięcy złotych.

Korekta 19 Klasyfikacja nieruchomości

Grupa zidentyfikowała nieruchomości prezentowane w ramach środków trwałych, które zgodnie z MSSF spełniają definicję nieruchomości inwestycyjnych. Korekta polega na zwiększeniu wartości nieruchomości inwestycyjnych o wartość 8 385 tysięcy złotych na dzień 1 stycznia 2017 roku, 10 792 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2017 roku i 18 461 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2018 roku w korespondencji ze zmniejszeniem wartości środków trwałych. Na dzień 31 grudnia 2018 roku dokonano przeszacowania wartości nieruchomości do wartości 23 000 tysięcy złotych.

Zgodnie z polityką rachunkowości Grupy, nieruchomości inwestycyjne wyceniane są w wartości godziwej. W 2018 roku ujęto zysk z tytułu wyceny do wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych będących przedmiotem niniejszej korekty (4,2 mln złotych).

Korekta błędu ZE-PAK

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Zarząd Jednostki dominującej Grupy ZE-PAK dokonał ponownej szczegółowej analizy regulacji prawnych odnoszących się do kwestii rekultywacji terenów pod kątem konieczności zawiązania rezerwy na przyszłe koszty usunięcia szkód.

W wyniku przeprowadzonej analizy, uznano, że na dzień 31 grudnia 2018 roku i w latach ubiegłych, na Grupie ZE PAK ciążył obowiązek prawny polegający na konieczności usunięcia szkód i rekultywacji terenów wykorzystywanych, jako składowiska popiołów. Zdaniem Zarządu, fakt utworzenia danego składowiska popiołu, w tym poniesienia niezbędnych nakładów na jego ustanowienie powoduje, że zachodzi zdarzenie obligujące, które rodzi obowiązek Grupy do jego usunięcia w przyszłości, gdyż wymogi prawne powodują, że istnieje zobowiązanie, z którego Grupa nie może się wycofać lub uniknąć jego spełnienia. Nieujęcie rezerwy na przywrócenie stanu pierwotnego w latach ubiegłych, pomimo istnienia takiego obowiązku, spełnia definicję błędu zgodnie z MSR 8 par. 43, a jego korekta wpływa na dane finansowe prezentowane za porównywalne okresy.

W rezultacie, na dzień 31 grudnia 2018 roku, 31 grudnia 2017 roku oraz 1 stycznia 2017 roku Spółka ujęła rezerwę z tytułu likwidacji szkód i rekultywacji składowisk popiołów używanych przez Grupę w wysokości zdyskontowanej kwoty kosztów rekultywacji.

W efekcie ujęcia wyżej opisanej rezerwy, wartość długoterminowych rezerw i rozliczeń międzyokresowych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Elektrim na dzień 1 stycznia 2017 roku, 31 grudnia 2017 roku oraz 31 grudnia 2018 roku uległa zwiększeniu o 52 895 tysięcy złotych w korespondencji z zyskami zatrzymanymi.

W związku z tym, że Elektrim S.A. posiada mniej niż 100% udziałów w Grupie ZE PAK, niezbędne było odpowiednie skorygowanie (zmniejszenie) wartości udziałów niekontrolujących w korespondencji z zyskami zatrzymanymi. Wartość korekty z tego tytułu na dzień 1 stycznia 2017 roku, 31 grudnia 2017 roku oraz 31 grudnia 2018 roku wyniosła 26 447 tysięcy złotych.

Korekta błędu ZE-PAK została ujęta w danych Grupy na dzień 31 grudnia 2018 roku wg UoR, dlatego nie została wyodrębniona powyżej w tabeli uzgadniającej skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy zgodne z polityką rachunkowości opartą na MSSF i UoR na dzień 31 grudnia 2018 roku.

9. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

- MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe (opublikowano dnia 30 stycznia 2014 roku) – zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej proces zatwierdzania standardu w wersji wstępnej nie zostanie zainicjowany przed ukazaniem się standardu w wersji ostatecznej - do dnia zatwierdzenia niniejszego

sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później;

- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem (opublikowano dnia 11 września 2014 roku) – prace prowadzące do zatwierdzenia niniejszych zmian zostały przez UE odłożone bezterminowo - termin wejścia w życie został odroczony przez RMSR na czas nieokreślony;
- MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe (opublikowano dnia 18 maja 2017 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2021 roku lub później;
- Zmiany do Odniesień do Założeń Koncepcyjnych zawartych w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej (opublikowano dnia 29 marca 2018 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później;
- Zmiana do MSSF 3 Połączenia jednostek (opublikowano dnia 22 października 2018 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później;
- Zmiany do MSR 1 i MSR 8: Definicja istotności (opublikowano dnia 31 października 2018 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później;
- Reforma wskaźników referencyjnych stóp procentowych (Zmiany do MSSF 9, MSR 39 i MSSF 7) (opublikowano dnia 26 września 2019 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później.

Daty wejścia w życie są datami wynikającymi z treści standardów ogłoszonych przez Radę ds. Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej. Daty stosowania standardów w Unii Europejskiej mogą różnić się od dat stosowania wynikających z treści standardów i są ogłaszane w momencie zatwierdzenia do stosowania przez Unię Europejską.

Przy sporządzeniu niniejszego sprawozdania finansowego Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie któregośkolwiek z wyżej wymienionych standardów.

Grupa oczekuje, że poniższy standard będzie miał istotny wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy w momencie jego pierwszego zastosowania. Pozostałe zmiany do standardów MSSF, które będą obowiązywały począwszy od 1 stycznia 2019 r. nie będą miały istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Elektrim.

9.1. Wdrożenie MSSF 16

W styczniu 2016 roku Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości wydała Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 16 Leasing („MSSF 16”), który zastąpił MSR 17 Leasing, KIMSF 4 Ustalenie, czy umowa zawiera leasing, SKI 15 Leasing operacyjny – specjalne oferty promocyjne oraz SKI 27 Ocena istoty transakcji wykorzystujących formę leasingu. MSSF 16 określa zasady ujmowania dotyczące leasingu w zakresie wyceny, prezentacji i ujawniania informacji.

MSSF 16 wprowadza jednolity model rachunkowości leasingobiorcy i wymaga, aby leasingobiorca ujmował aktywa i zobowiązania wynikające z każdego leasingu z okresem przekraczającym 12 miesięcy, chyba, że bazowy składnik aktywów ma niską wartość. W dacie rozpoczęcia leasingobiorca ujmuje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania bazowego składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu, które odzwierciedla jego obowiązki dokonywania opłat leasingowych.

Leasingobiorca odrębnie ujmuje amortyzację składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania i odsetki od zobowiązania z tytułu leasingu.

Leasingobiorca aktualizuje wycenę zobowiązania z tytułu leasingu po wystąpieniu określonych zdarzeń (np. zmiany w odniesieniu do okresu leasingu, zmiany w przyszłych opłatach leasingowych wynikającej ze zmiany w indeksie lub stawce stosowanej do ustalenia tych opłat). Co do zasady, leasingobiorca ujmuje aktualizację wyceny zobowiązania z tytułu leasingu, jako korektę wartości składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania.

MSSF 16 wymaga, zarówno od leasingobiorcy jak i od leasingodawcy, dokonywania szerszych ujawnień niż w przypadku MSR 17.

Leasingobiorca ma prawo wyboru pełnego bądź zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego, a przepisy przejściowe przewidują pewne praktyczne rozwiązania. MSSF 16 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku i później. Wcześniejsze zastosowanie jest dozwolone w przypadku jednostek, które stosują MSSF 15 od daty lub przed datą pierwszego zastosowania MSSF 16. Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie MSSF 16.

Grupa planuje wdrożenie MSSF 16 od 1 stycznia 2019 roku z zastosowaniem zmodyfikowanej metody retrospektywnej. Zgodnie z tym podejściem Grupa nie dokona przekształcenia danych porównawczych. Skumulowany efekt początkowego zastosowania MSSF 16 zostanie ujęty, jako korekta bilansu otwarcia zysków zatrzymanych na dzień początkowego zastosowania MSSF 16.

Grupa przeprowadziła kompleksową analizę wpływu MSSF 16 na swoje sprawozdanie finansowe. Grupa przeanalizowała posiadane umowy pod kątem identyfikacji umów, które zgodnie z MSSF 16 zawierają leasing lub komponent leasingowy.

Grupa ustaliła, że jest leasingobiorcą w przypadku umów na korzystanie z gruntów, w tym praw wieczystego użytkowania gruntów, powierzchni lądowych i morskich pod porty jachtowe, najmu biur, najmu i leasingu samochodów oraz leasingu maszyn.

Grupa planuje skorzystać z możliwości uproszczonego ujęcia umów zawartych na okresy krótsze niż 12 miesięcy oraz umów, które kończą się w przeciągu 12 miesięcy od dnia 1 stycznia 2019 roku. Grupa nie zidentyfikowała umów leasingu, dla których możliwe jest zastosowanie uproszczenia dotyczącego niskocennych składników aktywów.

Dla leasingów klasyfikowanych zgodnie z MSR 17, jako leasingi finansowe, wartość składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązania leasingowego na 1 stycznia 2019 roku zostanie ustalona w wartości bilansowej odpowiednio składników aktywów będących przedmiotem leasingu finansowego oraz zobowiązań leasingowych na 31 grudnia 2018 roku.

Grupa przyjęła następujące założenia dotyczące wyznaczenia okresu leasingu:

- prawo wieczystego użytkowania gruntów – okres leasingu ustalony został, jako pozostały okres obowiązywania decyzji,
- umowy dzierżawy gruntów zawarte na czas nieokreślony lub do czasu nabycia nieruchomości/demontażu infrastruktury – Grupa dokona szacunku okresu leasingu zgodnie z okresem funkcjonowania danej odkrywki,
- umowy na czas określony – okres leasingu ustalony został zgodnie z umową z uwzględnieniem indywidualnego rozpatrzenia opcji przedłużenia.

Grupa zastosowała poniższe założenia w zakresie stopy dyskontowej:

- Grupa zastosuje stopę procentową leasingu w przypadku umów, dla których można ją łatwo ustalić (leasing samochodów).
- W przypadku pozostałych umów leasingu Grupa zastosuje krańcową stopę procentową leasingobiorcy.
- Obecne źródła finansowania Grupy mają zbyt krótki horyzont czasowy, aby posłużyć się nimi przy szacowaniu krańcowej stopy procentowej leasingobiorcy.
- Strategia refinansowania nie jest jeszcze skonkretyzowana. Grupa określi stopę szacując:
 - Stopę wolną od ryzyka,
 - Marżę kredytową
- Stopy dyskontowe zostaną zróżnicowane w zależności od okresu leasingu oraz waluty leasingu.

Szacowany wpływ wdrożenia MSSF 16 na sumę bilansową na dzień 1 stycznia 2019 roku wynosi około 100 870 tysięcy złotych i wynika z ujęcia aktywa z tytułu prawa do użytkowania w korespondencji ze zobowiązaniem leasingowym. Zgodnie z szacunkami, na dzień 1 stycznia 2019 r. wartość składników aktywów z tytułu prawa do użytkowania i wartość zobowiązań z tytułu leasingu są sobie równe poza sytuacjami, gdy wartość składników aktywów z tytułu prawa do użytkowania uwzględnia przedpłaty ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na 31 grudnia 2018 roku (dotyczy niezamortyzowanej ceny nabycia praw wieczystego użytkowania gruntów) oraz poza umowami klasyfikowanymi zgodnie z MSR 17, jako leasingi finansowe.

Poniższa tabela przedstawia uzgodnienie pomiędzy płatnościami leasingowymi z tytułu leasingu operacyjnego i finansowego prezentowanymi w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zgodnie z MSR 17, a oszacowaną wartością zobowiązania z tytułu leasingu według MSSF 16:

<i>31 grudnia 2018 roku</i>	
Wartość minimalnych opłat leasingowych według MSR 17	410 598
Dyskonto	(309 728)
Wartość zobowiązania z tyt. leasingu według MSSF 16	100 870

10. Istotne zasady rachunkowości

10.1. Zasady konsolidacji

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe Elektrim S.A. oraz sprawozdania finansowe jednostek przez nią kontrolowanych sporządzone każdorazowo za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku. Sprawozdania finansowe jednostek objętych konsolidacją, po uwzględnieniu korekt doprowadzających do zgodności z MSSF sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie jednostki dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W celu eliminacji jakichkolwiek rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane chyba, że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez jednostkę dominującą ma miejsce wtedy, gdy:

- posiada władzę nad danym podmiotem,
- podlega ekspozycji na zmienne zwroty lub posiada prawa do zmiennych zwrotów z tytułu swojego zaangażowania w danej jednostce,
- ma możliwość wykorzystania władzy w celu kształtowania poziomu generowanych zwrotów.

Grupa weryfikuje fakt sprawowania kontroli nad innymi jednostkami, jeżeli wystąpiła sytuacja wskazująca na zmianę jednego lub kilku z wyżej wymienionych warunków sprawowania kontroli.

W sytuacji, gdy Grupa posiada mniej niż większość praw głosów w danej jednostce, ale posiadane prawa głosu są wystarczające do jednostronnego kierowania istotnymi działaniami tej jednostki, oznacza to, że sprawuje nad nią władzę. W momencie oceny, czy prawa głosu w danej jednostce są wystarczające dla zapewnienia władzy, Spółka analizuje wszystkie istotne okoliczności, w tym:

- wielkość posiadanego pakietu praw głosu w porównaniu do rozmiaru udziałów i stopnia rozproszenia praw głosu posiadanych przez innych udziałowców;
- potencjalne prawa głosu posiadane przez Grupę, innych udziałowców lub inne strony;
- prawa wynikające z innych ustaleń umownych; a także

- dodatkowe okoliczności, które mogą dowodzić, że Grupa posiada lub nie posiada możliwości kierowania istotnymi działaniami w momencie podejmowania decyzji, w tym schematy głosowania zaobserwowane na poprzednich zgromadzeniach udziałowców.

Zmiany w udziale własnościowym jednostki dominującej, które nie skutkują utratą kontroli nad jednostką zależną są ujmowane, jako transakcje kapitałowe. W takich przypadkach w celu odzwierciedlenia zmian we względnych udziałach w jednostce zależnej Grupa dokonuje korekty wartości bilansowej udziałów kontrolujących oraz udziałów niekontrolujących. Wszelkie różnice pomiędzy kwotą korekty udziałów niekontrolujących a wartością godziwą kwoty zapłaconej lub otrzymanej odnoszone są na kapitał własny i przypisywane do właścicieli jednostki dominującej.

10.2. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach innych niż PLN są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż PLN są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej. Zyski lub straty wynikające z przeliczenia aktywów i zobowiązań niepieniężnych ujmowanych w wartości godziwej są ujmowane zgodnie z ujęciem zysku lub straty z tytułu zmiany wartości godziwej, (czyli odpowiednio w innych całkowitych dochodach lub w zysku lub stracie w zależności od tego gdzie ujmowana jest zmiana wartości godziwej).

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

	31 grudnia 2018 roku	31 grudnia 2017 roku
USD	3,7597	3,4813
EUR	4,3000	4,1709
CHF	3,8166	3,5672
TRY	0,7108	0,9235

Walutą funkcjonalną zagranicznych jednostek zależnych jest euro (spółki mające siedzibę na Cyprze) lub lira turecka (spółki mające siedzibę w Turcji). Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania tych zagranicznych jednostek zależnych są przeliczane na walutę prezentacji Grupy po kursie obowiązującym na dzień bilansowy, a ich sprawozdania z całkowitych dochodów są przeliczane po średnim ważonym kursie wymiany za dany okres obrotowy. Różnice kursowe powstałe w wyniku takiego przeliczenia są ujmowane w innych całkowitych dochodach i akumulowane w oddzielnej pozycji kapitału własnego. W momencie zbycia podmiotu zagranicznego, różnice kursowe zakumulowane w kapitale własnym, dotyczące danego podmiotu zagranicznego, są ujmowane w zysku lub stracie.

Wartość firmy powstała na nabyciu podmiotu zagranicznego oraz wszelkie korekty z tytułu wyceny do wartości godziwej aktywów i zobowiązań na takim nabyciu są traktowane, jako aktywa lub zobowiązania takiego podmiotu zagranicznego i przeliczane po średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski obowiązującym na dzień bilansowy.

Średnie ważne kursy wymiany za poszczególne okresy obrotowe kształtowały się następująco:

	31 grudnia 2018 roku	31 grudnia 2017 roku
EUR	4,2617	4,2583
TRY	0,7639	1,0364

10.3. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia / kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają zysk lub stratę w momencie ich poniesienia. W wartości początkowej ujęte są koszty demontażu, usunięcia i przywrócenia do stanu pierwotnego.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, dla których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częścią składową są również koszty generalnych remontów. Grupa kapitalizuje tylko obowiązkowe remonty wynikające z przepisów prawa, gwarancji i tym podobnych. Okresem amortyzacji komponentów remontowych jest planowany czas do przeprowadzenia następnego remontu generalnego danego obiektu. Grunty sklasyfikowane, jako kopalne podlegają amortyzacji do momentu przeklasyfikowania na inny rodzaj użytku.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, wynoszący:

<i>Typ</i>	<i>Okres</i>
Grunty związane z działalnością kopalnianą	2 – 18 lat
Budynki i budowle	10 – 40 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	2 – 20 lat
Środki transportu	2,5 – 7 lat
Inne środki trwałe	1 – 10 lat
Remonty generalne	3 – 8 lat

Wartość końcową, okres użytkowania oraz metodę amortyzacji składników aktywów weryfikuje się corocznie i w razie konieczności – koryguje z efektem od początku właśnie zakończonego roku obrotowego. Wszelkie zmiany wynikające z przeprowadzonej weryfikacji ujmuje się, jako zmianę szacunków.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów z bilansu (obliczone, jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w zysku lub stracie okresu, w którym dokonano takiego usunięcia.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

Elementem wartości środków trwałych w budowie są także koszty finansowania podlegające kapitalizacji. Kwestię ich kapitalizacji opisano szerzej w notcie 10.14.

10.3.1. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe i ich grupy uznaje się za przeznaczone do sprzedaży, w sytuacji, gdy ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Ten warunek może być spełniony tylko, kiedy wystąpienie transakcji sprzedaży jest wysoce prawdopodobne, a składnik aktywów jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów, jako przeznaczonego do sprzedaży zakłada zamiar kierownictwa spółki do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu dokonania klasyfikacji. Aktywa trwałe sklasyfikowane, jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości:

wartości bilansowej lub

wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

Jeśli Grupa chce dokonać transakcji zbycia, w wyniku której utraciłaby kontrolę nad swoją jednostką zależną, wszystkie aktywa i zobowiązania tej jednostki zależnej są klasyfikowane, jako przeznaczone do sprzedaży niezależnie od tego, czy Grupa zachowa udziały niedające kontroli po tej transakcji.

10.4. Nieruchomości inwestycyjne

Do nieruchomości inwestycyjnych zalicza się takie nieruchomości, których Grupa nie użytkuje na własne potrzeby, ale które posiada w celu przynoszenia korzyści w postaci przyrostu wartości lub/i przychodów z najmu. Grupa zalicza do nieruchomości inwestycyjnych w szczególności:

- budynki, grunty i prawo wieczystego użytkowania udostępniane innym podmiotom na podstawie umów leasingu operacyjnego,
- nieruchomości w budowie, o ile Grupa jest w stanie z wystarczającą pewnością stwierdzić, że po zakończeniu budowy nieruchomości te zostaną przeznaczone na wynajem,
- grunty pokopalniane, dla których został zakończony proces rekultywacji. Grunty te zgodnie z planami spółek prowadzących działalność wydobywczą zostaną w przyszłości sprzedane.

Początkowe ujęcie nieruchomości inwestycyjnych następuje według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia z uwzględnieniem kosztów transakcyjnych. Wartość bilansowa nieruchomości inwestycyjnych obejmuje koszt wymiany części składowej nieruchomości inwestycyjnej w chwili jego poniesienia, o ile spełnione są kryteria ujmowania, i nie obejmuje kosztów bieżącego utrzymania tych nieruchomości. Po początkowym ujęciu wartość nieruchomości inwestycyjnych jest aktualizowana o wpływ wyceny do wartości godziwej (wpływ wyceny jest prezentowany w oddzielnej linii w rachunku wyników „Zysk/(strata) z tytułu przeszacowania nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej”).

Nieruchomości inwestycyjne są usuwane z bilansu w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej z bilansu są ujmowane w rachunku zysków i strat w tym okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Przeniesienia aktywów do nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania potwierdzona przez zakończenie użytkowania składnika aktywów przez właściciela lub zawarcie umowy leasingu operacyjnego.

Nieruchomości inwestycyjne w budowie wyceniane są w wartości godziwej, o ile w trakcie budowy można w wiarygodny sposób ustalić ich wartość godziwą. Jeżeli Grupa nie jest w stanie rzetelnie wycenić nieruchomości inwestycyjnej w budowie do wartości godziwej, wycenia ją w wartości kosztu do czasu, kiedy jej wartość godziwą będzie można wiarygodnie ustalić lub do czasu zakończenia budowy (w zależności od tego, co nastąpi wcześniej).

Grupa wycenia zarówno grunt, jak i budynek w wartości kosztu do czasu, kiedy będzie można ustalić wartość godziwą nieruchomości inwestycyjnej, jako całości.

10.5. Prawo wieczystego użytkowania gruntów

Grunty stanowiące własność Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków, mogą być oddane w użytkowanie wieczyste. Użytkowanie wieczyste jest szczególnym prawem rzeczowym uprawniającym do: korzystania z nieruchomości z wyłączeniem innych osób oraz rozporządzania tym przedmiotem (prawem).

MSSF nie precyzują, w jaki sposób należy ujmować prawo wieczystego użytkowania gruntów („PWUG”). W zależności od sposobu wykorzystania PWUG, jest on ujmowany w ramach:

- nieruchomości inwestycyjnych,
- zapasów,
- rzeczowych aktywów trwałych.

PWUG zaklasyfikowane do nieruchomości inwestycyjnych jest wyceniany w wartości godziwej, zgodnie z zasadami opisanymi w punkcie 10.4.

PWUG klasyfikowane, jako zapas ujmowane jest początkowo w wartości opłaty wstępnej z tytułu PWUG lub według ceny nabycia w przypadku nabycia PWUG na rynku wtórnym. Na kolejne daty bilansowe PWUG wyceniany jest zgodnie z zasadami opisanymi w punkcie 10.19.

PWUG ujmowane w ramach rzeczowych aktywów trwałych wycenia się początkowo w kwocie zapłaconej za jego otrzymanie. Na kolejne daty bilansowe PWUG wyceniany jest zgodnie z zasadami opisanymi w punkcie 10.3. PWUG podlega amortyzacji.

10.6. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Jednostki stowarzyszone są to jednostki, na które jednostka dominująca bezpośrednio lub poprzez spółki zależne wywiera znaczący wpływ i które nie są ani jej jednostkami zależnymi, ani wspólnymi przedsięwzięciami.

Rok obrotowy jednostek stowarzyszonych i jednostki dominującej jest jednakowy. Spółki stowarzyszone stosują zasady rachunkowości zawarte w ustawie o rachunkowości. Przed obliczeniem udziału w aktywach netto jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć dokonuje się odpowiednich korekt w celu doprowadzenia danych finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF stosowanymi przez Grupę.

Inwestycje Grupy w jednostkach stowarzyszonych są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności. Zgodnie z metodą praw własności inwestycję w jednostce stowarzyszonej ujmuje się początkowo według kosztu, a następnie koryguje w celu uwzględnienia udziału Grupy w wyniku finansowym i innych całkowitych dochodach jednostki stowarzyszonej. Jeżeli udział Grupy w stratach jednostki stowarzyszonej przekracza wartość jej udziałów w tym podmiocie, Grupa zaprzestaje ujmowania swojego udziału w dalszych stratach. Dodatkowe straty ujmuje się wyłącznie w zakresie odpowiadającym prawnym lub zwyczajowym zobowiązaniom przyjętym przez Grupę lub płatnościom wykonanym w imieniu jednostki stowarzyszonej.

Inwestycję w jednostce stowarzyszonej ujmuje się metodą praw własności od dnia, w którym dany podmiot uzyskał status jednostki stowarzyszonej. W dniu dokonania inwestycji w jednostkę stowarzyszoną kwotę, o jaką koszty inwestycji przekraczają wartość udziału Grupy w wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań tego podmiotu, ujmuje się, jako wartość firmy i włącza w wartość bilansową tej inwestycji. Kwotę, o jaką udział Grupy w wartości godziwej netto w możliwych do zidentyfikowania aktywach i zobowiązaniach przekracza koszty inwestycji, ujmuje się bezpośrednio w wyniku finansowym w okresie, w którym dokonano tej inwestycji.

Przy ocenie konieczności ujęcia utraty wartości inwestycji Grupy w jednostce stowarzyszonej stosuje się wymogi MSR 28. W razie potrzeby całość kwoty bilansowej inwestycji testuje się na utratę wartości zgodnie z MSR 36 „Utrata wartości aktywów”, jako pojedynczy składnik aktywów, porównując jego wartość odzyskiwalną z wartością bilansową. Ujęta utrata wartości stanowi część wartości bilansowej inwestycji. Odwrócenie tej utraty wartości ujmuje się zgodnie z MSR 36 w stopniu odpowiadającym późniejszemu zwiększeniu wartości odzyskiwalnej inwestycji.

Grupa przestaje stosować metodę praw własności w dniu, kiedy dana inwestycja przestaje być jej jednostką stowarzyszoną oraz w sytuacji, gdy zostaje sklasyfikowana, jako przeznaczona do sprzedaży. Różnicę między wartością bilansową jednostki stowarzyszonej na dzień zaprzestania stosowania metody praw własności a wartością godziwą zatrzymanych udziałów i wpływów ze zbycia części udziałów w tym podmiocie uwzględnia się przy obliczaniu zysku lub straty ze zbycia danej jednostki stowarzyszonej.

Jeżeli Grupa zmniejsza udział w jednostce stowarzyszonej, ale nadal rozlicza go metodą praw własności, przenosi na wynik finansowy część zysku lub straty uprzednio ujmowaną w pozostałych całkowitych dochodach, odpowiadającą zmniejszeniu udziału, jeżeli ten zysk lub strata podlega reklasyfikacji na wynik finansowy w chwili zbycia związanych z nim aktywów lub zobowiązań.

10.7. Aktywa dotyczące zdejmowania nadkładu i inne aktywa górnicze

Aktywa dotyczące zdejmowania nadkładu i inne aktywa górnicze obejmują aktywowane koszty poniesione w fazie przedprodukcyjnej kopalni, w szczególności:

- nakłady związane z powstaniem wkopu udostępniającego,
- aktywo związane z utworzeniem rezerwy na rekultywację, w części w jakiej dotyczy ona usuniętego nadkładu w ramach prac związanych z powstaniem wkopu pierwotnego,

- aktywo związane z utworzeniem rezerw na znaczne, jednorazowe koszty związane z terenami, na których postępują prace odkrywkowe.

W wartości początkowej aktywa Grupa ujmuje zdyskontowane koszty likwidacji tj. rekultywację, w części, w jakiej dotyczy ona usuniętego nadkładu w ramach prac związanych z powstaniem wkopu pierwotnego, które zgodnie z obowiązującym prawem podlegają likwidacji po zakończeniu działalności. Zasady ujmowania i wyceny kosztów likwidacji przedstawiono w nocie 30.2.3.

W wartości początkowej aktywa ujmowane są także koszty związane z utworzeniem rezerw na znaczne, jednorazowe koszty związane z terenami, na których postępują prace odkrywkowe na przykład likwidacja i przebudowa dróg, likwidacja cmentarzy, przeniesienie publicznych obiektów budowlanych.

W każdym z przypadków Grupa rozlicza aktywowane koszty liniowo w okresie ekonomicznej użyteczności trwania poszczególnych odkrywek (okres eksploatacji przyjęty dla poszczególnych odkrywek). Przyjęte okresy amortyzacji oraz metody amortyzacji podlegają okresowej weryfikacji, nie rzadziej niż na zakończenie każdego roku obrotowego.

Aktywa dotyczące zdejmowania nadkładu i inne aktywa górnicze o okresie ekonomicznej użyteczności poniżej 12 miesięcy są klasyfikowane w ramach aktywów krótkoterminowych. Okresy ekonomicznej użyteczności poszczególnych odkrywek są następujące:

Odkrywka Drzewce do 2021 roku, Odkrywka Tomisławice do 2030 roku, Odkrywka Józwin do 2021 roku.

Odpis amortyzacyjny z tytułu rozliczenia aktywów górniczych ujmowany jest, jako koszty operacyjne w ramach kosztów amortyzacji.

10.8. Nakłady związane z poszukiwaniem i oceną zasobów mineralnych

W pozycji aktywów dotyczących zdejmowania nadkładu i innych aktywów górniczych Grupa prezentuje także nakłady związane z poszukiwaniem i oceną zasobów mineralnych.

Grupa aktywuje nakłady związane z poszukiwaniem i oceną zasobów mineralnych do momentu zakończenia prac poszukiwawczych. Kolejnym etapem jest weryfikacja, czy zidentyfikowane zasoby wykazują techniczną wykonalność i ekonomiczną zasadność wydobywania. W przypadku braku zasadności wydobywania całość poniesionych nakładów odpisywana jest w pozostałe koszty operacyjne.

W ramach nakładów związanych z poszukiwaniem i oceną zasobów mineralnych wyróżnia się m.in.:

- analizy topograficzne, geologiczne, geochemiczne i geofizyczne,
- wiercenia,
- prace odkrywkowe,
- próbkowanie,
- nabycie praw do wydobywania.

Aktywa z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych wycenia się w wysokości kosztu pomniejszonego o skumulowane odpisy z tytułu utraty wartości.

Testy na utratę wartości na pojedynczej jednostce (projekcie) Grupa przeprowadza obowiązkowo z chwilą wykazania technicznej wykonalności i komercyjnej zasadności wydobywania zasobów mineralnych, gdy fakty i okoliczności wskazują, że wartość bilansowa aktywów z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych może przewyższać ich wartość odzyskiwalną. Ewentualne odpisy ujmuje się przed dokonaniem przeklasyfikowania wynikającego z wykazania technicznej wykonalności i ekonomicznej zasadności wydobywania zasobów mineralnych.

10.9. Aktywa niematerialne

Aktywa niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji lub wytworzone, (jeżeli spełniają kryteria rozpoznania dla kosztów prac rozwojowych) wycenia się przy początkowym ujęciu odpowiednio w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia aktywów niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Po ujęciu początkowym, aktywa niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Nakłady poniesione na aktywa niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Aktywa niematerialne są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji aktywów niematerialnych o określonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji, i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników aktywów niematerialnych o określonym okresie użytkowania ujemnie się w zysku lub stracie w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika aktywów niematerialnych.

Okresy użytkowania są poddawane corocznej weryfikacji, a w razie potrzeby, korygowane z efektem od początku właśnie zakończonego roku obrotowego. Wszelkie zmiany wynikające z przeprowadzonej weryfikacji ujemnie się, jako zmianę szacunków.

Podsumowanie zasad stosowanych w odniesieniu do aktywów niematerialnych Grupy przedstawia się następująco:

	<i>Koncesje, patenty i licencje</i>	<i>Oprogramowanie komputerowe</i>	<i>Inne aktywa niematerialne</i>
Okresy użytkowania	5 lat	2 lata	5 lat
Wykorzystana metoda amortyzacji	Metoda liniowa	Metoda liniowa	Metoda liniowa
Wewnętrznie wytworzone lub nabyte	Nabyte	Nabyte	Nabyte
Test na utratę wartości	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia aktywów niematerialnych z bilansu są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w zysku lub stracie w momencie ich usunięcia z bilansu.

Spółka prezentuje także, jako aktywa niematerialne otrzymane lub nabyte na własne potrzeby uprawnienia do emisji CO₂. Otrzymane nieodpłatnie prawa do emisji CO₂ są ujęte w sprawozdaniu finansowym, jako prawa przeznaczone na własne potrzeby w wartości zerowej w pozycji aktywa niematerialne. Prawa do emisji oraz ich ekwiwalenty kupowane przez Grupę na potrzeby własne wykazuje się, jako aktywa niematerialne. Prawa te wyceniane są w wartości ceny nabycia. Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów objętych systemem uprawnień do emisji jest tworzona tylko wówczas, gdy rzeczywista emisja produkcji pokazuje niedobór uprawnień do emisji w odniesieniu do uprawnień przyznanych na okres rozliczeniowy. Rezerwa ta tworzona jest zgodnie z zasadą FIFO.

Koszt utworzonej rezerwy prezentowany jest w rachunku wyników w koszcie własnym sprzedaży. Szczegóły opisu polityki rachunkowości odnośnie uprawnień do emisji CO₂ został zawarty w notce 10.27.

10.10. Wartość firmy

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej kwotę nadwyżki

- sumy:
 - przekazanej zapłaty,
 - kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz

- w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami wartości godziwej na dzień przejścia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należące poprzednio do jednostki przejmującej.
- nad wartością godziwą netto ustaloną na dzień przejścia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów, przejętych zobowiązań i zobowiązań warunkowych.

Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki. Wartość firmy nie podlega amortyzacji.

Na dzień przejścia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Każdy ośrodek, lub zespół ośrodków, do którego została przypisana wartość firmy:

- odpowiada najniższemu poziomowi w Grupie, na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze oraz
- jest nie większy niż jeden segment operacyjny określony zgodnie z MSSF 8 Segmenty operacyjne.

Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości. W przypadku, gdy wartość firmy stanowi część ośrodka wypracowującego środki pieniężne i dokonana zostanie sprzedaż części działalności w ramach tego ośrodka, przy ustalaniu zysków lub strat ze sprzedaży takiej działalności wartość firmy związana ze sprzedaną działalnością zostaje włączona do jej wartości bilansowej. W takich okolicznościach sprzedana wartość firmy jest ustalana na podstawie względnej wartości sprzedanej działalności i wartości zachowanej części ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

10.11. Leasing

Grupa jako leasingobiorca.

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Grupę zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu, w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane w zysku lub stracie chyba, że spełnione są wymogi kapitalizacji.

Zasady amortyzacji środków trwałych użytkowanych na mocy leasingu finansowego powinny być spójne z zasadami stosowanymi przy amortyzacji własnych aktywów Grupy podlegających amortyzacji. Przy braku wystarczającej pewności, że leasingobiorca uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie, z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane są jako koszty operacyjne w zysku lub stracie metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane jako koszt w okresie, w którym stają się należne.

Grupa jako leasingodawca

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi Grupa zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Początkowe koszty bezpośrednie poniesione w toku negocjowania umów leasingu operacyjnego dodaje się do wartości bilansowej środka stanowiącego przedmiot leasingu i ujmuje przez okres trwania leasingu na tej samej podstawie, co przychody z tytułu wynajmu. Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane jako przychód w okresie, w którym staną się należne.

10.12. Wycena do wartości godziwej

Grupa wycenia instrumenty finansowe takie jak instrumenty dłużne/kapitałowe oraz instrumenty pochodne oraz aktywa niefinansowe takie jak nieruchomości inwestycyjne w wartości godziwej na każdy dzień bilansowy. Ponadto, wartość godziwa instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu została ujawniona w notcie 38.

Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach zbycia składnika aktywów między uczestnikami rynku na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych. Wycena wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się albo:

- na głównym rynku dla danego składnika aktywów bądź zobowiązania,
- w przypadku braku głównego rynku, na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

Zarówno główny jak i najbardziej korzystny rynek muszą być dostępne dla Grupy.

Wartość godziwa składnika aktywów lub zobowiązania jest mierzona przy założeniu, że uczestnicy rynku przy ustalaniu ceny składnika aktywów lub zobowiązania działają w swoim najlepszym interesie gospodarczym.

Wycena wartości godziwej składnika aktywów niefinansowych uwzględnia zdolność uczestnika rynku do wytworzenia korzyści ekonomicznych poprzez jak największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów lub jego zbycie innemu uczestnikowi rynku, który zapewniłby jak największe i jak najlepsze wykorzystanie tego składnika aktywów.

Grupa stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych.

Wszystkie aktywa oraz zobowiązania, które są wyceniane do wartości godziwej lub ich wartość godziwa jest ujawniana w sprawozdaniu finansowym są klasyfikowane w hierarchii wartości godziwej w sposób opisany poniżej na podstawie najniższego poziomu danych wejściowych który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość:

- Poziom 1 – Notowane (nieskorygowane) ceny rynkowe na aktywnym rynku dla identycznych aktywów lub zobowiązań,
- Poziom 2 – Techniki wyceny dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest bezpośrednio bądź pośrednio obserwowalny,
- Poziom 3 – Techniki wyceny dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest nieobserwowalny.

Na każdą datę bilansową, w przypadku aktywów i zobowiązań występujących na poszczególne daty bilansowe w sprawozdaniu finansowym Grupa ocenia, czy miały miejsce transfery między poziomami hierarchii poprzez ponowną ocenę klasyfikacji do poszczególnych poziomów, kierując się istotnością danych wejściowych z najniższego poziomu, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość.

Podsumowanie istotnych procedur postępowania dotyczących wyceny do wartości godziwej

Zarząd Grupy określa zasady i procedury dotyczące zarówno systematycznego wyceniania do wartości godziwej np. nieruchomości inwestycyjnych oraz nienotowanych aktywów finansowych, jak i wycen jednorazowych np. w przypadku aktywów przeznaczonych do sprzedaży w działalności zaniechanej. W celu ustalenia wartości godziwej, niezależni rzeczoznawcy są angażowani do przeprowadzenia wyceny znaczących aktywów niefinansowych oraz instrumentów dłużnych wycenianych w wartości godziwej. Wykorzystywane są także wewnętrzne modele wyceny.

Do wykonywania powyższych wycen są angażowani niezależni rzeczoznawcy, niepowiązani z Grupą i posiadający kwalifikacje odpowiednie do przeprowadzenia takich wycen, a także posiadający aktualne doświadczenie w takich wycenach dokonywanych w lokalizacjach, w których znajdują się aktywa Grupy.

Na potrzeby ujawnienia wyników wyceny do wartości godziwej Grupa ustaliła klasy aktywów i zobowiązań na podstawie rodzaju, cech i ryzyka związanego z poszczególnymi składnikami aktywów i zobowiązań oraz poziom w hierarchii wartości godziwej, jak opisano powyżej.

10.13. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją jakiekolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które są w większości niezależne od generowanych przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej.

Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania odzwierciedlającej bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmują się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od momentu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów, oraz nastąpiło zaprzestanie występowania przesłanek wskazujących na utratę wartości. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po uwzględnieniu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmują się niezwłocznie jako przychód. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

10.14. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia środków trwałych oraz zapasów w działalności deweloperskiej. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, obciążenia finansowe z tytułu umów leasingu finansowego oraz różnice kursowe powstaje w związku z finansowaniem zewnętrznym do wysokości odpowiadającej korekcie kosztu odsetek. W zakresie różnic kursowych Grupa stosuje podejście kumulatywne.

10.15. Aktywa finansowe

Grupa posiada następujące aktywa finansowe:

- należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności (nota 10.20),
- środki pieniężne i ich ekwiwalenty (nota 10.21),
- inwestycje w jednostkach stowarzyszonych (nota 10.6),

- pochodne instrumenty finansowe (nota 10.18) oraz
- pozostałe aktywa finansowe.

Aktywa finansowe są początkowo ujmowane według wartości godziwej.

Po ujęciu początkowym Spółka klasyfikuje aktywa finansowe do następujących kategorii wyceny:

- wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Klasyfikacja jest uzależniona od przyjętego przez Spółkę modelu zarządzania aktywami finansowymi oraz warunków umownych przepływów pieniężnych. Aktywa finansowe ujmowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, gdy Grupa staje się stroną wiążącej umowy. Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji. W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów niekwalifikowanego jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia.

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty z bilansu, gdy Grupa traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

W sytuacji, gdy Grupa:

- posiada ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot oraz
- zamierza rozliczyć się w kwocie netto albo jednocześnie zrealizować składnik aktywów i wykonać zobowiązanie

składnik aktywów finansowych i zobowiązanie finansowe kompensuje się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto.

Porozumienie ramowe opisane w MSR 32.50 nie stanowi podstawy do kompensaty, jeżeli nie zostaną spełnione obydwa kryteria opisane powyżej.

Fundusz Likwidacji Zakładu Górniczego

Zgodnie z Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz.U. nr 163, poz. 981) Prawo Geologiczne i Górnicze Spółka zobowiązana jest do tworzenia funduszu likwidacji. Celem powyższego funduszu jest zabezpieczenie i pokrywanie kosztów związanych z likwidowaniem skutków działalności górniczej na terenach, które objęte były procesem wydobywczym. Spółka dokonuje okresowych odpisów w wysokościach wynikających z ustawy oraz przekazuje środki pieniężne z tego tytułu na wydzielony rachunek bankowy. Wydatki z tego funduszu można wykorzystywać na tereny likwidowanych odkrywek po uprzednim uzyskaniu zgody Urzędu Górniczego zatwierdzającego plan likwidacji zakładu górniczego. Odpis na fundusz likwidacji zakładu górniczego wynosi 10% opłaty eksploatacyjnej za wydobytą kopalinę.

Pozostałe aktywa finansowe

Pozostałe aktywa finansowe obejmują udziały w pozostałych jednostkach, głównie akcje Cyfrowy Polsat S.A. (jednostki notowanej na giełdzie papierów wartościowych – poziom 1 hierarchii wartości godziwej).

W momencie początkowego ujęcia Grupa wycenia udziały w pozostałych jednostkach w ich wartości godziwej, którą powiększa się o koszty transakcyjne, które można bezpośrednio przypisać do nabycia tych udziałów.

W momencie początkowego ujęcia Grupa może dokonać nieodwołalnego wyboru dotyczącego ujmowania w innych całkowitych dochodach późniejszych zmian wartości godziwej udziałów w pozostałych jednostkach, które nie są przeznaczone do obrotu ani nie są warunkową zapłatą ujętą przez jednostkę przejmującą w ramach połączenia jednostek, do którego ma zastosowanie MSSF 3. Wybór taki dokonywany jest oddzielnie dla wszystkich udziałów w pozostałych jednostkach. Skumulowane zyski lub straty poprzednio ujęte w innych całkowitych dochodach nie podlegają przeklasyfikowaniu do wyniku finansowego. Dywidendy ujmowane są w rachunku zysków i strat/ sprawozdaniu z całkowitych dochodów wtedy, gdy powstaje uprawnienie Grupy do

otrzymania dywidendy, chyba że dywidendy te w oczywisty sposób stanowią odzyskanie części kosztów inwestycji.

10.16. Utrata wartości aktywów finansowych

Zgodnie z MSSF 9 jednostka szacuje odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwanym stratom kredytowym bądź oczekiwanym stratom kredytowym w okresie życia instrumentu finansowego. W przypadku należności z tytułu dostaw i usług, Grupa stosuje uproszczone podejście i wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie ich życia.

Na potrzeby oszacowania oczekiwanych strat kredytowych MSSF 9 wskazuje na zasadność wykorzystania zarówno danych historycznych w zakresie spłacalności, jak też dostępnych na datę bilansową, wiarygodnych danych mogących zwiększyć precyzję oszacowania oczekiwanych strat kredytowych w okresach przyszłych.

Grupa zidentyfikowała poniższe klasy aktywów finansowych, dla których zgodnie z MSSF 9 dokonała oszacowania wpływu oczekiwanych strat kredytowych na sprawozdanie finansowe:

- Należności handlowe z tytułu dostaw i usług,
- Inne należności, w tym z tytułu rozrachunków KDT,
- Kaucje, depozyty oraz lokaty w bankach,
- Środki pieniężne.

W odniesieniu do należności handlowych przyjmuje się, że dane dotyczące spłacalności mogą być wykorzystane do szacowania ryzyka kredytowego w przyszłości, w związku z czym straty kredytowe zostały oszacowane wykorzystując dane historyczne dotyczące przedziałów wiekowania należności handlowych i ich realizacji. Dla oszacowania oczekiwanej straty dla innych aktywów finansowych, ryzyko niewypłacalności zostało określone w oparciu o inne dane, w szczególności ocenę wiarygodności dokonaną przez agencje ratingowe bądź nadaną kontrahentom w ramach wewnętrznego procesu oceny ryzyka kredytowego, skorygowane dla potrzeb oceny prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania.

10.17. Pozostałe aktywa niefinansowe

Grupa ujmuje jako pozostałe aktywa niefinansowe rozliczenia międzyokresowe, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- wynikają one z przeszłych zdarzeń – poniesienie wydatku na cel operacyjny jednostek,
- ich wysokość można wiarygodnie określić,
- spowodują w przyszłości wpływ do jednostek korzyści ekonomicznych,
- dotyczą przyszłych okresów sprawozdawczych.

Odpisy czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów mogą następować stosownie do upływu czasu lub wielkości świadczeń. Czas i sposób rozliczenia uzasadniony jest charakterem rozliczanych kosztów, z zachowaniem zasady ostrożności.

Grupa na koniec okresu sprawozdawczego dokonuje weryfikacji czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów w celu sprawdzenia, czy stopień pewności co do osiągnięcia korzyści ekonomicznych przez jednostkę po upływie bieżącego okresu obrotowego jest wystarczający, aby można było daną pozycję wykazać jako składnik aktywów.

W ciągu okresu sprawozdawczego przedmiotem rozliczeń międzyokresowych są między innymi:

- koszty ubezpieczeń majątkowych,
- koszty opłat bieżących za wieczyste użytkowanie gruntów,
- odpisy na fundusz świadczeń socjalnych,
- prenumeraty,
- inne koszty dotyczące następnych okresów sprawozdawczych.

Do pozostałych aktywów niefinansowych zaliczane są w szczególności należności z tytułu rozliczeń publiczno-prawnych (za wyjątkiem rozliczeń z tytułu CIT, które są prezentowane w oddzielnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej).

10.18. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia

Instrumenty pochodne, z których korzysta Grupa w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych i kursów wymiany walut, to przede wszystkim kontrakty walutowe typu forward oraz kontrakty na zamianę stóp procentowych (swapy procentowe). Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe są wyceniane do wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna.

Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają zasad rachunkowości zabezpieczeń są bezpośrednio odnoszone w wynik finansowy netto roku obrotowego.

Wartość godziwa walutowych kontraktów forward jest ustalana poprzez odniesienie do bieżących kursów terminowych (forward) występujących przy kontraktach o podobnym terminie zapadalności. Wartość godziwa kontraktów na zamianę stóp procentowych jest ustalana poprzez odniesienie do wartości rynkowej podobnych instrumentów.

W rachunkowości zabezpieczeń, zabezpieczenia klasyfikowane są jako zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych, zabezpieczające przed zmianami przepływów środków pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanego z ujętym składnikiem aktywów, zobowiązaniem lub prognozowaną transakcją.

Zabezpieczenie ryzyka walutowego uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania jest rozliczane jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych.

W momencie ustanowienia zabezpieczenia, Grupa formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób oceny efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem.

Oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce skuteczne w kompensowaniu zmian przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka. Efektywność zabezpieczenia jest oceniana na bieżąco w celu sprawdzenia, czy jest wysoce efektywne we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zostało ustanowione.

Ponadto, Grupa zabezpiecza przepływy pieniężne związane z zakupem uprawnień do emisji CO₂, w ramach kontraktów terminowych forward. Ponadto Grupa zabezpiecza przepływy pieniężne związane z zakupem energii elektrycznej. Z uwagi na fakt, iż kontrakty na zakup aktywów niefinansowych zawierane są w celu zabezpieczenia własnych potrzeb, są one wyłączone za zakresu MSSF9.

10.18.1. Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych to zabezpieczenie przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją, i które mogłoby wpływać na zysk lub stratę. Część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, która stanowi efektywne zabezpieczenie ujmuje się w innych całkowitych dochodach, a nieefektywną część ujmuje się w zysku lub stracie.

Jeśli zabezpieczana planowana transakcja skutkuje następnie ujęciem składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, związane z nią zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach i zakumulowane w kapitale własnym przenosi się do rachunku zysków i strat w tym samym okresie, albo w okresach, w których nabyty składnik aktywów lub przyjęte zobowiązanie mają wpływ na zysk lub stratę.

Jeśli zabezpieczenie planowanej transakcji skutkuje następnie ujęciem składnika aktywów niefinansowych lub zobowiązania niefinansowego, albo planowana transakcja związana ze składnikiem aktywów niefinansowych lub zobowiązaniem niefinansowym staje się uprawdopodobnionym przyszłym zobowiązaniem, do którego będzie się stosować zabezpieczenie wartości godziwej, wtedy zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych

dochodach są wyłączane z kapitału własnego i włącza się je do kosztu nabycia lub do innej wartości bilansowej składnika aktywów lub zobowiązania.

Zyski lub straty powstałe w wyniku zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają warunków umożliwiających stosowanie zasad rachunkowości zabezpieczeń, są ujmowane bezpośrednio w wyniku finansowym netto za bieżący okres.

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, gdy instrument zabezpieczający wygaś lub został sprzedany, jego wykorzystanie dobiegło końca lub nastąpiła jego realizacja, bądź gdy zabezpieczenie przestało spełniać warunki umożliwiające stosowanie wobec niego zasad rachunkowości zabezpieczeń. W takim przypadku, łączny zysk lub strata na instrumencie zabezpieczającym, które były ujęte w innych całkowitych dochodach i zakumulowane w kapitale własnym, są nadal wykazywane w kapitale własnym aż do momentu wystąpienia prognozowanej transakcji.

Jeżeli Grupa przestała spodziewać się, że prognozowana transakcja nastąpi, wówczas zakumulowany w kapitale własnym łączny zysk lub strata netto są odnoszone na wynik finansowy netto za bieżący okres.

10.19. Zapasy

W ramach pozycji zapasów ujmowane są paliwa produkcyjne, części zamienne i pozostałe materiały oraz świadectwa pochodzenia energii, a także nieruchomości budowane z przeznaczeniem na sprzedaż (produkcja w toku) oraz nieruchomości gotowe do sprzedaży (produkty gotowe) w ramach działalności deweloperskiej.

Wydatki kapitalizowane w ramach tej pozycji obejmują m.in. koszty planowania i projektowania budowy, koszty nabycia gruntów lub PWUG pod budowę, wynagrodzenia płatne wykonawcom (obejmujące wszystkie bezpośrednie koszty budowy) oraz koszty finansowania budowy (odsetki). Grupa rozpoczyna kapitalizację kosztów w momencie otrzymania zezwolenia na budowę nieruchomości. Kapitalizacja kosztów kończy się w momencie oddania nieruchomości (zaakceptowania protokołu odbioru nieruchomości), a koszty ponoszone po tej dacie odnoszone są w ciężar wyniku okresu. Niestratyczne części zamienne prezentowane w zapasach są corocznie obejmowane odpisami aktualizującymi, które odzwierciedlają technologiczne i ekonomiczne zużycie tych części.

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia / kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Do ustalenia wartości rozchodu zapasów będących pozycjami co do zasady wzajemnie wymienialnymi (jednorodnymi) Grupa stosuje metodę ceny średnioważonej. Wyjątkiem są zapasy tj. nieruchomości, których rozchód wyceniany jest metodą szczegółowej identyfikacji kosztów rzeczywistych.

Ceną sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywanej w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Na dzień bilansowy Grupa wycenia zapasy według kosztu (tj. wartości początkowej), jednak nie wyżej niż cena sprzedaży netto, dokonując analizy wartości zapasów pod kątem utraty ich wartości. Ewentualny odpis z tytułu utraty wartości prezentowany jest w koszcie własnym sprzedaży.

Świadectwa pochodzenia energii

W ramach zapasów Grupa wykazuje świadectwa pochodzenia energii nabyte w celu umorzenia, nabyte w celu dalszej odsprzedaży, jak również wytworzone we własnym zakresie. Prawa te są zbywalne i stanowią towar giełdowy.

Świadectwa pochodzenia energii otrzymane nieodpłatnie z tytułu produkcji w źródłach odnawialnych, gazowych i kogeneracji (świadectwa zielone, czerwone) wykazywane są na moment pierwszego ujęcia według wartości godziwej w momencie uprawdopodobnienia faktu ich otrzymania, tj. na koniec miesiąca, w którym zostały wyprodukowane. Wartość godziwa jest odzwierciedleniem sytuacji rynkowej tj. notowań na towarowej giełdzie energii (TGE). Nieodpłatne nabycie świadectw ujmowane jest w korespondencji z innymi przychodami. Grupa sprzedaje nadwyżki certyfikatów, które są prezentowane w zapasie.

Nabyte świadectwa pochodzenia energii ujmowane są jako zapas w cenie nabycia.

Rozchód świadectw pochodzenia energii wyceniany jest według metody FIFO.

Grupa ma obowiązek uzyskać i przedstawić do umorzenia do 30 czerwca roku następującego po roku rozliczeniowym.

W przypadku braku na dzień sprawozdawczy wystarczającej ilości świadectw wymaganych do wypełnienia obowiązków nałożonych przez Prawo energetyczne i Ustawę o efektywności energetycznej, Grupa tworzy rezerwy na umorzenie świadectw pochodzenia energii i świadectw efektywności energetycznej lub uiszczenie opłat zastępczych. Patrz nota 30.2.4.

10.20. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności handlowe

Należności handlowe wyceniane są na moment początkowy w wartości godziwej. Po początkowym ujęciu należności handlowe oraz pozostałe należności o charakterze finansowym wycenia się według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej (wszystkie należności handlowe spełniają test SPPI oraz są utrzymywane w celu ściągnięcia umownych przepływów), z uwzględnieniem odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości. Należności handlowe są utrzymywane dla uzyskania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, a Grupa nie sprzedaje należności handlowych w ramach faktoringu.

Grupa korzysta z praktycznego zwolnienia i dla należności handlowych poniżej 12 miesięcy nie identyfikuje istotnych elementów finansowania. Należności handlowe z datą zapadalności poniżej 12 miesięcy od dnia powstania (tj. niezawierające elementy finansowania), nie podlegają dyskontowaniu i są wyceniane w wartości nominalnej.

Zgodnie z MSSF 9 w przypadku należności z tytułu dostaw i usług, Grupa zastosowała uproszczone podejście i wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie ich życia, stosując matrycę rezerw licząc współczynniki niewypełnienia na bazie danych historycznych.

Na potrzeby oszacowania oczekiwanych strat kredytowych MSSF 9 Grupa wykorzystała zarówno dane historyczne w zakresie spłacalności, jak też dostępne na datę bilansową, wiarygodne dane mogące zwiększyć precyzję oszacowania oczekiwanych strat kredytowych w okresach przyszłych. W odniesieniu do należności handlowych przyjmuje się, że dane dotyczące spłacalności mogą być wykorzystane do szacowania ryzyka kredytowego w przyszłości, w związku z czym straty kredytowe zostały oszacowane wykorzystując dane historyczne dotyczące przedziałów wiekowania należności handlowych i ich realizacji.

Grupa zaklasyfikowała należności handlowe do Stopnia 2 klasyfikacji aktywów finansowych pod kątem ich utraty wartości przewidzianej przez MSSF 9, za wyjątkiem należności, dla których stwierdzono utratę wartości – te należności zaliczono do Stopnia 3 ww. klasyfikacji. Grupa za moment utraty wartości uznaje moment przekazania należności do windykacji, jednak nie później niż w 90 dniu przeterminowania. Należności nieściągalne są odpisywane w koszty w momencie stwierdzenia ich nieściągalności, to znaczy gdy nie ma uzasadnionego oczekiwania co do ich odzyskania.

Pozostałe należności

W ramach pozostałych aktywów niefinansowych prezentowane są głównie należności budżetowe, za wyjątkiem należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, które stanowią w sprawozdaniu z sytuacji finansowej odrębną pozycję.

Pozostałe należności nie stanowiące aktywów finansowych na dzień kończący okres sprawozdawczy wycenia się w kwocie wymaganej zapłaty.

10.21. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych w bilansie obejmują środki pieniężne w banku i w kasie, lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy, posiadane depozyty krótkoterminowe oraz akredytywy.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

Grupa klasyfikuje środki pieniężne i ich ekwiwalenty jako aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości ustalonych zgodnie z modelem strat oczekiwanych.

Dla oszacowania oczekiwanej straty dla środków pieniężnych, ryzyko niewypłacalności zostało określone w oparciu o inne dane, w szczególności ocenę wiarygodności dokonaną przez agencje ratingowe bądź nadaną kontrahentom w ramach wewnętrznego procesu oceny ryzyka kredytowego, skorygowane dla potrzeb oceny prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania.

Analiza wykazała, iż aktywa te mają niskie ryzyko kredytowe na dzień sprawozdawczy. Grupa skorzystała z uproszczenia dozwolonego przez standard i odpis z tytułu utraty wartości ustalono na podstawie 12-miesięcznych strat kredytowych. Kalkulacja odpisu wykazała nieistotną kwotę odpisu z tytułu utraty wartości.

Środki pieniężne zgromadzone na rachunkach powierniczych ujmowane są w pozycji pozostałych aktywów finansowych. Są to środki pieniężne otrzymane od klientów, stanowiące zaliczki na sprzedaż produktów, które do momentu spełnienia odpowiednich wymogów określonych w „Ustawie o ochronie praw nabywcy lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego” zdeponowane są na otwartych, mieszkaniowych rachunkach powierniczych.

10.22. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku z zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w zysku lub stracie z chwilą usunięcia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

10.23. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe i inwestycyjne

Zobowiązania krótkoterminowe obejmują zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania finansowe i inwestycyjne, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia kończącego okres sprawozdawczy. Zobowiązania w początkowym ujęciu wykazuje się w wartości godziwej, przy czym wycena ta odpowiada kwocie wymagającej zapłaty lub wielkości zobowiązania, zaś w okresie późniejszym zobowiązania finansowe wykazuje się według zamortyzowanego kosztu, stosując metodę efektywnej stopy procentowej (w przypadku zobowiązań handlowych odpowiada to kwocie wymagającej zapłaty), natomiast pozostałe zobowiązania o charakterze niefinansowym - w kwocie wymagającej zapłaty.

Grupa wyłącza ze swojego bilansu zobowiązanie finansowe, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł. Zastąpienie dotychczasowego instrumentu dłużnego przez instrument o zasadniczo różnych warunkach dokonywane pomiędzy tymi samymi podmiotami Grupa ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Podobnie znaczące modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego zobowiązania finansowego Grupa ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Powstającą z tytułu zamiany różnicę odnośnych wartości bilansowych wykazuje się w zysku lub stracie.

10.24. Pozostałe zobowiązania niefinansowe

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania z tytułu podatku od towarów i usług, inne zobowiązania o charakterze publiczno - prawnym (za wyjątkiem zobowiązań z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych ujmowanego w odrębnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej).

W ramach pozostałych zobowiązań niefinansowych Grupa ujmuje również zobowiązania do przekazania klientom dóbr (lokalu mieszkalnych) z tytułu otrzymanych środków pieniężnych, zgromadzonych na otwartych rachunkach powierniczych. W momencie zwolnienia środków pieniężnych z rachunków powierniczych, zobowiązanie do przekazania klientom dóbr zostaje przeniesione do zobowiązań z tytułu umów z klientami.

Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

10.25. Zobowiązania z tytułu umów

W ramach zobowiązań z tytułu umów Grupa ujmuje otrzymane lub należne od klienta wynagrodzenie, z którym wiąże się obowiązek przekazania klientowi dóbr lub usług.

10.26. Fundusze specjalne na cele pracownicze

Zgodnie z polską praktyką gospodarczą jednostki mogą dokonać zasilenia funduszu socjalnego oraz innych funduszy specjalnych. W sprawozdaniu finansowym zgodnym z MSSF przekazane kwoty zalicza się do kosztów działalności okresu.

10.27. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

W szczególności Grupa tworzy następujące rezerwy:

- **rezerwa na likwidację składników rzeczowych aktywów trwałych**

Grupa tworzy rezerwę na likwidację składników rzeczowych aktywów trwałych w przypadku wystąpienia takiego obowiązku lub podjęcia takiego zobowiązania przez kierownictwo Grupy. Rezerwa tworzona jest w wysokości wynikającej z otrzymanych ofert dotyczących likwidacji składników rzeczowych aktywów trwałych. Grupa dokonuje aktualizacji wartości rezerwy na każdy dzień bilansowy. Wartość rezerwy z tytułu likwidacji składników rzeczowych aktywów trwałych jest dyskontowana na każdy dzień bilansowy.

- **rezerwy na rekultywację składowisk popiołów**

Grupa tworzy rezerwę na likwidację składowisk popiołów ze względu na wynikający z pozwoleń zintegrowanych obowiązek prawny. Rezerwa ta tworzona jest w oparciu o szacunki przyszłych kosztów rekultywacji składowisk, wynikające z opracowań, analiz techniczno – ekonomicznych, przygotowanych przez zewnętrznego eksperta.

Zarząd ocenił, że prawny obowiązek do rekultywacji terenu składowisk popiołów powstaje w momencie rozpoczęcia ich eksploatacji, dlatego też na ten dzień Grupa powinna ujmować aktywo i rezerwę z tytułu rekultywacji składowisk popiołów w zdyskontowanej wartości oszacowanych kosztów rekultywacji do poniesienia w przyszłości. W kolejnych okresach aktywo to jest amortyzowane metodą liniową przez szacunkowy okres eksploatacji danego składowiska popiołów. Jednocześnie w kolejnych okresach Grupa ujmuje wzrost rezerwy wynikający z efektu odwijania dyskonta w korespondencji z kosztami finansowymi. Późniejsze ewentualne zmiany szacunku kosztów rekultywacji korygują wartość aktywa i rezerwy.

Na dzień bilansowy Zarząd Grupy oszacował wartość kosztów rekultywacji do poniesienia w przyszłości na podstawie opracowania przygotowanego przez zewnętrznego eksperta. Kalkulując rezerwę Grupa przyjęła następujące założenia: stopa dyskonta na poziomie 3,0%, poziom inflacji na poziomie 2,5%.

- **rezerwa na zobowiązanie związane z uprawnieniami do emisji CO₂**

Otrzymane nieodpłatnie uprawnienia do emisji dwutlenku węgla (European Union Allowances – EUA) są ujęte w sprawozdaniu finansowym jako uprawnienia przeznaczone na własne potrzeby w wartości zerowej w pozycji aktywa niematerialne. Uprawnienia do emisji oraz ich ekwiwalenty kupowane przez Grupę na potrzeby własne wykazuje się jako aktywa niematerialne. Uprawnienia te wyceniane są w wartości ceny nabycia. Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów objętych systemem uprawnień do emisji jest tworzona tylko wówczas, gdy

rzeczywista emisja produkcji pokazuje niedobór uprawnień do emisji w odniesieniu do uprawnień przyznanych na okres rozliczeniowy. Rezerwa ta tworzona jest zgodnie z zasadą FIFO. Koszt utworzonej rezerwy prezentowany jest w rachunku zysków i strat w działalności operacyjnej oraz jest ewidencjonowany w układzie kalkulacyjnym w pozycji kosztu własnego sprzedaży, natomiast w układzie porównawczym w pozycji podatki i opłaty.

Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów objętych systemem uprawnień do emisji jest tworzona tylko wówczas, gdy rzeczywista emisja produkcji pokazuje niedobór uprawnień do emisji w odniesieniu do uprawnień przyznanych na cały okres rozliczeniowy. Rezerwa jest tworzona w korespondencji z kosztem własnym sprzedaży w pozycji podatki i opłaty.

Rezerwa tworzona jest metodą zobowiązań netto w wysokości:

- w części pokrytej posiadanymi na dzień bilansowy uprawnieniami – w wartości posiadanych uprawnień, tzn. w cenie nabycia (w przypadku zakupionych po wartości bilansowej), otrzymanych w wartości zerowej.
 - w części niepokrytej na dzień bilansowy uprawnieniami – w wartości niższej z wartości rynkowej uprawnień niezbędnych do spełnienia obowiązku i ewentualnej kary.
- **rezerwa z tytułu przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia energii**

Rezerwę z tytułu obowiązku przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii lub w wysokosprawnej kogeneracji ujmuje się:

- w części pokrytej posiadanymi na dzień bilansowy świadectwami pochodzenia – w wartości posiadanych świadectw,
 - w części niepokrytej na dzień bilansowy świadectwami pochodzenia – w wartości niższej z wartości rynkowej świadectw niezbędnych do spełnienia obowiązku na dzień bilansowy i ewentualnej kary.
- **rezerwy rekultywacyjne i inne związane z działalnością górniczą**
- rezerwa na likwidację obiektów i terenów górniczych

Na podstawie ustawy prawo górnicze i geologiczne spółki prowadzące działalność wydobywczą są zobowiązane do dokonania rekultywacji terenów, na których prowadzone były prace wydobywcze. W związku z tym Grupa tworzy rezerwę zarówno na koszty rekultywacji terenu związanej z bieżącym wydobyciem węgla na danej odkrywce jak również na koszty rekultywacji wyrobiska końcowego w stopniu zaawansowania wydobycia węgla w poszczególnych odkrywkach na dany dzień sprawozdawczy.

Rezerwa na rekultywację wyrobiska końcowego jest tworzona w korespondencji ze składnikiem aktywów (w części w jakiej dotyczy wkopu pierwotnego, na podstawie stosunku objętości wkopu pierwotnego do objętości wyrobiska końcowego) oraz w korespondencji z rachunkiem zysków i strat (w pozostałej części, uwzględniając stopień zaawansowania wydobycia węgla w poszczególnych odkrywkach na dany dzień sprawozdawczy). W korespondencji ze składnikiem aktywów Grupa tworzy również rezerwę na rekultywację zwałowiska zewnętrznego. Rezerwa na koszty rekultywacji związane z bieżącym wydobyciem węgla jest tworzona w korespondencji z rachunkiem zysków i strat.

Rezerwa tworzona jest w oparciu o szacunki przyszłych kosztów rekultywacji na podstawie raportów niezależnych ekspertów szacujących koszty rekultywacji na zlecenie zarządów spółek prowadzących działalność wydobywczą. Szacunki dotyczące przewidywanych kosztów rekultywacyjnych aktualizuje się okresowo, z tym że na każdą datę sprawozdawczą weryfikowana jest wielkość rezerwy zgodnie z aktualnymi założeniami w zakresie stopy dyskontowej, inflacji oraz wielkości wydobycia. Odpis rezerwy dotyczący wydobycia danego roku obciąża koszty operacyjne (pozostałe koszty rodzajowe) natomiast różnica wynikająca z dyskonta rezerwy z lat ubiegłych wpływa na koszty finansowe. Wykorzystanie rezerwy jest rozliczane na koniec każdego okresu sprawozdawczego w korespondencji z kosztami operacyjnymi.

- rezerwa na koszty z tytułu przygotowania terenów eksploatacyjnych

Grupa w ramach prowadzonej działalności zobowiązana jest do przywrócenia stanu pierwotnego lub odbudowy zniszczeń spowodowanych ruchem zakładu górniczego. W związku z tym Grupa tworzy rezerwę na przewidywane koszty, do których poniesienia jest zobligowana na podstawie zawartych porozumień. Szacunki dotyczące przewidywanych kosztów związanych z ruchem zakładu górniczego aktualizowane są na każdą datę sprawozdawczą. Utworzenie rezerwy ujmowane jest drugostronnie w ramach aktywów górniczych.

10.28. Świadczenia pracownicze

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania pracownicy Grupy mają prawo do następujących świadczeń:

- odpraw emerytalno – rentowych, wypłacanych w momencie przejścia na emeryturę,
- świadczeń pośmiertnych przysługujących rodzinie zmarłych pracowników,
- deputatów węglowych dla pracowników PAK KWB Konin S.A. oraz PAK KWB Adamów S.A.

Wysokość świadczeń uzależniona jest od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Grupa tworzy rezerwy na powyższe przyszłe zobowiązania w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczona przez niezależnego aktuarium. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne. Zyski i straty z obliczeń aktuarialnych są rozpoznawane w innych całkowitych dochodach. W ramach świadczeń pracowniczych Grupa ujmuje również zobowiązania z tytułu wynagrodzeń, składek na ubezpieczenie społeczne oraz niewykorzystanych urlopów i premii dla pracowników.

10.29. Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy jest ujmowany w wysokości określonej w statucie jednostki dominującej i wpisanej w rejestrze sądowym. Jeżeli akcje obejmowane są po cenie wyższej od wartości nominalnej, nadwyżka ujmowana jest w osobnej pozycji kapitałów własnych.

10.30. Przychody

Zgodnie z MSSF 15, Grupa stosuje pięciokrokową metodę ujmowania /rozpoznawania przychodów wynikających z umów z klientami tj.:

- 1: Identyfikacja umów z klientem;
- 2: Identyfikacja zobowiązań do wykonania świadczenia zawartych w umowie;
- 3: Ustalenie ceny transakcji;
- 4: Przypisanie ceny transakcyjnej do zobowiązań do wykonania świadczenia zawartych w umowie;
- 5: Rozpoznanie przychodów w chwili wypełnienia zobowiązań przez jednostkę.

Zgodnie z MSSF 15 przychody ujmuje się w kwocie wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem jednostki – przysługuje jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Spółki Grupy prowadzą działalność w obszarze wytwarzania i sprzedaży energii elektrycznej, produkcji i sprzedaży ciepła, wydobywaniu węgla brunatnego i usług serwisowych i remontowo-budowlanych oraz budowy i sprzedaży nieruchomości.

Dodatkowo, zgodnie z wymogami MSSF 15, Grupa przedstawia ujęte przychody z tytułu umów z klientami w podziale na kategorie, które odzwierciedlają sposób, w jaki czynniki ekonomiczne wpływają na charakter, kwotę, termin płatności oraz niepewność przychodów i przepływów pieniężnych.

Struktura rodzajowa przychodów ze sprzedaży oraz sposób ich ujmowania w Grupie są następujące:

- przychody ze sprzedaży nieruchomości (mieszkań, lokali użytkowych i biurowych)
- przychody ze sprzedaży energii elektrycznej (z produkcji własnej i z obrotu), przychody ze sprzedaży energii cieplnej,
- przychody ze sprzedaży pozostałych towarów, produktów i materiałów ujmowane są w momencie dokonania transakcji sprzedaży/przekazania,
- przychody z usług w sektorze energetycznym.

Przychody ze sprzedaży nieruchomości

Przychody ze sprzedaży nieruchomości są rozpoznawane w momencie przekazania klientowi kontroli nad danym składnikiem aktywów, tj. podpisania aktu notarialnego. W praktyce data aktu notarialnego jest tożsama z datą przekazania mieszkania klientowi. Grupa identyfikuje jeden obowiązek do spełnienia świadczenia.

Przychody ze sprzedaży energii i ciepła

Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej i ciepła Grupa ujmuje na koniec każdego okresu rozliczeniowego, który jest nie dłuższy niż miesiąc, według ilości energii elektrycznej i ciepła dostarczonej do klienta w danym okresie rozliczeniowym. Grupa ujmuje przychody w okresie czasu i korzysta z uproszczenia dot. ujmowania przychodów zgodnie z fakturowaniem, ponieważ odzwierciedla on stopień wykonania zobowiązania do wykonania świadczenia na dzień sprawozdawczy. Ceny sprzedaży wynikają z podpisanych umów, taryf lub ich wysokości na giełdzie. W odniesieniu do akcyzy Grupa występuje w roli agenta, w związku z czym akcyza pomniejsza przychody ze sprzedaży.

Przychody ze sprzedaży innych usług w sektorze energetycznym

Przedmiotem działalności Grupy jest także działalność usługowa skierowana w szczególności na zaspokojenie potrzeb i kompleksową obsługę przemysłu energetycznego. Odbiorcami usług są przede wszystkim podmioty zajmujące się wytwarzaniem i przesyłem energii elektrycznej. Wykonywane w ramach tych umów usługi są świadczeniami realizowanymi w czasie. Okres realizacji umów waha się od 2 miesięcy do 6 lat, choć często są to kontrakty 1-2 letnie. Umowy nie zawierają zobowiązań do wykonania więcej niż jednego świadczenia w ramach każdej z umów. Rozszerzenia zakresu prac nie powodują powstania nowego zobowiązania. Jednostka ujmuje przychody w miarę upływu czasu, mierząc stopień całkowitego spełnienia swojego zobowiązania do wykonania świadczenia metodą opartą na nakładach, porównując poniesione dotąd nakłady do całkowitych oczekiwanych nakładów koniecznych do realizacji umowy.

Kontrakty realizowane przez Grupę charakteryzują się stałą ceną. Jeśli dochodzi do rozszerzenia zakresu prac nie powoduje to powstania odrębnego zobowiązania – prace dodatkowo realizowane stanowią integralną część zobowiązania Spółki.

Grupa nie posiada niespełnionych zobowiązań do wykonania świadczeń o okresie realizacji powyżej 12 miesięcy.

Przychody z wynajmu

Grupa osiąga przychody z najmu lokali biurowych i usługowych. Umowy najmu zawarte przez Grupę zostały zaklasyfikowane zgodnie z MSR 17 jako umowy leasingu operacyjnego. Przychody z wynajmu Grupa ujmuje liniowo, przez okres trwania umowy.

Inne przychody

Inne przychody obejmują:

- rekompensaty z tytułu rozwiązania KDT - są ujmowane jako przychody ze sprzedaży energii elektrycznej, przychód z tytułu rekompensat ujmowany jest sukcesywnie do wypracowanych praw do rekompensat na koniec każdego roku obrotowego, do końca okresu ich obowiązywania. Na każdy moment ujmowania przychodu Spółka określa wskaźnik szacowanych kosztów osieroconych do łącznej sumy otrzymanych, zwróconych i oczekiwanych zdyskontowanych zaliczek rocznych (w tym dotychczas otrzymanych zaliczek rocznych). Kwota przychodu za dany rok obrotowy stanowi iloczyn wskaźnika i kwot otrzymanych dotychczas zaliczek skorygowanych o korekty roczne, pomniejszonych o ujęte w poprzednich latach przychody z tytułu u rekompensat. Patrz także polityki opisane poniżej.
- przychody z praw majątkowych ze świadectw pochodzenia energii - są ujmowane w momencie ich wyprodukowania, świadectwa pochodzenia przeznaczone do sprzedaży są ujmowane w przychodach w momencie dokonania transakcji sprzedaży. W momencie ich późniejszej sprzedaży za pośrednictwem Towarowej Giełdy Energii (TGE) ma miejsce ujęcie faktury sprzedaży w pozycji Innych przychodów, natomiast koszty sprzedanych certyfikatów ujmowane są jako korekta tych przychodów,
- dotacje.

Przychody z tytułu rekompensat na pokrycie kosztów osieroconych

Grupa otrzymuje rekompensaty na pokrycie kosztów osieroconych zgodnie z Ustawą z dnia 29 czerwca 2007 roku o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej. Przychód z tytułu rekompensat ujmowany jest sukcesywnie do wypracowanych praw do rekompensat na koniec każdego roku obrotowego, do końca okresu ich obowiązywania.

Na każdy moment ujmowania przychodu Grupa określa wskaźnik szacowanych kosztów osieroconych do łącznej sumy otrzymanych, zwróconych i oczekiwanych zdyskontowanych zaliczek rocznych (w tym dotychczas otrzymanych zaliczek rocznych). Kwota przychodu za dany rok obrotowy stanowi iloczyn wskaźnika i kwoty otrzymanych dotychczas zaliczek skorygowanych o korekty roczne, pomniejszonych o ujęte w poprzednich latach przychody z tytułu rekompensat.

Różnicę pomiędzy łączną kwotą ujętego przychodu a łączną kwotą otrzymanych zaliczek do wysokości całkowitej kwoty kosztów osieroconych Grupa ujmuje jako:

- należności, w przypadku wystąpienia ujemnej różnicy pomiędzy łączną kwotą otrzymanych zaliczek a ujętych przychodów z tytułu rekompensat,
- zobowiązania, w przypadku wystąpienia dodatniej różnicy pomiędzy łączną kwotą otrzymanych zaliczek a ujętych przychodów z tytułu rekompensat.

Dodatkowo, spółki zajmujące się działalnością holdingową osiągają głównie przychody finansowe (z tytułu odsetek, dywidend, sprzedaży instrumentów finansowych), które ujmowane są sukcesywnie w miarę naliczania odsetek z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej lub w momencie wpływu środków pieniężnych na rachunek spółki.

10.31. Koszty

Koszt własny sprzedaży

Do kosztu własnego sprzedaży zalicza się:

- koszt wytworzenia produktów poniesiony w danym okresie sprawozdawczym, skorygowany o zmianę stanu produktów (wyrobów gotowych, półproduktów oraz produkcji w toku) oraz skorygowany o koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby,
- wartość sprzedanych towarów i materiałów wg cen nabycia,
- utworzenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych oraz zapasów.

Koszty wytworzenia, które można bezpośrednio przyporządkować przychodom osiągniętym przez jednostki, wpływają na wynik finansowy jednostek za ten okres sprawozdawczy, w którym przychody te wystąpiły.

Koszty wytworzenia, które można jedynie w sposób pośredni przyporządkować przychodom lub innym korzyściom osiąganym przez jednostki, wpływają na wynik finansowy jednostek w części, w której dotyczą danego okresu sprawozdawczego, zapewniając ich współmierność do przychodów lub innych korzyści ekonomicznych z uwzględnieniem zasad wyceny środków trwałych oraz zapasów.

10.32. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zaliczane są w szczególności pozycje związane:

- ze zbyciem rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych,
- z utworzeniem i rozwiązaniem rezerw, z wyjątkiem rezerw związanych z operacjami finansowymi lub odnoszonymi w koszty operacyjne,
- z przekazaniem lub otrzymaniem nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywów, w tym także środków pieniężnych,
- z odszkodowaniami, karami i grzywnami oraz innymi kosztami nie związanymi ze zwykłą działalnością.

10.33. Dotacje rządowe

Jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki, wówczas dotacje rządowe są ujmowane według ich wartości godziwej.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako dochód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować. Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana na koncie przychodów przyszłych okresów, a następnie stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, ujmowana w zysku lub stracie przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów.

Jeżeli Grupa otrzymuje dotację niepieniężną, zarówno składnik aktywów jak i dotacja ujmowane są w wartości nominalnej i stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, ujmowane są w zysku lub stracie przez szacowany okres użytkowania otrzymanego składnika aktywów.

10.34. Przychody i koszty finansowe

Przychody i koszty finansowe obejmują w szczególności przychody i koszty dotyczące:

- zbycia aktywów finansowych,
- aktualizacji wartości instrumentów finansowych, z wyłączeniem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej, których skutki przeszacowania odnoszone są na kapitał z aktualizacji wyceny,
- odsetek (w tym efekt wyceny zamortyzowanym kosztem),
- zmian w wysokości rezerwy wynikających z faktu przybliżania się terminu poniesienia kosztu (efekt odwracania dyskonta),
- różnic kursowych będących wynikiem operacji wykonywanych w ciągu okresu sprawozdawczego oraz wycen bilansowych aktywów i zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego, za wyjątkiem różnic kursowych ujętych w wartości początkowej środka trwałego oraz zapasów w działalności deweloperskiej, w stopniu w jakim są uznawane za korektę kosztów odsetek oraz różnic kursowych,
- pozostałych pozycji związanych z działalnością finansową.

Przychody i koszty z tytułu różnic kursowych prezentowane są po kompensacie.

Przychody i koszty z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich narastania z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej w stosunku do wartości bilansowej netto danego instrumentu finansowego przy uwzględnieniu zasady istotności.

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

10.35. Podatki

Podatek dochodowy za okres sprawozdawczy obejmuje podatek bieżący i odroczony. Podatek ujmuje się w wyniku finansowym, z wyłączeniem zakresu, w którym odnosi się on bezpośrednio do pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub kapitale własnym. W tym przypadku podatek również ujmowany jest odpowiednio w innych całkowitych dochodach lub kapitale własnym.

10.35.1. Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

10.35.2. Podatek odroczony

Zobowiązanie i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań, a ich wartością księgową w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym – ujmowane jest w pełnej wysokości, metodą bilansową.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany poza zyskiem lub stratą; w innych całkowitych dochodach dotyczący pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Spółki z Grupy kompensują ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczony podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

10.35.3. Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; wtedy jest on ujmowany odpowiednio, jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako część należności lub zobowiązań.

Kwota netto podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w bilansie jako część należności lub zobowiązań.

10.35.4. Ocena niepewności co do rozliczeń podatkowych

Jeżeli w ocenie Grupy jest prawdopodobne, że podejście Grupy do kwestii podatkowej lub grupy kwestii podatkowych będzie zaakceptowane przez organ podatkowy, Grupa określa dochód do opodatkowania (stratę podatkową), podstawę opodatkowania, niewykorzystane straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe z uwzględnieniem podejścia do opodatkowania planowanego lub zastosowanego w swoim zeznaniu podatkowym.

Jeżeli Grupa stwierdzi, że nie jest prawdopodobne, że organ podatkowy zaakceptuje podejście Grupy do kwestii podatkowej lub grupy kwestii podatkowych, wówczas Grupa odzwierciedla wpływ niepewności przy ustalaniu dochodu do opodatkowania (straty podatkowej), niewykorzystanych strat podatkowych, niewykorzystanych ulg podatkowych lub stawek podatkowych.

Grupa określa najbardziej prawdopodobny scenariusz – jest to pojedyncza kwota spośród możliwych wyników.

10.36. Zysk netto na akcje

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

10.37. Przejęcia pod wspólną kontrolą

Sytuacja, w której dana transakcja lub zjawisko gospodarcze wymagające ujęcia w sprawozdaniu przygotowanym zgodnie z MSSF nie są uregulowane zapisami poszczególnych standardów, została uregulowana zapisami MSR 8 punkt 10–12. Zapisy te nakładają na jednostkę sporządzającą sprawozdanie zgodnie z MSSF obowiązek stworzenia własnego zestawu zasad rachunkowości, wskazując na cechy takich zasad rachunkowości: wierna prezentacja pozycji finansowej, wyników działalności oraz przepływów pieniężnych, odzwierciedlenie treści ekonomicznej transakcji, neutralność, ostrożność oraz kompletność we wszystkich aspektach.

Z przeprowadzonych przez Grupę analiz wynika, iż powszechnie stosowaną metodą do rozliczenia tego typu transakcji jest metoda łączenia udziałów i taką też metodę zastosowała Grupa. U podstaw tej metody leży założenie, że podmioty łączące się były zarówno przed, jak i po transakcji kontrolowane przez tego samego akcjonariusza i w związku z tym skonsolidowane sprawozdanie finansowe odzwierciedla fakt ciągłości wspólnej kontroli oraz nie odzwierciedla zmian wartości aktywów netto do wartości godziwych (lub też rozpoznania nowych aktywów) lub wyceny wartości firmy, ponieważ żaden z łączących się podmiotów nie jest w istocie nabywany. Rozliczenie następuje na dzień połączenia i dane wcześniejsze nie są korygowane.

11. Segmenty operacyjne

Dla celów zarządczych Grupa została podzielona na części w oparciu o wytwarzane produkty i świadczone usługi. Istnieją zatem następujące segmenty operacyjne:

- Segment Energetyczny – działalność spółki Zespół Elektrowni „Pątnów – Adamów – Konin” S.A. wraz z jej spółkami zależnymi. GK ZE PAK zajmuje się wytwarzaniem i sprzedażą energii elektrycznej, wydobywaniem węgla brunatnego oraz świadczeniem usług w obszarze budowlanym i remontowym.
- Segment Nieruchomości – kupno, sprzedaż, wynajem i zarządzanie nieruchomościami, działalność deweloperska,
- Segment Pozostała działalność – głównie działalność holdingowa.

Ceny transakcyjne stosowane przy transakcjach pomiędzy segmentami operacyjnymi są ustalane na zasadach rynkowych podobnie jak przy transakcjach ze stronami niepowiązanymi.

Żaden z segmentów operacyjnych Grupy nie został połączony z innym segmentem w celu stworzenia segmentów sprawozdawczych.

Przychody z tytułu transakcji pomiędzy segmentami są eliminowane w procesie konsolidacji.

Organem podejmującym kluczowe decyzje w Grupie jest Zarząd Elektrim S.A. Zarząd monitoruje oddzielnie wyniki operacyjne segmentów w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej

alokacji oraz wyników działalności. Podstawą oceny wyników działalności jest zysk lub strata na działalności operacyjnej oraz EBITDA. EBITDA należy postrzegać jako dodatek, a nie zastępstwo dla wyników działalności przedstawionych zgodnie z MSSF. EBITDA jest użytecznym wskaźnikiem zdolności zaciągania i obsługi zadłużenia. Poziom EBITDA nie jest zdefiniowana przez MSSF i może być wyliczana inaczej przez inne podmioty. Poniżej przedstawiono uzgodnienie i definicje, jakie stosuje Grupa przy ustalaniu tych mierników.

Grupa definiuje EBITDA jako zysk netto bez przychodów i kosztów finansowych, udziału w zysku/(stracie) jednostki stowarzyszonej i wspólnego przedsięwzięcia, podatku dochodowego oraz amortyzacji i odpisów aktualizujących.

EBITDA łącznie dla całej Grupy:

	<i>Rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku</i>
(Strata) / Zysk brutto	(651 304)	99 295
Przychody finansowe	(25 963)	(46 455)
Koszty finansowe	+ 225 741	+ 269 445
Udział w stracie jednostki stowarzyszonej i wspólnego przedsięwzięcia	+1 162	+238
Amortyzacja i odpisy aktualizujące	+ 571 179	+ 226 092
EBITDA	<u>120 815</u>	<u>548 615</u>

Grupa Kapitałowa Elektrim S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 r. oraz rok zakończony 31 grudnia 2017 r.
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(dane w tabelach podano w tysiącach PLN)

Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku

	<i>Segment Energetyczny</i>	<i>Segment Nieruchomości</i>	<i>Segment Pozostała działalność</i>	<i>Korekty konsolidacyjne</i>	<i>Razem</i>
Przychody ze sprzedaży dla klientów zewnętrznych	2 302 362	195 487	1 207	-	2 499 056
Przychody ze sprzedaży między segmentami	2 462	28 314	4 958	(35 734)	-
Przychody ze sprzedaży	2 304 824	223 801	6 165	(35 734)	2 499 056
Koszt własny sprzedaży	(2 627 910)	(122 283)	(986)	30 462	(2 720 717)
(Strata) /Zysk brutto ze sprzedaży	(323 086)	101 518	5 179	(5 272)	(221 661)
Pozostałe przychody operacyjne	10 964	2 208	35	215	13 422
Koszty sprzedaży	(4 001)	(4 195)	-	-	(8 196)
Koszty ogólnego zarządu	(123 779)	(72 308)	(12 416)	6 367	(202 136)
Zysk/(strata) z tytułu przeszacowania nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej	-	9 724	(13)	-	9 711
Pozostałe koszty operacyjne	(37 360)	(5 373)	(781)	2 010	(41 504)
(Strata) / Zysk z działalności operacyjnej	(477 262)	31 574	(7 996)	3 320	(450 364)
Przychody finansowe	7 201	19 015	44 449	(44 702)	25 963
Koszty finansowe	(45 387)	(117 029)	(229 547)	166 222	(225 741)
Udział w stracie jednostki stowarzyszonej i wspólnego przedsięwzięcia	-	-	(1 162)	-	(1 162)
(Strata) /Zysk brutto	(515 448)	(66 440)	(194 256)	124 840	(651 304)
Podatek dochodowy (obciążenie podatkowe)	51 776	(7 509)	6 848	-	51 115
(Strata) /Zysk netto z działalności kontynuowanej	(463 672)	(73 949)	(187 408)	124 840	(600 189)
(Strata) / Zysk z działalności operacyjnej	(477 262)	31 574	(7 996)	3 320	(450 364)
Amortyzacja	194 514	2 172	1 953	-	198 639
Odpis aktualizujący	372 540	-	-	-	372 540
EBITDA	89 792	33 746	(6 043)	3 320	120 815
Aktywa segmentu	3 871 297	2 310 066	2 588 119	(1 207 184)	7 562 298
Zobowiązania segmentu	2 184 150	1 538 717	2 062 669	(1 222 525)	4 563 011

Grupa Kapitałowa Elektrim S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 r. oraz rok zakończony 31 grudnia 2017 r.
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(dane w tabelach podano w tysiącach PLN)

Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku	<i>Segment Energetyczny</i>	<i>Segment Nieruchomości</i>	<i>Segment Pozostała działalność</i>	<i>Korekty konsolidacyjne</i>	<i>Razem</i>
Przychody ze sprzedaży dla klientów zewnętrznych	2 427 775	153 362	2 023	-	2 583 160
Przychody ze sprzedaży między segmentami	2 277	7 266	5 087	(14 630)	-
Przychody ze sprzedaży	2 430 052	160 628	7 110	(14 630)	2 583 160
Koszt własny sprzedaży	(2 022 158)	(98 831)	(811)	7 212	(2 114 588)
(Strata) /Zysk brutto ze sprzedaży	407 894	61 797	6 299	(7 418)	468 572
Pozostałe przychody operacyjne	11 324	1 770	71	6	13 171
Koszty sprzedaży	(4 258)	(2 055)	-	-	(6 313)
Koszty ogólnego zarządu	(119 467)	(40 156)	(10 133)	8 491	(161 265)
Zysk/(strata) z tytułu przeszacowania nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej	-	19 416	(1 457)	-	17 959
Pozostałe koszty operacyjne	(5 186)	(1 620)	(3 047)	252	(9 601)
(Strata) / Zysk z działalności operacyjnej	290 307	39 152	(8 267)	1 331	322 523
Przychody finansowe	16 193	30 123	57 862	(57 723)	46 455
Koszty finansowe	(47 652)	(27 208)	(73 618)	(120 967)	(269 445)
Udział w stracie jednostki stowarzyszonej i wspólnego przedsięwzięcia	-	-	(238)	-	(238)
(Strata) /Zysk brutto	258 848	42 067	(24 261)	(177 359)	99 295
Podatek dochodowy (obciążenie podatkowe)	(75 089)	(8 934)	(1 995)	-	(86 018)
(Strata) /Zysk netto z działalności kontynuowanej	183 759	33 133	(26 256)	(177 359)	13 277
(Strata) / Zysk z działalności operacyjnej	290 307	39 152	(8 267)	1 331	322 523
Amortyzacja	199 648	1 969	2 310	-	203 927
Odpis aktualizujący	22 165	-	-	-	22 165
EBITDA	512 120	41 121	(5 957)	1 331	548 615
Aktywa segmentu	4 459 380	2 359 784	2 640 199	(1 341 881)	8 117 482
Zobowiązania segmentu	2 248 333	1 335 505	2 049 544	(1 114 163)	4 519 219

Grupa Kapitałowa Elektrim S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 r. oraz rok zakończony 31 grudnia 2017 r.
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(dane w tabelach podano w tysiącach PLN)

Rok zakończony 1 stycznia 2017 roku

	<i>Segment Energetyczny</i>	<i>Segment Nieruchomości</i>	<i>Segment Pozostała działalność</i>	<i>Korekty konsolidacyjne</i>	<i>Razem</i>
Aktywa segmentu	4 804 968	1 553 674	2 583 886	(923 074)	8 019 454
Zobowiązania segmentu	2 714 535	1 361 990	2 062 903	(1 173 281)	4 966 147

W segmencie energetycznym realizowane się głównie przychody ze sprzedaży energii oraz z umów o usługi budowlane (szerzej zaprezentowane w notce dotyczącej przychodów, nota 12.1). Ponadto, w segmencie energetycznym realizowane są przychody z tytułu dotacji (sprzedaż praw majątkowych oraz rekompensaty KDT). W segmencie nieruchomości realizowane są przychody z tytułu wynajmu, działalności deweloperskiej oraz hotelowej.

12. Przychody i koszty

12.1. Przychody

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2017 roku</i>
<i>Struktura rzeczowa</i>		
Przychody ze sprzedaży dóbr, w tym:		
Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej	1 303 787	1 513 909
Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej z obrotu	674 033	579 571
Przychody ze sprzedaży energii cieplnej	36 745	57 175
Pozostałe przychody ze sprzedaży pozostałych towarów, produktów i materiałów	53 664	54 208
Przychody ze sprzedaży dóbr razem	2 068 229	2 204 863
Akcyza	(7 520)	(3 100)
Przychody ze sprzedaży dóbr z uwzględnieniem podatku akcyzowego	2 060 709	2 201 763
 Przychody z umów o usługi budowlane	 71 119	 69 883
Przychody z działalności hotelarsko- turystycznej	44 379	14 968
Pozostałe przychody z tytułu sprzedaży usług	74 924	68 055
Przychody z tytułu wynajmu	47 125	46 456
Inne przychody, w tym:	200 800	182 035
Dochód z tytułu dotacji w formie praw majątkowych ze świadectw pochodzenia energii	48 221	700
Rekompensaty z tytułu rozwiązania KDT	152 579	181 335
Przychody ogółem	2 499 056	2 583 160
	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2017 roku</i>
Polska	2 440 758	2 574 035
Kraje UE	7 923	8 895
Poza UE	50 375	230
Przychody ogółem	2 499 056	2 583 160

12.2. Pozostałe przychody operacyjne

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2017 roku</i>
Przychody z tytułu odszkodowań	1 226	2 270
Amortyzacja środków trwałych zakupionych z FLZG*	-	523
Rozwiązanie odpisu aktualizującego należności	262	257
Rozliczenie dotacji	1 502	1 549

Grupa Kapitałowa Elektrim S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 r. oraz rok zakończony 31 grudnia 2017 r.
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(dane w tabelach podano w tysiącach PLN)

Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	1 683	3 668
Zwrot kary URE	1 500	-
Rozwiązanie rezerwy na koszty i straty oraz umorzenie zobowiązań	1 067	1 558
Inne	6 182	3 346
Pozostałe przychody operacyjne ogółem	13 422	13 171

**FLZG – fundusz likwidacji zakładu górniczego*

Pozycja „Zwrot kary URE” dotyczy zwrotu kary nałożonej przez Urząd Regulacji Energetyki za nieutrzymywanie zapasów paliwa (węgla).

Największymi składnikami pozycji „Inne” w 2018 roku są przychody z tytułu zwrotu kosztów postępowania windykacyjnego w kwocie 807 tysięcy złotych, przychody z tytułu refaktur w kwocie 467 tysięcy złotych, otrzymane odszkodowania i kary w kwocie 324 tysiące złotych oraz przychody ze sprzedaży złomu w kwocie 281 tysięcy złotych.

Największymi składnikami pozycji „Inne” w 2017 roku są przychody z tytułu refaktur w kwocie 587 tysięcy złotych, zwrot podatku od nieruchomości w kwocie 244 tysiące złotych, przychody ze sprzedaży złomu w kwocie 112 tysięcy złotych oraz przychody z tytułu aktualizacji wartości materiałów w kwocie 104 tysiące złotych.

12.3. Pozostałe koszty operacyjne

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku</i>
Strata na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	1 959	225
Utworzenie rezerw na potencjalne kary	30 821	1 493
Odpis aktualizujący wartość należności	1 090	2 805
Koszty postępowań sądowych i egzekucyjnych	325	288
Szkody energetyczne	597	211
Przekazane darowizny	256	379
Podatek od nieruchomości za lata poprzednie	32	532
Renty wyrównawcze	231	236
Refaktury	1 063	567
Inne	5 130	2 865
Pozostałe koszty operacyjne ogółem	41 504	9 601

Głównymi składnikami pozycji „Inne” w 2018 roku są kary umowne związane z realizacją kontraktów długoterminowych na prace remontowo-montażowe i elektryczne w kwocie 1 313 tysięcy złotych, koszty z tytułu refaktur w kwocie 699 tysięcy złotych, zapłacone pozostałe kary i odszkodowania w kwocie 308 tysięcy złotych, odpis aktualizujący krótkoterminowe aktywa niematerialne w kwocie 151 tysięcy złotych oraz koszty utylizacji w kwocie 132 tysiące złotych.

Głównymi składnikami pozycji „Inne” w 2017 roku jest rozliczenie rezerw na świadectwa pochodzenia energii w kwocie 343 tysiące złotych, koszty usunięcia szkody w kwocie 322 tysiące złotych oraz koszty utylizacji w kwocie 197 tysięcy złotych.

12.4. Przychody finansowe

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku</i>
Przychody z tytułu odsetek	14 849	12 901
Dywidendy	93	18 795
Dodatnie różnice kursowe	174	12 378
Aktualizacja wartości inwestycji	3 418	-
Wycena instrumentów zabezp. kurs walutowy (forward)	2 746	-
Inne	4 683	2 381
Przychody finansowe ogółem	<u>25 963</u>	<u>46 455</u>

12.5. Koszty finansowe

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku</i>
Odsetki	49 040	59 003
Wycena instrumentów pochodnych	10 065	7 036
Ujemne różnice kursowe	145 857	188 548
Dyskonto rezerwy na likwidację bloków energetycznych	799	746
Dyskonto rezerw aktuarialnych	1 251	1 530
Dyskonto rezerwy na rekultywację	13 290	9 855
Inne	5 439	2 727
Koszty finansowe ogółem	<u>225 741</u>	<u>269 445</u>

W pozycji „Inne” w 2018 roku prezentowane są głównie prowizje dotyczące kredytów, pożyczek i gwarancji bankowych w kwocie 1 975 tysięcy złotych oraz dyskonto rezerw na szkody górnicze w kwocie 117 tysięcy złotych.

W pozycji „Inne” w 2017 roku prezentowane są głównie prowizje dotyczące kredytów, pożyczek i gwarancji bankowych w kwocie 560 tysiące złotych, aktualizacja wartości inwestycji w kwocie 418 tysięcy złotych oraz odwrócenie dyskonta rezerwy na szkody górnicze w kwocie 127 tysięcy złotych.

12.6. Koszty według rodzajów

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku</i>
Amortyzacja	198 639	203 927
Odpisy aktualizujące wartość środków trwałych i aktywów górniczych	372 540	22 165
Odpisy aktualizujące wartość zapasów	8 890	(852)
Zużycie materiałów	260 582	261 944
Usługi obce	222 817	189 213
Podatki i opłaty z wyłączeniem podatku akcyzowego	181 911	208 445

Grupa Kapitałowa Elektrim S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 r. oraz rok zakończony 31 grudnia 2017 r.
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(dane w tabelach podano w tysiącach PLN)

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2017 roku</i>
Koszty emisji CO ₂	492 367	289 942
Koszty świadczeń pracowniczych, w tym:	461 170	487 199
Wynagrodzenia	363 782	380 386
Ubezpieczenia społeczne i pozostałe świadczenia	97 388	106 813
Pozostałe koszty rodzajowe	53 207	54 691
Wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz sprzedanej energii zakupionej z obrotu	743 682	555 156
Koszty według rodzaju ogółem	<u>2 995 805</u>	<u>2 271 830</u>
 Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	 2 720 717	 2 114 588
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	8 196	6 313
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	202 136	161 265
Zmiana stanu produktów	59 261	(13 270)
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby	5 495	2 934

12.7. Koszty amortyzacji i odpisy aktualizujące ujęte w zysku lub stracie

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2017 roku</i>
<i>Pozycje ujęte w koszcie wytw. sprzedanych produktów:</i>		
Amortyzacja środków trwałych	172 983	178 036
Amortyzacja aktywa górniczego	8 578	8 812
Amortyzacja wartości niematerialnych	844	716
Utrata wartości zapasów	8 890	-
Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych	372 540	22 165
	<u>563 835</u>	<u>209 729</u>
 <i>Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży:</i>		
Amortyzacja środków trwałych	12	15
	<u>12</u>	<u>15</u>
 <i>Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu:</i>		
Amortyzacja środków trwałych	15 583	15 716
Amortyzacja wartości niematerialnych	639	632
	<u>16 222</u>	<u>16 348</u>

12.8. Umowy o usługę budowlaną

Grupa realizuje kontrakty, które rozlicza w trakcie realizacji prac – wystawiając częściowe faktury adekwatnie do stopnia zaawansowania robót oraz fakturę końcową po zakończeniu realizacji prac.

Terminy płatności z tytułu realizacji kontraktów zwykle wynoszą 30 dni. W przypadku realizacji niektórych kontraktów o dużej wartości Grupa ma możliwość uzyskania zaliczki. Zaliczki są rozliczane fakturami częściowymi oraz fakturą końcową.

W przychodach roku 2018 nie została ujęta ta część przychodów, dla których zobowiązanie do spełnienia świadczenia zostały już ujęte w poprzednich okresach sprawozdawczych.

W Grupie w trakcie roku 2018 nie wystąpiły korekty przychodów, które miałyby wpływ na aktywa lub zobowiązania z tytułu zawartych umów wynikające ze zmiany sposobu pomiaru stopnia zaawansowania bądź też zmiany umowy.

Aktywa i zobowiązania z tytułu zawartych umów o usługi budowlano-montażowe

	1 stycznia 2018 roku	Zmiana wyceny kontraktów	Przychody ujęte w 2018 roku uwzględnione w saldzie zobowiązań na dzień 31 grudnia 2017 roku	Zmiana okresu, w którym prawo do wynagrodzenia staje się bezwarunkowe	31 grudnia 2018 roku
Wycena kontraktów budowlanych	8 341	5 601	-	(8 341)	5 601
Aktywa z tytułu umów z klientami	8 341	5 601	-	(8 341)	5 601
Wycena kontraktów budowlanych	6 707	(4 023)	-	-	2 684
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	6 707	(4 023)	-	-	2 684
	1 stycznia 2017 roku	Zmiana wyceny kontraktów	Przychody ujęte w 2017 roku uwzględnione w saldzie zobowiązań na dzień 31 grudnia 2016 roku	Zmiana okresu, w którym prawo do wynagrodzenia staje się bezwarunkowe	31 grudnia 2017 roku
Wycena kontraktów budowlanych	8 056	8 341	-	(8 056)	8 341
Aktywa z tytułu umów z klientami	8 056	8 341	-	(8 056)	8 341
Wycena kontraktów budowlanych	3 578	5 749	2 620	-	6 707
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	3 578	5 749	2 620	-	6 707

Pozostałe do realizacji zobowiązania do wykonania świadczeń

<i>Łączna kwota ceny transakcyjnej przypisanej do zobowiązań do wykonania świadczenia, które pozostały niespełnione (lub częściowo niespełnione) na koniec okresu sprawozdawczego do zrealizowania:</i>	<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>31 grudnia 2017 roku</i>
- do 1 roku	46 614	84 446
- powyżej 1 roku	-	-
Razem	46 614	84 446

	<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>31 grudnia 2017 roku</i>
Kwota brutto należna od zamawiających z tytułu prac wynikających z umowy:	5 066	7 080
Kwota brutto należna zamawiającym z tytułu prac wynikających z umowy:	2 482	5 626

13. Podatek dochodowy

13.1. Obciążenie podatkowe

Główne składniki obciążenia podatkowego za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku oraz 31 grudnia 2017 roku przedstawiają się następująco:

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku</i>
<i>Ujęte w zysku lub stracie</i>		
Bieżący podatek dochodowy		
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	27 867	19 863
<i>Odroczony podatek dochodowy</i>		
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	(78 982)	66 155
(Korzyść podatkowa) /Obciążenie podatkowe w skonsolidowanym zysku lub stracie	(51 115)	86 018
<i>Ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów</i>		
Podatek od zysku/(straty) netto z tytułu aktualizacji wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych	(520)	(1 033)
Podatek dotyczący zysków/strat aktuarialnych	252	409
Podatek od wyceny inwestycji	25 349	(2 459)
Korzyść podatkowa/(obciążenie podatkowe) ujęta/e w innych całkowitych dochodach	25 081	(3 083)

Przepisy dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych, podatku dochodowego od osób fizycznych, czy składek na ubezpieczenia społeczne podlegają częstym zmianom, wskutek czego niejednokrotnie brak jest odniesienia do utrwalonej linii orzecznictwa. Obowiązujące przepisy nie zawsze są jednoznaczne, co dodatkowo powoduje rozbieżności w ich interpretacji. Rozliczenia podatkowe są przedmiotem kontroli organów podatkowych. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w rozliczeniach podatkowych,

podatnik zobowiązany jest do uiszczenia kwoty zaległości wraz z należnymi odsetkami ustawowymi. Zapłata zaległych zobowiązań nie zawsze zwalnia z odpowiedzialności karno-skarbowej. W efekcie kwoty wykazane w sprawozdaniu finansowym mogą ulec zmianie w późniejszym terminie po ostatecznym ustaleniu ich wysokości przez organy skarbowe.

13.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku oraz dnia 31 grudnia 2017 roku przedstawia się następująco:

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku</i>
Zysk/(Strata) brutto przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	(651 304)	99 295
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19%	(123 748)	18 866
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	-	(273)
Nieujęte straty podatkowe	30 857	(82)
Wykorzystanie wcześniej nierozpoznanych strat podatkowych	393	(786)
Koszty trwale niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	5 468	1 332
Różnice przejściowe, od których nie rozpoznano aktywów z tytułu podatku odroczonego	36 443	29 852
Przychody trwale niebędące podstawą do opodatkowania	(528)	301
Pozostałe*	-	36 808
Podatek według efektywnej stawki podatkowej wynoszącej (8%) (w roku 2017 87%)	(51 115)	86 018
Podatek dochodowy w rachunku zysków i strat	(51 115)	86 018

Wyjaśnienie głównych składników pozycji „Pozostałe” (2017 rok)

W związku z aktualizacją projekcji finansowych dla PAK KWB Adamów SA nie zostanie wykorzystane aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego w kwocie 19 658 tysięcy złotych.

13.3. Odroczony podatek dochodowy

Odroczony podatek dochodowy wynika z następujących pozycji:

	31 grudnia 2018 roku	31 grudnia 2017 roku	1 stycznia 2017 roku
Aktywo z tytułu podatku odroczonego			
Rezerwy bilansowe	127 458	112 777	127 581
Aktywa dotyczące zdejmowania nakładu i inne aktywa górnicze	5 105	7 946	7 571
Odsetki i różnice kursowe	10 838	10 440	18 640
Instrumenty zabezpieczające	175	781	1 910
Aktywa/zobowiązania z tyt. niezakończonych umów o usługi budowlane	612	1 610	1 726
Strata podatkowa z lat ubiegłych	25 857	30 361	35 964
Odpis aktualizujący wartość zapasów	2 972	1 475	1 936
Odpis aktualizujący wartość należności	738	1 653	2 177
Odpis aktualizujący wartość majątku trwałego	8 773	1 777	0
Różnica pomiędzy bilansową a podatkową wartością środków trwałych	35	7	3 537
Rozrachunki z pracownikami	3 169	3 813	5 139
Przeszacowanie aktywów finansowych do wartości godziwej	18 755	1 397	1 841
Inne	35 134	25 513	41 238
Razem	239 621	199 550	249 260

Grupa Kapitałowa Elektrim S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 r. oraz rok zakończony 31 grudnia 2017 r.
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(dane w tabelach podano w tysiącach PLN)

Rezerwa z tytułu podatku odroczonego

Różnica pomiędzy bilansową a podatkową wartością środków trwałych	471 631	487 308	436 426
Należności z tytułu KDT	10 961	11 078	16 787
Certyfikaty energetyczne	3 948	352	2 615
Odsetki i różnice kursowe	1 029	456	2 531
Aktywa/zobowiązania z tyt. niezakończonych umów o usługi budowlane	1 103	1 851	2 247
Nabyte uprawnienia do emisji CO2	2 203	50 145	73 632
Przeszacowanie nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej	25 327	23 323	21 972
Wycena akcji	6 501	15 400	12 490
Inne	4 094	1 624	4 254
Razem	526 797	591 537	572 954

Po skompensowaniu sald na poziomie spółek z Grupy Kapitałowej podatek odroczonego prezentowany jest, jako:

Aktywo:	105 743	78 928	97 895
Rezerwa:	392 919	470 915	421 589

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku</i>
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego:		
- w korespondencji z całkowitymi dochodami	(25 081)	3 083
- w korespondencji z wynikiem finansowym	(78 982)	66 155

Straty podatkowe

	31 grudnia 2018 roku	31 grudnia 2017 roku	1 stycznia 2017 roku
Strata podatkowa 2018 do rozliczenia	163 832	-	-
Strata podatkowa 2017 do rozliczenia	39 787	79 107	-
Strata podatkowa 2016 do rozliczenia	58 327	78 695	142 712
Strata podatkowa 2015 do rozliczenia	-	633	919
Strata podatkowa 2014 do rozliczenia	-	595	24 059
Strata podatkowa 2013 do rozliczenia	-	707	9 082
Strata podatkowa 2012 do rozliczenia	-	527	12 679
Strata podatkowa 2011 do rozliczenia	-	-	-
Straty podatkowe do rozliczenia – razem	<u>261 946</u>	<u>160 264</u>	<u>189 451</u>

Straty podatkowe aktywowane

	31 grudnia 2018 roku	31 grudnia 2017 roku	1 stycznia 2017 roku
Strata podatkowa 2018 do rozliczenia	38 443	-	-
Strata podatkowa 2017 do rozliczenia	39 319	78 639	-
Strata podatkowa 2016 do rozliczenia	58 327	78 695	142 712
Strata podatkowa 2015 do rozliczenia	-	633	919
Strata podatkowa 2014 do rozliczenia	-	595	24 059
Strata podatkowa 2013 do rozliczenia	-	707	8 914
Strata podatkowa 2012 do rozliczenia	-	527	12 679
Strata podatkowa 2011 do rozliczenia	-	-	-
Straty podatkowe do rozliczenia – razem	<u>136 089</u>	<u>159 796</u>	<u>189 283</u>

Straty podatkowe dotyczą podmiotów działających w Polsce, gdzie zgodnie z obowiązującymi przepisami straty podatkowe za dany rok mogą zostać wykorzystane w okresie kolejnych 5 lat, jednak w jednym roku w wysokości nie wyższej niż połowa osiągniętej straty.

Dodatkowo, w nocy 41 dotyczącej zdarzeń następujących po dniu bilansowym zamieszczono informacje na temat skutków postępowania podatkowego i wpływu na osiągnięte straty podatkowe.

14. Zysk/(strata) przypadający na jedną akcję

Zysk/(strata) podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku/(straty) netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Zysk/(strata) rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu skorygowaną o średnią ważoną akcje zwykłych, które zostałyby wyemitowane na konwersji wszystkich rozwadniających potencjalnych instrumentów kapitałowych w akcje zwykłe.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku/(straty) oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego i rozwodnionego zysku/(straty) na jedną akcję:

Grupa Kapitałowa Elektrim S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 r. oraz rok zakończony 31 grudnia 2017 r.
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(dane w tabelach podano w tysiącach PLN)

	<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>31 grudnia 2017 roku</i>
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	(370 065)	(94 265)
Zysk/(strata) na działalności zaniechanej przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	-	-
Zysk/(strata) netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	(370 065)	(94 265)
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych, zastosowana do obliczenia podstawowego i rozwodnionego zysku na jedną akcję	83 770 297	83 770 297

Tabela poniżej przedstawia zysk/(stratę) na jedną akcję w złotych polskich za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku zaprezentowane w rachunku zysków i strat.

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku</i>
Podstawowy i rozwodniony zysk/(strata) za rok obrotowy, przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	(4,42)	(1,13)
Podstawowy i rozwodniony zysk/(strata) z działalności kontynuowanej, przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	(4,42)	(1,13)

W okresie między dniem bilansowym a dniem sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne inne transakcje dotyczące akcji zwykłych lub potencjalnych akcji zwykłych.

15. Rzeczowe aktywa trwałe

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku

	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Zaliczki na środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2018 roku	315 290	2 081 512	4 959 882	71 418	34 715	235 847	2 447	7 701 111
Zakup bezpośredni	4 513	2 389	5 568	7 378	7 057	88 881	16	115 802
Remonty	-	2 218	689	-	-	(1 921)	-	986
Transfer ze środków trwałych w budowie	21 206	18 659	57 616	659	162	(99 818)	(157)	(1 673)
Transfer z nieruchomości inwestycyjnych	14 560	-	-	-	-	-	-	14 560
Sprzedaż i likwidacja	(5 170)	(5 074)	(19 451)	(2 546)	(1 526)	(2 615)	(136)	(36 518)
Różnice kursowe	107	1 139	(2 296)	(63)	(418)	-	(26)	(1 557)
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2018 roku	350 506	2 100 843	5 002 008	76 846	39 990	220 374	2 144	7 792 711
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2018 roku	15 108	1 178 949	2 899 897	45 628	24 925	124 896	-	4 289 403
Odpis amortyzacyjny za okres	3 530	43 819	131 315	7 171	2 742	-	-	188 577
Odpis aktualizujący (zmiana stanu)	31 844	12 649	316 821	724	42	6 517	-	368 597
Sprzedaż i likwidacja	(13)	(4 869)	(17 085)	(2 276)	(1 444)	-	-	(25 687)
Różnice kursowe	-	35	(410)	(55)	(262)	-	-	(692)
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2018 roku	50 469	1 230 583	3 330 538	51 192	26 003	131 413	-	4 820 198
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2018 roku	300 182	902 563	2 059 985	25 790	9 790	110 951	2 447	3 411 708
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2018 roku	300 037	870 260	1 671 470	25 654	13 987	88 961	2 144	2 972 513

Grupa Kapitałowa Elektrim S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 r. oraz rok zakończony 31 grudnia 2017 r.
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(dane w tabelach podano w tysiącach PLN)

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku

	<i>Grunty</i>	<i>Budynki i budowle</i>	<i>Urządzenia techniczne</i>	<i>Środki transportu</i>	<i>Inne środki trwałe</i>	<i>Środki trwałe w budowie</i>	<i>Zaliczki na środki trwałe w budowie</i>	<i>Razem</i>
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2017 roku	279 767	2 044 041	4 880 730	71 959	34 528	248 376	484	7 559 885
Zakup bezpośredni	7 981	39 947	8 046	700	1 813	104 089	2 243	164 819
Remonty	-	-	68 504	20	(56)	(66 718)	-	1 750
Transfer ze środków trwałych w budowie	28 150	4 834	12 373	738	527	(47 034)	-	(412)
Sprzedaż i likwidacja	(608)	(7 310)	(7 454)	(1 921)	(1 690)	(2 866)	(194)	(22 043)
Różnice kursowe	-	-	(2 317)	(78)	(407)	-	(86)	(2 888)
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2017 roku	315 290	2 081 512	4 959 882	71 418	34 715	235 847	2 447	7 701 111
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2017 roku	11 932	1 136 303	2 770 103	40 596	24 711	104 171	-	4 087 816
Odpis amortyzacyjny za okres	3 176	46 894	134 417	6 740	2 243	-	-	193 470
Odpis aktualizujący (zmiana stanu)	-	1 441	106	17	(124)	20 725	-	22 165
Sprzedaż i likwidacja	-	(5 672)	(4 450)	(1 663)	(1 683)	-	-	(13 468)
Różnice kursowe	-	(17)	(279)	(62)	(222)	-	-	(580)
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2017 roku	15 108	1 178 949	2 899 897	45 628	24 925	124 896	-	4 289 403
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2017 roku	267 835	907 738	2 110 627	31 363	9 817	144 205	484	3 472 069
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2017 roku	300 182	902 563	2 059 985	25 790	9 790	110 951	2 447	3 411 708

Wartość bilansowa środków trwałych użytkowanych na dzień 31 grudnia 2018 roku na mocy umów leasingu finansowego wynosi 3 175 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2017 roku 4 195 tysięcy złotych, a na dzień 1 stycznia 2017 roku 61 365 tysięcy złotych).

Grunty i budynki o wartości bilansowej 352 638 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2017 roku i na dzień 1 stycznia 2017 roku 364 999 tysięcy złotych) objęte są hipoteką ustanowioną w celu zabezpieczenia kredytów bankowych Grupy (nota 34).

Wartość skapitalizowanych kosztów finansowania zewnętrznego w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku wyniosła 5 137 tysięcy złotych (w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku wyniosła 2 961 tysięcy złotych, a na dzień 1 stycznia 2017 roku wyniosła 3 211 tysięcy złotych).

15.1. Test na utratę wartości aktywów Grupy Kapitałowej Elektrim S.A.

Zgodnie z MSR 36 na koniec każdego okresu sprawozdawczego Zarząd Grupy ocenia, czy istnieją jakiekolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości składników aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, Grupa szacuje wartość odzyskiwalną składników aktywów. W związku z powyższym Grupa każdorazowo dokonuje analizy przesłanek mogących mieć wpływ na utratę wartości któregośkolwiek ze składników aktywów oraz ustalenia ośrodków wypracowujących środki pieniężne (CGU) w ramach spółek Grupy.

Przy wyodrębnianiu CGU w ramach spółek Grupy dokonano analizy niezależności generowania korzyści ekonomicznych w aspekcie funkcjonowania Grupy.

Na cele sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Elektrim S.A. zarząd jednostki dominującej odrębnie przeanalizował istnienie przesłanek na koniec każdego z okresów sprawozdawczych ujętych w sprawozdaniu.

W ocenie zarządu Grupy Kapitałowej Elektrim na dzień 31.12.2017 r. nie występowały istotne przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości aktywów trwałych w żadnym z segmentów (Energetycznym, Nieruchomości, Działalności pozostałej).

Na dzień 31.12.2018 zarząd Grupy Kapitałowej Elektrim S.A. dokonał ponownej oceny występowania przesłanek. Wnioskiem z oceny było stwierdzenie istnienia przesłanek do utraty wartości w segmencie Energetycznym (GK ZE PAK). Przesłankami, które Zarząd wziął pod uwagę przy ocenie konieczności przeprowadzenia testu dla Grupy były przesłanki wynikające z uwarunkowań rynkowych w otoczeniu, w którym Grupa ZE PAK prowadzi działalność. Najważniejsze z nich to:

- Utrzymująca się niższa wartość rynkowa aktywów netto Grupy od ich wartości bilansowej
- Projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącego wewnętrznego rynku energii, który to projekt dla jednostek wytwórczych niespełniających określonych kryteriów emisyjności w zakresie CO₂ zakłada eliminację wsparcia w formie płatności z mechanizmu rynku mocy po 1 lipca 2025 roku

Wskazane powyżej przesłanki zostały przeanalizowane w odniesieniu do wszystkich ośrodków generujących niezależne przepływy pieniężne.

W związku z powyższym przeprowadzono test na utratę wartości, na podstawie którego stwierdzono trwałą utratę wartości aktywów wytwórczych GK ZE PAK.

Przeprowadzając test na utratę wartości aktywów trwałych Grupa bazowała na modelu finansowym odzwierciedlającym jej strategiczne założenia na lata 2019-2047.

W Grupie ustalono następujące ośrodki wypracowujące korzyści ekonomiczne, w którym funkcjonują aktywa wytwórcze:

- Elektrownia Pątnów I – czas pracy do 2030 roku
- Elektrownia Pątnów II sp. z o.o. – czas pracy do 2047 roku
- PAK KWB Konin S.A.
- PAK KWB Adamów S.A.

Dla każdej z powyższych jednostek możliwe jest określenie wypracowanych korzyści ekonomicznych, jednak wpływy te są istotnie zależne od siebie.

- Poniżej przedstawiono szczegółowe założenia przyjęte do oszacowania wartości użytkowej rzeczowych aktywów trwałych z wyjątkiem PAK KWB Konin S.A. i PAK KWB Adamów S.A. Założenia produkcyjne wynikają z przyjętego programu inwestycyjnego i remontowego ZE PAK S.A.
- Przyjęto wpływy z rynku mocy w latach 2021-2023 w oparciu o wyniki aukcji; dodatkowo założono uczestnictwo w aukcji na rok 2024, założono także udział we wtórnym rynku mocy.
- Ceny sprzedaży energii elektrycznej przyjęto na bazie opracowanych prognoz z podziałem na BASE, PEAK i OFFPEAK przygotowanych dla ZE PAK S.A. przez niezależnego, zewnętrznego doradcę, uwzględniając szacunki własne, na bazie aktualnej sytuacji na rynku dla pierwszych lat prognozy.
- Ceny sprzedaży ciepła przyjęto na podstawie aktualnie realizowanych dostaw wraz z prognozowanym równomiernym wzrostem w kolejnych latach.
- Prognozy cen uprawnień do emisji CO₂, przyjęto na podstawie założeń z dokumentu Ministerstwa Energii – „Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030” (Projekt – w. 3.1 z 4 stycznia 2019 roku), uwzględniając szacunki własne, na bazie aktualnej sytuacji na rynku dla pierwszych lat prognozy.
- Koszty zakupu węgla brunatnego zakupionego do produkcji określono na podstawie harmonogramu dostaw i cen uzgodnionych z odpowiednimi harmonogramami ujętymi w projekcjach finansowych spółek zależnych
- Koszty zakupu biomasy ustalono na poziomie zakontraktowanych cen dla 2019 roku wraz z prognozowanym równomiernym wzrostem w kolejnych latach.
- Prognoza marży na bloku biomasowym została oszacowana przy założeniu mechanizmów wsparcia. Zakłada się spadek marży w cenach stałych po 2027 roku, przy rosnącej cenie biomasy. Przedłożona do konsultacji publicznych „Polityka Energetyczna Państwa do 2040 r.” oraz „Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030” nakreślają jasny kierunek dalszego rozwoju OZE, który jest niezbędny dla dochowania przyjętych przez Polskę wskaźników spełniających obowiązek OZE. By cel ten został osiągnięty, a w kolejnych latach, co najmniej utrzymywany Polska, jako kraj członkowski UE musi zadbać o utrzymanie istniejących źródeł OZE, w tym w istniejących jednostkach biomasowych, które w okresie najbliższych kilku lat zakończą uczestnictwo w systemie wsparcia, a ze względu na swój dobry stan techniczny będą mogły pracować dalej. Czynnikiem dającym dziś takie uprawnienia do przyjęcia powyższego myślenia są obecne zapisy o transferze statystycznym, które z jednej strony nakładają kary na kraj członkowski, który nie wypełni obowiązku, a z drugiej strony zawarte już zapisy w ustawie OZE dające sygnał o organizacji przez URE aukcji dla jednostek, które po zakończonym okresie wsparcia będą mogły dalej uczestniczyć w nowo powstałych mechanizmach. Uprawniają do tego zapisy obowiązującej ustawy OZE. Zapisy ustawy dają jednocześnie możliwość przedłużenia wsparcia pracy instalacji OZE powyżej 15 lat. Istotnym także jest fakt, że Ministerstwo Energii wycofało się z propozycji zmian w zasadach wyznaczania opłaty zastępczej. Ministerstwo uwzględniło rekomendacje zarówno branży OZE jak i też międzynarodowych izb handlowych, banków i reprezentantów energetyki konwencjonalnej, które alarmowały o szkodliwych skutkach tych zapisów dla istniejących instalacji OZE. W ocenie TGPE utrudniłoby to planowanie pracy jednostek na biomasę, co uderzyłoby w polskich wytwórców. W konsekwencji pogłębiałaby się luka w realizacji celu OZE. W przypadku wystąpienia scenariusza braku wsparcia OZE powyżej 15 lat Spółka zakłada w alternatywnym scenariuszu spadek cen biomasy.
- Spółka założyła wykorzystanie darmowych uprawnień do emisji CO₂ w wysokości wynikającej z art. 10a dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 13 października 2003 roku.
- Uwzględniono efekty optymalizacji kosztów pracy, wynikające ze zrealizowanej polityki etatyzacji.
- Przyjęto średnioważony koszt kapitału po opodatkowaniu (WACC) w okresie projekcji na poziomie 6,53%.
- W zakresie konkluzji BAT w przypadku ZE PAK S.A., założono otrzymanie odstępstw od wymaganych granicznych wielkości emisyjnych z uwagi na zakładany krótki okres żywotności aktywów wytwórczych, natomiast w przypadku Elektrowni Pątnów II sp. z o.o., założono okresowe zwolnienie do 2024 roku, aby zrealizować inwestycje w ramach zaplanowanego na ten rok remontu generalnego.
- W przypadku Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. przyjęto uczestnictwo tej jednostki w programie pokrywania kosztów osieroconych (KDT).

Projekcje finansowe dla PAK KWB Konin S.A. oraz PAK KWB Adamów S.A., zostały zbudowane z uwzględnieniem następujących parametrów:

- Wolumen produkcji (wydobycia węgla) i przychodów ustalono w oparciu o prognozy głównych odbiorców węgla, tj. ZE PAK S.A. i Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. i przewidywane ścieżki cenowe dla węgla w oparciu o porozumienie w zakresie finansowania odkrywek.
- Przyjęto poziom nakładów inwestycyjnych umożliwiających budowę nowej odkrywki Ościslowo zapewniającej zaopatrzenie elektrowni i utrzymywanie określonych zdolności produkcyjnych w trakcie ich funkcjonowania.
- Uwzględniono efekty procesów restrukturyzacyjnych zatrudnienia
- Uwzględniono koszty takich zdarzeń, jak:
 - koszty rekultywacji odkrywek,
 - rezerwy emerytalne,
 - dla PAK KWB Adamów S.A. koszty odpraw z tytułu zwolnień grupowych,
 - dla PAK KWB Adamów S.A. przychody ze sprzedaży majątku po zakończeniu eksploatacji odkrywki,
 - zawarto wydłużenie koncesji w PAK KWB Adamów S.A. dla złoża O/Adamów.
- przyjęto średnioważony koszt kapitału po opodatkowaniu (WACC) w okresie projekcji dla PAK KWB Adamów S.A. na poziomie 6,93% a dla PAK KWB Konin S.A. na poziomie 7,08%, wyższa stopa dyskontowa odzwierciedla wyższe ryzyko związane z funkcjonowaniem PAK KWB Konin S.A. w dłuższym okresie (dłuższy horyzont prognozy), w szczególności w odniesieniu do działań inwestycyjnych związanych z zagospodarowaniem nowych złóż węgla brunatnego.

Wartość odzyskiwalną poszczególnych CGU oszacowano na podstawie wartości użytkowej metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych na podstawie sporządzonych projekcji finansowych.

Testy wykonano na dzień 31 grudnia 2018 roku.

W oparciu o przeprowadzone testy stwierdzono, iż jest konieczność rozpoznania odpisów aktualizujących wartość rzeczowego majątku trwałego znajdującego się w Elektrowni Pątnów II, PAK KWB Konin S.A. oraz PAK KWB Adamów S.A.

Poniżej przedstawiono wyniki testów dla poszczególnych CGU, dla których stwierdzono utratę wartości:

Stan na 31.12.2018

	<i>CGU Elektrownia Pątnów II</i>	<i>CGU PAK KWB Konin</i>	<i>CGU PAK KWB Adamów</i>
Wartość testowana	1 735 664	673 876	72 693
Wartość odzyskiwalna	1 515 664	583 876	16 693
Stwierdzona strata	220 000	90 000	56 000

W odniesieniu do pozostałych CGU nie zidentyfikowano przesłanek świadczących o możliwej utracie wartości aktywów.

Na podstawie przeprowadzonej analizy i wyników testów nie stwierdzono ponadto zwiększenia szacunkowego potencjału użytkowego majątku trwałego dla CGU ZE PAK, zatem nie dokonano również odwrócenia uprzednio rozpoznanych odpisów aktualizujących w kwocie 1 880 000 tysięcy złotych.

Analiza wrażliwości

Zmiany parametrów finansowych będących podstawą szacowania wartości odzyskiwalnej spowodowałyby zmianę wartości bieżącej zdyskontowanych przepływów pieniężnych o kwoty zaprezentowane poniżej.

Wyniki analizy wrażliwości wykazały, że istotny wpływ na wartość użytkową testowanych aktywów dla CGU ZE PAK ma kwestia uwzględnienia wsparcia dla bloku biomasowego po 2027 roku. W scenariuszu pesymistycznym, w przypadku braku mechanizmu wsparcia po 2027 roku, cena biomasy musiałaby być niższa o 17,15% w badanym okresie, przy niezmienności pozostałych założeń, aby pokryć utratę przychodów.

Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin SA

	(+) wzrost o 1,0 p.p.	(-) spadek o 1,0 p.p.
średnioważony koszt kapitału	(54 mln zł)	64 mln zł
	(+) wzrost o 1%	(-) spadek o 1%.
zmiana przychodów ze sprzedaży (cena energii elektrycznej)	78 mln zł	(78 mln zł)
	(+) wzrost o 5%	(-) spadek o 5%.
zmiana kosztu własnego sprzedaży (cena 1 EUA)	(109 mln zł)	109 mln zł
	(+) wzrost o 10%	(-) spadek o 10%
zmiana cen biomasy (zł/GJ)	(138 mln zł)	138 mln zł

W przypadku spadku przychodów ze sprzedaży o 0,46% w horyzoncie prognozy przy niezmiennych pozostałych parametrach modelu, a także w przypadku wzrostu średnioważonego kosztu kapitału o 0,91 p.p. przy niezmiennych pozostałych parametrach modelu, wartość odzyskiwalna CGU byłaby równa wartości bilansowej.

Elektrownia Pątnów II sp. z o.o.

	(+) wzrost o 1,0 p.p.	(-) spadek o 1,0 p.p.
średnioważony koszt kapitału	(129 mln zł)	151 mln zł
	(+) wzrost o 1%	(-) spadek o 1%.
zmiana przychodów ze sprzedaży (cena energii elektrycznej)	101 mln zł	(101 mln zł)
	(+) wzrost o 5%	(-) spadek o 5%.
zmiana kosztu własnego sprzedaży (cena 1 EUA)	(152 mln zł)	152 mln zł

W przypadku wzrostu przychodów ze sprzedaży o 2,10% w horyzoncie prognozy przy niezmiennych pozostałych parametrach modelu, a także w przypadku spadku średnioważonego kosztu kapitału o 1,41 p.p. przy niezmiennych pozostałych parametrach modelu, wartość odzyskiwalna CGU byłaby równa wartości bilansowej.

PAK KWB Konin SA

	(+) wzrost o 1,0 p.p.	(-) spadek o 1,0 p.p.
średnioważony koszt kapitału	(64 mln zł)	73 mln zł
	(+) wzrost o 1%	(-) spadek o 1%
zmiana przychodów ze sprzedaży	52 mln zł	(53 mln zł)

W przypadku wzrostu przychodów ze sprzedaży o 1,75% w horyzoncie prognozy przy niezmiennych pozostałych parametrach modelu określenia wartości odzyskiwalnej lub w przypadku obniżki średnioważonego kosztu kapitału o 1,22 p.p. przy pozostałych parametrach modelu niezmiennych, wartość odzyskiwalna CGU byłaby równa wartości bilansowej.

PAK KWB Adamów SA	(+) wzrost o 1,0 p.p.	(-) spadek o 1,0 p.p.
średnioważony koszt kapitału	1 mln zł	(2 mln zł)
	(+) wzrost o 1%	(-) spadek o 1%
zmiana przychodów ze sprzedaży	5,08 mln zł	(6,00 mln zł)

W przypadku wzrostu przychodów ze sprzedaży o 11,1% w horyzoncie prognozy przy niezmiennych pozostałych parametrach modelu określenia wartości odzyskiwalnej lub w przypadku spadku średnioważonego kosztu kapitału o 35,55 p.p. przy pozostałych parametrach modelu niezmiennych, wartość odzyskiwalna CGU byłaby równa wartości bilansowej.

16. Leasing

16.1. Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingobiorca

Grupa zawarła umowy leasingu operacyjnego, których przedmiotem są głównie grunty, w tym prawo wieczystego użytkowania gruntów, samochody oraz urządzenia.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku, 31 grudnia 2017 roku oraz 1 stycznia 2017 roku przyszłe minimalne opłaty z tytułu umów nieodwoływalnego leasingu operacyjnego przedstawiają się następująco:

	31 grudnia 2018 roku	31 grudnia 2017 roku	1 stycznia 2017 roku
W okresie 1 roku	11 421	11 285	10 932
W okresie od 1 do 5 lat	45 367	46 064	48 188
Powyżej 5 lat	350 225	379 719	427 173
	<u>407 013</u>	<u>437 068</u>	<u>486 293</u>

Kwota przyszłych minimalnych opłat z tytułu umów nieodwoływalnego leasingu operacyjnego należnych w okresie powyżej 5 lat obejmuje głównie opłaty z tytułu umów i decyzji prawa wieczystego użytkowania gruntów, które zostały przyznane Grupie w większości na okres 99 lat. Na dzień 31 grudnia 2018 roku pozostały okres leasingu PWUG wynosi ok. 70 lat.

16.2. Należności z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingodawca

Grupa zawarła umowy leasingu operacyjnego, których przedmiotem jest najem nieruchomości inwestycyjnych (gruntów, lokali biurowych, użytkowych i mieszkalnych oraz miejsc pod tablice reklamowe).

Umowy leasingu lokali biurowych zostały zawarte w większości na czas nieokreślony i przewidują waloryzację opłat leasingowych na skutek zmiany wskaźnika inflacji. Część umów leasingu lokali biurowych jest zawarta na okres 5 lat z możliwością przedłużenia umowy na 1 rok.

Lokale użytkowe leasingowane są na okres od 5 do 15 lat, część umów leasingu lokali użytkowych została zawarta na czas nieokreślony. Kilka umów przewiduje możliwość ich przedłużenia na 1 rok. Część umów przewiduje waloryzację opłat leasingowych na skutek zmiany wskaźnika inflacji.

Umowy leasingu gruntów zostały zawarte w większości na okres 3 lat, niektóre z nich są zawarte na czas nieokreślony. Umowy te nie przewidują waloryzacji opłat, możliwości wcześniejszego wypowiedzenia umowy ani przedłużenia umowy.

Umowy leasingu miejsca pod tablice reklamowe są zawarte na czas nieokreślony lub na okres 10 lat. Nie przewidują możliwości wypowiedzenia, przedłużenia umowy ani waloryzacji.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku, 31 grudnia 2017 roku oraz 1 stycznia 2017 roku przyszłe należności z tytułu minimalnych opłat leasingowych wynikających z umów nieodwoływalnego leasingu operacyjnego i przedstawiają się następująco:

Grupa Kapitałowa Elektrim S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 r. oraz rok zakończony 31 grudnia 2017 r.
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(dane w tabelach podano w tysiącach PLN)

	31 grudnia 2018 roku	31 grudnia 2017 roku	1 stycznia 2017 roku
W okresie 1 roku	19 349	18 700	18 091
W okresie od 1 do 5 lat	92 063	89 370	85 123
Powyżej 5 lat	131 572	149 384	171 421
	<u>242 984</u>	<u>257 454</u>	<u>274 635</u>

Powyższe zestawienie nie uwzględnia opłat leasingowych z tytułu umów zawartych na czas nieokreślony. Opłaty leasingowe z tego tytułu wynoszą średnio w ujęciu rocznym 24,4 miliony złotych.

Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu

Środki trwale użytkowane na podstawie umów leasingu finansowego obejmują głównie samochody, spycharki, ładowarki gąsienicowe, ciągniki oraz naczepy.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku, na dzień 31 grudnia 2017 oraz na dzień 1 stycznia 2017 roku przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto przedstawiają się następująco:

	Stan na 31 grudnia 2018 roku		Stan na 31 grudnia 2017 roku		Stan na 1 stycznia 2017 roku	
	opłaty minimalne	wartość bieżąca opłat	opłaty minimalne	wartość bieżąca opłat	opłaty minimalne	wartość bieżąca opłat
W okresie 1 roku	1 924	1 819	1 768	1 636	7 572	7 189
W okresie od 1 do 5 lat	1 661	1 389	2 962	2 606	4 249	3 962
Powyżej 5 lat	-	-	-	-	-	-
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	3 585	3 208	4 730	4 242	11 821	11 151
Minus koszty finansowe	(377)	-	(488)	-	(670)	-
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, w tym:	3 208	3 208	4 242	4 242	11 151	11 151
krótkoterminowe	1 819	1 819	1 636	1 636	7 189	7 189
długoterminowe	1 389	1 389	2 606	2 606	3 962	3 962

17. Nieruchomości inwestycyjne

Grupa ujmuje w ramach nieruchomości inwestycyjnych nieruchomości, które wynajmuje na podstawie umów leasingu operacyjnego. Są to głównie lokale użytkowe, biurowe, mieszkalne oraz nieruchomości gruntowe.

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa wycenia nieruchomości inwestycyjne według wartości godziwej na podstawie wycen wykonanych przez niezależnych rzeczoznawców, posiadających odpowiednie uprawnienia i doświadczenie.

Poniższa tabela przedstawia zmiany w wartości nieruchomości inwestycyjnych:

	rok zakończony 31 grudnia 2018 roku	rok zakończony 31 grudnia 2017 roku
Bilans otwarcia na dzień 1 stycznia	850 750	848 998
- nabycie nieruchomości inwestycyjnych	10 961	4 190
- zyski/ straty z tytułu wyceny wartości godziwej	(10 616)	12 931
- pozostałe	(8 025)	(15 369)
Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia	<u>843 070</u>	<u>850 750</u>

Hierarchia wyceny do wartości godziwej została przedstawiona w nocie 10.12 dodatkowych not objaśniających skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Opis metod wyceny oraz kluczowych danych wejściowych użytych do wyceny nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej:

<i>Nieruchomości inwestycyjne</i>	<i>Metoda wyceny</i>	<i>Istotne nieobserwowalne dane wejściowe</i>	<i>Przedział (średnia ważona)</i>
Nieruchomości gruntowe	Podejście porównawcze	Średnia cena za 1 m ²	22 – 5 491 zł
		Współczynnik korekcyjny	0,60 – 0,90
		Współczynnik korygujący	0,496 – 1,216
Nieruchomości gruntowe	Metoda porównywania parami	Powierzchnia gruntu maksymalna, minimalna i średnia	min. 911 m ² , max. 80 200 000 m ² średnia 3 782 – 16 276 529 m ²
		Cena maksymalna, minimalna i średnia za m ²	min. 342 zł, max. 9 927 zł średnia 1 036 – 3 627 zł
Nieruchomości gruntowe	DCF	Roczny dochód	1 546 tys. zł
		Stopa kapitalizacji	8%
Nieruchomości biurowe (2 budynki)	DCF	Dochód roczny (osobno dla obu budynków)	6 703 tys. zł; 1 547 tys. zł
		Stopa kapitalizacji	8,6%
Nieruchomości biurowo-usługowe	DCF	Szacowana wartość czynszu za m ²	57 zł – 66 zł
		Szacowany wskaźnik vacancies	3,7% - 23%
		Stopa kapitalizacji	8,2% - 8,6%
Lokale użytkowe	Metoda porównywalnych transakcji	Wartość rynkowa 1 m ²	7 205 zł
Lokale mieszkalne	Metoda porównywalnych transakcji	Wartość rynkowa 1 m ² (uzależniona od wielkości lokalu)	6 764 zł
Budynki hotelowe, turystyczne	Metoda porównywalnych transakcji	Średnia wartość rynkowa 1 m ²	2 700 zł – 5 500 zł
		Współczynnik korekcyjny	0,90
		Współczynnik korygujący ze względu na indywidualne cechy	1,148
Lokale mieszkalne i usługowe	Metoda korygowania ceny średniej	Wartość rynkowa 1 m ² pow. użytk. lokalu	cena maksymalna: 4 776 zł – 12 772 zł cena minimalna: 1 688 zł – 7 873 zł
		Średnia cena 1m ² pow. użytk. lokalu na rynku lokalnym	2 618 zł – 9 494 zł
		Współczynnik korygujący ze względu na indywidualne cechy	dolna granica: 0,645-0,829 górna granica: 1,345-1,824
Centrum przetwarzania danych	DCF	Dochód roczny	14 446 tys. zł
		Stopa kapitalizacji	10%
Droga	Metoda porównywania parami	Powierzchnia gruntu maksymalna, minimalna i średnia	min. 64 m ² , max. 7 151 m ² średnia: 1 179 m ²
		Cena minimalna, maksymalna i średnia za m ²	min. 111 zł, max. 1 029 zł średnia: 566 zł/m ²

Zgodnie z metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych wartość godziwa jest szacowana na podstawie założeń dotyczących korzyści i zobowiązań związanych z utrzymywaniem składnika aktywów przez okres ekonomicznej użyteczności włączając w to wartość końcową oraz wartość rezydualną. Metoda ta polega na prognozowaniu przyszłych przepływów pieniężnych, dla których jest szacowana rynkowa stopa dyskontowa celem ustalenia wartości bieżącej strumienia przychodów. Stopa dyskonta wartości końcowej jest zwykle ustalana oddzielnie i różni się od stopy dyskontowej.

Okres prognozy, jak i konkretny harmonogram wpływów i wydatków jest określany przy uwzględnieniu zmian wynikających z przeglądu umów najmu, odnowienia najmu, dalszego podnajmu, planowanej przebudowy czy ponownego wyposażenia. Okres jest zwykle uwarunkowany specyfiką danej klasy nieruchomości. Przepływ dla danego okresu jest zwykle szacowany, jako dochód brutto skorygowany o koszt niewynajętej powierzchni, koszty nierefakturowane, koszty związane z nieściągnięciem należności, dodatkowe korzyści wpisane w umowy najmu, koszty utrzymania, koszty prowizji agentów oraz pozostałe koszty związane z bieżącym funkcjonowaniem i zarządzaniem nieruchomością. Przyszłe przepływy z działalności operacyjnej przed opodatkowaniem wraz z wartością rezydualną są następnie dyskontowane.

Istotny wzrost (spadek) w wartości szacowanego przychodu z tytułu czynszu bez uwzględnienia wpływu innych czynników skutkowałby znacznym wzrostem (spadkiem) wyceny do wartości godziwej. Istotny wzrost (spadek) w poziomie zakładanego wskaźnika powierzchni niewynajętej bez uwzględnienia wpływu innych czynników skutkowałby znacznym spadkiem (wzrostem) wyceny do wartości godziwej.

W roku zakończonym 31 grudnia 2018 roku przychody z wynajmu nieruchomości inwestycyjnych wyniosły 47 125 tysięcy złotych (w roku zakończonym 31 grudnia 2017 roku: 46 456 tysięcy złotych). Bezpośrednie koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnych w roku zakończonym 31 grudnia 2018 roku wyniosły 14 772 tysięcy złotych, w roku zakończonym 31 grudnia 2017 roku: 14 412 tysięcy złotych. Koszty te były prawie w całości związane z nieruchomościami, które przyniosły przychody z tytułu wynajmu.

18. Aktywa niematerialne

Aktywa niematerialne długoterminowe – rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku

	Jednostki uprawniające do emisji CO2 (EUA)	Wartość firmy	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Inne aktywa niematerialne	Razem
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2018 roku	2 266	6 227	22 827	2 804	1 503	35 627
Transfer EUA*	(2 266)	-	-	-	-	(2 266)
Zmniejszenia	-	-	(11)	(21)	(11)	(43)
Zwiększenia	-	-	466	525	1	992
Różnice kursowe	-	-	-	(68)	-	(68)
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2018 roku	-	6 227	23 282	3 240	1 493	34 242
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2018 roku	-	-	18 502	2 672	591	21 765
Odpis amortyzacyjny za okres	-	-	1 424	176	(94)	1 506
Odpis aktualizujący	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia	-	-	(11)	(18)	(125)	(154)
Różnice kursowe	-	-	-	(54)	-	(54)
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2018 roku	-	-	19 915	2 776	372	23 063
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2018 roku	2 266	6 227	4 325	132	912	13 862
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2018 roku	-	6 227	3 367	464	1 121	11 179

* W pozycji Transfer EUA Grupa prezentuje Transfer uprawnień do emisji CO2 pomiędzy aktywami niematerialnymi długoterminowymi i krótkoterminowymi.

Grupa Kapitałowa Elektrim S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 r. oraz rok zakończony 31 grudnia 2017 r.
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(dane w tabelach podano w tysiącach PLN)

Aktywa niematerialne długoterminowe – rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku

	<i>Jednostki uprawniające do emisji CO2 (EUA)</i>	<i>Wartość firmy</i>	<i>Patenty i licencje</i>	<i>Oprogramowanie komputerowe</i>	<i>Inne aktywa niematerialne</i>	<i>Razem</i>
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2017 roku	114 503	6 227	22 481	2 782	649	146 642
Transfer EUA*	(114 503)	-	-	-	-	(114 503)
Zmniejszenia	-	-	(440)	(42)	(4)	(486)
Zwiększenia	2 266	-	786	130	858	4 040
Różnice kursowe	-	-	-	(66)	-	(66)
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2017 roku	2 266	6 227	22 827	2 804	1 503	35 627
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2017 roku	-	-	17 884	2 596	562	21 042
Odpis amortyzacyjny za okres	-	-	1 058	169	34	1 261
Odpis aktualizujący	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia	-	-	(440)	(44)	(5)	(489)
Różnice kursowe	-	-	-	(49)	-	(49)
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2017 roku	-	-	18 502	2 672	591	21 765
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2017 roku	114 503	6 227	4 597	186	87	125 600
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2017 roku	2 266	6 227	4 325	132	912	13 862

* W pozycji Transfer EUA Grupa prezentuje Transfer uprawnień do emisji CO2 pomiędzy aktywami niematerialnymi długoterminowymi i krótkoterminowymi.

Szczegółowe informacje na temat pozycji składających się na wartość firmy znajdują się w nocie 22.

Krótkoterminowe aktywa niematerialne

	<i>rok zakończony 31 grudnia 2018 roku Jednostki poświadczonej redukcji emisji (EUA)</i>	<i>rok zakończony 31 grudnia 2017 roku Jednostki poświadczonej redukcji emisji (EUA)</i>	<i>rok zakończony 31 grudnia 2016 roku Jednostki poświadczonej redukcji emisji (EUA)</i>
Wartość brutto na dzień 1 stycznia	261 654	273 036	354 389
Zakup	93 102	187 220	258 365
Umorzenie EUA	(290 205)	(313 105)	(354 389)
Transfer EUA z pozycji długoterminowych	2 266	114 503	14 671
Wartość brutto na dzień 31 grudnia	66 817	261 654	273 036
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia	-	-	-
Odpis aktualizujący	-	-	-
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia	-	-	-
Wartość netto na dzień 1 stycznia	261 654	273 036	354 389
Wartość netto na dzień 31 grudnia	66 817	261 654	273 036

19. Jednostki zależne, w których udziały niekontrolujące są istotne

Poniżej przedstawiono informacje finansowe na temat jednostek zależnych, które posiadają udziały niekontrolujące, które są istotne dla Grupy.

Dane o jednostkach i udziale przedstawiono w notce 3 dotyczącej struktury Grupy.

Istotne udziały niekontrolujące występują w Grupie ZE PAK oraz Pantanomo.

Wartość istotnych udziałów niekontrolujących na dzień 31 grudnia 2018 roku to 838 milionów PLN z tytułu ZE PAK (1 099 milionów PLN na dzień 31 grudnia 2017) oraz 397 milionów PLN z tytułu Pantanomo (na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz 31 grudnia 2017 roku). Zmiany wartości udziałów niekontrolujących w trakcie 2018 roku wynikają głównie z ZE PAK i przedstawione są w sprawozdaniu ze zmian w kapitale własnym.

Dane finansowe Grupy ZE PAK przedstawiają się następująco:

Skrócony rachunek zysków i straty Grupy ZE PAK

	<i>rok zakończony 31 grudnia 2018 roku</i>	<i>rok zakończony 31 grudnia 2017 roku</i>
Przychody ze sprzedaży	2 304 824	2 443 075
Koszt własny sprzedaży	(2 627 910)	(2 035 396)
Koszty sprzedaży	(4 001)	(4 258)
Koszty ogólnego zarządu	(123 779)	(119 467)
Koszty finansowe	(45 387)	(47 652)
Pozostałe przychody i koszty	(19 195)	22 331
Zysk/(strata) brutto	(515 448)	258 633
Podatek dochodowy	51 775	(75 089)
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej	(463 673)	183 544

Skrócone sprawozdanie z sytuacji finansowej Grupy ZE PAK

	<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>31 grudnia 2017 roku</i>	<i>1 stycznia 2017 roku</i>
Aktywa trwałe	2 968 043	3 451 444	3 705 726
Aktywa obrotowe	903 254	1 007 936	1 099 242
Zobowiązania długoterminowe	974 139	1 248 851	1 446 608
Zobowiązania krótkoterminowe	1 210 011	999 482	1 267 927
Kapitał własny	1 687 147	2 211 047	2 090 433

Dane finansowe Grupy Pantanomo przedstawiają się następująco:

Skrócony rachunek zysków i strat Grupy Pantanomo

	<i>rok zakończony 31 grudnia 2018 roku</i>	<i>rok zakończony 31 grudnia 2017 roku</i>
Przychody ze sprzedaży	78 093	42 627
Koszt własny sprzedaży	(36 278)	(38 747)
Koszty sprzedaży	(3 984)	(2 214)
Koszty ogólnego zarządu	(41 587)	(4 816)
Koszty finansowe	(74 342)	(19 254)
Pozostałe przychody i koszty	63 978	48 171
Zysk/(strata) brutto	(14 120)	25 767
Podatek dochodowy	(20)	(809)
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej	(14 140)	24 958

Skrócone sprawozdanie z sytuacji finansowej Grupy Pantanomo

	<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>31 grudnia 2017 roku</i>	<i>1 stycznia 2017 roku</i>
Aktywa trwałe	512 726	443 966	369 926
Aktywa obrotowe	565 802	589 445	55
Zobowiązania długoterminowe	135 500	25 000	-
Zobowiązania krótkoterminowe	137 157	196 455	227
Kapitał własny	805 871	811 956	369 754

W trakcie roku obrotowego zakończonego dnia 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku nie wystąpiły istotne transakcje z jednostkami zależnymi, w których udziały niekontrolujące są istotne, za wyjątkiem zbycia udziałów w jednostce zależnej, Pantanomo Ltd., która miała miejsce w 27 marca 2017 roku (patrz opis w nocie 35).

Zmiany w strukturze Grupy opisane są w nodzie 4.

20. Aktywa dotyczące zdejmowania nadkładu i inne aktywa górnicze

Na dzień 31 grudnia 2018 roku pozycja aktywów dotyczących zdejmowania nadkładu i innych aktywów górniczych obejmuje aktywa dotyczące zdejmowania nadkładu oraz inne aktywa górnicze w PAK KWB Konin SA w kwocie 80 326 tysięcy złotych.

	<i>rok zakończony 31 grudnia 2018 roku</i>	<i>rok zakończony 31 grudnia 2017 roku</i>	<i>rok zakończony 31 grudnia 2016 roku</i>
Stan na 1 stycznia 2018 roku	72 536	80 524	94 057
Zwiększenie	16 369	824	1 306
Zmniejszenie	-	-	(455)
Amortyzacja za okres	(8 579)	(8 812)	(14 384)
Stan na 31 grudnia	<u>80 326</u>	<u>72 536</u>	<u>80 524</u>
długoterminowe	<u>80 326</u>	<u>72 536</u>	<u>80 524</u>
krótkoterminowe	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

21. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Grupa posiada udziały w następujących jednostkowo istotnych jednostkach stowarzyszonych wykazywanych metodą praw własności:

<i>Jednostka</i>	<i>Siedziba</i>	<i>Zakres działalności</i>	<i>Procentowy udział Grupy w kapitale</i>		
			<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>31 grudnia 2017 roku</i>	<i>1 stycznia 2017 roku</i>
Pollytag S.A.	Gdańsk	Produkcja i handel kruszywem	45,72 %	45,72 %	45,72%

Wartość inwestycji w jednostce stowarzyszonej wynosiła 2 079 tysięcy złotych, 3 272 tysięcy złotych oraz 3 525 tysięcy złotych - odpowiednio na dzień 31 grudnia 2018 roku, 31 grudnia 2017 roku oraz 1 stycznia 2017 roku.

22. Połączenia jednostek i nabycia udziałów niekontrolujących

Wartość firmy

	<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>31 grudnia 2017 roku</i>	<i>1 stycznia 2017 roku</i>
Wartości firmy powstała na nabyciu następujących jednostek:			
- MKM	195	195	195
- HWK	<u>6 032</u>	<u>6 032</u>	<u>6 032</u>
Razem wartość bilansowa	<u>6 227</u>	<u>6 227</u>	<u>6 227</u>

W okresie zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku oraz dnia 31 grudnia 2017 roku nie wystąpiły zmiany wartości firmy.

Wartość firmy powstała w wyniku połączenia jednostek została przetestowana w zakresie utraty wartości na dzień bilansowy, a przeprowadzone testy nie wykazały utraty wartości i konieczności dokonania odpisu aktualizującego.

23. Pozostałe aktywa

23.1. Pozostałe aktywa finansowe

	31 grudnia 2018 roku	31 grudnia 2017 roku	1 stycznia 2017 roku
Środki na obsługę kosztów zadłużenia	36 679	35 616	76 484
Lokaty i depozyty	158 314	139 205	107 525
Lokaty i depozyty FLZG*	4 203	8 365	7 810
Udziały i akcje**	1 310 513	1 444 078	1 429 032
Inne papiery wartościowe	26 427	5 432	9 534
Pochodne instrumenty finansowe	19	-	296
Inne	277	1 938	3 784
Pozostałe aktywa finansowe ogółem	1 536 432	1 634 634	1 634 465
krótkoterminowe	150 104	166 240	181 100
długoterminowe	1 386 328	1 468 394	1 453 365

*FLZG – fundusz likwidacji zakładu górniczego

** Aktywa wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Poziom I w hierarchii wartości godziwej

Tworzenie funduszu likwidacji zakładu górniczego wynika z Ustawy Prawo Geologiczne i Górnicze.

Jako środki na obsługę kosztów zadłużenia prezentowane są środki na zabezpieczenie obsługi kredytów w Elektrowni Pątnów II sp. z o.o.

Udziały i akcje oraz pochodne instrumenty finansowe są wyceniane w inny sposób niż inne pozostałe aktywa finansowe. Szersze informacje na ten temat znajdują się w notcie 38.1.

23.2. Pozostałe aktywa niefinansowe

	31 grudnia 2018 roku	31 grudnia 2017 roku	1 stycznia 2017 roku
Należności z tytułu VAT	28 206	20 750	26 939
Ubezpieczenia	1 516	1 527	1 561
Pozostałe należności budżetowe	1 842	-	-
Inne aktywa niefinansowe	3 187	505	603
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe	5 298	5 902	6 798
Zaliczki na dostawy	66	115	905
Zaliczki na aktywa niematerialne	-	-	187
Zaliczki na środki trwałe w budowie	751	2 451	5 880
Inne	1 776	2 602	2 366
Pozostałe aktywa niefinansowe ogółem	42 642	33 852	45 239
krótkoterminowe	37 808	30 561	38 294
długoterminowe	4 834	3 291	6 945

Największymi składnikami pozycji pozostałe rozliczenia międzyokresowe w 2018 roku są przedpłacone czynsze za wynajem w kwocie 3 028 tysięcy złotych.

Znaczącym składnikiem pozostałych rozliczeń międzyokresowych są także rozliczenia dotyczące opłat licencyjnych w kwocie 539 tysięcy złotych.

Największymi składnikami pozycji pozostałe rozliczenia międzyokresowe w 2017 roku są przedpłacone czynsze za wynajem w kwocie 2 923 oraz rozliczenia dotyczące opłat licencyjnych w kwocie 748 tysięcy złotych.

24. Świadczenia pracownicze

Jednostki Grupy wypłacają pracownikom przechodzącym na emerytury kwoty odpraw emerytalnych i innych świadczeń po okresie zatrudnienia w wysokości określonej przez Ponadzakładowy Układ Zbiorowy Pracy. W związku z tym Grupa na podstawie wyceny dokonanej przez profesjonalną firmę aktuarialną tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i innych świadczeń.

Kwotę tej rezerwy, jak również inne zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych, oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

	Rezerwa na świadczenia emerytalno-rentowe i pośmiertne	Nagrody jubileuszowe	Dopłaty do energii elektrycznej / deputaty węglowe	Zobowiązania z tyt. wynagrodzeń i niewykorzystanych urlopów	Razem
Stan na 1 stycznia 2018 roku	29 145	2 535	22 443	45 407	99 530
Koszty bieżącego zatrudnienia	1 196	214	1 181	41 858	44 449
Koszty odsetek	957	84	741	-	1 782
Zyski i straty aktuarialne	161	(17)	(1 384)	-	(1 240)
Wypłacone świadczenia	(3 460)	(407)	(2 636)	(45 395)	(51 898)
Koszty przeszłego zatrudnienia	(1 974)	(494)	2 767	-	299
Inne	1 087	-	-	446	1 533
Stan na 31 grudnia 2018 roku	27 112	1 915	23 112	42 316	94 455
Długoterminowe	23 839	1 623	20 520	-	45 982
Krótkoterminowe	3 273	292	2 592	42 316	48 473

	Rezerwa na świadczenia emerytalno-rentowe i pośmiertne	Nagrody jubileuszowe	Dopłaty do energii elektrycznej / deputaty węglowe	Zobowiązania z tyt. wynagrodzeń i niewykorzystanych urlopów	Razem
Stan na 1 stycznia 2017 roku	28 750	3 086	23 712	44 894	100 442
Koszty bieżącego zatrudnienia	1 144	265	-	45 395	46 804
Koszty odsetek	736	108	830	-	1 674
Zyski i straty aktuarialne	1 699	(67)	736	-	2 368
Wypłacone świadczenia	(2 689)	(680)	(2 835)	(44 696)	(50 900)
Koszty przeszłego zatrudnienia	4 326	(177)	-	-	4 149
Inne	(4 821)	-	-	(186)	(5 007)
Stan na 31 grudnia 2017 roku	29 145	2 535	22 443	45 407	99 530
Długoterminowe	26 673	2 157	19 679	-	48 509
Krótkoterminowe	2 472	378	2 764	45 407	51 021

Główne założenia przyjęte przez aktuarusza na dzień bilansowy do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku</i>	<i>Rok zakończony 1 stycznia 2017 roku</i>
stopa dyskontowa	3,0%	3,3%	3,5%
przewidywany wskaźnik inflacji	2,5%	2,5%	2,5%
przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń	w zależności od spółki zawiera się w przedziale od 0 % do 3 %	w zależności od spółki zawiera się w przedziale od 0 % do 3%,	W zależności od spółki zawiera się w przedziale od 0 do 3%

25. Zapasy

	<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>31 grudnia 2017 roku</i>	<i>1 stycznia 2017 roku</i>
Półprodukty i produkty w toku	175 411	146 410	113 633
Produkty gotowe	54 028	39 377	35 104
Pozostałe materiały oraz niestrategiczne części zamienne	75 205	79 001	74 608
Świadectwa pochodzenia energii	26 897	11 119	17 406
Paliwo produkcyjne	7 131	7 564	9 161
Zaliczki na dostawy	5 038	5 424	4 973
Towary	5 530	22 861	29 826
Inne (materiały)	670	622	1 811
Zapasy ogółem według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia (kosztu wytworzenia) oraz wartości netto możliwej do uzyskania	349 910	312 378	286 522

W ramach pozycji półprodukty i produkty w toku oraz produkty gotowe ujęto lokale gotowe do sprzedaży oraz lokale w trakcie budowy, których przeznaczeniem jest sprzedaż. Pozycja dotyczy głównie nieruchomości zlokalizowanych w obrębie Portu Praskiego oraz innych inwestycji Grupy, wycenianych według niższej z dwóch wartości: kosztu wytworzenia oraz możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Części zamienne stanowią zapas na potrzeby bieżących remontów i serwisu. Odpis aktualizujący na pozostałe materiały i niestrategiczne części zamienne na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 11 274 tysięcy złotych.

Świadectwa pochodzenia energii z tytułu produkcji energii w źródłach odnawialnych, gazowych oraz wysokosprawnej kogeneracji ujmowane są według wartości godziwej na koniec miesiąca, w którym zostały wyprodukowane.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa posiadała łącznie według ewidencji 24 784,178 MWh praw majątkowych zielonych certyfikatów wyprodukowanej i zweryfikowanej przez URE zielonej energii (36 836,654 MWh na 31 grudnia 2017 roku).

Od 1 stycznia 2018 roku do dnia 31 grudnia 2018 roku Grupa otrzymała 4 014,442 MWh certyfikatów za produkcję w lipcu 2017 oraz 200 047,202 MWh za produkcję od stycznia do sierpnia 2018 roku. W tym okresie złożony został wniosek o wydanie 34 635,872 MWh za produkcję we wrześniu i 34 733,549 MWh za produkcję w październiku 2018 roku. Do 31 grudnia 2018 roku sprzedano 206 804,631 MWh na TGE SA., przychód z tego tytułu w kwocie 25 880 tysięcy złotych, ujęto w pozycji Inne przychody.

W IV kwartale 2017 roku Grupa nie otrzymała żadnych certyfikatów. W tym okresie nie sprzedawano praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii. W

trakcie bieżącego okresu sprawozdawczego Grupa wstrzymała produkcję ze źródeł odnawialnych z uwagi na zbyt niskie ceny praw na rynku.

26. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

	31 grudnia 2018 roku	31 grudnia 2017 roku	1 stycznia 2017 roku
Należności z tytułu dostaw i usług	193 437	178 975	174 777
Należności z tytułu rekompensaty w związku z rozwiązaniem KDT	57 691	58 303	88 350
Należności z tytułu zabezpieczenia zakupów energii na rynku bilansującym	14 761	7 695	8 674
Należności z tytułu kaucji i wadium	9 135	-	-
Pozostałe należności	150 618	53 979	60 732
Należności netto	425 642	298 952	332 533
Odpis na oczekiwaną stratę kredytową	47 079	46 491	46 916
Należności brutto	472 721	345 443	379 449

W linii pozostałe należności na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa prezentuje głównie należności z tytułu kaucji zabezpieczających na Towarowej Giełdzie Energii w kwocie 121 797 tysięcy złotych (25 676 tysięcy złotych na 31 grudnia 2017 roku, a na dzień 1 stycznia 2017 roku 15 091 tysięcy złotych).

Grupa analizuje i redukuje ryzyko kredytowe w odniesieniu do środków pieniężnych poprzez bieżący monitoring ratingów instytucji finansowych oraz ogranicza ryzyko koncentracji nadwyżek środków pieniężnych w jednej instytucji finansowej, wykorzystując do tego wewnętrzny regulamin zasad zarządzania ryzykiem. Całość odpisu na oczekiwane straty kredytowe dotyczy należności indywidualnych.

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj 14-dniowy termin płatności.

Grupa posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem na oczekiwaną stratę kredytową.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności w kwocie 47 079 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 46 491 tysiące złotych, a na dzień 1 stycznia 2017 roku: 46 916 tysięcy złotych) zostały objęte odpisem. Zmiany odpisu na oczekiwaną stratę kredytową były następujące:

	Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku	Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku
Odpis na oczekiwaną stratę kredytową na początek roku	46 491	46 916
Zwiększenie	644	-
Wykorzystanie	(56)	(2)
Rozwiązanie	-	(423)
Odpis na oczekiwaną stratę kredytową na koniec roku	47 079	46 491

Na saldo odpisu składa się głównie należność od kilku kontrahentów, która została odpisana historycznie w 100% (stopień 3 zgodnie z MSSF 9). Grupa zidentyfikowała duże prawdopodobieństwo nieściągalności odpisanych należności.

Poniżej przedstawiono analizę należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności, które na dzień 31 grudnia 2018 roku, oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku były przeterminowane, ale nie uznano ich za nieściągalne.

	Wartość brutto	Nieprzeterminowane	Przeterminowane, lecz ściągane				
			<30 dni	30-60 dni	60-90 dni	90-120 dni	>120 dni
31 grudnia 2018 roku	472 721	417 840	43 967	6 148	592	38	4 136
31 grudnia 2017 roku	345 443	334 551	5 874	424	549	1 288	2 757
1 stycznia 2017 roku	379 449	348 578	10 208	7 006	5 287	2 517	5 853

27. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednostkowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do trzech miesięcy, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych.

Grupa analizuje i redukuje ryzyko kredytowe w odniesieniu do środków pieniężnych poprzez bieżący monitoring ratingów instytucji finansowych oraz ogranicza ryzyko koncentracji nadwyżek środków pieniężnych w jednej instytucji finansowej, wykorzystując do tego wewnętrzny regulamin zasad zarządzania ryzykiem.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składało się z następujących pozycji:

Struktura środków pieniężnych

	31 grudnia 2018 roku	31 grudnia 2017 roku	1 stycznia 2017 roku
Środki pieniężne w banku i kasie	833 949	710 119	340 008
Lokaty krótkoterminowe	283 257	408 032	459 732
Razem saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w bilanse:	1 117 206	1 118 151	799 740
Razem saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazanych w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych:	1 117 206	1 118 151	799 740

Wyjaśnienie zmian pozycji bilansowych i zmian pozycji ujętych w rachunku przepływów pieniężnych

	Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku	Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku
<u>Zobowiązania:</u>		
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań	841	(166 580)
Zmiana zobowiązań z tytułu rozrachunków inwestycyjnych	6 062	(2 716)
Nowe umowy leasingowe i spłaty zobow. leasingowych	1 426	6 750
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu uprawnień do emisji CO ₂	-	59 951
Pozostałe zmiany*	(8 504)	-
Zmiana stanu zobowiązań wykazana w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(175)	(102 595)

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku</i>
<u>Zmiana stanu rezerw, rozliczeń międzyokresowych oraz świadczeń pracowniczych:</u>		
Zmiana stanu rezerw, rozliczeń międzyokresowych i świadczeń pracowniczych	244 159	13 484
Zmiana stanu rezerwy z tytułu umorzenia jednostek EUA	290 205	313 105
Zmiana stanu rezerw i innych pozycji ujmowana w pozostałych całkowitych dochodach	(862)	(2 155)
Pozostałe zmiany	-	(829)
Zmiana stanu rezerw, rozliczeń międzyokresowych oraz świadczeń pracowniczych	533 502	323 605

*Pozostała zmiana stanu zobowiązań wykazana w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych wynika ze zmiany klasyfikacji zobowiązań z długoterminowych do krótkoterminowych.

28. Kapitał podstawowy

<i>Kapitał akcyjny</i>	<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>31 grudnia 2017 roku</i>	<i>1 stycznia 2017 roku</i>
83 770 297 akcji o wartości nominalnej 1 złote każda	83 770	83 770	83 770

28.1. Wartość nominalna akcji

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 1 złoty i zostały w pełni opłacone.

28.2. Prawa akcjonariuszy

Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane, co do dywidendy oraz zwrotu z kapitału.

28.3. Akcjonariusze o znaczącym udziale

	<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>31 grudnia 2017 roku</i>	<i>1 stycznia 2017 roku</i>
<i>Bithell Holdings Limited ***</i>			
udział w kapitale	78,42%	78,42%	78,42%
udział w głosach	78,42%	78,42%	78,42%
<i>Porozumienie Akcjonariuszy Spółki Elektrim S.A. **</i>			
udział w kapitale	5,07%	5,07%	-
udział w głosach	5,07%	5,07%	-
<i>Karswell Limited*</i>			
udział w kapitale	2,98%	-	-
udział w głosach	2,98%	-	-
<i>Pozostali akcjonariusze</i>			
udział w kapitale	13,53%	16,51%	21,58%
udział w głosach	13,53%	16,51%	21,58%
	100%	100%	100%

* W dniu 27 lipca 2018 roku Spółka otrzymała zawiadomienie od Pana Zygmunta Solorza wystosowane na podstawie art. 69 ust. 2 pkt 2) w zw. z art. 69a ust. 1 pkt 3) Ustawy o Ofercie. Zgodnie z treścią ww. zawiadomienia, zmienił się posiadany pośrednio przez Pana Zygmunta Solorza udział w ogólnej liczbie głosów w Spółce, o co najmniej 1% w wyniku pośredniego, tj. za pośrednictwem spółki Karswell Limited z siedzibą w Nikozji, Cypr („Karswell”), nabycia 2.493.765 zdematerializowanych akcji zwykłych na okaziciela Spółki, reprezentujących łącznie 2,98% kapitału zakładowego Spółki oraz uprawniających do 2.493.765 głosów na walnym zgromadzeniu Spółki, stanowiących 2,98% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Spółki („Akcje”). Nabycie Akcji nastąpiło w dniu 25 lipca 2018 roku w wyniku rozliczenia transakcji kupna Akcji poza rynkiem regulowanym, które zawarte zostały w związku z realizacją ofert sprzedaży akcji Spółki zgłoszonych w odpowiedzi na „Zaproszenie do składania ofert sprzedaży akcji Elektrim S.A.” ogłoszone przez Karswell w dniu 2 lipca 2018 roku („Rozliczenie Transakcji”).

Zgodnie z zawiadomieniem z dnia 4 grudnia 2019 roku Karswell Limited posiada 3 079 343 akcji Elektrim S.A. reprezentujących 3,68% kapitału zakładowego Spółki oraz uprawniających do 3 079 343 głosów na walnym zgromadzeniu Spółki, stanowiących 3,68% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Spółki. Karswell jest podmiotem bezpośrednio kontrolowanym przez Pana Zygmunta Solorza.

** W dniu 14 grudnia 2017 roku Spółka otrzymała zawiadomienie od Pana Daniela Olechnowicza, informującego, z powołaniem się przez niego na umocowanie do działania w imieniu 533 akcjonariuszy Spółki oraz własnym, jako strona porozumienia wskazana przez tych akcjonariuszy na mocy art. 87 ust 1 pkt 5 oraz art. 87 ust. 3 Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. (Dz.U. z 2005r., Nr 184 poz. 1539 ze zm.) o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, o przekroczeniu w dniu 8 grudnia 2017 roku 5% ogólnej liczby głosów w Elektrim S.A. przez Porozumienie Akcjonariuszy Elektrim S.A. zawiązane w dniu 20 lipca 2017 roku. Zgodnie z zawiadomieniem na dzień 8 grudnia 2017 roku Porozumienie Akcjonariuszy spółki Elektrim S.A. posiadało łącznie 4 244 219 (słownie: cztery miliony dwieście czterdzieści cztery dwieście dziewiętnaście) akcji Elektrim S.A. uprawniających do 4 244 219 głosów na walnym zgromadzeniu Elektrim S.A., co odpowiada 5,07% kapitału zakładowego Spółki oraz 5,07% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Elektrim S.A.

*** Pan Zygmunt Solorz posiada pośrednio przez Bithell 65.691.802 akcji Spółki reprezentujących łącznie 78,42% kapitału zakładowego Spółki oraz uprawniających do 65.691.802 głosów na walnym zgromadzeniu Spółki, stanowiących 78,42% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Spółki.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego łącznie Pan Zygmunt Solorz posiada pośrednio akcje Spółki reprezentujące łącznie 82,10% kapitału zakładowego Spółki.

29. Kapitał zapasowy

Na dzień 31 grudnia 2018 roku, na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 1 stycznia 2017 roku kapitał zapasowy składa się z nadwyżki ceny emisyjnej akcji nad ich wartością nominalną (*agio*).

29.1. Pozostałe kapitały

Na dzień 31 grudnia 2018 roku, na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 1 stycznia 2017 roku na pozostałe kapitały składają się pozycje inne niż *agio*, różnice kursowe z przeliczenia oraz wynik finansowy.

30. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

31 grudnia 2018 roku

Lp.	Przedmiot	Kredytodawca/ Leasingodawca	Z dnia	Waluta	Kwota	Oprocentowanie	Zadłużenie 31 grudnia 2018	w tym:		Termin spłaty
								Długoterminowe	Krótkoterminowe	
1	Kredyt inwestycyjny	Pekao S.A.	23.06.2015	PLN	350 000	WIBOR 6M + 2,75%	350 000	-	350 000	12.2019*
2	Kredyt inwestycyjny	PKO BP S.A.	23.06.2015	PLN	200 000	WIBOR 6M + 2,75%	200 000	-	200 000	12.2019*
3	Kredyt inwestycyjny	BZ WBK S.A.	23.06.2015	PLN	150 000	WIBOR 6M + 2,75%	150 000	-	150 000	12.2019*
4	Kredyt inwestycyjny	Plus Bank S.A.	26.06.2016	PLN	54 000	WIBOR 3M + 1,80%	45 000	41 400	3 600	06.2031
5	Kredyt obrotowy	Santander Bank Polska S.A.	07.06.2010	PLN	40 000	WIBOR 1M + marża banku	38 998	-	38 998	06.2019*
6	Kredyt obrotowy	Alior Bank S.A.	20.11.2013	PLN	66 700	WIBOR 1M + marża banku	58 448	-	58 448	05.2019*
7	Kredyt obrotowy	mBank	06.07.2018	PLN	10 000	WIBOR 1M + marża banku	4 438	-	4 438	05.2019*
8	Kredyt inwestycyjny	konsorcja banków	13.03.2014	PLN	667 000	WIBOR 3M + marża banku	209 776	58 905	150 871	03.2020
9	Kredyt inwestycyjny	konsorcja banków	14.01.2011	EUR	240 000	EURIBOR 3M + marża banku	108 200	-	108 200	07.2019**
10	Pożyczka	EFG Bank AG	26.01.2017	EUR	4 500	oprocentowanie zmienne	4 500	-	4 500	11.2019***
11	Pożyczka	EFG Bank AG	31.01.2017	PLN	35 000	oprocentowanie zmienne	35 000	-	35 000	09.2019***
12	Pożyczka	EFG Bank AG	29.11.2016	PLN	100 500	oprocentowanie zmienne	100 500	-	100 500	11.2019***
13	Pożyczka	EFG Bank AG	19.06.2018	PLN	1 800	oprocentowanie zmienne	1 800	-	1 800	05.2019***
14	Pożyczka	PAI Media S.A.	21.01.2016	PLN	3 000	WIBOR 6M + 3,00%	3 422	3 422	-	12.2021
15	Pożyczka	PAI Media S.A.	24.06.2016	PLN	2 500	WIBOR 6M + 3,00%	2 803	2 803	-	12.2021
Razem							1 312 885	106 530	1 206 355	

* Po dniu bilansowym została zawarta nowa umowa kredytu lub kredyt został przedłużony.

** Po dniu bilansowym kredyt został spłacony.

*** Po dniu bilansowym umowy pożyczek zostały przedłużone.

W bilansie, w pozycji Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki, oprócz powyżej wymienionych kredytów i pożyczek Grupa prezentuje również zobowiązanie z tytułu odroczonej płatności za zakupiony grunt. Termin spłaty tego zobowiązania to 2021 rok. Saldo zobowiązania na koniec każdego roku powiększają odsetki, płatne przez Grupę w marcu każdego roku. Wartość zobowiązania na dzień 31 grudnia 2018 roku to 13 380 tysięcy złotych (13 382 tysiące złotych na dzień 31 grudnia 2017 roku i 13 341 tysięcy złotych na dzień 1 stycznia 2017 roku).

Grupa zabezpiecza ryzyko stopy procentowej związane z zaciągniętym kredytem konsorcjalnym denominowanym w EUR o zmiennym oprocentowaniu na bazie stopy referencyjnej EURIBOR 3M przy wykorzystaniu transakcji pochodnych. Instrumentem zabezpieczającym ekspozycję na ryzyko stopy procentowej jest transakcja typu Interest Rate Swap, w ramach której Grupa dokonuje zamiany strumienia płatności odsetkowych opartych o zmienną stopę procentową EURIBOR 3M na płatności o stałej stopie procentowej w wysokości 3,1050%. Grupa wyznacza desygnowane instrumenty pochodne, jako instrumenty zabezpieczające w modelu zabezpieczenia przepływów pieniężnych i ujmuje je zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń. Na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa rozpoznała z tytułu swapa zobowiązanie w wysokości 921 tysięcy złotych (4 112 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2017 roku i 16 289 tysięcy złotych na dzień 1 stycznia 2017 roku).

23 czerwca 2015 roku Grupa zawarła z konsorcjum trzech banków umowę kredytu inwestycyjnego w wysokości 700 000 tysięcy złotych na zakup 23 678 tysięcy akcji ZE PAK S.A. od Polsat Media B.V. w likwidacji i od Anokymma Limited oraz na zasilenie rachunku obsługi zadłużenia kwotą 75 000 tysięcy złotych, z którego dokonywane będą płatności odsetkowe. Na dzień 31 grudnia 2018 roku saldo środków na rachunku obsługi zadłużenia wynosiło 16 549 tysięcy złotych (20 010 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2017 roku i 36 110 tysięcy złotych na dzień 1 stycznia 2017 roku).

Wartość pozycji Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki na dzień 31 grudnia 2018 roku powiększa również zobowiązanie z tytułu emisji obligacji w wysokości 8 504 tysięcy złotych (brak zobowiązania z tego tytułu na dzień 31 grudnia 2017 roku).

Grupa Kapitałowa Elektrim S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 r. oraz rok zakończony 31 grudnia 2017 r.
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(dane w tabelach podano w tysiącach PLN)

31 grudnia 2017 roku

Lp.	Przedmiot	Kredytodawca/ Leasingodawca	Z dnia	Waluta	Kwota	Oprocentowanie	Zadłużenie 31 grudnia 2017	w tym:		Termin spłaty
								Długoterminowe	Krótkoterminowe	
1	Kredyt inwestycyjny	Pekao S.A.	23.06.2015	PLN	350 000	WIBOR 6M + 2,65%	349 417	349 417	-	12.2019
2	Kredyt inwestycyjny	PKO BP S.A.	23.06.2015	PLN	200 000	WIBOR 6M + 2,65%	199 667	199 667	-	12.2019
3	Kredyt inwestycyjny	BZ WBK S.A.	23.06.2015	PLN	150 000	WIBOR 6M + 2,65%	149 750	149 750	-	12.2019
4	Pożyczka hipoteczna denominowana w EUR	Plus Bank S.A.	17.02.2011	EUR	27 000	EURIBOR 3M + 2,00%	6 771	3 676	3 095	02.2021
5	Kredyt inwestycyjny	Plus Bank S.A.	26.06.2016	PLN	54 000	WIBOR 3M + 1,80%	48 900	45 300	3 600	06.2031
6	Kredyt obrotowy	BZ WBK S.A.	07.06.2010	PLN	50 000	WIBOR 1M + marża banku	23	-	23	06.2018
7	Kredyt obrotowy	Alior Bank	20.11.2013	PLN	67 000	WIBOR 1M + marża banku	59 025	-	59 025	05.2018
8	Kredyt inwestycyjny	konsorcja banków	13.03.2014	PLN	667 000	WIBOR 3M + marża banku	354 719	201 034	153 685	03.2020
9	Kredyt inwestycyjny	konsorcja banków	14.01.2011	EUR	240 000	EURIBOR 3M + marża banku	238 271	101 431	136 840	07.2019
10	Pożyczka	EFG Bank AG	29.11.2016	EUR	3 500	oprocentowanie zmienne	3 000	-	3 000	09.2018
11	Pożyczka	EFG Bank AG	31.01.2017	PLN	11 500	oprocentowanie zmienne	11 500	-	11 500	09.2018
12	Pożyczka	EFG Bank AG	29.11.2016	PLN	13 500	oprocentowanie zmienne	13 500	-	13 500	09.2018
13	Pożyczka	PAI Media S.A.	21.01.2016	PLN	3 000	WIBOR 6M + 3,00%	3 279	3 279	-	12.2021
14	Pożyczka	PAI Media S.A.	24.06.2016	PLN	2 500	WIBOR 6M + 3,00%	2 683	2 683	-	12.2021
15	Pożyczka	n/a	n/a	PLN		n/a	9	-	9	
Razem							1 440 514	1 056 237	384 277	

Grupa Kapitałowa Elektrim S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 r. oraz rok zakończony 31 grudnia 2017 r.
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(dane w tabelach podano w tysiącach PLN)

1 stycznia 2017 roku

Lp.	Przedmiot	Kredytodawca/ Leasingodawca	Z dnia	Waluta	Kwota	Oprocentowanie	Zadłużenie 1 stycznia 2017	w tym:		Termin spłaty
								Długoterminowe	Krótkoterminowe	
1	Kredyt inwestycyjny	Pekao S.A.	23.06.2015	PLN	350 000	WIBOR 6M + 2,65%	348 250	208 833	139 417	12.2019
2	Kredyt inwestycyjny	PKO BP S.A.	23.06.2015	PLN	200 000	WIBOR 6M + 2,65%	199 000	119 333	79 667	12.2019
3	Kredyt inwestycyjny	BZ WBK S.A.	23.06.2015	PLN	150 000	WIBOR 6M + 2,65%	149 250	89 500	59 750	12.2019
4	Pożyczka hipoteczna denominowana w EUR	Plus Bank S.A.	17.02.2011	EUR	27 000	EURIBOR 3M + 2,00%	10 412	7 244	3 168	02.2021
5	Kredyt inwestycyjny	Plus Bank S.A.	26.06.2016	PLN	54 000	WIBOR 3M + 1,80%	52 500	48 900	3 600	06.2031
6	Kredyt obrotowy	BZ WBK S.A.	07.06.2010	PLN	50 000	WIBOR 1M + marża banku	28 670	-	28 670	06.2018
7	Kredyt obrotowy	Bank Millennium S.A.	05.08.2013	PLN	76 500	WIBOR 1M + marża banku	28 765	-	28 765	12.2017
8	Kredyt obrotowy	Alior Bank S.A.	20.11.2013	PLN	67 000	WIBOR 1M + marża banku	63 061	-	63 061	05.2018
9	Kredyt inwestycyjny	konsorcja banków	13.03.2014	PLN	667 000	WIBOR 3M + marża banku	501 924	343 295	158 629	03.2020
10	Kredyt inwestycyjny	konsorcja banków	14.01.2011	EUR	240 000	EURIBOR 3M + marża banku	387 123	244 556	142 567	07.2019
11	Pożyczka	EFG Bank AG	29.11.2016	EUR	3 500	oprocentowanie zmienne	3 500	3 500	-	09.2018
12	Pożyczka	PAI Media S.A.	21.01.2016	PLN	3 000	WIBOR 6M + 3,00%	3 000	3 000	-	12.2021
13	Pożyczka	PAI Media S.A.	24.06.2016	PLN	2 500	WIBOR 6M + 3,00%	2 500	2 500	-	12.2021
14	Kredyt obrotowy	Alior Bank S.A.	24.10.2014	PLN	1 000	WIBOR 1M + marża banku	266	-	266	05.2017
Razem							1 778 221	1 070 661	707 560	

Grupa Kapitałowa Elektrim S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 r. oraz rok zakończony 31 grudnia 2017 r.
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(dane w tabelach podano w tysiącach PLN)

30.1. Zmiana stanu rezerw

	<i>Rezerwa na umorzenie EUA</i>	<i>Rezerwa na zwrot uprawnień do emisji CO2</i>	<i>Rezerwa na koszty likwidacji środków trwałych</i>	<i>Rezerwa na rekultywację składowisk popiołów</i>	<i>Rezerwa na stratę na kontrakcie długotermino wym</i>	<i>Rezerwa na umorzenie świadczeń pochodzenia energii</i>	<i>Rezerwy na rekultywację terenów górnictw</i>	<i>Inne</i>	<i>Razem</i>
Stan na 1 stycznia 2018 roku	289 942	-	16 593	57 649	370	8 522	362 416	26 405	761 897
Zwiększenia	492 104	30 640	798	6 223	290	14 201	13 559	16 458	574 273
Zmniejszenia, w tym:	(289 942)	-	-	(216)	(595)	(804)	(17 257)	(15 297)	(324 111)
Wykorzystanie	(289 942)	-	-	(216)	(559)	(804)	(17 257)	(14 974)	(323 752)
Rozwiązanie	-	-	-	-	(36)	-	-	(323)	(359)
Stan na 31 grudnia 2018 roku	492 104	30 640	17 391	63 656	65	21 919	358 718	27 566	1 012 059
Długoterminowe	-	30 640	17 391	63 440	-	-	333 005	5 557	450 033
Krótkoterminowe	492 104	-	-	216	65	21 919	25 713	22 009	562 026
Stan na 1 stycznia 2017 roku	313 105	-	16 848	57 898	13	7 838	307 837	39 756	743 295
Zwiększenia	289 942	-	747	1	397	1 616	70 385	470	363 558
Zmniejszenia, w tym:	(313 105)	-	(1 002)	(250)	(40)	(932)	(15 806)	(13 821)	(344 956)
Wykorzystanie	(313 105)	-	-	(250)	(38)	(932)	(15 806)	(9 380)	(339 511)
Rozwiązanie	-	-	(1 002)	-	(2)	-	-	(4 441)	(5 445)
Stan na 31 grudnia 2017 roku	289 942	-	16 593	57 649	370	8 522	362 416	26 405	761 897
Długoterminowe	-	-	16 593	57 433	-	-	336 292	4 477	414 795
Krótkoterminowe	289 942	-	-	216	370	8 522	26 124	21 928	347 102

30.2. Opis istotnych tytułów rezerw

30.2.1. Rezerwa na zobowiązanie z tytułu emisji gazów cieplarnianych (EUA)

Grupa rozpoznaje rezerwę na umorzenie uprawnień do emisji gazów cieplarnianych.

Opis rezerw na zobowiązania z tytułu emisji gazów cieplarnianych znajduje się w notcie 31 Prawo do emisji dwutlenku węgla.

30.2.2. Rezerwa na rekultywację składowisk popiołów i koszty likwidacji środków trwałych

Grupa tworzy rezerwę na przyszłe koszty rekultywacji terenu w oparciu o prawny obowiązek wynikający z „Pozwoleń zintegrowanych”. Podstawą szacowania wielkości rezerwy są dane przygotowywane przez służby wewnętrzne. Wartość rezerwy jest szacowana i weryfikowana na każdy dzień bilansowy na podstawie oszacowanych kosztów do poniesienia w przyszłości oraz dyskonta. Na dzień 31 grudnia 2018 roku utworzona rezerwa wynosiła 63 656 tysięcy złotych (57 649 tysięcy złotych na 31 grudnia 2017 roku). Opisy utworzonej rezerwy znajdują się w notach 7.2, 10.27 i 33.4.

Ze względu na istnienie prawnego obowiązku likwidacji środków trwałych po ich okresie użytkowania Grupa tworzy rezerwę na przewidywane przyszłe koszty, które będą niezbędne do poniesienia dla wypełnienia tego obowiązku. Na dzień 31 grudnia 2018 roku rezerwa z tego tytułu wynosiła 17 391 tysięcy złotych (16 593 tysiące złotych na 31 grudnia 2017 roku).

30.2.3. Rezerwy rekultywacyjne i inne związane z działalnością górniczą

Grupa jest zobowiązana na podstawie ustawy prawo górnicze i geologiczne do dokonania rekultywacji terenów, na których prowadzone były prace wydobywcze. W związku z tym Grupa tworzy rezerwę zarówno na koszty rekultywacji terenu związanej z bieżącym wydobywaniem węgla na danej odkrywce jak również na koszty rekultywacji wyrobiska końcowego w stopniu zaawansowania wydobywania węgla w poszczególnych odkrywkach na dany dzień bilansowy.

Rezerwa tworzona jest w oparciu o szacunki przyszłych kosztów rekultywacji w oparciu o raporty niezależnych ekspertów szacujących koszty rekultywacji na zlecenie Zarządu. Szacunki dotyczące przewidywanych kosztów rekultywacyjnych aktualizuje się okresowo, z tym, że na każdą datę sprawozdawczą weryfikowana jest wielkość rezerwy zgodnie z aktualnymi założeniami w zakresie stopy dyskontowej, inflacji oraz wielkości wydobywania.

Grupa w ramach prowadzonej działalności zobowiązana jest do przywrócenia stanu pierwotnego lub odbudowy zniszczeń spowodowanych ruchem zakładu górniczego. W związku z tym Grupa tworzy rezerwę na przewidywane koszty, do których poniesienia jest zobligowana na podstawie zawartych porozumień. Szacunki dotyczące przewidywanych kosztów związanych z ruchem zakładu górniczego aktualizowane są na każdą datę sprawozdawczą.

Rezerwa na likwidację obiektów i rekultywację terenów górniczych oraz z tytułu przygotowania terenów eksploatacyjnych w Grupie wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniosła 358 718 tysięcy złotych (362 416 tysięcy złotych na 31 grudnia 2017 roku). Kalkulując rezerwę Grupa przyjęła następujące założenia: stopa dyskonta na poziomie 3,0%, poziom inflacji na poziomie 2,5%. Kwota dyskonta odniesiona w koszty finansowe wynosi 11 452 tysiące złotych.

30.2.4. Rezerwa na umorzenie świadectw pochodzenia energii

W związku ze sprzedażą energii elektrycznej do odbiorców finalnych, Grupa ma obowiązek umorzenia określonej liczby certyfikatów pochodzenia energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, gazowych i kogeneracji.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku utworzona rezerwa z tego tytułu wyniosła 21 919 tysięcy złotych (8 522 tysiące złotych na 31 grudnia 2017 roku).

30.2.5. Inne rezerwy

Głównymi pozycjami pozostałych rezerw na 31 grudnia 2018 roku są w Grupie rezerwy na szkody górnicze w kwocie 4 669 tysięcy złotych (3 547 tysiące złotych na 31 grudnia 2017 roku), rezerwy z tytułu trwałego wyłączenia z produkcji pod końcowy zbiornik po odkrywce Adamów w kwocie 15 828 tysięcy złotych (15 828 tysięcy złotych na 31 grudnia 2017 roku), rezerwy na sprawy sądowe w kwocie 524 tysiące złotych (530 tysięcy złotych na 31 grudnia 2017 roku), rezerwy na uprawnienia do emisji CO₂.

31. Prawo do emisji dwutlenku węgla

Od 1 stycznia 2013 roku obowiązuje kolejny okres rozliczeniowy dotyczący uprawnień do emisji, który zakończy się 31 grudnia 2020 roku. Założeniem tego okresu jest nieodpłatne przyznanie uprawnień do emisji (EUA) wynikających z produkcji energii cieplnej na podstawie art. 10a Dyrektywy 2009/29/WE, aczkolwiek energetyka została dodatkowo objęta możliwością derogacji. Derogacja wynikająca z art. 10c Dyrektywy 2009/29/WE polega na przyznaniu dodatkowych nieodpłatnych uprawnień pod warunkiem poniesienia zadeklarowanych nakładów inwestycyjnych na inwestycje zgłoszone w Krajowym Planie Inwestycyjnym (KPI) i przedstawienie sprawozdania rzeczowo-finansowego z ich realizacji.

W pierwszym kwartale 2018 roku ZE PAK S.A. zostały przyznane EUA związane z wytwarzaną energią ciepłą za 2018 rok, wynikające z art. 10a, w ilości 69 066 ton.

W 2018 roku, podobnie jak i w 2017 roku, Grupa ZE PAK S.A. nie wystąpiła o przyznanie EUA wynikających z art. 10c Dyrektywy 2009/29/WE.

Stan posiadania uprawnień do emisji przez spółki Grupy ZE PAK S.A. przedstawia poniższa tabela.

	<i>Ilość (w tonach)</i>	<i>Wartość (w tysiącach złotych)</i>
Stan na 1 stycznia 2017	13 820 841	387 539
Nabycie	7 328 000	187 220
Otrzymanie nieodpłatnie	83 317	-
Umorzenie	(11 456 099)	(313 105)
Stan na 31 grudnia 2017	9 776 059	261 654
Nabycie	2 904 000	95 368
Otrzymanie nieodpłatnie	69 066	-
Umorzenie	(10 866 104)	(290 205)
Stan na 31 grudnia 2018	1 883 021	66 817

W 2018 roku spółki w Grupie ZE PAK S.A., tj. ZE PAK S.A. i Elektrownia Pątnów II sp. z o.o., wyemitowały 7 234 878 ton dwutlenku węgla. W związku z powyższym na dzień 31 grudnia 2018 roku utworzono rezerwę na niedobór uprawnień do emisji (EUA) w wysokości 492 104 tysięcy złotych. Uprawnienia do emisji podlegają umorzeniu w kwietniu następnego roku.

Powyższa tabela przedstawia wartość nabytych praw do emisji CO₂ w latach 2017 i 2018. Natomiast w rachunku przepływów pieniężnych zaprezentowana jest kwota zapłaty w poszczególnych latach, która różni się od kwot w tabeli powyżej o zmianę stanu zobowiązań z tytułu nabycia praw.

Ryzyko zwrotu darmowych uprawnień do emisji dwutlenku węgla z tytułu zaniechania inwestycji w bloki 3 i 4 w Elektrowni Pątnów oraz blok gazowo-parowy w Elektrowni Konin

W związku z zaniechaniem inwestycji w bloki 3 i 4 w Elektrowni Pątnów oraz zawieszeniem inwestycji w blok gazowo-parowy w Elektrowni Konin Zarząd ZE PAK S.A. oszacował potencjalne ryzyko zwrotu darmowych uprawnień do emisji dwutlenku węgla przyznanych w ramach art. 10c Dyrektywy 2009/29/WE w kwocie około 7,1 miliona EUR wraz z odsetkami.

W związku z przedłożeniem do Komisji Europejskiej projektu zmienionego Krajowego Planu Inwestycyjnego na lata 2013-2020 ZE PAK S.A. wystąpiła z zapytaniem do Ministra Środowiska o możliwość zastąpienia zawieszonych zadań inwestycyjnych nowymi zadaniami. W odpowiedzi Minister Środowiska zwrócił się z prośbą o wskazanie listy zadań, których termin zakończenia wskazany w przedmiotowym planie jest zagrożony.

W dniu 28 lutego 2018 roku Spółka złożyła pismo do Ministra Środowiska, w którym wyraziła chęć zbilansowania wartości wydanych uprawnień do emisji dwutlenku węgla dla inwestycji związanych z blokami 3 i 4, kosztami planowanych inwestycji, które miały by zostać zamienione. Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania, Spółka nie otrzymała odpowiedzi od Ministra Środowiska.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania Zarząd uznał, że istnieje ryzyko potencjalnego zwrotu otrzymanych nieodpłatnych uprawnień do emisji dwutlenku węgla związanych z wyżej wymienionymi

inwestycjami i w związku z powyższym została utworzona z tego tytułu rezerwa w wysokości 30 640 tysięcy złotych.

Ostatecznie Ministerstwo Środowiska nie przedstawiło Komisji Europejskiej zmienionego Krajowego Planu Inwestycyjnego (KPI) i podjęło decyzję o sprzedaży zaległych uprawnień do emisji EUA przez Polskę na aukcji. Tym samym ZE PAK S.A. nie będzie mogła zastąpić nierealizowanych zadań inwestycyjnych nowymi. W październiku 2019 roku Rada Nadzorcza ZE PAK S.A. podjęła ostateczną decyzję o zaprzestaniu realizacji zadań inwestycyjnych w bloki nr 3 i 4 w Elektrowni Pątnów i zgodnie z wymaganiami ustawowymi ZE PAK S.A. powiadomiła o tym fakcie Ministerstwo Środowiska. ZE PAK S.A. oczekuje na wydanie decyzji przez Ministerstwo Środowiska o kwocie do zwrotu. Szacunkowa wartość zwrotu EUA wynosi około 5,8 miliona euro.

W przypadku bloku gazowego w Elektrowni Konin w październiku 2019 roku ZE PAK SA poinformowała Ministerstwo Środowiska, że trwają jeszcze analizy mające na celu jednoznaczne określenie opłacalności inwestycji. W przypadku niedokończenia budowy, zwrot równowartości jednostek emisji EUA nastąpi w późniejszym terminie. Najprawdopodobniej, zwrot stanie się wymagalny z chwilą przygotowywania przez Rzeczpospolitą Polską do Komisji Europejskiej końcowego sprawozdania z realizacji KPI, co będzie miało miejsce w 2020 roku.

32. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, pozostałe zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe

32.1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe (krótkoterminowe)

	31 grudnia 2018 roku	31 grudnia 2017 roku	1 stycznia 2017 roku
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	189 009	146 027	219 828
Zobowiązania inwestycyjne	9 468	15 530	12 814
Pochodne instrumenty finansowe	921	4 139	5 759
Inne zobowiązania	13 489	25 257	88 047
Razem	212 887	190 953	326 448

W linii inne zobowiązania na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa prezentuje głównie zobowiązania z tytułu leasingu finansowego w kwocie 1 819 tysięcy złotych (1 636 tysięcy złotych w roku 2017). Pozostała kwota w pozycji inne zobowiązania na dzień 31 grudnia 2018 roku dotyczy głównie oraz rozrachunków z tytułu wadium w kwocie 924 tysięcy złotych (1 111 tysięcy złotych w 2017 roku).

Zasady i warunki płatności powyższych zobowiązań finansowych

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są nieoprocentowane i zazwyczaj rozliczane w terminach 14 bądź 30-dniowych. Zobowiązania z tytułu odsetek są zazwyczaj rozliczane w okresach miesięcznych bądź kwartalnych w ciągu całego roku obrotowego.

32.2. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe (długoterminowe)

	31 grudnia 2018 roku	31 grudnia 2017 roku	1 stycznia 2017 roku
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	1 389	2 606	3 962
Zobowiązania z tyt. dostaw i usług wobec pozostałych jedn. – powyżej 12 miesięcy	8 017	415	483
Pochodne instrumenty finansowe	-	870	4 294
Inne	2 305	2 139	639
Razem	11 711	6 030	9 378

32.3. Pozostałe zobowiązania niefinansowe

	31 grudnia 2018 roku	31 grudnia 2017 roku	1 stycznia 2017 roku
Zobowiązania z tytułu podatku VAT	37 696	25 983	15 315
Zobowiązania z tytułu opłat środowiskowych	15 832	39 115	48 650
Zobowiązania z tytułu podatku akcyzowego	2 660	971	543
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	25 422	25 044	26 178
Podatek dochodowy od osób fizycznych	5 244	6 723	6 200
Pozostałe zobowiązania budżetowe	6 092	5 115	1 405
Opłata eksploatacyjna	7 517	11 060	10 771
Środki pieniężne na rachunkach powierniczych	8 366	5 443	3 427
Inne	4 050	5 254	8 764
Pozostałe zobowiązania niefinansowe razem	112 879	124 708	121 253
długoterminowe	-	5 443	3 427
krótkoterminowe	112 879	119 265	117 826

Zobowiązania z tytułu opłat środowiskowych dotyczą opłat za zanieczyszczanie powietrza, składowanie odpadów oraz pobór wód i odprowadzanie ścieków. Okresem rozliczeniowym jest rok.

Zobowiązania z tytułu opłat eksploatacyjnych dotyczą opłat od wydobytej kopaliny, które wynikają z Prawa geologicznego i górniczego. Okresem rozliczeniowym jest półrocze.

32.4. Dotacje i rozliczenia międzyokresowe przychodów (długoterminowe)

	31 grudnia 2018 roku	31 grudnia 2017 roku	1 stycznia 2017 roku
Dotacje długoterminowe	40 465	42 034	43 570
Pozostałe	3 004	3 005	296
Razem	43 469	45 039	43 866

Główny składnik pozycji „Dotacje długoterminowe” to zaprezentowane na dzień 31 grudnia 2018 roku dotacje w kwocie 39 593 tysięcy złotych (odpowiednio na dzień 31 grudnia 2017 roku 41 048 tysięcy złotych i na dzień 1 stycznia 2017 roku 41 412 tysięcy złotych), które powstały na skutek wyceny otrzymanej pożyczki z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, tak jakby została ona udzielona na warunkach rynkowych. Dotacja rozliczana jest zgodnie z okresem użyteczności środków trwałych wchodzących w skład bloku 464 MW w Elektrowni Pątnów II Sp. z o.o.

Głównym składnikiem pozycji „Pozostałe” są otrzymane nieodpłatnie od Starostwa Powiatowego oraz Gminy grunty w kwocie 2 852 tysięcy złotych.

32.5. Dotacje i rozliczenia międzyokresowe przychodów (krótkoterminowe)

	31 grudnia 2018 roku	31 grudnia 2017 roku	1 stycznia 2017 roku
Rozliczenie leasingu zwrotnego krótkoterminowe	-	-	5 163
Dotacje krótkoterminowe	1 535	1 502	1 502
Pozostałe	1 473	865	1 080
Razem	3 008	2 367	7 745

33. Zobowiązania warunkowe oraz opis istotnych spraw sądowych

Poza zobowiązaniami opisanymi w notach 32 i 34 Grupa na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku nie posiadała innych zobowiązań warunkowych, udzielonych gwarancji oraz poręczeń.

33.1. Wpływ Ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw

28 grudnia 2018 r. została uchwalona Ustawa o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw („Ustawa”) obowiązująca od 1 stycznia 2019 roku.

Ustawa wprowadziła między innymi:

- obniżenie o 95% opłaty przejściowej płaconej, co miesiąc przez odbiorców energii elektrycznej w rachunkach za dystrybucję,
- ustalenie ceny i stawek opłat za energię elektryczną dla odbiorcy końcowego do zastosowania w 2019 roku przez sprzedawców na poziomie cen stosowanych w 2018 roku.
- system rekompensat na pokrycie różnicy pomiędzy ceną wskazaną w cenniku a średnioważoną ceną energii elektrycznej na rynku hurtowym obniżenie stawki akcyzy dla energii elektrycznej sprzedanej odbiorcy końcowemu z 20 PLN/MWh do 5 PLN/MWh.

Co do zasady Ustawa wymaga obniżenia cen w umowach z odbiorcami końcowymi, jednocześnie ustawodawca poprzez wprowadzenie systemu rekompensat zakłada równoważenie interesów odbiorców energii elektrycznej oraz spółek energetycznych, co pozwala stwierdzić, iż przychody utracone wskutek obniżenia cen powinny być sprzedawcom energii zrekompensowane. Ustawa odsyła w kluczowych kwestiach do rozporządzenia, którego treść na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania nie została opublikowana.

Ustalenie wielkości rezerwy na kontrakty rodzące obciążenie na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Po uchwaleniu Ustawy Grupa dokonała oceny jej wpływu, pod kątem zapisów MSR 37 Rezerwy, czy zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe jest zobowiązana do utworzenia rezerw na tzw. umowy rodzące obciążenia. Zgodnie z przepisami sprawozdawczymi, jeżeli dany kontrakt lub grupa kontraktów przynoszą straty, to spółka powinna rozpoznać odpowiednią rezerwę w okresie, w którym ta strata stała się nieunikniona. Przy czym do kosztów, co do zasady zalicza się wyłącznie koszty bezpośrednio związane z kontraktem, których jednostka by nie poniosła, gdyby nie realizowała kontraktu.

Mając na względzie brak przepisów wykonawczych dla określenia ostatecznych skutków wejścia w życie Ustawy, Grupa oszacowała potencjalne skutki finansowe Ustawy. Dokonując szacunków wartości niezbędnej rezerwy przyjęto następujące założenia:

- 1) Istniejący stan prawny na 31 grudnia 2018 roku.
- 2) W odniesieniu do ustalenia kosztów wykonania świadczenia w rozumieniu MSR 37, przyjęto jedynie koszty bezpośrednie (koszty nabycia energii, praw majątkowych wraz z aktualną stawką podatku akcyzowego), a pominięto koszty pośrednie (koszty własne i zysk).
- 3) Dla ustalania kosztów zakupu energii przyjęto wartości rynkowe, wielkość wolumenu sprzedaży na 2019 rok przyjęto zgodnie z zawartymi umowami

Na podstawie przyjętych założeń ustalono, co następuje:

- (a) kierując się postanowieniami Ustawy i przyjmując ceny z cennika spółki obowiązującego na dzień 30 czerwca 2018 roku dla klientów biznesowych (spółka nie sprzedaje energii elektrycznej do innych klientów) dokonano zestawienia korzyści z realizacji kontraktów i nieuniknionych kosztów realizacji tych umów. Analiza nie wykazała nadwyżki powyższych kosztów nad korzyściami i w związku z powyższym nie utworzono rezerw.
- (b) W związku z brakiem danych umożliwiających ustalenie kwoty różnicy ceny odstąpiono od ujmowania jakichkolwiek aktywów z tytułu rekompensat na 31 grudnia 2018 roku.

Wpływ na kolejne okresy sprawozdawcze

W zakresie swoich odbiorców końcowych Grupa stosuje na 2019 rok ceny wynikające z zawartych umów, w związku z brakiem rozporządzenia Ministra Energii. Wdrożenie przepisów Ustawy zostanie dokonane przez Grupę w terminach wynikających z przepisów wykonawczych.

Grupa szacuje, że dla tego segmentu odbiorców obniżenie przychodów będzie wynikać z różnicy cen jednostkowych energii elektrycznej, rozumianej, jako różnica średnich notowań instrumentów BASE 2018 i BASE 2019 na rynku terminowym TGE, oraz zmiany cen rynkowych i poziomów procentowych w zakresie obowiązków pozyskania certyfikatów energii „kolorowej”.

Koszt zakupu energii elektrycznej dla instrumentu o największej płynności tj. BASE Y notowanego na Towarowej Giełdzie Energii SA dla 2019 roku (BASE Y-19) w okresie notowania produktu wyniósł 244,93 zł/MWh. Natomiast cena dla produktu na 2018 rok tj. BASE Y-18 kształtowała się na poziomie 175,16 zł/MWh.

Wycena rynkowa certyfikatów energii kolorowej, które poza kosztem zakupu energii elektrycznej stanowią najważniejszy element ceny sprzedaży dla odbiorcy końcowego, jest zbliżona rok do roku. Całkowity koszt zakupu energii elektrycznej dla dostaw w 2018 roku kształtował się na poziomie 189,21 zł/MWh, a dla roku 2019 szacowany jest na poziomie 258,49 zł/MWh.

Grupa jest uprawniona na mocy Ustawy do otrzymania rekompensaty wynikającej z obniżenia poziomu cen, uwzględniającej zarówno koszty bezpośrednie, jak i pośrednie oraz marże. Jednakże, biorąc pod uwagę brak przepisów wykonawczych a tym samym brak danych stanowiących istotną część składową kalkulacji kwoty różnicy ceny, Grupa nie jest w stanie na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego określić wielkości rekompensat i stopnia zrównoważenia potencjalnych strat.

Grupa na bieżąco dokonuje analizy przepisów prawnych i w momencie opublikowania rozporządzenia Ministerstwa Energii oraz innych danych pozwalających na dokonanie właściwych szacunków, dokona identyfikacji wyników analiz pod kątem informacji poufnych w rozumieniu Rozporządzenia MAR.

33.2. Sprawy sądowe

Postępowanie w związku z niezrealizowaniem obowiązku utrzymywania zapasów paliw

W dniach 17 września 2008 roku oraz 29 maja 2009 roku, Prezes URE wszczął postępowania w sprawie wymierzenia kary pieniężnej Grupie w związku z niespełnieniem obowiązku utrzymywania zapasu paliw zapewniających ciągłość dostaw energii elektrycznej i ciepła do odbiorców na dzień 31 grudnia 2007 roku, 31 marca 2008 roku, 1 lipca 2008 roku, 1 września 2008 roku, 1 października 2008 roku, 1 listopada 2008 roku, 1 grudnia 2008 roku, 1 stycznia 2009 roku, 1 lutego 2009 roku oraz 1 marca 2009 roku.

Decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 28 grudnia 2010 roku wymierzono Grupie karę pieniężną za nie przestrzeganie obowiązku utrzymania zapasów paliwa w ilości zapewniającej utrzymanie ciągłości dostaw ciepła do odbiorców w roku 2008 i 2009 w wysokości 1 500 tysięcy złotych. Spółka początkowo utworzyła w 2010 roku rezerwę na koszt kary w pełnej wysokości, którą następnie w 2015 roku wykorzystała, w związku z zapłatą kary.

W dniu 30 stycznia 2014 roku SOKiK wydał wyrok, w którym oddalił odwołanie Grupy od decyzji Prezesa URE. Grupa złożyła w dniu 30 kwietnia 2014 roku apelację do Sądu Apelacyjnego w Warszawie.

W dniu 13 maja 2015 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację Grupy od wyroku SOKiK z 30 stycznia 2014 roku, czego skutkiem jest utrzymanie w mocy decyzji Prezesa URE. W dniu 11 grudnia 2015 roku Grupa wniosła do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 13 maja 2015 roku.

W dniu 22 marca 2017 roku Sąd Najwyższy wydał wyrok, którym uchylił zaskarżony wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 13 maja 2015 roku i przekazał sprawę Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.

W dniu 11 kwietnia 2018 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie wydał wyrok, którym zmienił wyrok SOKiK z dnia 30 stycznia 2014 roku w ten sposób, że uchylił decyzję Prezesa URE z dnia 28 grudnia 2010 roku. Wyrok jest prawomocny. Grupa skierowała wezwanie do URE o zwrot zapłaconej kary w dniu 10 września 2015 roku w kwocie 1 500 tysięcy złotych.

Sprawa zakończona.

Zaskarżenie indywidualnej interpretacji przepisów prawa podatkowego w zakresie zwrotów do Zarządcy Rozliczeń SA ujemnych korekt wynikających z ustawy o KDT

W dniu 7 lipca 2017 roku Elektrownia Pątnów II sp. z o.o. złożyła do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu (za pośrednictwem Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej) skargę na indywidualną interpretację przepisów prawa podatkowego, wydaną przez Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 20 kwietnia 2017 roku w zakresie spłaty na rzecz Zarządcy Rozliczeń SA, na podstawie zawartego przez strony porozumienia, zobowiązań tytułem zwrotu ujemnej korekty kosztów osieroconych za rok 2008 oraz innych przyszłych spłat (ujemnych korekt) od Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. na rzecz Zarządcy Rozliczeń SA, których zasadność będzie wynikała z ustawy z dnia 29 czerwca 2007 roku o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej (Dz. U. z 2017 roku, poz. 569 ze zm.; dalej: „ustawa o KDT”).

Dnia 10 sierpnia 2017 roku Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej przesłał do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu odpowiedzi na ww. skargę.

W opinii Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. wszelkie zwroty/spłaty od Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. na rzecz Zarządcy Rozliczeń SA wynikające z ustawy o KDT stanowią koszty uzyskania przychodów w momencie faktycznego dokonania tych spłat. Spółka ma prawo uwzględnić te koszty w rozliczeniu za rok podatkowy, w którym nastąpiła/nastąpi zapłata na rzecz Zarządcy Rozliczeń SA. Przesądza o tym uregulowanie zawarte w art. 42 ust. 4 ustawy o KDT.

Powyższa opinia spółki jest również zgodna z szerokim orzecznictwem w tym zakresie.

Odmiennego zdania jest Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej, który wydając indywidualną interpretację uznał stanowisko spółki za nieprawidłowe i stwierdził, że spłaty na rzecz Zarządcy Rozliczeń SA na podstawie zawartego porozumienia w latach 2014-2017 (w zakresie dokonanych spłat), w roku 2017 (w zakresie przyszłych jeszcze niedokonanych spłat) oraz inne spłaty od spółki na rzecz Zarządcy Rozliczeń SA, których zasadność będzie

wynikała z ustawy o KDT stanowią/stanowiąc będą koszty uzyskania przychodów w dniu ich poniesienia, tj. zaksięgowania w księgach rachunkowych.

W dniu 18 stycznia 2018 roku spółka wygrała przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu spór z Dyrektorem Krajowej Informacji Skarbowej w ww. sprawie. Wyrok sądu oznacza, że spółka w prawidłowy sposób rozpoznawała koszty uzyskania przychodu z ww. tytułu.

W marcu 2018 roku Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej odwołał się od wyroku sądu.

Sprawa jest w toku.

Postępowanie w sprawie zwrotu nadpłaty podatku akcyzowego

W świetle przepisów obowiązujących na terenie Unii Europejskiej a w szczególności przepisów art. 21 ust. 5 Dyrektywy energetycznej, w związku z art. 6 ust. 1 Dyrektywy horyzontalnej, po dniu 1 stycznia 2006 roku przedmiotem opodatkowania podatkiem akcyzowym jest sprzedaż energii na ostatnim etapie obrotu tzn. sprzedaż przez dystrybutora ostatecznemu odbiorcy (konsumentowi). Nie podlega opodatkowaniu tym podatkiem wcześniejszy etap obrotu, np. między producentem energii elektrycznej, a jej dystrybutorem. W takim przypadku obowiązek podatkowy powstaje w momencie dostawy energii elektrycznej konsumentowi.

Od dnia 1 marca 2009 roku weszła w życie ustawa z dnia 6 grudnia 2008 roku o podatku akcyzowym, zgodnie, z którą sprzedaż energii elektrycznej podmiotowi, który nie jest jej odbiorcą końcowym, nie podlega opodatkowaniu akcyzą.

W związku z powyższym Grupa na podstawie art. 75 § 1, w związku z art. 75 § 2 Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 1997 roku Nr 137, poz. 926, z późniejszymi zmianami) złożyła wnioski o stwierdzenie nadpłaty podatku akcyzowego za lata 2006, 2007, 2008 oraz styczeń i luty 2009 roku na łączną kwotę około 626 mln złotych, uzasadniając to tym, że na podstawie przepisów prawa obowiązującego na terenie Unii Europejskiej oraz orzecznictwa Wojewódzkich Sądów Administracyjnych, wykonywane przez Grupę czynności nie podlegają opodatkowaniu podatkiem akcyzowym. Poszczególne wnioski były rozpatrywane na szczeblach: Urzędu Celnego w Kaliszu, Izby Celnej w Poznaniu a także Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu oraz Naczelnego Sądu Administracyjnego. Z uwagi na stanowisko judykatury przedstawione w trakcie prowadzonych postępowań sądowych, wysokość nadpłaty, o zwrot której wnosi Grupa, uległa ostatecznie zmniejszeniu do kwoty poniesionego uszczerbku, wynikającego ze sporządzonych analiz ekonomicznych, tj. aktualnie do kwoty około 108 mln złotych.

Ponadto, w związku z wyrokami Sądów Administracyjnych w sprawach innych spółek energetycznych w przedmiocie nadpłaconego podatku akcyzowego oraz uchwałą I GPS 1/11 Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 22 czerwca 2011 roku (gdzie NSA uznał, że przeniesienie ciężaru podatku w cenie wyłącza możliwość zwrotu nadpłaty), niezależnie od toczącego się postępowania administracyjnego, w dniu 10 lutego 2012 roku Grupa zainicjowała postępowanie na drodze cywilnoprawnej składając do Sądu Rejonowego Warszawa Śródmieście zawiązanie Skarbu Państwa do próby ugodowej na kwotę 626 406 tysięcy złotych. Do zawarcia ugody nie doszło, gdyż na rozprawie w dniu 16 kwietnia 2012 roku sygnatura akt VI Co 311/12 przedstawiciele Skarbu Państwa nie zgodzili się na ugodę. Równolegle, Grupa oczekując na wyniki postępowań podatkowych w sprawie wcześniej złożonych wniosków o nadpłatę złożyła na piśmie w dniu 14 września 2012 roku w Izbie Celnej w Poznaniu dodatkowe wyjaśnienia w postaci wyników szczegółowej analizy ekonomicznej, której celem było wykazanie, czy Grupa poniosła uszczerbek związany z zapłatą podatku akcyzowego, do którego nie była zobowiązana. Ostatecznie wszystkie wnioski trafiły na wokandę sądu NSA. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania wszystkie sprawy zarówno przed sądami jak i organami podatkowymi zostały już zakończone. Dopełniając:

- 22 sprawy za okres styczeń 2006 – listopad 2007 roku – na rozprawach przeprowadzonych w dniach 10 i 11 kwietnia 2018 roku NSA oddalił skargi kasacyjne Grupy,
- postępowanie za listopad 2006 roku zostało zakończone negatywnym wynikiem NSA z dnia 8 grudnia 2011 roku,
- postępowanie za lipiec 2008 roku – na rozprawie w dniu 29 kwietnia 2015 roku NSA oddalił skargę kasacyjną Grupy i wskazał, że w pełni podziela stanowisko zajęte przez WSA w Poznaniu w wyroku, od którego została złożona skarga kasacyjna,
- 14 postępowań za okres grudzień 2007 – luty 2009 roku – pismami z dnia 15 października 2019 roku Grupa wycofała skargi kasacyjne, albowiem z uwagi na ukształtowaną negatywną linię orzecniczą NSA,

Grupa nie widziała szans na uzyskanie pozytywnego rozstrzygnięcia. Tym samym, kierując się racjonalnością, Grupa skierowała wnioski o wycofanie wcześniej złożonych skarg, uzyskując w ten sposób uiszczone wpisy sądowe w kwocie ok. 200 tysięcy złotych.

Niezależnie od powyższych postępowań Grupa złożyła skargę na działanie polskich organów do Komisji Europejskiej (dalej: KE) w trybie art. 258 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. W wydanej opinii KE, mogła zobligować polskie organy podatkowe do wydania korzystnego dla Grupy rozstrzygnięcia. W dniu 21 marca 2017 roku do Grupy dotarła „preclosure letter” z KE, w którym to piśmie wstępnie odmówiono słuszności stanowisku Grupy, dając jednocześnie prawo do ponownego wypowiedzenia się w sprawie, z czego Grupa skorzystała. W dniu 9 czerwca 2017 roku do KE ponownie zostało wysłane pismo podsumowujące argumentację Grupy w kwestii zwrotu nadpłaconej akcyzy. W dniu 4 marca 2019 roku Komisja Europejska zajęła ostateczne stanowisko, z którego wynikało, iż nie znajduje ona podstaw do zakwestionowania działań polskich organów podatkowych i sądów. Tym samym, odpadła ostatnia przesłanka, która miała przyczynić się do uzyskania przez Grupę pozytywnych rozstrzygnięć przed NSA.

W przypadku Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. postępowanie za wszystkie okresy (jedna sprawa), po negatywnej dla Grupy Decyzji Dyrektora IC, trafiło na wokandę WSA. Wspomniana spółka nie dysponuje analizami porównawczymi poniesionego uszczerbku. Dnia 4 listopada 2015 roku w WSA w Poznaniu odbyła się rozprawa. Dnia 18 listopada 2015 roku został ogłoszony negatywny wyrok, od którego Grupa w dniu 8 lutego 2016 roku złożyła skargę kasacyjną do NSA. NSA oddalił skargę kasacyjną Spółki na rozprawie przeprowadzonej w dniu 11 kwietnia 2018 roku.

Postępowanie w sprawie ustalenia wysokości korekty rocznej kosztów osieroconych za 2017 rok

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki („Prezes URE”) w dniu 28 marca 2018 roku wszczął z urzędu postępowanie administracyjne w sprawie ustalenia dla Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. wysokości korekty rocznej kosztów osieroconych za 2017 rok.

W dniu 23 lipca 2018 roku Prezes URE wydał decyzję ustalającą wysokość korekty rocznej kosztów osieroconych dla Elektrowni Pątnów II za rok 2017 w kwocie 58 305 tysięcy złotych.

W dniu 28 września 2018 roku Zarządca Rozliczeń SA zapłacił Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. kwotę wynikającą z decyzji Prezesa URE.

Sprawa zakończona.

Postępowanie w sprawie decyzji środowiskowej wydanej na rzecz Grupy dotyczącej złoża węgla brunatnego w Tomisławicach

Grupa jest stroną postępowań administracyjnych dotyczących decyzji środowiskowej związanej ze złożem węgla brunatnego w Tomisławicach. W dniu 7 sierpnia 2007 roku wójt gminy Wierzbinek wydał decyzję środowiskową dotyczącą odkrywki węgla brunatnego. W dniu 5 grudnia 2008 roku decyzja ta została zaskarżona przez dziewięć osób fizycznych wspieranych przez fundację Greenpeace z powodu rzekomego rażącego naruszenia przepisów prawa. W dniu 25 marca 2009 roku Samorządowe Kolegium Odwoławcze odmówiło uchylenia decyzji środowiskowej. Powodowie złożyli wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. W dniu 4 maja 2009 roku, po ponownym rozpatrzeniu sprawy, Samorządowe Kolegium Odwoławcze podtrzymało swoje wcześniejsze orzeczenie. Powodowie po raz kolejny złożyli odwołanie od decyzji środowiskowej. W dniu 5 maja 2010 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu orzekł, iż decyzja środowiskowa, na podstawie której została udzielona koncesja na wydobycie węgla brunatnego ze złoża Tomisławice, w rażący sposób narusza przepisy prawa. Grupa i Samorządowe Kolegium Odwoławcze złożyły odwołanie od tego wyroku. W dniu 21 marca 2012 roku Naczelny Sąd Administracyjny uchylił zaskarżone orzeczenie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia. W dniu 6 listopada 2012 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu ogłosił wyrok uchylający decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego z dnia 25 marca 2009 roku odmawiającą stwierdzenia nieważności decyzji środowiskowej wydanej w dniu 7 sierpnia 2007 roku przez Wójta Gminy Wierzbinek związanej z eksploatacją przez Grupę odkrywki węgla brunatnego Tomisławice. W dniu 7 stycznia 2013 roku Grupa złożyła skargę kasacyjną od opisywanego wyroku.

Po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 października 2014 roku Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną Grupy od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 6 listopada 2012 roku uchylającego decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Koninie z dnia 25 marca 2009 roku

odmawiającą stwierdzenia nieważności decyzji środowiskowej wydanej w dniu 7 sierpnia 2007 roku przez Wójta Gminy Wierzbinek związanej z eksploatacją odkrywki węgla brunatnego Tomisławice.

Oddalenie skargi kasacyjnej Grupy oznacza, że wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 6 listopada 2012 roku stał się prawomocny, a sprawa dotycząca stwierdzenia nieważności decyzji środowiskowej wróciła ponownie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego. W dniu 18 stycznia 2019 roku Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Koninie wydało decyzję odmawiającą stwierdzenia nieważności decyzji środowiskowej wydanej w dniu 7 sierpnia 2007 roku przez Wójta Gminy Wierzbinek związanej z eksploatacją odkrywki węgla brunatnego Tomisławice.

Decyzja Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Koninie oznacza tym samym, że decyzja środowiskowa wydana przez Wójta Gminy Wierzbinek cały czas pozostaje w obrocie prawnym. Decyzja nie jest ostateczna. Został złożony wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Koninie.

Postępowanie w sprawie decyzji środowiskowej dotyczącej złoża węgla brunatnego w Ościsławie

W dniu 13 marca 2017 roku Grupa otrzymała decyzję Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu („RDOŚ w Poznaniu”) z dnia 10 marca 2017 roku odmawiającą określenia środowiskowych uwarunkowań dla przedsięwzięcia pn.: „Wydobycie węgla brunatnego i kopalin towarzyszących z Odkrywki Ościsławo”. Decyzja RDOŚ w Poznaniu nie miała charakteru ostatecznej. Grupa złożyła od wydanej decyzji stosowne odwołanie do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie (GDOŚ w Warszawie). W odwołaniu wniesiono o uchylenie zaskarżonego rozstrzygnięcia w całości i określenie uwarunkowań środowiskowych dla realizacji ww. przedsięwzięcia. 30 listopada 2017 roku GDOŚ w Warszawie podjęła decyzję o uchyleniu w całości zaskarżonej przez Grupę decyzji RDOŚ w Poznaniu z dnia 10 marca 2017 roku odmawiającej określenia środowiskowych uwarunkowań dla przedsięwzięcia pn.: „Wydobycie węgla brunatnego i kopalin towarzyszących z Odkrywki Ościsławo” i przekazaniu sprawy do ponownego rozpatrzenia przez RDOŚ w Poznaniu.

Pismem z dnia 18 grudnia 2017 roku Grupa wniosła sprzeciw od ww. decyzji GDOŚ w Warszawie do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie (WSA). W ocenie Grupy istniały podstawy do wydania przez GDOŚ w Warszawie orzeczenia reformatoryjnego, czyli zmiany zaskarżonej decyzji RDOŚ w Poznaniu i merytorycznego rozstrzygnięcia w tej sprawie, a nie skierowania sprawy do ponownego rozpatrzenia. Również uczestnik postępowania przeciwny budowie odkrywki Ościsławo wniósł sprzeciw do WSA od decyzji GDOŚ w Warszawie. Oba sprzeciwy zostały oddalone przez WSA. Wyrok zapadł 1 marca 2018 roku. Dnia 12 kwietnia 2018 roku Grupa złożyła skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie od wyroku WSA w Warszawie z dnia 1 marca 2018 roku. Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 25 września 2018 roku uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Wojewódzkiemu Sądowi Administracyjnemu w Warszawie, który wyrokiem z dnia 18 października 2018 roku uchylił zaskarżoną decyzję z 30 listopada 2017 roku wydaną przez GDOŚ w Warszawie. Obecnie sprawa jest ponownie rozpatrywana przez GDOŚ w Warszawie a ogłoszony termin załatwienia sprawy wyznaczono na 31 grudnia 2019 roku.

Postępowanie w sprawie wydania decyzji środowiskowej zostało wszczęte 16 września 2015 roku.

Rekompensaty z tytułu rozwiązania kontraktów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej

Jednostka zależna „Elektrownia Pątnów II” sp. z o.o. otrzymuje rekompensaty (zaliczki oraz ich roczne korekty) na pokrycie kosztów osieroconych zgodnie z Ustawą z dnia 29 czerwca 2007 roku o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej. Odpowiednio skalkulowane zaliczki i korekty ujmowane są w podstawowych przychodach ze sprzedaży, przy czym ujemna korekta równoznaczna jest z pomniejszeniem przychodu. Na podstawie decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki („Prezes URE”) z dnia 31 lipca 2009 roku, spółka została zobowiązana zwrócić administratorowi systemu rekompensat, Zarządcy Rozliczeń SA kwotę 52 493 tysiące złotych, tytułem ujemnej korekty kosztów osieroconych za rok 2008. Zarząd spółki nie godząc się z decyzją Prezesa URE, odwołał się do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów („SOKiK”).

Finalnie, sprawa ujemnej korekty za rok 2008 znalazła rozstrzygnięcie w wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 4 listopada 2014 roku. Na mocy tego wyroku i uwzględniając wcześniejsze rozliczenia pomiędzy Elektrownią Pątnów II sp. z o.o. a Zarządcą Rozliczeń SA spółka musiała zwrócić Zarządcy Rozliczeń SA kwotę 81,5 miliona złotych. Wyrok Sądu został ujęty w sprawozdaniu spółki za III kwartał 2014 roku (zmniejszenie przychodów o 81,5 miliona złotych).

W dniu 15 kwietnia 2015 roku „Elektrownia Pątnów II” sp. z o.o. złożyła skargę kasacyjną od tego wyroku.

W dniu 24 lutego 2016 roku Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Orzeczenie Sądu Najwyższego zakończyło postępowanie.

Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4 listopada 2014 roku jest prawomocny i podlega wykonaniu przez Elektrownię Pątnów II sp. z o.o. Zgodnie z ustaleniami, dokonanymi pomiędzy Elektrownią Pątnów II sp. z o.o. a Zarządcą Rozliczeń SA kwota będąca przedmiotem sporu była sukcesywnie spłacana Zarządcy Rozliczeń SA zgodnie z przyjętym harmonogramem płatności. Ostatnia rata płatności została zrealizowana 28 lipca 2017 roku.

Tym samym kwestia rozliczeń kosztów osieroconych za 2008 rok pomiędzy Elektrownią Pątnów II sp. z o.o. i Zarządcą Rozliczeń SA została zakończona.

Postępowanie w sprawie ustalenia wysokości korekty rocznej kosztów osieroconych za 2016 rok

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki („Prezes URE”) w dniu 27 marca 2017 roku wszczął z urzędu postępowanie administracyjne w sprawie ustalenia dla Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. wysokości korekty rocznej kosztów osieroconych za 2016 rok.

W dniu 27 lipca 2017 roku Prezes URE wydał decyzję ustalającą wysokość korekty rocznej kosztów osieroconych dla Elektrowni Pątnów II za rok 2016 w kwocie 88 354 tysiące złotych.

W dniu 29 września 2017 roku Zarządca Rozliczeń SA zapłacił Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. kwotę wynikającą z decyzji Prezesa URE.

Sprawa zakończona.

33.3. Rozliczenia podatkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym. Organy skarbowe mogą dokonać kontroli ksiąg i ewidencji rachunkowej w każdej chwili, w ciągu pięciu lat od końca roku, w którym złożono deklarację podatkową i nałożyć dodatkowe obciążenia podatkowe, wraz z odsetkami karnymi i innymi karami. Zarząd Spółki nie jest świadomy istnienia żadnych okoliczności, które mogłyby prowadzić do potencjalnych istotnych zobowiązań z tego tytułu.

Ponadto od 15 lipca 2016 roku obowiązują postanowienia Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom („GAAR”), która ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce. Częste zmiany w regulacjach prawnych oraz częste różnice w interpretacji przepisów podatkowych przez organy administracji skarbowej, powodują brak stabilności systemu podatkowego oraz trudności w precyzyjnym przewidywaniu skutków podatkowych w dłuższej perspektywie czasu.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Grupy mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe. Zdaniem Grupy na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku utworzono odpowiednie rezerwy na rozpoznane i policzalne ryzyko podatkowe.

Postępowanie wobec Elektrim S.A. w sprawie rozliczenia podatku dochodowego od osób prawnych za 2006 rok

W dniu 2 stycznia 2013 roku Spółka została poinformowana przez swoich pełnomocników o wydaniu przez Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej („UKS”) w Warszawie decyzji podatkowych dotyczących postępowania kontrolnego prowadzonego w Elektrim S.A. w zakresie prawidłowości rozliczeń z budżetem państwa z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych za 2006 rok w kwocie głównej 465 milionów złotych. Na dzień 31 grudnia 2017 Spółka ujęła zaległe zobowiązanie podatkowe za rok 2006 w kwocie głównej wraz z należnymi odsetkami karnymi w wysokości 638 milionów złotych.

W styczniu 2013 roku Spółka wniosła do Dyrektora Izby Skarbowej („DIS”) w Warszawie odwołanie od decyzji Dyrektora UKS, który to w grudniu 2013 roku utrzymał w mocy decyzję Dyrektora UKS.

Z uwagi na to, iż decyzja DIS była decyzją ostateczną i nie została przez Spółkę wykonana Naczelnik Drugiego Mazowieckiego Urzędu Skarbowego w Warszawie (organ egzekucyjny, dalej „Naczelnik US”) wszczął postępowanie egzekucyjne (tytuł wykonawczy) mające na celu wyegzekwowanie należności wynikającej z decyzji DIS. Spółka zaskarżyła decyzję DIS do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego („WSA”) wnosząc o uchylenie w całości decyzji i poprzedzającej ją decyzji Dyrektora UKS. Spółka złożyła również wniosek do WSA o wstrzymanie wykonania decyzji DIS. W marcu 2014 roku WSA wydał postanowienie o wstrzymaniu wykonania zaskarżonej decyzji. Jednocześnie Spółka złożyła zarzuty w sprawie prowadzenia egzekucji administracyjnej, co spowodowało zawieszenie postępowania egzekucyjnego do czasu wydania ostatecznego postanowienia w sprawie zgłoszonych zarzutów. W grudniu 2013 r. Elektrim S.A. otrzymał postanowienie Naczelnika US o wyrażeniu zgody na niezajmowanie rachunków bankowych Spółki w ramach prowadzonego postępowania egzekucyjnego. Postępowanie egzekucyjne prowadzone na podstawie otrzymanego przez spółkę tytułu wykonawczego jest zawieszone w związku z postanowieniem WSA w przedmiocie wstrzymania wykonania decyzji DIS.

W lipcu 2014 roku WSA po rozpoznaniu sprawy uchylił w całości decyzję DIS. Dyrektor Izby Skarbowej w Warszawie wniósł do Naczelnego Sądu Administracyjnego („NSA”) Skargę Kasacyjną od wyroku WSA, na którą Spółka złożyła odpowiedź.

W maju 2016 roku Spółka otrzymała postanowienie Naczelnika Drugiego Mazowieckiego Urzędu Skarbowego w Warszawie, zgodnie, z którym organ uznał zarzut błędnego naliczenia odsetek w wysokości 180 milionów złotych i umorzył w tej części postępowanie egzekucyjne. Pozostała część zarzutów Spółki została oddalona. Spółka wniosła zażalenie od otrzymanego postanowienia, a po negatywnym rozpatrzeniu zażalenia – skargę na postanowienie Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie do WSA.

W grudniu 2016 roku NSA po rozpoznaniu sprawy uchylił zaskarżony wyrok WSA w sprawie zobowiązania podatkowego za rok 2006 i skierował sprawę do ponownego rozpatrzenia przez WSA.

W marcu 2017 WSA po ponownym rozpatrzeniu sprawy oddalił skargę Spółki. Na skutek skargi kasacyjnej Spółki, w grudniu 2017 roku NSA po rozpatrzeniu sprawy uchylił zaskarżony wyrok WSA i skierował sprawę do ponownego rozpatrzenia przez WSA. W kwietniu 2018 roku WSA po rozpatrzeniu sprawy uchylił w całości zaskarżoną przez Spółkę decyzję DIS w Warszawie. Wyrok jest nieprawomocny. Zarówno Spółka jak i Dyrektor Izby Skarbowej złożyli skargi kasacyjne od wyroku WSA do Naczelnego Sądu Administracyjnego. W lutym 2019 roku NSA po rozpoznaniu sprawy postanowił ponownie otworzyć rozprawę i skierować sprawę pod uchwałę siedmiu sędziów NSA.

W dniu 3 czerwca 2019 roku Naczelny Sąd Administracyjny w składzie siedmiu sędziów podjął uchwałę w zakresie zagadnienia prawnego, dotyczącego przedawnienia o rozpatrzenie, którego postanowieniem z dnia 26 lutego 2019 roku wniósł Naczelny Sąd Administracyjny w składzie trzech sędziów. Siedmioosobowy skład sędziowski podjął następującą uchwałę: „W stanie prawnym obowiązującym do dnia 31 grudnia 2015 r. ogłoszenie upadłości podatnika po upływie terminu płatności podatku dochodowego od osób prawnych, a przed końcem roku kalendarzowego, w którym upływał termin płatności tego podatku, nie skutkowało przerwaniem biegu terminu przedawnienia na podstawie art. 70 § 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa”.

Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego nie został wyznaczony termin rozprawy przed sądem NSA w składzie trzech sędziów.

W dniu 23 października 2019 roku NSA wydał wyrok w tej sprawie. Więcej informacji w nocie 41.

Postępowanie wobec Elektrim S.A. w sprawie rozliczenia podatku dochodowego od osób prawnych za rok 2011

W styczniu 2015 roku zostało wszczęte przez Dyrektora UKS postępowanie kontrolne w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych za rok 2011.

W marcu 2016 roku Spółka została poinformowana przez swoich pełnomocników o wydaniu przez Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej („UKS”) w Warszawie decyzji podatkowej dotyczącej postępowania kontrolnego prowadzonego w Elektrim S.A. w zakresie prawidłowości rozliczeń z budżetem państwa z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych za rok 2011. Dyrektor UKS w Warszawie wydał na rzecz Elektrim S.A. decyzję określającą Spółce zaległe zobowiązanie podatkowe za rok 2011, na podstawie której Spółka ujęła zobowiązanie w kwocie 686,4 milionów złotych obejmujące kwotę główną plus odsetki. Spółka złożyła do Dyrektora Izby Skarbowej („DIS”) w Warszawie odwołanie od decyzji Dyrektora UKS, który to w sierpniu 2016 roku utrzymał w mocy decyzję Dyrektora UKS. Z uwagi na to, iż decyzja DIS była decyzją ostateczną i nie została przez Spółkę

wykonana Naczelnik Drugiego Mazowieckiego Urzędu Skarbowego w Warszawie (organ egzekucyjny, dalej „Naczelnik US”) wszczął postępowanie egzekucyjne (tytuł wykonawczy) mające na celu wyegzekwowanie należności wynikającej z decyzji DIS. Spółka otrzymała zawiadomienie o zajęciu wierzytelności z rachunku bankowego i wkładu oszczędnościowego. Spółka wniosła do Naczelnika US o zwolnienie z egzekucji zajętych rachunków bankowych, który przychylił się do wniosku i wyraził zgodę na zwolnienie z egzekucji kwot nieprzekraczających jednego miliona złotych.

Spółka zaskarżyła decyzję DIS do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego („WSA”) wnosząc o uchylenie w całości decyzji i poprzedzającej ją decyzji Dyrektora UKS. Spółka złożyła również wniosek do WSA o wstrzymanie wykonania decyzji DIS. W listopadzie 2016 roku WSA wydał postanowienie o wstrzymaniu wykonania zaskarżonej decyzji. W październiku 2017 roku WSA po rozpatrzeniu sprawy oddalił skargę Spółki na decyzję DIS. Wyrok jest nieprawomocny. Spółka złożyła skargę kasacyjną do NSA. Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego nie został wyznaczony termin rozprawy przed NSA. Na dzień 31 grudnia 2018 roku ujęła zaległe zobowiązanie podatkowe za rok 2011 w kwocie głównej wraz z należnymi odsetkami karnymi w wysokości 686 milionów złotych

Na dzień 31 grudnia 2018 roku, łączna wartość zobowiązań podatkowych wynikających z prowadzonych postępowań wyniosła 1 324 milionów złotych i obejmowała również kwotę odsetek. Odsetki zostały naliczone przez Spółkę w oparciu o istniejące okoliczności prawne mając na uwadze brzmienie artykułu 54 Ordynacji podatkowej oraz jego wykładnią logiczną.

Zgodnie z osądem Zarządu Spółki – popartym opiniami doradców prawnych i podatkowych Spółki – rozliczenia podatkowe Spółki za 2006 i rok 2011 zostały dokonane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Wszczęcie postępowania podatkowego wobec Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. w sprawie rozliczenia podatku dochodowego od osób prawnych za rok 2016

W 2017 roku miała miejsce kontrola podatku dochodowego od osób prawnych w spółce Elektrownia Pątnów II sp. z o.o. za 2016 rok. W opinii Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. wszelkie zwroty/splaty od Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. na rzecz Zarządcy Rozliczeń SA wynikające z ustawy KDT stanowią koszty uzyskania przychodów w momencie faktycznego dokonania tych splat. Elektrownia Pątnów II sp. z o.o. ma prawo uwzględnić te koszty w rozliczeniu za rok podatkowy, w którym nastąpiła/nastąpi zapłata na rzecz Zarządcy Rozliczeń. Przesądza o tym uregulowanie zawarte w art. 42 ust.4 ustawy KDT. Powyższa opinia spółki jest również zgodna z szerokim orzecznictwem sądowym w tym zakresie.

Odmiennego zdania był Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej, który wydając indywidualną interpretację uznał stanowisko Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. za nieprawidłowe i stwierdził, że splaty na rzecz Zarządcy Rozliczeń SA na podstawie zawartego porozumienia w latach 2014-2017 (w zakresie dokonanych splat), w roku 2017 (w zakresie przyszłych jeszcze niedokonanych splat) oraz inne splaty od Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. na rzecz Zarządcy Rozliczeń SA, których zasadność będzie wynikała z ustawy o KDT stanowią/stanowiąc będą koszty uzyskania przychodów w dniu ich poniesienia, tj. zaksięgowania w księgach rachunkowych.

W dniu 18 stycznia 2018 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu w odpowiedzi na ww. skargę Elektrowni Pątnów II sp. z o.o., wydał wyrok uchylający zaskarżoną Interpretację Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 20 kwietnia 2017 roku. W uzasadnieniu wyroku, WSA podzielił stanowisko Elektrowni Pątnów II sp. z o.o., iż w niniejszej sprawie wbrew stanowisku organu podatkowego nie można stosować ogólnych reguł określających dzień poniesienia kosztów uzyskania przychodu, które zostały określone w Ustawie o Podatku Dochodowym od Osób Prawnych (dalej u.p.d.o.p.), a w szczególności w art. 15. W niniejszej sprawie należy zastosować przepis art. 42 ust.4 ustawy o KDT, jako *lex specialis* do przepisów u.p.d.o.p.

Wyrok WSA w Poznaniu potwierdził, iż Elektrownia Pątnów II sp. z o.o. postępowała i postępuje poprawnie, zaliczając wszelkie zwroty/splaty od Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. na rzecz Zarządcy Rozliczeń SA wynikające z ustawy KDT do kosztów uzyskania przychodów w momencie faktycznego dokonania tych splat. Dla Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. powyższy wyrok oznacza obniżenie ryzyka podatkowego i potwierdzenie poprawnego rozliczenia aktywa podatkowego za lata 2014-2016. Powyższy wyrok WSA, stanowi jednocześnie zabezpieczenie stanowiska Elektrowni Pątnów II sp. z o.o., która nie zgodziła się z wynikiem kontroli podatkowej za 2016 rok, przeprowadzonej w 2017 roku, na gruncie podatku dochodowego od osób prawnych.

W protokole z kontroli z dnia 31 października 2017 roku, Naczelnik Drugiego Wielkopolskiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu, podzielił, bowiem stanowisko wyrażone przez Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej w interpretacji z dnia 20 kwietnia 2017 roku.

W dniu 14 listopada 2017 roku, Elektrownia Pątnów II sp. z o.o. wniosła zastrzeżenia do ww. protokołu kontroli podatkowej i nie zgodziła się ze stanowiskiem organów podatkowych, w zakresie zakwestionowania przez Urząd Skarbowy, sposobu ujęcia, jako kosztów uzyskania przychodu, wydatków z tytułu zwrotu Zarządcy Rozliczeń SA środków na pokrycie kosztów osieroconych. Jednocześnie Elektrownia Pątnów II sp. z o.o. wskazała, iż najzasadniejszym rozwiązaniem, będzie wstrzymanie się z wszelkimi działaniami w tej sprawie, do czasu uzyskania rozstrzygnięcia sądowego w sprawie skargi na indywidualną interpretację przepisów prawa podatkowego, wydaną przez Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 20 kwietnia 2017 roku.

W dniu 27 marca 2018 roku Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej złożył skargę kasacyjną od Wyroku WSA w Poznaniu z 18 stycznia 2018 roku. W nawiązaniu do powyższego w dniu 17 kwietnia 2018 roku Elektrownia Pątnów II sp. z o.o. otrzymała postanowienie Naczelnika Drugiego Wielkopolskiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu o wszczęciu postępowania podatkowego w sprawie rozliczenia podatku dochodowego od osób prawnych za 2016 rok.

25 czerwca 2018 roku Elektrownia Pątnów II sp. z o.o. otrzymała postanowienie Naczelnika Drugiego Wielkopolskiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu o zawieszeniu, wszczętego w kwietniu 2018 roku, postępowania podatkowego w sprawie rozliczenia podatku dochodowego od osób prawnych za 2016 rok do czasu rozstrzygnięcia zagadnienia przez Naczelnego Sąd Administracyjny. Grupa nie rozpoznaje ryzyka związanego z kontrolą podatkową. Na dzień sporządzenia sprawozdania Grupa nie utworzyła aktywa na podatek odroczony ani innej rezerwy.

Wszczęcie postępowania podatkowego wobec ZE PAK S.A. w sprawie rozliczenia podatku dochodowego od osób prawnych za rok 2014 z uwzględnieniem cen transferowych

Dnia 13 kwietnia 2016 roku Dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej w Poznaniu wszczął z urzędu postępowanie podatkowe wobec ZE PAK SA w zakresie rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczenia podatku dochodowego od osób prawnych za rok podatkowy 2014, z uwzględnieniem zagadnienia cen transferowych. W dniu 11 czerwca 2019 roku organ podatkowy zakończył kontrolę podatkową.

W dniu 22 lipca 2019 roku Spółka dokonała korekty podatku dochodowego od osób prawnych za 2014 rok zgodnie z ustaleniami wynikającymi z protokołu. Korekta spowodowała przesunięcie rozpoznania kosztu podatkowego związanego z zakupem prawa do emisji CO2 w poszczególnych okresach.

W 2014 roku wystąpiło zobowiązanie podatkowe do zapłaty w kwocie 1 954 tysięcy złotych wraz z należnymi odsetkami 646 tysięcy złotych. Jednakże spółka dodatkowo skorygowała deklarację CIT8 za lata 2013, 2015-2018 co spowodowało nadpłatę w podatku dochodowym od osób prawnych w kwocie 3 809 tysięcy złotych.

Po dacie bilansowej Urząd Skarbowy rozliczył ostatecznie zobowiązanie podatkowe za 2014 rok i należne odsetki, co szerzej opisano w notcie 41.

33.4. Zobowiązania warunkowe związane z likwidacją elektrowni

Obowiązek przeprowadzenia likwidacji i rekultywacji terenu wynika z pozwoleń zintegrowanych na prowadzenie instalacji spalania paliw w elektrowniach Pątnów i Konin oraz Adamów należących do ZE PAK SA oraz elektrowni Pątnów II należącej do Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. Na wyżej wymienionych podmiotach w przypadku zakończenia działalności ciąży obowiązek do przeprowadzenia likwidacji wszystkich obiektów i urządzeń instalacji zgodnie z wymaganiami wynikającymi z przepisów prawa budowlanego. Teren instalacji po ich likwidacji winien być zagospodarowany według ustaleń dokonanych z organem samorządowym. W szczególności należy sporządzić projekt likwidacji obiektów i urządzeń uwzględniający wymagania ochrony środowiska, głównie w odniesieniu do gospodarki odpadami.

W związku z powyższym, aby wiarygodnie oszacować koszty likwidacji obiektów i urządzeń niezbędne jest sporządzenie projektu uwzględniającego szereg wymogów (np. budowlanych, BHP, środowiskowych) natomiast wymogi te będą w pełni zależne od ustaleń dokonanych z organem samorządowym, ponieważ to z nim należy ustalić sposób zagospodarowania terenu. Nie jest znany termin zakończenia działalności, ani ustalenia, jakie będą musiały zostać wypracowane z organem samorządowym, co do sposobu zagospodarowania terenu, tym samym nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie kosztów likwidacji.

34. Zabezpieczenie spłaty zobowiązań

W celu zabezpieczenia spłaty zobowiązań Grupa stosuje wiele form zabezpieczeń. Do najpowszechniejszych należą hipoteki oraz zastawy rejestrowe.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa posiadała następujące zobowiązania zabezpieczone na jej majątku oraz pozostałe zabezpieczenia spłaty zobowiązań:

Zobowiązania zabezpieczone na majątku

<i>Rodzaj zobowiązania/ udzielonej gwarancji</i>	<i>Rodzaj zabezpieczenia</i>	<i>Saldo zobowiązania na 31 grudnia 2018 roku (w tys.)</i>	<i>Saldo zobowiązania na 31 grudnia 2017 roku (w tys.)</i>	<i>Saldo zobowiązania na 1 stycznia 2017 roku (w tys.)</i>
1. Kredyt inwestycyjny w Plus Bank S.A.	- Hipoteka na nieruchomościach do kwoty 91 800 000 zł. - Cesja należności z przyszłych umów najmu powierzchni w budynku biurowo-technicznym w Grodzisku Mazowieckim - Zastaw rejestrowy na udziałach SPV Grodzisk Sp. z o.o. - Cesja praw z polisy ubezpieczeniowej ww. nieruchomości - Oświadczenie o dobrowolnym poddaniu się egzekucji w trybie art. 777 kpc - pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami	45 000 PLN	48 900 PLN	52 500 PLN
2. Kredyt inwestycyjny w Pekao S.A, PKO BP oraz BZW BK	- akcje Cyfrowego Polsatu zdeponowane w Pekao Investment Banking SA wycenione na wartość 1.441.860.000 zł - środki pieniężne w kwocie 4.804,61 zł oraz zablokowane środki pieniężne w Banku Pekao SA w kwocie 20 009 971,55 zł	700 000 PLN	698 834 PLN	696 500 PLN
3. Gwarancja do kwoty 339 750 000 PLN i do kwoty 400 000 000 EUR do umowy kredytu konsorcjalnego	Zastaw rejestrowy i finansowy na udziałach ZE PAK S.A. w PAK Infrastruktura sp. z o.o. i PAK HOLDCO sp. z o.o. na rzecz mBank S.A. (ZE PAK, jako gwarant projektu "Pątnów II")	108 200 PLN	238 271 PLN	387 123 PLN

Grupa Kapitałowa Elektrim S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 r. oraz rok zakończony 31 grudnia 2017 r.
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(dane w tabelach podano w tysiącach PLN)

4. Kredyt na 667 mln zł z dnia 13.03.2014 r.	- Zastaw finansowy na środkach pieniężnych na rachunkach bankowych ZE PAK SA w bankach: mBank, BGK, PEKAO SA, PKO BP, Millennium			
	- Hipoteka umowna łączna ustanowiona na nieruchomościach w Koninie składających się z działek o numerach 89/20, 89/53, 89/57, 89/55, 89/56 i 89/21 oraz na nieruchomościach w Gminie Kazimierz Biskupi składających się z działek o numerach 148/26, 148/28 i 148/34 dla których Sąd Rejonowy w Koninie prowadzi księgi wieczyste o numerach N1N/00072269/2, KN1N1/00072270/2, KN1N/00073272	209 776 PLN	354 719 PLN	501 924 PLN
5. Pożyczka hipoteczna denominowana w EUR	- Zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ZE PAK S.A. (bloki energetyczne Nr 1-4 w Elektrowni Pątnów) dla banku mBank			
	- Zastaw rejestrowy na rachunkach bankowych ZE PAK S.A. ustanowiony dla banku mBank			
5. Pożyczka hipoteczna denominowana w EUR	- Hipoteka na nieruchomościach do kwoty 25 000 000 zł.			
	- Cesja należności i umów najmu powierzchni biurowej i garażowej nieruchomości na ul. Pańskiej 77/79 i Przyce 20 w Warszawie	-	6 771 PLN	10 412 PLN

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku posiadała zabezpieczone na majątku Jednostki dominującej zobowiązanie wobec Skarbu z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych za rok 2006 oraz za rok 2011. Naczelnik US, działając na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej, w celu zabezpieczenia zobowiązania podatkowego w podatku dochodowym od osób prawnych za 2011 rok dokonał zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego i wkładu oszczędnościowego oraz dokonał zajęcia zabezpieczającego na posiadanych na należących do Elektrim S.A. udziałach w spółkach zależnych. Natomiast w celu zabezpieczenia zobowiązania podatkowego w podatku dochodowym od osób prawnych za 2006 rok ustanowił hipoteki przymusowe na nieruchomościach należących do Jednostki dominującej oraz ustanowił zastaw skarbowy na należących do Elektrim S.A. udziałach w spółkach zależnych.

Postępowanie egzekucyjne prowadzone na podstawie otrzymanego przez spółkę tytułu wykonawczego jest zawieszone w związku z postanowieniem WSA w przedmiocie wstrzymania wykonania decyzji DIS.

Pozostałe zabezpieczenia spłaty zobowiązań

Udzielone gwarancje

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa wystawiła następujące gwarancje na rzecz podmiotów niepowiązanych:

Rodzaj Gwarancji	Udzielona dla	Wartość w walucie obcej (w tys.)	Waluta	Wartość w tys. zł
List gwarancyjny	II Milli Emlak Müdürlüğü	465	TRY	331
List gwarancyjny	BEDAS	268	TRY	190
List gwarancyjny	Turizm Bakanlığı	10	TRY	7

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa wystawiła następujące gwarancje na rzecz podmiotów niepowiązanych:

<i>Rodzaj Gwarancji</i>	<i>Udzielona dla</i>	<i>Wartość w walucie obecnej (w tys.)</i>	<i>Waluta</i>	<i>Wartość w tys. zł</i>
List gwarancyjny	Caglar Ins. Ve Turizm Ltd Sti	418	TRY	386
List gwarancyjny	Cagri Makina Elekt.Tes. Cel.Ins.Taah.Ltd	2 977	TRY	2 749
List gwarancyjny	Doruk Yapi Elem.Ve Ins.San.Tic.Ltd Sti	75	TRY	69
List gwarancyjny	Gencay Ins Taah Mob.Dek.San.ve Tic.Ltd.S	56	TRY	52
List gwarancyjny	Il Milli Emlak Müdürlüğü	353	TRY	326
List gwarancyjny	BEDAS	69	TRY	64
List gwarancyjny	Cengiz Elektrik	40	TRY	37

Ponadto Grupa stosuje, jako zabezpieczenia spłaty zobowiązań cesje z umów sprzedaży, cesje z polis ubezpieczeniowych, pełnomocnictwa do rachunków bankowych oraz oświadczenia o poddaniu się egzekucji.

Ponadto, jako zabezpieczenia spłaty zobowiązań stosuje się w Grupie Kapitałowej poręczenia wewnątrzgrupowe.

Poniższa tabela pokazuje sumę udzielonych poręczeń.

	<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Waluta</i>	<i>31 grudnia 2017 roku</i>	<i>Waluta</i>
Poręczenia wewnątrzgrupowe	126 700	PLN	50 000	PLN

35. Informacje o podmiotach powiązanych

Grupa kapitałowa

Jednostka dominująca funkcjonowała w ramach grupy kapitałowej Bithell Holdings Limited. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe na najwyższym szczeblu grupy kapitałowej, w której skład wchodzi Grupa, jako jednostka zależna, nie jest sporządzane.

Podmiotem dominującym wobec Spółki jest Bithell Holdings Limited z siedzibą na Cyprze.

W okresie, za który sporządzono sprawozdanie finansowe Grupa nie dokonywała transakcji z podmiotem dominującym.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe na najwyższym szczeblu grupy kapitałowej, w skład, której wchodzi Jednostka dominująca, jako jednostka zależna, należącej jednocześnie do grupy kapitałowej, o której mowa powyżej, nie jest sporządzane.

W 2018 roku i w 2017 roku Grupa nie zawierała transakcji z podmiotem dominującym.

Transakcje z podmiotami kontrolowanymi przez tego samego większościowego właściciela

Jet Story Sp. z o.o. (dawniej Blue Jet Sp. z o.o.)

	<i>Rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku</i>
Sprzedaż	2 555	2 631
	<i>Na dzień 31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Na dzień 31 grudnia 2017 roku</i>
Należności z tytułu dostaw, robót i usług	753	-

Grupa Kapitałowa Elektrim S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 r. oraz rok zakończony 31 grudnia 2017 r.
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(dane w tabelach podano w tysiącach PLN)

Polsat Media

	<i>Rok zakończony dnia</i> <i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Rok zakończony dnia</i> <i>31 grudnia 2017 roku</i>
Sprzedaż	180	187
Zakupy	4	21
	<i>Na dzień</i> <i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Na dzień</i> <i>31 grudnia 2017 roku</i>
Należności z tytułu dostaw, robót i usług	-	18

Cyfrowy Polsat S.A.

	<i>Rok zakończony dnia</i> <i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Rok zakończony dnia</i> <i>31 grudnia 2017 roku</i>
Sprzedaż	6 331	8 262
Zakupy	4	4
Przychody finansowe	-	18 580
	<i>Na dzień</i> <i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Na dzień</i> <i>31 grudnia 2017 roku</i>
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe	2	-
Należności z tytułu dostaw, robót i usług	1 137	1 092

Polkomtel Sp. z o.o.

	<i>Rok zakończony dnia</i> <i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Rok zakończony dnia</i> <i>31 grudnia 2017 roku</i>
Sprzedaż	223 749	150 527
Zakupy	3 606	4 714
Odsetki – koszty finansowe	1	-
	<i>Na dzień</i> <i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Na dzień</i> <i>31 grudnia 2017 roku</i>
Należności z tytułu dostaw, robót i usług	32 342	21 838
Zobowiązania z tytułu dostaw, robót i usług	543	470

Plus Bank S.A. (d. Invest Bank)

	<i>Rok zakończony dnia</i> <i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Rok zakończony dnia</i> <i>31 grudnia 2017 roku</i>
Sprzedaż	79	94
Odsetki – przychody finansowe	751	21
Odsetki – koszty finansowe	1 881	2 145
	<i>Na dzień</i> <i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Na dzień</i> <i>31 grudnia 2017 roku</i>
Zobowiązania z tyt. kredytów i pożyczek	45 000	55 672

PAI Media

	<i>Rok zakończony dnia</i> <i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Rok zakończony dnia</i> <i>31 grudnia 2017 roku</i>
Sprzedaż	16	16
Zakupy	13	11
	<i>Na dzień</i> <i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Na dzień</i> <i>31 grudnia 2017 roku</i>
Należności z tytułu dostaw, robót i usług	3	2
Zobowiązania z tyt. kredytów i pożyczek	6 225	5 961
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	3	-

Pollytag S.A.

	<i>Na dzień</i> 31 grudnia 2018 roku	<i>Na dzień</i> 31 grudnia 2017 roku
Należności z tytułu dostaw, robót i usług	3 954	3 954

Karswell Limited

	<i>Rok zakończony dnia</i> 31 grudnia 2018 roku	<i>Rok zakończony dnia</i> 31 grudnia 2017 roku
Odsetki – przychody finansowe	40	-
Inne – koszty finansowe	170	-

Powyższe pozycje transakcji Grupy z Karswell Limited wynikają z udzielonej przez Pantanomo Limited pożyczki dla spółki Karswell Limited w kwocie 6 092 tysięcy EUR, która została spłacona w ciągu tego samego okresu sprawozdawczego.

Warunki transakcji zawieranych przez Grupę z innymi stronami powiązanymi w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku nie odbiegały od warunków rynkowych.

W dniu 26 marca 2017 roku nadzwyczajne zgromadzenie wspólników Pantanomo Limited z siedzibą na Cyprze („Pantanomo”) podjęło uchwałę (special resolution), na mocy której kapitał zakładowy spółki został podwyższony z kwoty 10.000 EUR do kwoty 20.003 EUR poprzez utworzenie 10.003 udziałów mogących podlegać umorzeniu (preference redeemable shares) o wartości nominalnej 1 EUR każdy udział („Udziały”). W dniu 27 marca 2017 roku Udziały zostały objęte przez ToBe Investments Ltd. w zamian za wkład pieniężny w wysokości 430 129 000 złotych. ToBe Investments Ltd. wpłaciła powyższą kwotę w dniu 13 kwietnia 2017 roku. W wyniku podwyższenia kapitału zakładowego struktura udziałowa Pantanomo przedstawiała się następująco:

- Port Praski Inwestycje Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A. (obecnie Port Praski Nowe Inwestycje Sp. z o.o.; „Port Praski”): 10.000 udziałów, co stanowiło 49,9925% kapitału zakładowego Pantanomo Ltd;
- ToBe Investments Ltd: 10.003 udziałów, co stanowiło 50,0074% kapitału zakładowego Pantanomo Ltd.

W dniu 29 marca 2017 roku Port Praski oraz ToBe Investments Limited zawarły porozumienie, na podstawie którego ToBe Investments Ltd bezwarunkowo i nieodwołalnie zobowiązała się wobec Portu Praskiego sprzedąć spółce Port Praski na jej pierwsze pisemne żądanie pakiet nie mniejszy niż 5 udziałów Pantanomo. Prawo do wykonania odkupu udziałów zostało przyznane na okres do 31 grudnia 2025 roku. Cena odkupu udziałów ustalona na podstawie ceny, po jakiej ToBe Investments Ltd. objęła Udziały w Pantanomo, powiększonej o marżę w wysokości 5% w skali roku za każdy kolejny rok. Ponadto ToBe Investments Ltd. zobowiązała się wykonywać prawa głosu w spółce Pantanomo zgodnie z instrukcjami Portu Praskiego. W ten sposób Port Praski zapewniła sobie kontrolę nad Pantanomo.

W dniu 15 września 2017 roku spółka ToBe Investments Ltd. sprzedała na rzecz spółki powiązanej z ToBe Investments Ltd, tj. ToBe Investments Group Ltd. 4 udziały Pantanomo Ltd., co stanowiło 0,0199% kapitału zakładowego Pantanomo.

W związku z likwidacją ToBe Investments Ltd. posiadane przez tę spółkę udziały w Pantanomo przeniesione zostały w dniu 11 lipca 2018 roku na ToBe Investments Group Ltd. Spółka Port Praski w dniu 11 lipca 2018 roku zawarła z ToBe Investments Group Ltd. porozumienie, na podstawie którego ToBe Investments Group Ltd. bezwarunkowo i nieodwołalnie zobowiązała się wobec Portu Praskiego sprzedąć spółce Port Praski na jej pierwsze pisemne żądanie pakiet nie mniejszy niż 5 udziałów Pantanomo. Prawo do wykonania odkupu udziałów zostało przyznane na okres do 31 grudnia 2025 roku. Cena odkupu udziałów ustalona na podstawie ceny, po jakiej ToBe Investments Ltd. objęła Udziały w Pantanomo, powiększonej o marżę w wysokości 5% w skali roku za każdy kolejny rok. Ponadto ToBe Investments Ltd. zobowiązała się wykonywać prawa głosu w spółce Pantanomo zgodnie z instrukcjami Portu Praskiego. W ten sposób Port Praski zapewniła sobie kontrolę nad Pantanomo. Ponadto na podstawie powyższego porozumienia Port Praski zobowiązał się zapewnić ToBe Investments Group Ltd. wsparcie w zakresie rozwijania inwestycji hotelowych (w tym przez podmioty zależne od ToBe Investments Group Ltd.), włącznie z możliwością wydzielenia tego rodzaju działalności ze struktur Pantanomo.

35.1. Pożyczki udzielone członkom Zarządu

Zarówno w roku obrotowym kończącym się dnia 31 grudnia 2018 roku jak i w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku Jednostka dominująca nie udzieliła osobom wchodzącym w skład organów zarządzających i nadzorujących żadnych pożyczek i świadczeń o podobnym charakterze.

35.2. Inne transakcje z udziałem członków Zarządu

Zarówno w roku obrotowym kończącym się dnia 31 grudnia 2018 roku jak i w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku nie miały miejsca transakcje z udziałem osób wchodzących w skład organów zarządzających i nadzorujących.

35.3. Wynagrodzenie wyższej kadry kierowniczej Grupy

35.3.1. Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Grupy

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku</i>
Zarząd jednostki dominującej		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	2 075	985
Rada Nadzorcza jednostki dominującej		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	150	200
Zarządy jednostek zależnych		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	5 506	5 109
Rada Nadzorcza jednostek zależnych		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	1 347	1 298
Razem	9 078	7 592

36. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wypłacone lub należne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku oraz za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku w podziale na rodzaje usług:

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku</i>
Obowiązkowe badanie i przegląd jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego	265	237
Pozostałe usługi	-	-
Razem	265	237

Wynagrodzenie nie obejmuje usług świadczonych na rzecz innych spółek Grupy.

37. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Poza instrumentami pochodnymi, do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa, należą akcje i udziały, udzielone pożyczki, środki pieniężne oraz lokaty krótkoterminowe. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Grupy.

Ponadto Grupa korzysta z pożyczek otrzymanych od jednostek powiązanych i od banków oraz z kredytów bankowych. Ich celem jest pozyskanie środków finansowych na działalność inwestycyjną Grupy. Jeden kredyt i

jedna pożyczka są denominowane w obcej walucie, więc osłabienie się złotego skutkuje wzrostem wartości tego zobowiązania.

Grupa posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Grupa zawarła również transakcje z udziałem instrumentów pochodnych, przede wszystkim kontrakty na zamianę stóp procentowych (swapy procentowe). Celem tych transakcji jest zarządzanie ryzykiem stopy procentowej powstającym w toku działalności Grupy oraz wynikających z używanych przez nią źródeł finansowania.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Grupy obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe. Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej. Grupa monitoruje również ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych.

37.1. Ryzyko stopy procentowej

Narażenie Grupy na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim długoterminowych zobowiązań finansowych.

Grupa korzysta z zobowiązań finansowych, głównie kredytów i pożyczek o oprocentowaniu zmiennym. Na dzień 31 grudnia 2018 roku, Grupa wykazuje długoterminowe zadłużenie finansowe z tytułu dwóch kredytów bankowych oraz dwóch pożyczek. Pozostałe zobowiązania finansowe z tytułu kredytów i pożyczek są krótkoterminowe.

W celu zminimalizowania ryzyka stopy procentowej, Grupa zawarła kontrakty na zamianę stóp procentowych (swapy procentowe), w ramach których zgadza się na wymianę, w określonych odstępach czasu, różnicy między kwotą odsetek naliczonych według stałego i zmiennego oprocentowania od uzgodnionej kwoty głównej. Transakcje te mają na celu zabezpieczenie zaciągniętych zobowiązań finansowych.

Ryzyko stopy procentowej – wrażliwość na zmiany

W analizie wrażliwości na ryzyko stopy procentowej Grupa stosuje równoległe przesunięcie krzywej stóp procentowych o potencjalną możliwą zmianę referencyjnych stóp procentowych w trakcie najbliższego roku. Dla celów analizy wrażliwości na ryzyko zmian stóp procentowych wykorzystano średnie poziomy referencyjnych stóp procentowych w danym roku. Skala potencjalnych zmian stóp procentowych została oszacowana na podstawie zmienności implikowanych ATMF opcji na stopę procentową kwotowanych na rynku międzybankowym dla walut, dla których Grupa posiada ekspozycję na ryzyko stóp procentowych z daty bilansowej.

Grupa Kapitałowa Elektrim S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 r. oraz rok zakończony 31 grudnia 2017 r.
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(dane w tabelach podano w tysiącach PLN)

31 grudnia 2018 roku		Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej na 31 grudnia 2018 roku								
Klasy instrumentów finansowych			WIBOR				EURIBOR			
			WIBOR + 48pb		WIBOR - 48pb		EURIBOR + 16,57pb		EURIBOR - 16,57pb	
	<i>wartość bilansowa</i>	<i>wartość narażona na ryzyko</i>	<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>	<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>	<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>	<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>
Pozostałe aktywa finansowe	1 536 432	22 542	20	-	(20)	-	30	-	(30)	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 117 206	1 117 206	933	-	(933)	-	194	-	(194)	-
Oprocentowane kredyty i pożyczki	(1 332 844)	(1 069 201)	(4 613)	-	4 613	-	(179)	-	179	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	(224 598)	(921)	-	-	-	-	-	(46)	-	46
Razem	1 096 196	69 626	(3 660)	-	3 660	-	45	(46)	(45)	46

31 grudnia 2017 roku		Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej na 31 grudnia 2017 roku								
Klasy instrumentów finansowych			WIBOR				EURIBOR			
			WIBOR + 44pb		WIBOR - 44pb		EURIBOR + 10,05pb		EURIBOR - 10,05pb	
	<i>wartość bilansowa</i>	<i>wartość narażona na ryzyko</i>	<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>	<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>	<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>	<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>
Pozostałe aktywa finansowe	1 634 634	43 995	37	-	(37)	-	36	-	(36)	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 118 151	1 118 151	3 113	-	(3 113)	-	39	-	(39)	-
Oprocentowane kredyty i pożyczki	(1 454 630)	(1 353 457)	(4 877)	-	4 877	-	(246)	-	246	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	(196 983)	(5 009)	-	-	-	-	-	125	-	(125)
Razem	1 101 172	(196 320)	(1 727)	-	1 727	-	(171)	125	171	(125)

Grupa Kapitałowa Elektrim S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 r. oraz rok zakończony 31 grudnia 2017 r.
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(dane w tabelach podano w tysiącach PLN)

<i>Klasy instrumentów finansowych</i>	<i>1 stycznia 2017 roku</i>		<i>Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej na 1 stycznia 2017 roku</i>							
			<i>WIBOR</i>				<i>EURIBOR</i>			
			<i>WIBOR + 44pb</i>		<i>WIBOR – 44pb</i>		<i>EURIBOR + 10,05pb</i>		<i>EURIBOR - 10,05pb</i>	
	<i>wartość bilansowa</i>	<i>wartość narażona na ryzyko</i>	<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>	<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>	<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>	<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>
Pozostałe aktywa finansowe	1 634 465	86 834	68	-	(68)	-	143	-	(143)	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	799 740	799 740	1 621	-	(1 621)	-	238	-	(238)	-
Oprocentowane kredyty i pożyczki	(1 798 862)	(1 653 959)	(7 790)	-	7 790	-	(752)	-	752	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	(335 826)	(10 053)	-	-	-	-	-	587	-	(587)
Razem	299 517	(777 438)	(6 101)	-	6 101	-	(371)	587	371	(587)

Poniższa tabela prezentuje ekspozycję Grupy na ryzyko stopy procentowej, oraz koncentrację tego ryzyka w podziale na waluty oraz rodzaj oprocentowania z uwzględnieniem efektu transakcji zabezpieczających Interest Rate Swap zamieniających strumień płatności odsetkowych na bazie zmiennej stopy EURIBOR na stałą stopę w EUR.

	<i>Rodzaj oprocentowania</i>	<i>Wartość bilansowa na dzień</i>	<i>Wartość bilansowa na dzień</i>	<i>Wartość bilansowa na dzień</i>
		<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>31 grudnia 2017 roku</i>	<i>1 stycznia 2017 roku</i>
Aktywa finansowe narażone na ryzyko stopy procentowej - PLN	Stała	-	-	-
	Zmienna	198 642	715 949	272 398
Aktywa finansowe narażone na ryzyko stopy procentowej - Inne waluty	Stała	-	-	-
	Zmienna	747 156	317 986	202 417
Zobowiązania finansowe narażone na ryzyko stopy procentowej- PLN	Stała	13 380	13 382	13 341
	Zmienna	961 001	1 108 415	1 256 424
Zobowiązania finansowe narażone na ryzyko stopy procentowej - Inne waluty	Stała	53 756	118 839	193 703
	Zmienna	108 200	245 042	397 535
Ekspozycja netto – PLN	Stała	(13 380)	(13 382)	(13 341)
	Zmienna	(762 359)	(392 466)	(984 026)
Ekspozycja netto - Inne waluty	Stała	(53 756)	(118 839)	(193 703)
	Zmienna	638 956	72 944	(195 118)

Oprocentowanie instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu jest aktualizowane w okresach poniżej jednego roku. Odsetki od instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu są stałe przez cały okres do upływu terminu zapadalności / wymagalności tych instrumentów. Pozostałe instrumenty finansowe Grupy, które nie zostały ujęte w powyższych tabelach, nie są oprocentowane i w związku z tym nie podlegają ryzyku stopy procentowej.

37.2. Ryzyko walutowe

Grupa narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu zawieranych transakcji. Ryzyko takie dotyczy głównie zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek, a także środków pieniężnych i rozrachunków. W 2018 roku dwie spółki Grupy stosowały instrumenty służące ograniczaniu ryzyka wynikającego ze zmian kursów walutowych.

W 2018 roku ZE PAK S.A. i Elektrownia Pątnów II sp. z o.o. zabezpieczyły kurs euro dla części przepływów związanych z zakupem jednostek uprawniających do emisji CO₂. Do zabezpieczenia kursu zastosowano transakcje typu forward z datą rozliczenia w marcu 2019 roku. Potencjalne możliwe zmiany kursów walutowych zostały obliczone na podstawie rocznych zmienności implikowanych dla opcji walutowych kwotowanych na rynku międzybankowym dla danej pary walut z daty bilansowej.

W 2017 roku ZE PAK S.A. zabezpieczyła kurs euro dla części przepływów związanych z zakupem jednostek uprawniających do emisji CO₂. Do zabezpieczenia kursu zastosowano transakcje typu forward z datą rozliczenia w marcu 2018 roku. Elektrownia Pątnów II zabezpieczyła kurs euro dla części przepływów związanych ze spłatą raty kredytu konsorcjalnego, stosując również transakcję typu forward z datą rozliczenia w kwietniu 2018 roku. Potencjalne możliwe zmiany kursów walutowych zostały obliczone na podstawie rocznych zmienności implikowanych dla opcji walutowych kwotowanych na rynku międzybankowym dla danej pary walut z daty bilansowej.

Grupa identyfikuje ekspozycję na ryzyko zmian kursów walutowych EUR/PLN, USD/ PLN i CHF/PLN. Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalne możliwe do zaistnienia zmiany kursów walutowych, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka dla tych klas instrumentów finansowych, które są narażone na ryzyko zmiany kursów walutowych.

Grupa Kapitałowa Elektrim S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 r. oraz rok zakończony 31 grudnia 2017 r.
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(dane w tabelach podano w tysiącach PLN)

<i>31 grudnia 2018 roku</i>		<i>Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na 31 grudnia 2018 roku</i>													
		EUR/PLN				USD/PLN				CHF/PLN					
<i>Klasy instrumentów finansowych</i>		kurs EUR/PLN + 5%		kurs EUR/PLN - 5%		kurs USD/PLN + 5%		kurs USD/PLN - 5%		kurs CHF/PLN + 5%		kurs CHF/PLN + 5%			
		4,5150		4,0850		3,9477		3,5717		4,0074		3,6258			
	<i>wartość bilansowa</i>	<i>wartość narażona na ryzyko</i>	<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>	<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>	<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>	<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>	<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>	<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>	
Pozostałe aktywa finansowe	1 536 432	18 340	917	-	(917)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	425 642	58 886	846	-	(846)	-	878	-	(878)	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 117 206	612 906	67	-	(67)	-	11 348	-	(11 348)	-	19 196	-	(19 196)	-	-
Oprocentowane kredyty i pożyczki	(1 332 844)	(112 700)	(5 635)	-	5 635	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	(224 598)	(19 557)	(256)	-	256	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem	1 521 838	557 875	(4 061)	-	4 061	-	12 226	-	(12 226)	-	19 196	-	(19 196)	-	-

Grupa Kapitałowa Elektrim S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 r. oraz rok zakończony 31 grudnia 2017 r.
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(dane w tabelach podano w tysiącach PLN)

31 grudnia 2017 roku		Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na 31 grudnia 2017 roku													
		EUR/PLN				USD/PLN				CHF/PLN					
Klasy instrumentów finansowych		kurs EUR/PLN + 5%		kurs EUR/PLN - 5%		kurs USD/PLN + 5%		kurs USD/PLN - 5%		kurs CHF/PLN + 5%		kurs CHF/PLN + 5%			
		4,3794		3,9624		3,6554		3,3072		3,7456		3,3888			
	wartość bilansowa	wartość narażona na ryzyko	Wynik finansowy	Inne całkowite dochody	Wynik finansowy	Inne całkowite dochody	Wynik finansowy	Inne całkowite dochody	Wynik finansowy	Inne całkowite dochody	Wynik finansowy	Inne całkowite dochody	Wynik finansowy	Inne całkowite dochody	
Pozostałe aktywa finansowe	1 634 634	35 630	1 782	-	(1 782)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	298 952	45 483	113	-	(113)	-	1 857	-	(1 857)	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 118 151	244 120	43	-	(43)	-	12 117	-	(12 117)	-	15	-	(15)	-	-
Oprocentowane kredyty i pożyczki	(1 454 630)	(248 042)	(12 402)	-	12 402	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	(196 983)	(19 892)	(341)	-	341	-	(6)	-	6	-	-	-	-	-	-
Razem	1 400 124	57 299	(10 805)	-	10 805	-	13 968	-	(13 968)	-	15	-	(15)		

Grupa Kapitałowa Elektrim S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 r. oraz rok zakończony 31 grudnia 2017 r.
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(dane w tabelach podano w tysiącach PLN)

<i>1 stycznia 2017 roku</i>		<i>Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na 1 stycznia 2017 roku</i>													
		EUR/PLN				USD/PLN				CHF/PLN					
<i>Klasy instrumentów finansowych</i>			kurs EUR/PLN + 5%		kurs EUR/PLN - 5%		kurs USD/PLN + 5%		kurs USD/PLN - 5%		kurs CHF/PLN + 5%		kurs CHF/PLN + 5%		
			4,6452		4,2028		4,3883		3,9703		4,3232		3,9114		
	<i>wartość bilansowa</i>	<i>wartość narażona na ryzyko</i>	<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>	<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>	<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>	<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>	<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>	<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>
Pozostałe aktywa finansowe	1 634 465	75 813	3 791	-	(3 791)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	332 533	55 529	787	-	(787)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	799 740	244 724	71	-	(71)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Oprocentowane kredyty i pożyczki	(1 798 862)	(401 035)	(20 052)	-	20 052	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	(335 826)	(75 368)	(3 284)	-	3 284	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem	632 050	(100 337)	(18 687)	-	18 687	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

37.3. Ryzyko cen surowców

Spółka narażona jest na działanie i niekorzystny wpływ czynników ryzyka związanego ze zmiennością przepływów pieniężnych oraz wyniku finansowego z tytułu zmian cen surowców. Ekspozycję na ryzyko cen surowców odzwierciedla wolumen zakupów podstawowych surowców, do których głównie zalicza się węgiel brunatny i biomasę pochodzenia drzewnego i rolnego.

Wolumen oraz koszty zużycia głównych surowców przedstawia poniższa tabela:

	Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku		Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku	
	Wolumen (tony)	Koszt zużycia (w tysiącach złotych)	Wolumen (tony)	Koszt zużycia (w tysiącach złotych)
Paliwo:				
Węgiel brunatny	7 660 483	565 207	11 666 228	763 820
Biomasa leśna	320 476	60 527	3 917	499
Biomasa rolna	56 116	12 864	908	189
Olej opałowy	7 745	13 847	12 203	19 079
Sorbent	173 406	13 752	159 761	13 084

Znaczącymi czynnikami ryzyka są także koszty zakupu uprawnień do emisji CO₂ oraz koszty zakupu energii elektrycznej.

	Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku		Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku	
	Emisja CO ₂ (tony)	Koszty emisji (w tysiącach złotych)	Emisja CO ₂ (tony)	Koszty emisji (w tysiącach złotych)
Koszty emisji CO ₂	7 234 878	489 950	10 866 104	289 942

	Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku		Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku	
	Ilość (MWh)	Koszt zakupu (w tysiącach złotych)	Ilość (MWh)	Koszt zakupu (w tysiącach złotych)
Zakup energii elektrycznej	3 279 319	605 948	3 364 545	498 245

37.4. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest potencjalnym zdarzeniem kredytowym, które może zmaterializować się w postaci następujących czynników: niewypłacalności kontrahenta, częściowej spłaty należności, istotnego opóźnienia w spłacie należności lub innego nieprzewidzianego odstępstwa od warunków kontraktowych.

Grupa zawiera transakcje wyłącznie z renomowanymi firmami o dobrej zdolności kredytowej. Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji. Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Grupy na ryzyko nieściągalnych należności jest nieznaczne.

Monitoringowi podlega kwestia koncentracji należności w odniesieniu do kluczowych odbiorców energii elektrycznej Grupy. Głównymi odbiorcami energii elektrycznej są spółki o istotnej pozycji w sektorze obrotu energią elektryczną takie jak Energa Obrót, Enea Trading, Tauron Polska Energia oraz PSE Operator. Transakcje dokonywane na giełdzie rozliczane są w trybie dziennym przez spółkę Towarowa Giełda Energii SA, co minimalizuje ryzyko kredytowe. Duży udział sprzedaży na giełdzie energii oraz dobieranie do portfela sprzedażowego Grupy renomowanych firm o dobrej zdolności kredytowej sprawia, iż pomimo faktu

występowania w tym portfelu podmiotów o relatywnie dużym udziale wynoszącym ponad 5% udziału w portfelu, poziom koncentracji nie jest identyfikowany jako znaczący. W świetle powyższego Grupa nie stosuje dodatkowych zabezpieczeń wynikających z samego tylko zjawiska koncentracji, stosowanie zabezpieczeń uzależnione jest każdorazowo od kondycji finansowej kontrahenta.

W odniesieniu do innych aktywów finansowych Grupy, takich jak środki pieniężne i ich ekwiwalenty, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz niektóre instrumenty pochodne, ryzyko kredytowe Grupy powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja na to ryzyko równa jest wartości bilansowej tych instrumentów.

Grupa analizuje i redukuje ryzyko kredytowe w odniesieniu do środków pieniężnych poprzez bieżący monitoring ratingów instytucji finansowych oraz ogranicza ryzyko koncentracji nadwyżek środków pieniężnych w jednej instytucji finansowej, wykorzystując do tego wewnętrzny regulamin zasad zarządzania ryzykiem.

Długoterminowe ratingi przyznane bankom, w których Grupa posiada środki pieniężne:

Nazwa Banku	Rating przyznany przez Agencję Ratingową		
	Fitch	S&P	Moody's
PEKAO SA	BBB+	BBB+	A2
PKO BP	-	-	A2
BGK	A-	-	-
mBank	BBB	-	-
Bank Millennium	-	-	Baa1
Santander Bank Polska	BBB+	-	A3
Alior Bank	BB	BB	-
BNP Paribas Bank Polska	-	-	Baa1
EFG Bank AG	A	-	A1

Oprócz banków przedstawionych w tabeli powyżej, Grupa posiadała na dzień 31 grudnia 2018 roku również środki pieniężne w Plus Banku SA oraz w PAI Media S.A. kontrolowanych przez tego samego właściciela.

37.5. Ryzyko związane z płynnością

Grupa monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to uwzględnia terminy wymagalności / zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem Grupy jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, kredyty bankowe, obligacje, akcje uprzywilejowane oraz umowy leasingu finansowego.

Tabela poniżej przedstawia zobowiązania finansowe Grupy na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz 31 grudnia 2017 roku według daty zapadalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności.

Grupa Kapitałowa Elektrim S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 r. oraz rok zakończony 31 grudnia 2017 r.
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(dane w tabelach podano w tysiącach PLN)

<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Poniżej 3 miesięcy</i>	<i>Od 3 do 12 miesięcy</i>	<i>Od 1 roku do 5 lat</i>	<i>Powyżej 5 lat</i>	<i>Razem</i>
Oprocentowane kredyty i pożyczki	75 679	1 139 232	93 933	27 146	1 335 990
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	195 475	17 412	11 711	-	224 598
Pochodne instrumenty finansowe	69 450	421	-	-	69 871
	340 604	1 157 065	105 644	27 146	1 630 459
<i>31 grudnia 2017 roku</i>	<i>Poniżej 3 miesięcy</i>	<i>Od 3 do 12 miesięcy</i>	<i>Od 1 roku do 5 lat</i>	<i>Powyżej 5 lat</i>	<i>Razem</i>
Oprocentowane kredyty i pożyczki	75 314	289 885	1 062 470	30 670	1 458 339
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	110 135	81 688	5 160	-	196 983
Pochodne instrumenty finansowe	39 176	25 618	812	-	65 606
	224 625	397 191	1 068 442	30 670	1 720 928

Grupa Kapitałowa Elektrim S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 r. oraz rok zakończony 31 grudnia 2017 r.
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(dane w tabelach podano w tysiącach PLN)

Wykazane w powyższych tabelach instrumenty pochodne zostały zaprezentowane w wartościach brutto niezdyktowanych płatności. Jednak, kontrakty te mogą być rozliczone w wartościach brutto lub w kwotach netto. Poniższe tabele prezentują uzgodnienie tych wartości do wartości bilansowych instrumentów pochodnych:

<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Na żądanie</i>	<i>Poniżej 3 miesięcy</i>	<i>Od 3 do 12 miesięcy</i>	<i>Od 1 roku do 5 lat</i>	<i>Powyżej 5 lat</i>	<i>Razem</i>
Wpływy	-	(43)	(40)	-	-	(83)
Wyprawy	-	416	421	-	-	837
Kwoty netto	-	(459)	(461)	-	-	(920)
Zdyktowane przy użyciu odpowiednich stóp międzybankowych	-	(459)	(461)	-	-	(920)

<i>31 grudnia 2017 roku</i>	<i>Na żądanie</i>	<i>Poniżej 3 miesięcy</i>	<i>Od 3 do 12 miesięcy</i>	<i>Od 1 roku do 5 lat</i>	<i>Powyżej 5 lat</i>	<i>Razem</i>
Wpływy	-	(102)	(203)	(55)	-	(360)
Wyprawy	-	950	1 983	812	-	3 745
Kwoty netto	-	(1 052)	(2 186)	(867)	-	(4 105)
Zdyktowane przy użyciu odpowiednich stóp międzybankowych	-	(1 052)	(2 186)	(867)	-	(4 105)

38. Instrumenty finansowe

38.1. Wartość bilansowa i wartość godziwa poszczególnych klas instrumentów finansowych

Poniższa tabela przedstawia wykaz instrumentów finansowych Grupy, w podziale na poszczególne klasy i kategorie aktywów i zobowiązań zgodnie z MSSF 9.

<i>Aktywa finansowe</i>	Kategoria zgodnie z MSSF 9	<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>31 grudnia 2017 roku</i>	<i>1 stycznia 2017 roku</i>
Pozostałe aktywa finansowe, w tym:		1 536 432	1 634 634	1 634 465
udziały i akcje	WwWGpICD	1 310 513	1 444 078	1 429 032
pochodne instrumenty finansowe	WwWGpWF	19	-	296
inne pozostałe aktywa finansowe	AFwgZK	225 900	190 556	205 137
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	AFwgZK	425 642	298 952	332 533
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	AFwgZK	1 117 206	1 118 151	799 740
<i>Zobowiązania finansowe</i>				
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki, w tym:		1 332 844	1 454 630	1 798 862
długoterminowe	PZFwgZK	120 429	1 090 644	1 085 781
krótkoterminowe	PZFwgZK	1 212 415	363 986	713 081
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe		224 598	196 983	335 826
zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe z wyłączeniem instrumentów pochodnych	PZFwgZK	223 677	191 794	325 773
instrumenty pochodne	WwWGpWF	921	5 189	10 053

Grupa Kapitałowa Elektrim S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 r. oraz rok zakończony 31 grudnia 2017 r.
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(dane w tabelach podano w tysiącach PLN)

Użyte skróty:

WwWGpWF	– Aktywa / zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy
WwWGpICD	– Aktywa / zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody
PZFwgZK	– Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu
AFwgZK	– Aktywa finansowe wg zamortyzowanego kosztu

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku, Grupa posiadała następujące instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej:

	<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Poziom 1</i>	<i>Poziom 2</i>	<i>Poziom 3</i>
Instrumenty pochodne zabezpieczające aktywa	19	-	19	-
Instrumenty pochodne zabezpieczające zobowiązania	921	-	921	-
	<i>31 grudnia 2017 roku</i>	<i>Poziom 1</i>	<i>Poziom 2</i>	<i>Poziom 3</i>
Instrumenty pochodne zabezpieczające aktywa	-	-	-	-
Instrumenty pochodne zabezpieczające zobowiązania	5 189	-	5 189	-
	<i>1 stycznia 2017 roku</i>	<i>Poziom 1</i>	<i>Poziom 2</i>	<i>Poziom 3</i>
Instrumenty pochodne zabezpieczające aktywa	296	-	296	-
Instrumenty pochodne zabezpieczające zobowiązania	10 053	-	10 053	-

Wartość godziwa instrumentów finansowych innych niż instrumenty pochodne na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz 31 grudnia 2017 nie odbiegała istotnie od wartości bilansowych, z uwagi głównie na fakt, iż dla instrumentów krótkoterminowych efekt zastosowania dyskonta nie jest istotny oraz fakt, iż dotyczące transakcje są zawierane na warunkach rynkowych; z tego powodu wartość godziwa wspomnianych instrumentów została zaprezentowana w wysokości wartości bilansowej.

Wycena oprocentowanych pożyczek i kredytów po początkowym ujęciu dokonywana jest wg metody zamortyzowanego kosztu, uwzględniając umowne koszty związane z uzyskaniem danego kredytu lub pożyczki oraz dyskonto i uzyskane premie.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku instrumenty pochodne: Interest Rate Swap oraz transakcje terminowe kupna waluty, zostały wycenione do wartości godziwej. Metodologia wyceny transakcji Interest Rate Swap została zaprezentowana w nocie 38.2. Dla potrzeb wyceny kontraktów walutowych obliczana jest różnica zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych pomiędzy ceną terminową na dzień wyceny a ceną transakcyjną, wg notowań przygotowywanych przez odpowiedni bank, przemnożona przez wartość nominalną kontraktu w walucie obcej. Wycena tych instrumentów została sklasyfikowana do poziomu 2 hierarchii wyceny wartości godziwej.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku oraz w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku, nie miały miejsca przesunięcia między poziomem 1 a poziomem 2 hierarchii wartości godziwej, ani też żaden z instrumentów nie został przesunięty do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej.

38.2. Przychody, koszty, zyski i strat z tytułu instrumentów finansowych

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2018

	<i>Przychody /(koszty) z tytułu odsetek (w tym efekt wyceny zamortyzowanym kosztem)</i>	<i>Zyski /(straty) z tytułu różnic kursowych</i>	<i>Rozwiązanie /(utworzenie) odpisów aktualizujących</i>	<i>Zyski /(straty) z tytułu instrumentów pochodnych</i>	<i>Inne</i>	<i>Razem</i>
<i>Aktywa finansowe</i>						
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	6 054	(199 876)	-	-	-	(193 822)
Inne krótkoterminowe aktywa finansowe	8 019	-	-	-	-	8 019
Należności z tytułu dostaw i usług	21	116 973	(828)	-	313	116 479
Należności inne	755	-	-	-	-	755
Instrumenty pochodne	-	(1 830)	-	2 300	-	470
<i>Zobowiązania finansowe</i>						
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek (długo i krótkoterminowe)	(48 664)	(5 297)	-	-	(577)	(54 538)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(141)	(55 647)	-	-	-	(55 788)
Inne zobowiązania finansowe (bez instrumentów pochodnych)	(138)	-	-	-	-	(138)
Instrumenty pochodne	-	-	-	(2 854)	-	(2 854)
Inne zobowiązania	(97)	(6)	-	-	(14 005)	(14 108)
Razem	(34 191)	(145 683)	(828)	(554)	(14 269)	(195 525)

Grupa Kapitałowa Elektrim S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 r. oraz rok zakończony 31 grudnia 2017 r.
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(dane w tabelach podano w tysiącach PLN)

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2017

	<i>Przychody /(koszty) z tytułu odsetek (w tym efekt wyceny zamortyzowanym kosztem)</i>	<i>Zyski /(straty) z tytułu różnic kursowych</i>	<i>Rozwiązanie /(utworzenie) odpisów aktualizujących</i>	<i>Zyski /(straty) z tytułu instrumentów pochodnych</i>	<i>Inne</i>	<i>Razem</i>
<i>Aktywa finansowe</i>						
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	7 149	(164 820)	-	-	-	(157 671)
Inne krótkoterminowe aktywa finansowe	4 636	(10 020)	-	-	(10)	(5 394)
Należności z tytułu dostaw i usług	33	15 071	(2 487)	-	80	12 697
Należności inne	661	-	-	-	-	661
Instrumenty pochodne	422	-	-	368	-	790
<i>Zobowiązania finansowe</i>						
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek (długo i krótkoterminowe)	(57 825)	24 190	-	-	(527)	(34 162)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(159)	(40 592)	-	-	-	(40 751)
Inne zobowiązania finansowe (bez instrumentów pochodnych)	(226)	-	-	-	-	(226)
Instrumenty pochodne	-	-	-	(7 404)	-	(7 404)
Inne zobowiązania	(793)	1	(11 166)	-	(1 273)	(13 231)
Razem	(46 102)	(176 170)	(13 653)	(7 036)	(1 730)	(244 691)

Grupa zabezpiecza ryzyko stopy procentowej związane z zaciągniętym kredytem konsorcjalnym denominowanym w EUR o zmiennym oprocentowaniu na bazie stopy referencyjnej EURIBOR 3M przy wykorzystaniu transakcji pochodnych. Instrumentem zabezpieczającym ekspozycję na ryzyko stopy procentowej jest transakcja typu Interest Rate Swap, w ramach której Grupa dokonuje zamiany strumienia płatności odsetkowych opartych o zmienną stopę procentową EURIBOR 3M na płatności o stałej stopie procentowej w wysokości 3,1050%. Grupa wyznacza desygnowane instrumenty pochodne, jako instrumenty zabezpieczające w modelu zabezpieczenia przepływów pieniężnych i ujmuje je zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń.

W tabelach poniżej przedstawione zostały podstawowe parametry transakcji pochodnych wyznaczonych na instrumenty zabezpieczające, w tym okresy, w których wystąpią przepływy pieniężne z tytułu zabezpieczeń przepływów pieniężnych oraz w których wpłyną one na wynik finansowy, a także ich wartość godziwa w polskich złotych na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku.

Typ instrumentu	Wartość nominalna w walucie transakcji [EUR]* 31 grudnia 2018 roku	Wartość godziwa w PLN 31 grudnia 2018 roku	Oczekiwany okres realizacji pozycji zabezpieczenia 31 grudnia 2018 roku
Transakcja typu IRS	12 501	(921)	w okresach kwartalnych, w styczniu, kwietniu, lipcu oraz październiku każdego roku do daty zapadalności transakcji IRS, tzn. lipca 2019 roku

**nominał amortyzowany zgodnie z harmonogramem spłaty kredytu*

Typ instrumentu	Wartość nominalna w walucie transakcji [EUR]* 31 grudnia 2017 roku	Wartość godziwa w PLN 31 grudnia 2017 roku	Oczekiwany okres realizacji pozycji zabezpieczenia 31 grudnia 2017 roku
Transakcja typu IRS	43 785	(4 112)	w okresach kwartalnych, w styczniu, kwietniu, lipcu oraz październiku każdego roku do daty zapadalności transakcji IRS, tzn. lipca 2019 roku

Zmiana wartości godziwej zabezpieczeń przepływów pieniężnych odnoszona na kapitał własny została przedstawiona poniżej:

	Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku	Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku
Bilans otwarcia	(3 307)	(8 746)
Efektywna część zysków/(strat) na instrumencie zabezpieczającym	4 413	8 215
Kwoty odnoszone w rachunek zysków i strat, z tego:	(1 675)	(2 776)
-korekta kosztów odsetkowych	(1 675)	(2 776)
-korekta z tytułu nieefektywności zabezpieczenia	-	-
Bilans zamknięcia	(569)	(3 307)
Aktywo z tytułu podatku odroczonego - rozpoznany w kapitale z aktualizacji wyceny	108	628
Bilans zamknięcia z uwzględnieniem podatku odroczonego	(461)	(2 679)

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa stosowała instrumenty służące ograniczeniu ryzyka wynikającego ze zmian kursów walutowych. ZE PAK S.A. zabezpieczyła kurs euro dla części przepływów związanych z zakupem jednostek uprawniających do emisji CO₂. Do zabezpieczenia kursu EUR/PLN zastosowano transakcje typu forward z datą rozliczenia w marcu 2019 roku.

<i>Rodzaj zawartych transakcji</i>	<i>Para walutowa</i>	<i>Kwota transakcji (wartość nominalna w tys. EUR 31 grudnia 2018 roku)</i>	<i>Wartość rynkowa netto (wartość godziwa w tys. PLN) 31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Termin zapadalności</i>
Transakcje terminowe kupna waluty EUR (forward)	(EUR/PLN)	16 000	20	marzec 2019

W 2017 roku dwie spółki Grupy stosowały instrumenty służące ograniczaniu ryzyka wynikającego ze zmian kursów walutowych. ZE PAK S.A. zabezpieczyła kurs euro dla części przepływów związanych z zakupem jednostek uprawniających do emisji CO₂. Do zabezpieczenia kursu zastosowano transakcje typu forward z datą rozliczenia w grudniu 2017 roku i marcu 2018 roku. Elektrownia Pątnów II sp. z o.o. zabezpieczyła kurs euro dla części przepływów związanych ze spłatą raty kredytu konsorcjalnego, stosując również transakcję typu forward z datą rozliczenia w kwietniu 2018 roku.

<i>Rodzaj zawartych transakcji</i>	<i>Para walutowa</i>	<i>Kwota transakcji (wartość nominalna w tys. EUR 31 grudnia 2017 roku)</i>	<i>Wartość rynkowa netto (wartość godziwa w tys. PLN) 31 grudnia 2017 roku</i>	<i>Termin zapadalności</i>
Transakcje terminowe kupna waluty EUR (forward)	(EUR/PLN)	8 936	(805)	marzec 2018
Transakcje terminowe kupna waluty EUR (forward)	(EUR/PLN)	5 600	(92)	kwiecień 2018

Grupa zabezpiecza także ryzyko zmian cen uprawnień do emisji CO₂ wykorzystując transakcje terminowe na zakup uprawnień na własne potrzeby. W poniższych tabelach przedstawiono podsumowanie aktywnych na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz 31 grudnia 2017 roku transakcji terminowych.

31 grudnia 2018

<i>Rodzaj zawartych transakcji</i>	<i>Ilość zakupionych uprawnień</i>	<i>Łączny nominal transakcji w tys. EUR</i>	<i>Waluta transakcji</i>	<i>Termin zapadalności</i>
Transakcje forward	6 433 000	16 923	EUR	Do 1 roku
Transakcje forward	4 647 000	96 382	EUR	Powyżej 1 roku

31 grudnia 2017

<i>Rodzaj zawartych transakcji</i>	<i>Ilość zakupionych uprawnień</i>	<i>Łączny nominal transakcji w tys. EUR</i>	<i>Waluta transakcji</i>	<i>Termin zapadalności</i>
Transakcje forward	2 622 000	17 224	EUR	Do 1 roku
Transakcje forward	300 000	2 242	EUR	Do 2 lat

39. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Grupa zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku oraz w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Grupa monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony, jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Oczekiwana wartość wskaźnika dźwigni dla Grupy powinna wynosić maksymalnie 30%. Do zadłużenia netto Grupa wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne zobowiązania, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych. Kapitał obejmuje kapitał własny pomniejszony o kapitały rezerwowe z tytułu niezrealizowanych zysków netto.

	31 grudnia 2018 roku	31 grudnia 2017 roku	1 stycznia 2017 roku
Oprocentowane kredyty i pożyczki	1 332 844	1 454 630	1 798 862
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	224 598	196 983	335 826
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 117 206	1 118 151	799 740
Zadłużenie netto	440 236	533 462	1 334 948
Kapitał własny	2 999 287	3 598 263	3 053 307
Kapitały z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	(460)	(2 678)	(7 084)
Kapitał razem	2 998 827	3 595 585	3 046 223
Kapitał i zadłużenie netto	3 439 063	4 129 047	4 381 171
Wskaźnik dźwigni	12,8%	12,9%	30,4%

40. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w Grupie w latach zakończonych dnia 31 grudnia 2018 roku oraz dnia 31 grudnia 2017 roku kształtowało się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku	Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku
Zarząd jednostki dominującej	2	2
Zarządy jednostek z Grupy	44	47
Pracownicy umysłowi	534	545
Pracownicy fizyczni	4 851	5 580
Razem	5 431	6 174

41. Istotne zdarzenia następujące po dniu bilansowym

Dotyczące 2019 roku:

Uchwały w sprawie dopuszczenia i wprowadzenia akcji do obrotu na rynku regulowanym

W dniu 7 stycznia 2019 roku odbyło się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki Elektrim S.A., które podjęło uchwałę w sprawie dopuszczenia i wprowadzenia dotychczasowych akcji Elektrim S.A. do obrotu na rynku regulowanym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. po spełnieniu stosownych, wynikających z właściwych przepisów prawa i regulacji GPW, kryteriów i warunków umożliwiających dopuszczenie akcji do obrotu na tymże rynku oraz po przedstawieniu Zarządowi i Radzie Nadzorczej Spółki pisemnego sprawozdania z wyników badania przez rewidentów ds. szczególnych powołanych zgodnie z wnioskiem 588 akcjonariuszy z dnia 07 września 2018 r. o powołanie rewidentów ds. szczególnych i zwolnienie z obowiązku pokrycia kosztów odbycia Walnego Zgromadzenia.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy 6 listopada 2019 roku podjęło uchwałę o ubieganiu się o dopuszczenie do obrotu na rynku regulowanym prowadzonym przez GPW.

Zmiany kapitałów zakładowych w spółkach z Grupy Kapitałowej Elektrim SA

W dniu 15 stycznia 2019 roku nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego spółki Asilus Sp. z o.o. do kwoty 20 505 000 złotych poprzez utworzenie 410 000 nowych udziałów o wartości nominalnej 50 zł każdy udział, które zostały objęte przez dotychczasowego udziałowca spółkę TMS Inwestycje Sp. z o.o. w zamian za wkład pieniężny.

W dniu 29 stycznia 2019 roku nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego spółki TMS Spartaco Sp. z o.o. do kwoty 2 520 000 złotych poprzez utworzenie 50 000 nowych udziałów o wartości nominalnej 50 zł każdy udział, które zostały objęte dotychczasowego udziałowca spółkę TMS Inwestycje Sp. z o.o. w zamian za wkład pieniężny.

W dniu 25 marca 2019 roku nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego spółki Port Praski Hotel Sp. z o.o. do kwoty 35 000 000 złotych poprzez utworzenie 204 560 nowych udziałów o wartości nominalnej 100 zł każdy udział, które zostały objęte dotychczasowego udziałowca spółkę TMS Inwestycje Sp. z o.o. w zamian za wkład pieniężny.

W dniu 23 kwietnia 2019 roku nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego spółki TMS Ossa Sp. z o.o. do kwoty 3 520 000 złotych poprzez utworzenie 70 000 nowych udziałów o wartości nominalnej 50 zł każdy udział, które zostały objęte dotychczasowego udziałowca spółkę TMS Inwestycje Sp. z o.o. w zamian za wkład pieniężny. W dniu 23 kwietnia 2019 roku nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego spółki Horest, Hotel pod Żaglami Sp. z o.o. do kwoty 15 010 000 złotych poprzez utworzenie 300 000 nowych udziałów o wartości nominalnej 50 zł każdy udział, które zostały objęte dotychczasowego udziałowca spółkę TMS Inwestycje Sp. z o.o. w zamian za wkład pieniężny.

Uchwała i decyzja Naczelnego Sądu Administracyjnego

W dniu 3 czerwca 2019 roku Naczelny Sąd Administracyjny w składzie siedmiu sędziów podjął uchwałę w zakresie zagadnienia prawnego, dotyczącego przedawnienia o rozpatrzenie, którego postanowieniem z dnia 26 lutego 2019 roku wniósł Naczelny Sąd Administracyjny w składzie trzech sędziów w ramach prowadzenia postępowania w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych za rok 2006. Siedmiosobowy skład sędziowski podjął następującą uchwałę: „W stanie prawnym obowiązującym do dnia 31 grudnia 2015 roku ogłoszenie upadłości podatnika po upływie terminu płatności podatku dochodowego od osób prawnych, a przed końcem roku kalendarzowego, w którym upływał termin płatności tego podatku, nie skutkowało przerwaniem biegu terminu przedawnienia na podstawie art. 70 § 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa”.

W dniu 23 października 2019 roku Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie, po rozpoznaniu sprawy ze skarg kasacyjnych Elektrim S.A. oraz Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Warszawie od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 16 kwietnia 2018 roku, oddalił obie skargi kasacyjne, pozostawiając tym samym w mocy rozstrzygnięcie zawarte w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 16 kwietnia 2018 roku, uchylające w całości decyzję Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie z dnia 4 grudnia 2013 roku w przedmiocie określenia wysokości zobowiązania podatkowego w podatku dochodowym od osób prawnych za 2006 rok. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego jest prawomocny.

Korekty strat podatkowych w ZE PAK SA

W dniu 11 czerwca 2019 roku zakończona została kontrola podatkowa wobec ZE PAK SA w sprawie rozliczenia podatku dochodowego od osób prawnych za rok 2014 z uwzględnieniem cen transferowych. Po dacie bilansowej Urząd Skarbowy rozliczył ostatecznie zobowiązanie podatkowe za 2014 rok i należne odsetki. Korekty te spowodowały powstanie bądź zwiększenie strat podatkowych w latach 2015 - 2018. Straty podatkowe po dokonanych korektach przedstawiono poniżej:

- 2015 rok – 24 149 tysięcy złotych,
- 2016 rok – 22 990 tysięcy złotych,
- 2017 rok – 37 586 tysięcy złotych

- 2018 rok – 248 114 tysięcy złotych.

W związku z powyższym Grupa zaktualizowała wartość aktywowanych strat podatkowych z lat poprzednich. Zmiana została odzwierciedlona w saldzie aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego na dzień 31 grudnia 2019.

Nabycie akcji Cyfrowy Polsat SA przez Embud 2 Sp. z o.o. S.K.A.

W dniu 27 czerwca 2019 roku Embud 2 Sp. z o.o. SKA, spółka zależna od Elektrim S.A., zakupiła poprzez dom maklerski 6 011 733 akcji Cyfrowy Polsat S.A. po 30,60 zł za akcję.

Zmiany w Grupie Kapitałowej Elektrim SA

W dniu 2 lipca 2019 roku podpisana została z ZE Aviation Establishment umowa sprzedaży 1 036 udziałów spółki Blue Jet Charters Sp. z o.o. za kwotę 2 300 000 EUR, tym samym spółka przestała być częścią Grupy Elektrim S.A.

W dniu 4 grudnia 2019 roku zawarto transakcję, w wyniku której 5.928 udziałów posiadanych przez ToBe Investments Group Ltd. w Pantanomo Ltd. zostało umorzonych za wynagrodzeniem w wysokości 240.900 tysięcy złotych. Zapłata za umorzone udziały nastąpiła częściowo w formie niepieniężnej w drodze przeniesienia 100% udziałów spółki TMS Inwestycje sp. z o.o. (wraz z grupą spółek zależnych działających w branży hotelowej) do ToBe Investments Group Ltd. Udziały w TMS Inwestycje zostały wycenione przy użyciu metody skorygowanej wartości aktywów netto (ANBV) oraz metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych (DCF) przez niezależnego doradcę finansowego z jednej z czterech największych firm świadczących usługi audytorsko-konsultingowe (tzw. Wielkiej Czwórki) na dzień 30 kwietnia 2019 roku. Wycena została następnie zaktualizowana na dzień 31 lipca 2019 roku i wyniosła 148 100 tysięcy złotych. Po 31 lipca 2019 roku do dnia transakcji nie wystąpiły zdarzenia, które mogłyby mieć istotny wpływ na wycenę.

Istotne umowy

W związku z przypadającym w dniu 26 lipca 2019 roku terminem spłaty kredytu w rachunku bieżącym w wysokości 66 700 tysięcy złotych udzielonego PAK KWB Konin S.A. przez Alior Bank SA z dnia 20 listopada 2013 roku, PAK KWB Konin S.A. podpisała w dniu 25 lipca 2019 roku umowę kredytu nieodnawialnego w wysokości 66 700 tysięcy złotych z Alior Bankiem SA z przeznaczeniem na spłatę poprzedniego kredytu i dalsze finansowanie bieżącej działalności spółki. Kredyt nieodnawialny oprocentowany jest według stawki WIBOR 3M powiększonej o marżę banku. Kredyt będzie spłacany w miesięcznych ratach, ostateczny termin spłaty kredytu nastąpi w dniu 15 grudnia 2021 roku.

W dniu 5 września 2019 roku Embud 2 Sp. z o.o. SKA, spółka zależna od Elektrim S.A., podpisała umowę kredytową z EFG BANK SA na kwotę 200 000 000 złotych. Zabezpieczenie kredyt stanowi 6 011 733 akcji Cyfrowy Polsat S.A. oraz udzielona przez Elektrim S.A. gwarancja do kwoty 100 000 000 złotych.

W dniu 6 września 2019 roku Grupa podpisała umowę z Miejskim Przedsiębiorstwem Energetyki Ciepłej – Konin sp. z o.o. („MPEC”), której przedmiotem jest sprzedaż ciepła dla miasta Konin z rozpoczęciem dostaw od dnia 1 lipca 2022 roku („Umowa”). Umowa została zawarta na czas określony i obowiązuje do dnia 30 czerwca 2032 roku.

Ciepło, będące przedmiotem sprzedaży do MPEC jest już obecnie, na podstawie istniejącej umowy, wytwarzane przez ZE PAK S.A. w dedykowanej instalacji spalania biomasy, stanowiącej jednostkę kogeneracji, która na dzień dzisiejszy ma status instalacji wytwarzającej ciepło z odnawialnych źródeł energii. Ceny sprzedaży ciepła stosowane przez ZE PAK S.A. wynikają z obowiązującej na dany rok taryfy, która podlega zatwierdzaniu przez Prezesa URE.

Umowa jest kontynuacją dotychczasowej współpracy w zakresie dostaw ciepła dla miasta Konin.

W dniu 16 grudnia 2019 roku Embud2 Sp. z o.o. S.K.A. zawarł umowę kredytu, na podstawie której spółce Embud2 Sp. z o.o. S.K.A. został udzielony kredyt w wysokości do 905 000 tysięcy złotych z przeznaczeniem na (i) refinansowanie kredytu w wysokości 700 000 tysięcy złotych udzielonego Embud2 Sp. z o.o. S.K.A. przez konsorcjum banków na podstawie umowy z dnia 23 czerwca 2015 roku; (ii) refinansowanie kredytu w wysokości do 205 000 tysięcy złotych udzielonego Embud2 Sp. z o.o. S.K.A. przez EFG Bank AG na podstawie umowy kredytu z dnia 5 września 2019 roku. Datę spłaty kredytu ustalono na 31 grudnia 2022 roku.

W umowie ustalono, że wierzytelność z tytułu udzielonego kredytu zabezpieczać będzie w szczególności umowa zastawu rejestrowego i finansowego o najwyższym pierwszeństwie zaspokojenia na 64 011 733 akcjach spółki Cyfrowy Polsat S.A. wraz z pełnomocnictwem dla EFG do ustanowienia blokady rachunku inwestycyjnego oraz do sprzedaży akcji; ewentualne dodatkowe zabezpieczenia mają zostać ustanowione przez podmioty trzecie (third party guarantors).

Rozliczenie wezwania na akcje ZE PAK SA

W dniu 27 września 2019 roku po rozliczaniu wezwania na akcje ZE PAK S.A. Argumenol Ltd, spółka zależna od Elektrim S.A., stała się posiadaczem 28.803.641 akcji ZE PAK S.A. co stanowi ok 56,67% kapitału zakładowego spółki ZE PAK S.A.

Zawiadomienie od akcjonariusza Elektrim SA

Zgodnie z zawiadomieniem z dnia 4 grudnia 2019 roku Karswell Limited posiada 3 079 343 akcji Elektrim S.A. reprezentujących 3,68% kapitału zakładowego Spółki oraz uprawniających do 3 079 343 głosów na walnym zgromadzeniu Spółki, stanowiących 3,68% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Spółki.

Dotyczące 2020 roku:

Wpływ pandemii wywołanej chorobą COVID-19 na działalność Grupy

Przed podpisaniem niniejszego skonsolidowanego sprawozdania w Polsce i innych krajach Europy nasiliły się przypadki zachorowań na chorobę COVID-19, wywołanych wirusem aktywnym wcześniej w Azji. Spowodowało to całą gamę następstw w sferze społecznej i ekonomicznej. Wśród najważniejszych czynników, które bezpośrednio dotknęły spółki w Grupie wymienić należy zwiększoną ilość pracowników przebywających na urloпах, zwolnieniach lekarskich oraz świadczących pracę zdalną. Priorytetem dla spółek z Grupy jest ochrona pracowników. Do działań podejmowanych w Grupie zaliczają się między innymi czasowe ograniczenie wyjazdów i spotkań służbowych, zwiększenie dostępności oraz zakresu stosowania środków czystości, środków do dezynfekcji oraz środków ochronnych, wprowadzenie odpowiednich procedur pracy (np. praca zmianowa), a także uważne monitorowanie kierunków podróży pracowników (w tym ich rodzin/innych domowników) pod kątem krajów o podwyższonym poziomie ryzyka. Do kluczowych działań należy ponadto zaliczyć dostosowanie obowiązujących procedur do wymagań Ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. Jednak dużo większy wpływ na działalność Grupy mogą mieć pośrednie następstwa, które prawdopodobnie odbijają się na sytuacji gospodarczej w Polsce i na świecie. Skala zmniejszenia dynamiki wzrostu gospodarczego wpłynie z pewnością na zapotrzebowanie na energię elektryczną w okresie, gdy bardzo wiele firm zmniejszyło skalę działalności lub zupełnie jej zaprzestało. W okresie czterech pierwszych miesięcy 2020 roku produkcja w elektrowniach Grupy spadła o około 3% w stosunku do tego samego okresu roku poprzedniego, co jeszcze nie jest istotnym zmniejszeniem, jednak kluczowe będą kolejne miesiące. Niebagatelne znaczenie ma również obecna sytuacja na rynkach finansowych i towarowych. Notowany na nich podwyższony poziom zmienności powoduje, że bardzo dynamicznie zmieniają się relacje cen na poszczególnych rynkach (m.in. rynku energii elektrycznej i uprawnień do emisji CO₂). Spółki w Grupie stosują strategię jednoczesnego zabezpieczania cen energii elektrycznej i cen zakupu uprawnień do emisji dla przyszłych okresów, nie mniej jednak dynamiczne zmiany cen obu instrumentów mogą mieć wpływ na płynność oraz przyszłe wyniki finansowe. Podejmowane są starania, by w miarę możliwości depozyty, zabezpieczające aktualnie posiadane pozycje na rynku energii i uprawnień do emisji, zastępować gwarancjami bankowymi w celu minimalizowania ich wpływu na płynność. Dodatkowym czynnikiem, który zdynamizował wzrost zmienności w pierwszym kwartale 2020 roku była sytuacja na głównym rynku surowcowym, tj. rynku ropy naftowej. Zmiany cen na głównym rynku

surowcowym mają pośredni wpływ na inne towary powiązane z szeroko rozumianą energetyką np. ceny gazu, energii elektrycznej, a pośrednio również uprawnień do emisji CO₂. Grupa nie jest w stanie precyzyjnie oszacować wpływu zwiększenia zmienności na rynkach towarów energetycznych jednak ryzyko związane z podwyższoną zmiennością należy brać pod uwagę w procesie przewidywania potencjalnych przyszłych wyników finansowych Grupy i jej kondycji finansowej.

Grupa nie zaobserwowała istotnego spadku w sprzedaży mieszkań w pierwszych miesiącach 2020 roku w porównaniu z analogicznym okresem w 2019 roku. Aktualna sytuacja wywołana przez COVID-19 nie przełożyła się na zmianę cen mieszkań i wyceny nieruchomości, ale nie jest wiadome, jak i czy wpłynie w przyszłości na ceny mieszkań i wyceny nieruchomości. W chwili obecnej nie ma istotnych zmian w zakresie planów oddawania kolejnych inwestycji.

Zarząd uważa powyżej opisaną sytuację za zdarzenie niepowodujące korekt w sprawozdaniach finansowych za lata 2017, 2018 i 2019, lecz za zdarzenie po dacie bilansu wymagające dodatkowych ujawnień. Zarząd do tej pory nie odnotował istotnie zauważalnego wpływu zaistniałej sytuacji na sprzedaż lub łańcuch dostaw. Jednakże sytuacja w Polsce i na świecie wciąż się zmienia, więc nie można w tej chwili przewidzieć potencjalnych skutków, gdyby sytuacja gospodarcza uległa pogorszeniu. Zarząd będzie nadal monitorować potencjalny wpływ i podejmie wszelkie możliwe kroki, aby złagodzić wszelkie negatywne skutki dla Grupy. Ewentualny wpływ, jeśli wystąpi taka konieczność, zostanie uwzględniony w wynikach 2020 roku.

Odpis aktualizujący wartość aktywów

W dniu 23 marca 2020 roku spółka ZE PAK SA (spółka zależna od Elektrim SA) poinformowała w raporcie bieżącym o zidentyfikowaniu konieczności dokonania odpisów aktualizujących wartości aktywów na dzień 31 grudnia 2019 roku. Wyniki testów na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych Segmentu Energetycznego wskazały na utratę w wysokości 615 mln złotych. Ponadto, w związku z dezaktualizacją dokumentacji projektowej oraz utratą ważności decyzji środowiskowej i pozwolenia na budowę dotyczącej projektu budowy bloku gazowo-parowego w elektrowni Konin została podjęta decyzja o utworzeniu odpisu aktualizującego w wysokości 16 mln złotych. Koszt wynikający z utworzenia odpisów aktualizujących obciążył wynik za 2019 rok.

Zmiana stanu posiadania akcji ZE PAK SA

Zawiadomieniem z dnia 23 marca 2020 roku spółka Argumenol Investment Company Limited („Argumenol”) poinformowała o nabyciu łącznie 510.429 akcji spółki ZE PAK SA w okresie od 4 do 17 marca 2020 roku. Zawiadomieniem z dnia 31 marca 2020 roku spółka Argumenol poinformowała o nabyciu łącznie 531.005 akcji spółki ZE PAK SA w okresie od 18 do 25 marca 2020 roku. Zawiadomieniem z dnia 1 kwietnia 2020 roku spółka Argumenol poinformowała o nabyciu łącznie 522.746 akcji spółki ZE PAK SA w dniu 26 marca 2020 roku.

Po dokonaniu wyżej wskazanych akwizycji Elektrim SA posiada bezpośrednio i pośrednio (poprzez Argumenol i Embud 2 sp. z o.o. S.K.A.) 61,3% udziału w kapitale i w głosach w ZE PAK SA.

Zawarcie umowy dotyczącej przebudowy kotła w elektrowni Konin

W dniu 27 marca 2020 roku została zawarta umowa ze spółką Valmet Technologies dotycząca realizacji w formule „pod klucz” kontraktu na zaprojektowanie i wykonanie przebudowy kotła K-7 na kocioł fluidalny pracujący w technologii BFB. Przedmiotem umowy jest przystosowanie istniejącego kotła węglowego K-7, zlokalizowanego na terenie elektrowni Konin, na kocioł fluidalny typu BFB ze stacjonarnym, bąbelkowym złożem fluidalnym, wykorzystujący biomasę. Zmodernizowana instalacja o mocy 50 MWe będzie produkowała energię elektryczną oraz pełniła funkcję rezerwową dla działającego już obecnie bloku biomasowego, zasilającego w ciepło miasto Konin. Po modernizacji kotła K-7, w elektrowni Konin dostępna będzie generacja mocy około 100MWe (2x50MWe) z wykorzystaniem biomasy jako paliwa podstawowego.

Zgodnie z zawartą umową, wynagrodzenie za wykonanie przedmiotu umowy zostało określone na kwotę netto 89,8 mln złotych, a termin realizacji ustalono na 18 miesięcy od daty zawarcia umowy.

Przebudowa kotła K-7 stanowi główny element całego projektu polegającego na dostosowaniu instalacji wykorzystywanej uprzednio do produkcji energii elektrycznej z węgla brunatnego do spalania biomasy. Szacunkowy całkowity łączny koszt projektu wynosi około 180 mln złotych.

Zawarcie umów o otwarcie linii gwarancji z Bankiem Pekao SA

W dniu 31 marca 2020 roku spółki ZE PAK SA i Elektrownia Pątnów II Sp. z o.o. podpisały umowy linii gwarancyjnych z Bankiem Pekao SA odpowiednio na kwoty 50 i 30 milionów złotych. Linie pozwalają na wystawianie gwarancji bankowych w obrocie krajowym i zagranicznym zabezpieczających należyte wykonanie umowy/zapłatę ceny, w tym również zabezpieczających transakcje zawierane na Towarowej Giełdzie Energii. Przyjęte zabezpieczenia nie odbiegają od standardowych przy tego typu umowach.

Umorzenie postępowania egzekucyjnego za rok 2006

W dniu 6 kwietnia 2020 roku Spółka otrzymała postanowienie Naczelnika Drugiego Mazowieckiego Urzędu Skarbowego o umorzeniu postępowania egzekucyjnego prowadzonego na podstawie tytułu egzekucyjnego w zakresie zaległości w podatku dochodowym od osób prawnych za rok 2006. Postanowienie to nie ma wpływu na wartość zobowiązań podatkowych wykazywanych w bilansie (opisanych szerzej w notcie 33.3), gdyż nadal pozostaje w mocy decyzja z dnia 5 grudnia 2012 r. wydana przez Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Warszawie (obecnie: Naczelnik Urzędu Celno – Skarbowego w Warszawie).

Warszawa, dnia 5 maja 2020 roku

Wojciech Piskorz
Prezes Zarządu

Iwona Tabakiernik-Wysłocka
Członek Zarządu

Agnieszka Nowakowska
Główny Księgowy